

ФОРСЧА-ЎЗБЕКЧА ЎҚУВ ЛУҒАТИ

Тузувчилар:

А. РУСТАМОВ, Қ. КАРИМОВ, З. УМАРОВ

УНИВЕРСИТЕТЛАР ВА
ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТЛАРИНИНГ
СТУДЕНТЛАРИ УЧУН ҚЎЛЛАНМА

© „Ўқитувчи“ нашриёти, 1975

*ЎзССР Олий ва махсус ўрта таълим
министрлиги тасдиқлаган*

На персидском и узбекском языках

АЛИБЕК РУСТАМОВ, КАЮМ ҚАРИМОВ, ЗИКРУЛЛА УМАРОВ

**ПЕРСИДСКО-УЗБЕКСКИЙ
УЧЕБНЫЙ СЛОВАРЬ**

Пособие для студентов университетов и педагогических институтов

Издательство «Ўқитувчи» Ташкент — 1975

Махсус редактор
филология фанлари кандидати *А. Ғаниев*

Редакторлар *А. Шокиров, Х. Хайитметов*
Муқовани расом *Э. Исҳоқов* ишлаган
Техн. редактор *С. Ахтамова*
Корректор. *Ж. Нуриддинова.*

Теришга берилди 24/V-1974 й. Босишга рухсат этилди 29/VI-1975 й.
Қозғоз № 1. 70×90¹/₁₆. Физ. б. л. 12,5. Шартли л. 14,62.

Нашр. л. 16,2. Тиражи 10 000

Ўқитувчи нашриёти. Тошкент. Навоий кўчаси, 30.
Шартнома 130-73. Баҳоси 49 т. Муқоваси 30 т.

ЎзССР Министрлар Советининг нашриётлар, полиграфия ва
китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг 3-босмаҳонаси.
Тошкент, Хоразм кўчаси, 9. 1975 й. Зак. № 321.

Типография № 3 Государственного Комитета Совета Министров
УзССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли.
Ташкент, Хорезмская 9.

ЛУҒАТ ҲАҚИДА

Ушбу форсча-ўзбекча луғат шу соҳада қилинган биринчи тажриба бўлиб, кўп йиллар давомида олиб борилган кузатишлар натижасида йиғилган материаллар асосида яратилди.

Луғатга ҳозирги форс адабий тилида, матбуот ва радиода ишлатиладиган сўзлар киритилди ва ўзбек тилида шу сўзларнинг кўп истеъмол қилинадиган асосий маъноларигина берилди.

Луғатдаги барча форс сўзлари ёнида ўзбекча транскрипцияси билан форс алифбоси тартибида берилди. Транскрипциядаги «и» форсча чўзиқ «и» ни, «у» чўзиқ «у» ни, «э» форсча қисқа «э» ни ва «ў» форсча қисқа «ў» ни билдиради. Шунинг учун форс сўзларидаги «и», «у» товушларини ўзбекчадаги каби қисқа эмас, балки чўзиб талаффуз қилиш керак. «Э» ва «ў» эса аксинча, ўзбекчадагига қараганда қисқа талаффуз этилади.

Яна транскрипцияда сирғалувчи ж (ج) ни портловчи «ж» (ج) дан фарқлаш учун сирғалувчисининг остига нуқта қўйиб «ж» тарзида берилди. Маълумки, форс тилида қоф билан ғайн бир хил талаффуз қилинади. Шунинг учун луғатда қоф ҳам, ғайн ҳам «ғ» ҳарфи билан ифодаланди. Лекин уни ўзбек тилидагидек тил орқа товуши сифатида эмас, кичик тил (лакрук) товуши сифатида талаффуз этиш керак.

Сўзларнинг арабча синиқ кўплиги алифбо сирасида алоҳида берилиб, бирлик формаси ҳам ёнида келтирилди. Агар сўзларнинг арабча иккилик формаси мавжуд бўлса, улар шу сўзларнинг бирлиги ёнида кўплик формасидан сўнг берилди, масалан:

طرف тароф — кўплиги اطراف атроф, иккиликни طرفين тарофэйн.

Феъллардан сўнг уларнинг ҳозирги замон негизи берилди, масалан:

کردن кардан ҳ. з. нег. کن кўн—қилмоқ.

Феълларнинг ҳозирги замон негизи ўз алифбо сирасида ҳам берилди ва уларнинг маъносини шу феълларнинг инфинитив шаклидан қарашга ҳавола қилинди, масалан:

دیندн бин қ. بین

Луғатда берилган сўз бошқа сўзлар билан биргаликда келганда шу сўзнинг ёзилишини икки марта такрорламаслик учун уни мад (~) белгиси билан алмаштирилди, масалан:

آب об — сув... دادن ~ об додан — сув югуртирмоқ.

Изофа юлдузча билан * (изофа сонига қараб) ифодаланди, масалан:

آتش آفروز оташафруз — олов ёқувчи;
جنگ ~* уруш оловини ёқувчи.

Агар сўзнинг ўзи мустақил равишда ишлатилмаса, ундан сўнг баён аломати (:) қўйилиб, шу сўзни ўз ичига олган бирикма келтирилди, масалан:

سالونه саллонэ: راه رفتن ~ судралиб бормоқ
راجع роҷэъ: به ~ ҳақида, тўғри (си) да.

Омонимлар алоҳида, лекин устига рақам қўйиб берилди:

обо¹...
обо²... тарзида.

Луғатнинг алиф қисми Қайюм Қаримов, бе дан же гача бўлган қисми Зикрилла Умаров ва син дан ё гача бўлган қисми Алибек Рустамов томонидан тузилди.

ШАРТЫ

анат. — анатомияга оид

археолог. — археологияга онд

астр. — астрономияга оид

бир — бирлик

банк — банк ишига оид тер

бцол. — биологияга онд

бот. — ботаникага оид

геол. — геологияга оид

геом. — геометрияга оид

грам. — грамматик термин

дан. — диний термин

ИҚТ. — иқтисодий термин

кит. — китобий сўз.

КИШ. ОЛ. — КИШИЛИК ОЛМОШИ

кѹм. — кѹмакчи

кўр. ол. — кўрсатиш олмоши

кѹч. — кѹчма маѣнода

ЛИН. — лингвистик термин

мат. — математикага оид

— мотыл термаги

Сам муннас

66.9 — одднй сўзлашув нўткида

д. С. - сибирский термин

Эрт - Эрт термини

тор. — Правый с:

лес — верный друг охотника.

1. — ТУ СМЕРЬ — КА ОДИ

70 - факт факт Т. МИН

ОБЩАЯ ЧАСТЬ

Г.И. 12. 19-12-1977 г. а ОИД

2.4.2. ДААМАТЧИЛИККА ОИЛ

2000 1000 500 0

ЮКТАМЪ

юр. — юридик термин

Қ. — қаралсын

ҳарб. — ҳарбий термин

Ҷ. З. нег. — феълнинг ҳозирги замон негизи

ФОРС АЛИФБОСИ

ا ب پ ت ث ج ح خ د

ذ ر ز س ش ص ط ظ ع

ف ق ك گ ل م ن و ه و ی

Т

1 алэф — форс алифбосининг биринчи ҳарфи абжад ҳисобида 1 га тенг.

1 o¹ қ **آملن**

1 o² ого нинг исқарган шакли.

1 o³ юкл.

آب об — сув; **آب** ~ **شیرین** * чучук сув; **آب** ~ **دادن** — сув югуртирмақ, сув қилмоқ (нарсани); **آب** ~ **در گوش کسی کردن** — бировни лақиллатмоқ.

آبا эбо — рад этиш, унамаслик, кўнамаслик; **آبا** ~ **داشتن (کردن)** — тортинмоқ; кўнмамоқ.

آبا обо¹ — оби ёвғон, ёвғон хўрда.

آبا обо² — **بیر آب** ота-боболар; **آبا** ~ **علوی** * етти сайёра.

آباییل абобил — жарқалдирғоч, узунқанот.

آباحتی эбоҳат — раво кўриш, ижозат бериш.

آباد обод ёки **آبادان** ободон — 1) аҳолиси бор; одам яшайдиган; ободон; 2) обод; 3) (жой номи).

آبادانی ободони — ободончилик;

آبادانی * **وزارت** ~ **و مسکن**

ободончилик ва турар жой министрлиги.

آبادسال ободсол қ. **آبادسال**

آبادسال ободсоли — серҳосил йил, тўкин-сочин йил.

آبادی ободи — ободлик, гуллаб-яшнаш.

آباطیل аботил — уйдирма миш-мишлар, ёлғон-яшиқ гаплар.

آبان обон — эрон шамсия йилининг 8- ойи (23 октябрь — 21 ноябрь).

آبانبار обамбор — сув омбори.

آب باز оббоз — 1) ғаввос; 2) сузувчи.

آب بازی оббози — сузиш; чўмилиш; **آب** ~ **کردن** ~ сузмоқ, чўмилмоқ.

آب بخش оббахш — **тех.** сув тақсимловчи агрегат; сув қулоғи.

آب بخش کن оббахшкун — мироб.

آب بردار оббардор ёки **آب وادار** оббардор — 1) эмульсия; 2) ёмонини ҳам еб кетувчи яхши мол, сотилишига ёрдам берувчи яхши мол, товар; 3) сермаъно, ўйлашни талаб қиладиган сўз, гап.

آب بند оббанд — тўғон.

آب بندان оббандон — сунъий сув омбори, сунъий қўл.

آب بندی оббанди — сув боғлаш; тўғон солиш, сув оқimini тўсиш.

آب پیا обпо — мироб.

آب پاش обпош — экин ва гулларга сув сепадиган тешик жўмракли идиш, лейка.

آب پاشی обпоши — сув сепиш, суғориш; **آب** ~ **کردن** ~ сув сепмоқ, суғормоқ.

- آب پیر** обпар — чойнинг бир нави.
آب پیز обпаз — сувда пиширилган;
 ~ **گوشت** *сувда пиширилган гўшт.
آب پنیر обпанир — зардоб, палла суви.
ابتدا эбтэдо — бошланиш, ибтидо; бошда, дастлаб.
ابتداع эбтэдо — янгилик, янгилик киритиш.
ابتدائی эбтэдой — бошланғич, дастлабки, ибтидой; ~ **تعلیمات** * бошланғич таълимот.
ابتدال эбтэзол — 1) таҳқир, камситиш; 2) саёқлик, фахш; 3) беорлик, разиллик.
ابتکار эбтэкор — ташаббус, бошлаб бериш.
ابتلا эбтэло — бахтсизликка дучор бўлиш, мубатало бўлиш; 2) балога учраш.
آبتنی обтани — чўмилиш; ~ **کردن** чўмилмоқ; ~ **دادن** чўмилтирмоқ.
ابتهاج эбтэҳож — шодлик, қувонч.
ابتهاال эбтэҳол — ўтиниш, арз, сўраш.
ابتیاع эбтйео — харид, сотиб олиш; ~ **کردن** харид қилмоқ, сотиб олмоқ.
آبجو обэжўв — пиво.
آبچرا обчаро — газак, закуска.
آبچشم обэчашм — номус, уят, ор.
آبچکو обчаку — ёшланадиган, ёшли, ёши оқиб турадиган.
آبچین обчин — 1) сочиқ; 2) халат; 3) ~ **کاغذ** * — босма қоғоз.
آبخازی обхози — 1) абхазиялик; 2) Абхазияга оид.
انغره абхарэ — буғланиш, буғ.
انغشک обхўшк — 1) кристалл; 2) биллур.
آبخور обхўр — 1) сувлоқ; 2) суғори-

ладиган, обикор ер; 3) қисмат, омад, бахт.

آبخوری обхўри — 1) нўхта; 2) мўйлов, мур, мийиқ; 3) кружка.

آبخیز обхўз — 1) сувли, нам; 2) тўлқин.

ابدا абад — доимийлик, абадийлик.
ابدا абадин — ҳеч қачон; сира ҳам, мутлқо; доим.

آبداده обдоде — 1) тобланган (металл); 2) суғорилган.

آبدار обдор — 1) озиқ-овқат ва ичимликлаб дўкандори; 2) серсув, ширадор, сўлим; 3) абжир, салмоқли; 4) буфетчи.

آبدارخانه обдор:онэ — чой, қаҳва, шарбат киб ичимликлар тайёрланадиган хона.

آبداری обдори — 1) чой, кофе (қаҳва), шарбат кабилар солинадиган хуржун; 2) шу нарсаларни олиб юрувчи хачир; 3) озиқ-овқат ва ичимлик солиб юриладиган сафар қўтиси; 4) озиқ-овқат ва шарбат дўкандори.

ابداع эбдо — кашфиёт, ихтиро; ~ **کردن** кашф қилмоқ, янгилик киритмоқ.

ابدال абдол — авлиёлар, муқаддас кишилар.

ابدال эбдол — алмаштириш; ~ **حروف** * линг. метатеза.

آبدان обдон — 1) сув идиш; 2) қовуқ.

آبدان аблон қ. **بدن** нинг кўплиги.

آبدزدك обдўздак — 1) қора чигиртка; 2) дори пуркағич, шприц; ~ **زدن** пуркамоқ.

آبدست обдаст — 1) таҳорат олиш, ювиниш; 2) ҳожатхона.

آبدستخانه обдастхонэ — ҳожатхона.

آبدندان обдандон 1) нодон; 2) ожиз; 3) мағлуб; 4) ишлов берилмаган; 5) оғизда эриб кетувчи (мева).

آبدنگ обдэнг — обжувоз.

آبدوغ об (э) дуғ — зардоб, чалоб, айрон.

آبدى абади — мангу, абадий.

آبدیت абадийат — мангулик, абадийлик.

آبدیده обдидэ — 1) намланган; 2) тобланган; 3) чиниққан; **شدن** ~ тобланмоқ; **ساختن** ~ тобламоқ, чиниқмоқ.

ابر абр — булут; **مصنوعی** ~ тутун-парда (ҳарбий ҳаракатни ниқоблаш учун душман томонга кўп миқдорда чиқарилган тутун);

امروز ~ қора булут; **طوفان** бугун ҳаво булутли.

ابرا эбро — холи этиш (гуноҳдан); **کردن** ~ холи қилмоқ, қутқармоқ.

ابرار аброр — яхшилар, азизлар.

ابراز эброз — изҳор қилиш; кўриниш; ифода этиш; **شدن** ~ кўринмоқ, зуҳур қилмоқ, кўрсатмоқ, изҳор этмоқ, ифода этмоқ.

ابرالوده абролудэ — булутли, туманли.

ابرام эбром — сурлик, шилқимлик.

ابرش абраш — саман (от).

ابرص абрас — 1) мохов; 2) сепкилдор, сепкилли (юз).

آبرفت обрўфт — геол. оқинди, қуйқалой.

ابرناک абрноқ қ. **ابراآلود**

آبرو обрўв — 1) ўзан, сув йўли; 2) қувур; 3) водопровод.

آبرو обру — обрўй, номус.

ابرو абру — қош; **بهم کشیدن** ~ чимиrhoқ.

آبرومند обруманд — обрўли, ҳурма

آبریز обриз — 1) нишаб; об 2) ҳожатхона

ابريشم абришўм — ипак; ***كرم** и қурти

آبريشم تاب абришўмтоб — шоҳичи, и тўқувчи.

ابريق эбриғ — обдаста; кўза.

ابزار абзор¹ — асбоб-ускуна.

ابزار абзор² — бир. **بزر** базр, заво́т; доривор.

آبسالان обсолон — 1) боғ, токзор; 2) ҳор, баҳор мавсуми.

آبستان обэстан ёки **آبسته** обэста ҳомиладор, бўғоз.

آبسوار обсавор — 1) обикор, суғори диган (ер, майдон); 2) ём ёққанда пайдо бўладиган факча.

آبشار обшор — 1) серсув, сувга 2) шаршара.

آبشخور обэшхўр — 1) ҳовуз; сув; сувхона; 2) насиба.

آبشناس обшэнос — гидролог.

آبشناسی обшэноси — гидрология.

ابطال эбтол — бекор қилиш; **کردن** бекор қилмоқ.

ابعاد эбъод — узоқлаштириш, қув **کردن** ~ қувмоқ.

ابقا эбго — қолиш, давом этиш **داشتن** ~ давом қилмоқ; **صلح** ~ тинчликни сақла

آبك обак — 1) симоб; 2) чеч 3) ҳуснбузар.

آب كرده обкардэ — эритилган.

آبكهم обкам — соқов.

آبكند обканд — 1) кўлмак; 2) ж

آبكي обаки — 1) серсув; 2) и 3) юмшоқ.

آتاشه отошэ — атташе.

اتباع атбо **تابع** ва **تابع** нинг кўплиги.

اتباع эттэбо — бўйсунуш.

اتحاد эттэход — иттифоқ **دهقانان** ~*

و زحمتكشان ишчи ва деҳ.

қонлар иттифоқи; ~** **جهاهير**

سيونسيالستى شوروى

Совет Социалистик Республи-

калари Иттифоқи; **اسلام** ~* панислаимизм.

اتحادى эттэходи — иттифоқдош.

اتحاديه эттэходийэ — уюшма, союз;

كارگران ~* ишчилар касабасоюзи.

اتخاذ эттэхоз — қабул; олиш, сайлаш.

کردن ~ қабул қилмоқ.

اتراق ўтроғ — кулба, қўшин қўнадиган очиқ жой, лашкаргоҳ.

اتراك атрок **ترك** нинг кўплиги.

اتساع эттэсо — кенгайиш, кенгайтиш;

قلب ~* юрак кенгайиш касали.

آتاش оташ — олов, оташ; **زدن** ~

انداختن ~ ўт қўйиш, куйдир-

моқ, ёндирмоқ; **تورفتن** ~

ёнмоқ, куймоқ.

آتاش افروز оташафруз — ўт қўювчи, ёндирувчи, куйдирувчи, олоп ёқувчи; **جنگ** ~* уруш оловини ёқувчи.

آتاش باز оташбоз — олов билан ўйновчи, мушак тайёрловчи.

آتاش بىرگ оташбарг — чақмоқ тош.

آتاش پاره оташпорэ — чўғ, учқун.

آتاش پاي оташпой — нотинч, бетиним.

آتاش پرست оташпараст — оловга сиғинувчи, оташпараст.

آتاش خوار оташхор — 1) золим, эзувчи; 2) самандар (жонивор).

آتاشدان оташдон — оловкурак, хокан-

доз, кўра (кабоб пиширадиган).

оташзабон — 1) сўзга чечан;

2) тили бурро.

آتاش زدن оташзан қ. **آتاش افروز**

оташсузи — ёнғин.

آتاش افروز оташфўруз қ. **آتاش فشان**

оташфешон — ўт сочувчи;

~ **كوه** * вулқон.

آتاش فحل оташфел — фелли тез, ўт (одам).

آتاش كار оташкор — гўлоҳ, кочегар.

آتاش كده оташкадэ — оташпарастларнинг ибодатхонаси.

آتاش گير оташгир 1) оташкурак; 2) тез ёниб кетадиган.

آتاش مزاج оташмэзож — 1) жўшқин, юрагида ўти бор, қизғин; 2) жаҳли тез, аччиғи тез, тажанг.

آتاش نشان оташнэшон — ўт ўчирувчи.

آتاش نشانی оташнэшони — 1) ўт ўчирувчилар бригадаси; 2) ўт ўчириш иши.

آتاشى оташи — оловли, ўтли.

آتاشين оташин — ўтли, алангали, оташини.

آتاشين پنجه оташинпанжэ — эпчил, абжир; ҳаракатчан.

آتاشين دست оташиндаст қ. **اتصال**

эттэсоф — 1) мақтов, мадҳ; 2) тавсиф; **کردن** ~ мақтамоқ, мадҳ қилмоқ, тавсиф қилмоқ.

اتصال эттэсол — бирлаштириш, қўшиш, бириктириш, улаш.

اتصالا эттэсолан — узлуксиз, доим, муттасил.

اتفاق эттэфоғ — 1) ҳодиса, воқеа; **افتادن** ~ рўй бермоқ, содир бўлмоқ; 2) мувофиқлик; 3) иттифоқ.

اتفاق эттэфоған — 1) тасодифан, тўсатдан; 2) иттифоқлик билан.

- اتفاقى** этгәфогӣ — тасодифий;
~ **برخورد** * тасодифий учрашув.
- اتکا** эттәко — таянч, суянчиқ, орқа.
- اتکال** эттәкол — ишонч, умид.
- اتلاف** этлоф — йўқотиш, талаф этиш.
- اتمام** этмом — тугатиш; **به رسانیدن** ~ уль-
тугалламоқ; **صبت** ~ * уль-
тиматум; **یافتن** ~ тугаллан-
моқ.
- اتوبوس** ўтўбус — автобус; **برقى** ~ * —
троллейбус.
- اتوبوس رانى** ўтубусрони — 1) автобус ҳай-
даш; 2) автобус ҳаракати, қат-
нови.
- اتوکش** ўтукаш — дазмол қилувчи.
- اتوکشی** ўтукаши — 1) дазмоллаш;
2) дазмол қиладиган хона.
- اتوم** атўм — атом.
- اتوموبيل** ўтўмўбил — автомобиль;
~ * **سوارى** ~ * юк машинаси;
енгил автомашина.
- اتوموبيل رانى** ўтўмўбилрони — 1) автомаши-
на ҳайдаш; 2) автомобиль ҳа-
ракати.
- اتوموبيل سازى** ўтўмўбилсози — автомобил-
созлик.
- آتون** отун — отин.
- اتهام** эттәҳом — 1) айблаш; 2) бўҳ-
тон.
- اتهام نامه** эттәҳомномә — айбнома.
- آتى** оти ва **آتیه** отийа — бўлажак,
келгуси, келажак.
- آتى الذکر** отийу-з-экр — қуйидаги, қуйи-
да зикр қилинадиган.
- اثاث البيت** асосу-л-байт — уй жиҳози, ме-
бель.
- اثاثیه** асосийә — 1) мебель жиҳоз;
2) багаж, юк.

- آثار** осор **اثر** 2 нинг кўплиги;
عتيقه ~ * қадимий ёдгор-
ликлар; **بديع متقدمين** ~ * ба-
дий адабиёт классик-
лари асарлари;
~ * **منثوره** насрий асарлар.
- اثبات** эсбот — исбот, тасдиқ; **کردن** ~
исботламоқ, тасдиқламоқ.
- اثر** асар — 1) таъсир; 2) асар, ёд-
горлик; 3) из; **مذاشتن** ~
таассурот қолдирмоқ, асар
қилмоқ; ~ * **ادبی** адабий
асар, адабий ёдгорлик.
асарбахш — таъсирчан.
- اثر بخشى** асмор **ثمر** нинг кўплиги.
- اثمار** асно — вақт; асно; ~
اثنا **در آن** шу вақтда; **راه** ~ * йўл-
да, йўлда бўлган вақтда, йўл-
йўлакай.
- اثير** асир — 1) из қолдирувчи, асар
қилувчи; 2) таниқли.
- اجابت** эжобат — ижобат, қабул.
- اجاره** эжорә — ижара, ёллаш, кира
қилиш; ~ **گرفتني** ~
ижарага олмоқ, кира олмоқ;
~ **دادن** ижарага бериш.
- اجاره بها** эжорәбаҳо — ижара ҳақи.
- اجاره دار** эжорәдор — ижарага олувчи,
ижарачи, ёлловчи.
- اجاره ده** эжорәдәҳ — ижарага берувчи.
- اجاره نامه** эжорәномә — ижара битими.
- اجاره نشين** эжорәнәшин — ижарачи, ижа-
рага ўтирган.
- اجازه** эжозә — ижозат, рухсат;
~ **دادن** ижозат бермоқ, рухсат
этмоқ
- اجازه نامه** эжозәнәмә — рухсатнома, про-
пуск.
- اجاق** ўжоғ — ўчоқ, печка;
~ * **برقى** ~ * электр плитаси;
~ * **نقعى** ~ * керосинка, примус.

- اجاله** эжолэ — узоқлаштириш, узай-тириш, муддатни чўзиш.
- ажамэр** — авом.
- ажбар** — зўравонлик, мажбурлаш, зўрлаш, жабрлаш.
- ажборан** — зўр билан, мажбуран.
- ажбори** — мажбурий, ихтиёрсиз.
- ажтэмо** — йиғин, тўплавиш, жам бўлиш, йиғилиш, мажлис, жамоат, жамоатчилик.
- ажтэмон** — ижтимоий ~ **وضع** * ижтимоий аҳвол.
- ажтэмонийот** — ижтимоий фанлар.
- ажтэноб** — четланиш, ўзни четга тортиш.
- ажтэход** — жаҳд қилиш, бор куч билан интилиш, интилмоқ; жаҳд қилмоқ.
- аждод** **جد** нинг кўплиги.
- ажр** — пишган гишт, пишиқ гишт.
- ажр** — тўлов, нафақа, мукофот.
- ажро** — бажариш; **کردن** ~ ижро қилмоқ, бажармоқ.
- ажурпаз** — гишт пиширувчи.
- ажурпазхонэ** — гишт заводи, ҳумдон.
- ажрат** — эваз, тўланадиган ҳақ, маош.
- ажуркори** — гишт қўйиш.
- ажўри** — 1) гишт ранг; 2) гишtdан ясалган.
- ажзо** **جزو** нинг кўплиги; **جمله** ~* грам. гап бўлаклари; **عمده و فرعى جمله** ~** гапнинг бош ва иккинчи даражали бўлаклари; 2) бирор муассасанинг хизматчилари.
- ажсод** **جسد** нинг кўплиги.
- ажсом** **جسم** нинг кўплиги; **صلبه** ~* органик жисмлар;
- ~* қаттиқ жисмлар;
- مایعه** ~* суюқ жисмлар.
- ажэстан** — қоқмоқ, кўчат ўтқазмоқ.
- ажэл** — 1) калажакка оид; 2) келгусига қолдирилувчи.
- ажл**: **لاجل** **лаажлэ** — учун.
- ажал** — ажал, ўлим.
- ажалл** — энг улуғ, энг буюк.
- ажлос** — йиғин, мажлис; **کردن** ~ мажлис қилмоқ.
- ажлосийэ**; ~ **دوره** * сессия (парламент, илмий ва ҳоказо)
- ажлоф** **جلف** 2 нинг кўплиги; авом.
- ажлол** — улуғлаш, эҳтироҳ қилиш, шарафлаш.
- ажмо** — йиғиш, уюшиш, бири киш.
- ажмол** — 1) қисқартиш, қисқ; тавсиф; 2) конспект; 3) рўй хат, саноқ.
- ажмолан** — қисқача.
- ажмоли** — қисқа, мухтасар
- ажмоли** **نظر** ~* кўз югуртиричиқиш.
- ажнос** **جنس** нинг кўплиги.
- ажнаби** — ажнабий, чет.
- ажнаби** **پارست** — ажнабийпараст, беватан, космополит.
- ажнаби** **پرستی** — ватанфурушлик, космополитизм.
- ажудон** — адъютант.
- ажваф** — холи, бўш, ғовак.
- ажҳэзэ** **جهاز** нинг кўплиги.
- ажидан** — 1) тикмоқ; 2) санчмоқ, қадамоқ.
- ажидэ** — санчилган, қадалга
- ажир** — ёлланма, ёлланга

شدن ~ ёлланмоқ; **کردن** ~ ёл-
ламоқ.
آچار очор — 1) очкич, гайка калити,
отвёртка; 2) зиравор солиб
сиркаланган сабзаёт.
آход оҳод **احد** нинг кўплиги.
احاديث аҳодис **حديث** нинг кўплиги.
احاطه аҳотэ — ихота, ўрам, қамраш,
қамал; **کردن** ~ ихота қилмоқ,
ўрамоқ.
احاله аҳолэ — ҳавола, топшириш;
کردن ~ ҳавола қилмоқ, топ-
ширмоқ.
اجا аҳэббо ва **احباب** аҳбоб;
حبیب нинг кўплиги.
احتجاج аҳтэжож — ҳужжатлашти-
риш; **کردن** ~ исботламоқ.
احتراز аҳтэроз — эҳтиёткорлик, бета-
рафлик.
احتراق аҳтэроғ — ёниш, куйиш, ўт
олиш
احتراقی аҳтэроғи — ҳарб. портлатувчи.
احترام аҳтэром — эҳтиром, ҳурмат;
~ **عماد** * фахрий қоровул;
کردن ~ ҳурматламоқ.
احتساب аҳтэсоб — ҳисобга олиш, ҳисоб-
лаб чиқиш, калькуляция.
احتشام аҳтэшом — муҳташамлик, даб-
даба, ҳашамат.
احتفاظ аҳтэфоз — сақланиш.
احتقار аҳтэғор — ҳўрланиш.
احتمال аҳтэмом — эҳтимол, таҳмин;
دادن ~ таҳмин қилмоқ;
میرود ~ эҳтимолки, балки.
احتمالی аҳтэмоли — таҳминий.
احتیاج аҳтиёж — эҳтиёж, талаб;
~ **مورد** * керак, лозим;
داشتن ~ муҳтож бўлмоқ.
احتیاط аҳтиёт — 1) эҳтиёт; 2) ҳарб.
заҳира, запас; ~ **عده** *
қўшиннинг эҳтиёт қисми.

احتیاطا аҳтиётан — эҳтиётдан, эҳтиёт
учун.
احتیال аҳтиёл — ҳийла қилиш, най-
рангбозлик.
احجار аҳжор **حجر** нинг кўплиги;
~ **گریهه** * қимматбаҳо тошлар.
احد аҳад — аҳад, бир, яккаю ягона,
биттаю битта.
احداث аҳдос — яратиш, қуриш;
کردن ~ яратмоқ, қурмоқ.
احدى аҳади — бирлик, яккалик, яго-
налик, бўлаклик.
احديت аҳадиёт — биттаю битталиқ,
ягоналик.
احرار аҳрор **حر** нинг кўплиги.
اھراز аҳроз — қўлга киритиш,
эга бўлиш; **موفقیت** ~ * му-
ваффақиятга эришиш; **کردن** ~
спорт, ютиб чиқмоқ, голиб кел-
моқ.
اھراق аҳроғ — куйдириш, ўт олиш.
اھزاب аҳзоб **حزب** нинг кўплиги.
اھزان аҳзон **حزن** нинг кўплиги.
احساس аҳсос — ҳис, сезги; **کردن** ~ ҳис
этмоқ.
احسان аҳсон — аҳсон, яхшилик; **کردن** ~
аҳсон қилмоқ, хайрли иш
қилмоқ.
احسنت аҳсант(а) — офарин, баракал-
ла, жуда соз.
اھشام аҳшом — қорамол.
احصاء аҳса — ҳисобга олиш, рўйхат
қилиш.
احصائی аҳсои — статистикага оид.
احصائیه аҳсоийа — статистика; ~ **اداره** *
статистика бошқармаси.
اھضار аҳзор — чақирув, чақирёқ;
شدن ~ ҳарб. мобилизация қи-
лимоқ, чақирилмоқ; **کردن** ~
чақирмоқ (парламент, съезд ва
ҳ. к.).

- аҳзорномә** — аҳзорномә — чақирув қоғози, повестка.
- аҳқоқ** аҳқоқ — ҳақиқатни юзага чиқариш.
- аҳқар** аҳқар — энг паст, таҳқирланган; камина.
- аҳком** аҳком — ҳикм нинг кўплиги.
- аҳмол** аҳмол — юклаш.
- аҳмар** аҳмар — қизил; * **ҳалал** қизил яримой.
- аҳмағ** аҳмағ — аҳмоқ, тентак.
- аҳвол** аҳвол — ҳал нинг кўплиги; **сизнинг** * **шума** **ҷаҳвор** **аст**? аҳволингиз нечук? **персидан** * аҳвол сўрамоқ.
- аҳволпўрси** аҳволпўрси — ҳол-аҳвол сўраш.
- аҳвал** аҳвал — ғилай.
- аҳйа** аҳйа — 1) тирилтириш; 2) ўзлаштириш, тиклаш.
- аҳйон** аҳйон — ҳин нинг кўплиги.
- аҳйонан** аҳйонан — баъзан, ҳар замонда.
- аҳ** аҳ — оға-ини, биродар.
- аҳофә** аҳофә — қўрқитиш.
- аҳол** аҳол — ахлат, чиқинди.
- аҳбор** аҳбор — хабр нинг кўплиги.
- аҳбар** аҳбар — дарак бериш, хабардор қилиш.
- аҳбори** аҳбори — дарак берувчи; * **воже** * дарак майли; ~ **ҷамле** дарак гап.
- аҳт** аҳт — кўплиги **аҳват** **аҳавот** — 1) опа-сингил; 2) ўхшаш.
- аҳтам** аҳтам — тугаш; ~ **дадан** тугатмоқ; ~ **пазирити** тугалланмоқ.
- аҳтамои** аҳтамои — сўнгги, охириги; ~ **охириги** яқунловчи сўз.
- аҳтар** аҳтар — 1) юлдуз; 2) аломат, белги.
- аҳтра** аҳтра — 1) ихтиро; 2) ўйлаб чиқариш; ~ **کردن** ихтиро қилмоқ.
- аҳтарсўхтәги** аҳтарсўхтәги — бадбахтлик, ишнинг ўнгидан келмаслиги, омадсизлик.
- аҳтарсўхтә** аҳтарсўхтә — бадбахт, бебахт, машғум.
- аҳтаршўмор** аҳтаршўмор — мунажжим, астролог.
- аҳтаршәнос** аҳтаршәнос — мунажжим, астроном.
- аҳтаршәноси** аҳтаршәноси — мунажжимлик, астрономия, астрология.
- аҳтариор** аҳтариор — бахтиёр, юлдузи қулиб боққан, бахтли, иши ўнгидан келган.
- аҳтәсор** аҳтәсор — чегаралаш, қисқартириш; ~ **сими** * қисқача.
- аҳтәсори** аҳтәсори — қисқартирилган; ~ **علامت** * шартли белги.
- аҳтәсос** аҳтәсос — хослик, бағишлаш, ажратиш.
- аҳтәлос** аҳтәлос — камомад, растрат қилиш.
- аҳтәлот** аҳтәлот — аралашиш, қоришиш, чатишиш.
- аҳтәлоф** аҳтәлоф — келишмовчилик, қарама-қаршилиқ; ~ **نظر** турли фикрда бўлиш.
- аҳтәлол** аҳтәлол — халал етиш, бузилиш, бузиш; ~ **دماغ** * мианинг бузилиши, ақлдан озиш.
- аҳтан** аҳтан — суғурмоқ, бичмоқ, ахта қилмоқ.
- аҳтиар** аҳтиар — ихтиёр, ҳуқуқ, ҳақ, мухторият; ~ **داشتن** ихтиёрида бўлмоқ, **گذاشتن** * ~ **шума** **аст** ихтиёрига қўймоқ; ~ **با شما** * ~
- ихтиёр ўзингизда, ихтиёрингиз; **کردن** * сайламоқ, танламоқ.
- ~ **آراء**, * ~ **رائي** аҳз — олиш; **اخذ**

ОВОЗГА ҚҰЙИШ; **تصميم** ~* қа-
рор қабул қилиш; **شدن** ~ олин-
моқ; **کردن** ~ олмақ.

آخر *охэр кўплиги* **اواخر** *аво-*
хэр—1) охир, сўнг; 2) сўнгги;
3) ахир; **چر انميائي**—ахир, не-
га келмайсан?

اخراج эҳрож — 1) чиқариш, бўшатиш, қувиш, ҳайдаш; **باد** ≈ * ба- дарға, қувғин; 2) эвакуация: **کردن** ≈ эвакуация қилмоқ, олиб чиқиб кетмоқ.

آخيرين охэрин — сўнгги, охирги.

اخضر ахзар — кўк, яшил.

اخطار эхтор — олдини олиш, огоҳлан-
тириш, сигнал.

خطر ахтор нинг кўплиги.

اخفا эхфо — яшириш; ~ **در** яширинча.

اخفش ахфаш — 1) шабкўр, кўзи ожиз;
2) кўршапалак.

اخگر ахгар — 1) чўғ; 2) киши исми.

اخلاص эхлос — ихлос, самимият;
 ~ **از روی** , ихлос юзасидан,
 ихлосан.

خلف اخلاف нинг кўплиги.

اخلاق ахлоф خلق нинг кўплиги;
~ علم * этика.

اخلال эҳлол — бузғунчилик, тартиб-
сизлик.

اخلاص эхлалгар — бузғунчи, тартиб-бузар.

اخم ахм ва اخموتغم ахмутахм—
 хўмраймоқ, қовоқ солмоқ.

اخلاق эхноф — бўғиш; **کردن** ≈ бўғ-
моқ.

اخوت ўхўвват — биродарлик, оға-ини-
чиллик.

آخور **охур** — охур, отхона, молхона.

آخۇرسالار охўрсолор — *тар.* отхона боши,
сайис.

آخوند охунд — устоз, муаллим, охунд.
ахуӣ ахавӣ — биродар ва биродар-
ликка оид.

اخيار ахйор خير нинг кўплиги.

اخير ахир — сўнгги, охирги.

اخيرا ахиран — сўнгги пайтда, яқин орада.

121 адо — адо этиш, тўлаш, бажо келтириш.

آداب одоб **ادب** нинг кўплиги; одоб.
ادات адот **кўплиги** **ادوات** ада -
 - вот — 1) восита, қурол;

2) грам. юклама, аффикс;
استفهام ~* суроқ юкламаси;
نفي ~* سلب ~* инкор
юкламаси.

Адара эдорэ — бошқариш, идора, бош-
қарма, муассаса; **آماردولتی** *
статистика бош бошқармаси;

* راديو — радиокомитет;

نشريات ~* нашриёт, редак-
ция; نقشه کشی ~* давлат план

бошқармасы, Госплан; کردن ~
идора қилмоқ, бошқармоқ,
شدن ~ идора қилинмоқ,

бошқарилмоқ.

адармбаз — бюрократ, қоғозбоз, расмиятчи.

اداري эдори — маъмурий.

адамә эдомә — давом; **دادن** ~ давом
эттирмоқ; **داشتن** ~ давом
этмоқ; **دارد** ~ давоми бор.

ادمه دهنده эдомэдэхандэ — давом эттирув-
чи,

ادامه کاری эдомэкори — давом эттириш.

ادب адаб *кўплиги* آداب одоб —
одоб, адаб, хушфеъллик.

ادبا ўдабо ادیب нинг кўплиги.

ادبار эдбор — бахтсизлик, бадбахт-
лик.

ادبی адаби — адабий, бадний; ***اثر** — бадний асар.

ادبیات адабийот — адабиёт.
ادخال эдхол — киритиш; **کردن** ~ киритмоқ.
ادرار эдрор¹ — 1) стипендия, пенсия; 2) сахийлик билан нарса улашиш.
ادرار эдрор² — 1) сийдик; 2) сийиш.
ادراك эдрок — идрок, фаҳм, зеҳн, фаросат, билиш, тушуниб етиш; **کردن** ~ идрок қилмоқ, тушунмоқ, билмоқ.
ادراك адрок **درک** нинг кўплиги.
آدرس одрес — адрес.
ادعا эддэо — даъво, талаб; **کردن** ~ даъво қилмоқ, даъвогар бўлмоқ.
ادعائنامه эддэономэ — юр. айбнома.
ادغام эдғом — 1) қўшилиш, бирлашиш; 2) грам. ассимиляция.
ادکلن ўдекўлўн — одеколон.
آدم одам — 1) одам; **جنگل** ~* оранг-ўтанг; 2) Одам ота.
آدمکش одамкўш — қотил, одам ўлдирувчи.
آدمکشی одамкўши — одам ўлдириш, қотиллик.
آدمی одами — 1) инсон; 2) инсоният; 3) одамий.
آدمیت одамият — одамгарчилик, одамият, одамийлик.
آدمی زاد одамизод — одамизод, одам боласи.
ادوار адвор **دور** диннинг кўплиги.
ادواری адвори — даврий, периодик.
ادویه адвийэ **دوا** нинг кўплиги дори-дармон.
ادیان адйон **دین** дин нинг кўплиги.
ادیب адиб — адиб, шоир, ёзувчи; мураббий.
آدینه одинэ — одина, жума куни.
اذان азон — азон.
آذر озар¹ — ўт, олов.

آذر озар² — эрон шамсия йилининг тўққизинчи ойи (22 ноябрь — 21 декабрь).
آذرافشان озарафшон — ҳарб. ўтсочар (огнемёт).
آذرپرست озарпараст — оташпараст.
آذرخش озарахш — яшин.
آذرکیش озаркиш — оташпараст.
آذرگون озаргун — 1) ўтсимон; 2) қизғиш гул ном.
اذعان эъён — бўйсунуш, тан олиш.
اذلال эзлол — камситиш, ерга уриш.
اذن эзн — изн, рухсат.
آذوقه озуғэ — озиқ-овқат.
اذهان азхон **ذهن** нинг кўплиги.
اذی азо — зарар, путур.
اذیال азйол **ذیل** нинг кўплиги; **کشیدن** ~ азоб чекмоқ.
اذیت азийат — қийноқ, азоб; **دادن** ~ қийнамоқ.
آر ор ва қ. **آور** овар **آوردن** феълининг ҳ. з. нег.
آرا оро¹ ва **آرای** орой **آراستن** феълининг ҳ. з. нег.
آرا оро² **رای** нинг кўплиги; **عمومی** ~ ялпи овоз бериш, умумхалқ раъйини олиш; **باتفاق** * бир овоздан, якдиллик билан; **باکلیت** * камчилик овоз билан; **باکثرت** * кўпчилик овоз билан.
آرابه аробэ — арава; **جنگی** ~ ҳарб. танк.
آرادت эродат — берилиш, мойиллик.
آرادتمند эродатманд — сидқидил билан, берилган, чин садоқатли.
آواده эродэ — ирода, орзу, ният.
آراستن оростан ҳ. з. нег. **آرا** оро ва **آرای** — оро бермоқ, беэамоқ, безатмоқ, ясатмоқ, ясан-тирмоқ.

آراسته

آراسته ороствэ — 1) безатилган, яса-
тилган; 2) ҳарб. ҳозирланган.
اراضى арозни аراضнинг кўплиги, ҳарб.
майдон; **مصرفى** ~* ишғол
қилинган, оккупация қилин-
ган жой; **ناهموار** ~* нотекис
майдон.
اراكين арокин **اركان** нинг кўплиги;
دولت ~* давлат арбобла-
ри, аркони давлат.
آرام ором — фароғат, тинчлик,
کردن ~ ором олмоқ, тинчимоқ.
آرامده оромдэх — мед. тинчлантирувчи,
оғриқ қайтарувчи дори-дармон-
лар.
آراميش оромэш — тинчлик, фароғат,
ҳордиқ.
آرامگاه оромгоҳ — мақбара, дахма.
آرامیدن оромидан — ором олмоқ, тин-
чимоқ, дам олмоқ, ҳордиқ чи-
қармоқ.
آران орон — тирсак.
آرايش оройэш — 1) безаш, бежаш;
کردن ~ безамоқ, оро бермоқ;
2) ҳарб. тартиб, саф; **جنگى** ~
жанговар ҳолат тартиби;
حمله ~* ҳужум тартиби; ~*
رهيمائي саф бўлиб юриш
тартиби.
آرايشگاه оройэшгоҳ — сартарошхона.
ارباب арбоб **رب** нинг кўплиги, ер
эгаси; **تواويخ** ~* тарихчилар;
~* **رجوع** ~* олимлар; **دانش** ~*
мижозлар, клиентлар; **سغن** ~*
сўзамол нотиқлар;
صنعت ~* саноат ходимлари;
قلم ~* адиблар, шоир ва ёзув-
чилар.
اربابزاده арбобзоде — бойвачча.
اربابمنش арбобманэш — ўзини бойвач-
чаларча олиб юрувчи, сервиқор
кибрли.

اربابى арбоби — арбобга оид; **املاك** ~*
помещчик ерлари.
ارتباط эртэбот — алоқа; муносабат;
داشتن ~ алоқада бўлмоқ.
ارتباطچى эртэботчи — ҳарб. алоқачи.
ارتباطى эртэботи — боғловчи, алоқага
оид; **خطوط** ~* коммуникация-
лар.
ارتجاج эртэжож — қалтироқ, титроқ,
ҳаяжон, сесканиш.
ارتجاع эртэжож — реакция;
امپرياليستى ~* империалистик реакция.
ارتجاعى эртэжож — реакцион.
ارتجال эртэжол — бадихағўлик, ҳо-
зиржавоблик.
ارتحال эртэхол — 1) жўнаш, йўл олиш;
муҳожирлик; 2) **كۆچ**. ўлиш.
ارتزاق эртэзоғ — ризқланиш, овқатла-
ниш.
آرئش ортэш — қўшин, армия;
~* **حاضر بخدمت**, ~* **عملیاتی** ҳаракатдаги армия.
~* **عامل**, ~* **منتظم** мунтазам армия.
ارتشا эртэшо — порахўрлик
آرتشيد ортэшбўд — бош қўмондон, ар-
мия генерали.
ارتضا эртэзо — розилик, мамнуният
билдириш.
ارتفاع эртэфо **кўплиги**
эртэфоот — 1) баландлик, юқо-
ри; 2) ҳосил, унум; ~* **وقت** ~*
ўрим-йиғим пайти.
ارتفاع эртэфоғ — фойдаланиш, манфа-
ат кўриш.
ارتقا эртэғо — кўтарилиш, юксалиш;
دادن ~ кўтармоқ, юқори-
латмоқ; **يافتن** ~ кўтарилмоқ,
юқориланмоқ.
آرتل ортэл — артель; **کشاورزى** ~*
қишлоқ хўжалик артели, кол-
хоз.

- ارتياپ** **эртиюб** — иккиланиш, ишонч-сизлик.
- арт** **эрс** — мерос; **بردن** ~ меросга олмоқ.
- арта** **эрсан** — мерос йўли билан.
- арти** **эрсн** — мерос, меросдан қолган.
- арж** **араж** — тирсак, газ (узунлик ўлчови — газ — 0,5 метр).
- арж** **арж** — 1) баҳо, қиймат; 2) ҳурмат, эҳтиром.
- арجاع** **эржо** — 1) қайтариш, 2) жўна-тиш; **شدن** ~ қайтарилмоқ, юбо-рилмоқ; **لائحه بكمبسيون** ~ **شده** лойиҳа комиссиясига юборилди; **کردن** ~ қайтармоқ, юбор-моқ.
- арجح** **аржаҳ** — мўътабар, афзал.
- арجمند** **аржўманд** — қадрли, ҳурматли.
- آرد** **орд** — ун; **کردن** ~ ун қил-моқ, тортмоқ (тегирмон).
- آرداب** **ордоб** **چردابه** қ.
- آردابه** **ордобэ** — атала.
- آرداله** **ордолэ** — ёвғон.
- اردك** **ўрдак** — ўрдак.
- اردنگ** **ўрданг** — тепки; **زدن** ~ тепмоқ; **خوردن** ~ 1) тепки емоқ; 2) ҳайдалмоқ.
- اردو** **ўрду** — 1) **ҳарб.** лашкар, армия; **زدن** ~ лагерь қурмоқ; 2) урду тили.
- اردو کشی** **ўрдукаши** — **ҳарб.** лашкар тор-тиш, ҳарбий юриш.
- اردوگاه** **ўрдугоҳ** — лагерь; **اسیران** ~ **اسیران** ҳарбий асирлар лагери; **بين المللى دموكراتىك** ~ **بين المللى** демократик лагерь; **بين المللى سوسيالىستى** ~ **بين المللى** социалистик лагерь; **بين المللى سرمايه دارى** ~ **بين المللى** капиталистик лагерь;
- بين المللى ضد استعمار** * **халқаро антиимпериалистик ла-геръ**; **صلح** ~ **тинчлик лагери** **پيشاهنگى** * **пионер лагери**
- اردى بهشت** **ўрдибэхшт** — эрон шамсия йи-лининг иккинчи ойи (21 а-рель — 21 май).
- ارذال** **арзол** **رذل** нинг кўплиги.
- ارذل** **арзал** — пасткаш, энг туба-виждонсиз.
- ارز** **арз** — 1) баҳо, қиймат; 2) банк, валюта.
- ارزاق** **арзоғ** — 1) **رزق** нинг кў-лиги; 2) ризқ, насиба, озу; **اداره** * **озик-овқа** бошқармаси.
- ارزان** **арзон** — 1) арзон; 2) арзийд-ган.
- ارزانی** **арзони** — арзончилик.
- ارزشى** **арзэш** — қиймат; **اضافى** ~ **иқ** қўшимча қиймат; **توليدى كار** ~ **مبادلە** меҳнат унумдорлиги; **مبادلە** айирбошлаш қиймати **ارزشهای فرهنگى** * **мадани** бойликлар; **بيرون از** ~ қимматбаҳо.
- ارزنده** **арзандэ** — арзанда, арзийд-ган.
- آرزو** **орзу** — орзу **داشتن** ~ **орз** қилмоқ.
- ارزومند** **орзуманд** — орзуманд, орзу қ-лувчи.
- ارزه** **арзэ** — сувоқ, штукатурка.
- ارزه گر** **арзэгар** — сувоқчи.
- ارزياپ** **арзйоб** — баҳоловчи.
- ارزياپى** **арзйоби** — баҳолаш; **کردن** баҳо бермоқ, қийматини бел-ламоқ.
- ارزيدن** **арзидан** — арзимоқ, қиммат-эга бўлмоқ.
- ارزين** **арзиз** — қалайн.

آروز — кекирү; ژدن ~
 кекирмоқ.
 آرونده اورванд — 1) унвон; 2) дабдаба.
 اړه (орэ) қ. آری
 اړه аррэ — арра; کشيښان ~ ар-
 раламоқ.
 اړه کشي аррэкаш — арракаш.
 اړه کشي аррэкаши — арралаш; ~ کارخانه*
 — ёғоч арралаш заводи.
 آری ори — ҳа, маъқул.
 آريائي орийои — ариялик.
 اړيکه арикэ — арк, тахт.
 از аз ва зэ з қўм.-дан; ~ خانه
 уйдан; اين از (آن) من است
 бу меники; از بهر، از برای
 учун.
 آزاد озод — озод, эркин; ~* بقيد
 қўил юр. кафилга олинган.
 آزاداندۀ озодандиш — эркин фикр юри-
 тувчи.
 آزادمانеш озодманэш қ. آزاداندеш
 آزاده озодэ — мард, олижаноб, ҳим-
 матли; аслзода, асли тоза.
 آزاده نو озоданэҳод — мардона табият-
 ли.
 آزادي озоди — озодлик; ~* ميتينگ
 мажлис ва митинг
 эркинлиги; ~* انتشار
 матбуот эркинлиги; ~* مطبوعات
 сўз эркин ~* كلام، ~* بيان
 лиги آزادي هاي دموكراتيک
 демократик эркинликлар.
 آزادي بنۀ озодибахш — озод қилувчи;
 ~* جنبش озодлик ҳаракати.
 آزادي خو озодихоҳ — 1) эрксевар; либе-
 рал; ~* حزب либерал
 партия.
 آزادي خواه озодихоҳи — 1) эрксеварлик;
 2) либерализм.
 آزادي كـ озодикўш — озодликни бўғувчи;

қишлоқ хўжалиги
артели уставн; **مال متفق**

اساسى асосий — асосий;
 КОНСТИТУЦИЯ. * قانون

اساطیری асотири — афсонавий.

енгиллаштирмоқ, осон қилмоқ;

осонсур — кўтаргич, лифт.

آسانی осони — осонлик, енгиллик, қу-

осой қ. **Аса** **Асай**

ОСОЙЭШ—ОСОЙИШТАЛИК, ТИНЧЛИК.

осойэшгоҳ — санаторий;
* **тоپخانه** *ҳарб.* артиллерия
парки.

اسب asp va اسپ asp — ot;

آ ~ * СУВ ОТИ (бегемот):

~* зебра.

اسباب اسбоб 1) سببнинг кўплиги;

2) асбоб; **كار** ~ * иш қуроллари;

سافو ~ * сафар жабдуқлари.

اسبابچينى — баҳона излаш, айб-
ситиш, ўчакиш.

اسبداوان асбдавани — от чопиш, улоқ чопиш, пойга.

اسبريس асбрис — отчопар, ипподром.

اسپانیایی эспанийойи — испаниялик, испанча.

اسپرون — аспирант.

استاد *устод кўплиги* **استاذ** *устоз,*
уста, мастер, профессор, санъат-
кор.

استاد ўстод² ва آستاد остод — тар.
Улуғбек зичи.

استادی усто́ди — усталик, санъат, иш-
билармонлик.

استاج эстож — стаж.

آستان остон — остона, бўсаға, кира-
вериш; **عيد** ~* **در** байрам ара-
фасида.

Ўстон — область, вилоят (эрон 10 ўстонга бўлинган) Эрондаги маъмурий бўлиниш бирлиги.

استاندار ўстондор — ўстон ҳокими, генерал-губернатор.

استبداد эстэбдод — истибдод, якка ҳокимлик, самодержавие.

استثمار эстэсмор — эксплуатация, эзиш;
شدن ~ эзилмоқ; эзмоқ.

استثمارشونده — эзилувчи;
 طبقات * — эзилувчи синфлар.

эстэсморкунандэ — эзувчи, эксплуататор; ~ **طبقات*** эзувчи, ҳоким синфлар.

استثمارگر эстэсморгар — эзувчи, муштам-лакачи.

эстэсморгари — 1) эксплуатация; 2) мустанлакачилик.

استثنا — истисно, мустасно.

استجابات эстэжобат — қаноатлантириш, қабул этиш, хоҳиш, орзун қондириш.

استجازه эстэжозэ — ижозат олиш; **کردن**
~ ижозат сўрамоқ.

استعداد эстэждод — янгиланиш.

استعاضه эстэхозэ — мед. ой кўриш.

استعجاب эстэхбоб — севиш, маъқуллаш,
яхши қараш.

استعسان эстэхсон — тахсин ўқиш, маъ-
қуллаш.

استعصال эстэхсол — ишлаб чиқариш, ҳосил қилиш; * **زیاد از حد** — ортиқча ишлаб чиқариш, **کردن** — ишлаб чиқармоқ.

استحصالی эстэхсоли — ишлаб чиқаришга онд; * نقشه ~ ишлаб чиқариш плани.

استحصالیات эстэхсолийат — унумдорлик, махсулдорлик, меҳнат унумдорлиги.

استحضار эстэхзор — хабар бериш, маълумот олиш; ҳарбийга чақириш.

استحفاظ эстэхфоз — 1) қўриқлаш; 2) олдини олиш, профилактика.

استحقار эстэхфор — ҳақорат, ерга уриш.

استحکام эстэхком — 1) мустаҳкамлаш; 2) истехком, қалъа; کردن мустаҳкамламоқ.

استحمام эстэхмом — ҳаммомга тушиш.

استخاره эстэхорэ — фол кўриш.

استخبار эстэхбор — хабар топиш, маълумот йиғиш.

استخدام эстэхдом — ёллаш; کردن ~ хизматга ёлламоқ.

استخدامی эстэхдоми — ёлланма; * کارگر ~ ёлланган ишчи.

استخر эстахр — ҳовуз, сув омбори.

استخراج эстэхрож — чиқариб олиш, ишлаб чиқариш; * جدر ~ мах. махраж чиқариш; * آرا ~ овозни санаш, сайлаш; * از حکم ~ буйруқдан кўчирма.

استخلاص эстэхлос — қутулиш.

استخوان ўстўхон — суяк, устухон;

*** ~ پس سر орқа мия суяги;

*** ~ پيشانی — пешана суяги;

*** ~ شانه курак суяги;

*** ~ کامی танглай суяги;

*** ~ خرد کرد тил ости суяги;

*** ~ اودر اين کار одд. унинг бу ишда сочи оқарган.

استخوان خوار ўстухонхор — қузғун.

استخوان درد ўстунхондard — бод, ревматизм.

استدامت эстэдомат — доимийлик, бидайлик.

استدراج эстэдрож — даража топиш, таришлиш (лавозимга).

استدراك эстэдрок — англаш, фаҳмлаш.

استدعا эстэдъо — ўтиниш; کردن ўтинмоқ.

استدلال эстэдлол — далил келтириш; * کردن ~ далил келтирмоқ, * لولات бермоқ, нсботламоқ.

آستار остар — астар.

استر астар — хачир.

استراتژی эстротэжи — стратегия.

استراحت эстэроҳат — дам олиш, истироҳат; * کردن ~ дам олмоқ; * истироҳат қилмоқ.

استراحت گاه эстэроҳатгоҳ — дам олиш у.

استرالیائی ўстролийон — австралиялик; австралияга мансуб.

استرجاء эстэржо — ялиниш.

استرجاع эстэржо — қайтариб олиш; * کردن ~ қайтариб олмоқ.

استرحام эстэрҳом — раҳм-шафқатга қириш, раҳм-шафқат сўраш.

استرداد эстердод — қайта қўлга кириш; * استعلال ~ мустақиллиқ қайта қўлга олиш.

آستردار остардор — астарли.

استرزاق эстэрзоғ — ризқ излаш.

استرقاق эстэрғоғ — асорат, қул солиш.

استرلینگ эстэрлэнг — стерлинг.

استره ўстўрэ — устара.

آستری остари — астарлик материал

استسقا эстэсқо — мед. истисқо, сулчак.

استشمارة эстэшорэ — кенгаш, консулция.

استشفه эстэшфо — шафқат сўраш, ёрдам сўраш; **کردن** ~ шафқат сўрамоқ, ёрдам сўрамоқ.

استشهر эстэшмом — ҳидлаш, искаш.

استشيو эстэшход — шаҳодат сўраш, гувоҳлик сўраш; **دادن** ~ ёзма гувоҳлик бермоқ; **کردن** ~ шоҳидликка чақирмоқ.

استصبر эстэсвоби — пенсия.

استعار эстэорэ — истиора.

استعبا эстэбод — асорат, қуллик.

استعجا эстэжоб — ажабланиш.

استعجا эстэжол — тезлаштириш, шошиштириш, шошилиш.

استعدا эстэдод — истеъдод, қобилият, ҳозирлик; **دفاعي** ~ * мудофаа қобилияти; **مصرفي** ~ * харид қобилияти. **مصرفي توده** ~ * халқ оммасининг харид қобилияти.

استعفا эстеъфо — истеъфо; **دادن** ~ истеъфо бермоқ.

استعمه эстэмор — мустамлакачилик; **جديد** ~ * неоколониализм.

استعمه эстэморчи — мустамлакачи.

استعمار эстэморталаб — колонизатор.

استعمه эстэморгар қ. **استعمارچی**

استعمه эстэмом — истеъмол; **کردن** ~ истеъмол қилмоқ.

استغفر эстэғроғ — 1) ғарқ бўлиш; 2) диққатни бир нарсага тўплаш.

استغفا эстэғфор — тавба қилиш.

استفاد эстэфода — фойдаланиш; **کردن** ~ фойдаланмоқ.

استفاد эстэфодачи — чайқовчи.

استفتا эстэфтоҳ — 1) кашф қилиш; 2) фатҳ қилиш (мамлакатни), олиш (шаҳар, қалъа ва ҳ. к.).

استغفر эстэфрод — яккаланиш.

استغفر эстэфроғ — қусиш; **کردن** ~ қусмоқ.

استفهام эстэфҳом — сўроқ; **علامت** ~ грам. сўроқ аломати.

استقامت эстэғомат — 1) истиқомат; 2) тўғри чизиқ.

استقبال эстэғбол — кутиб олиш; **کردن** ~ қаршиламоқ, кутиб олмоқ.

استقرار эстэғрор — қарор топиш, барқарорлик, ўрнашиш; **صلح** ~ * тинчликни мустаҳкамлаш; **ارتباط** ~ * ҳарб. алоқа ўрнатиш.

استقراض эстэғроз — қарз олиш, заём.

استقراء эстэғро — заём тиражи.

استقصا эстэғсос — қасос олиш.

استقلال эстэғлол — истиқлол, мустақиллик.

استكان эстэкон — стакан.

استكتاب эстэктоб — кўчириб ёзиш; нусха олиш; **کردن** ~ кўчириб ёзмоқ, нусха олмоқ.

استكمال эстэкмол — тугаллаш.

استلزام эстэлэсм — лозим топиш, зарур деб билиш.

استماع эстэмо — эшитиш, тинглаш;

کردن ~ эшитмоқ, тингламоқ.

استمداد эстэмдод — мадад сўраш, кўмак.

استمرار эстэмор — 1) давомлилик, узлуксизлик; 2) грам. тугалланмаган, давомли ҳаракат.

استمرارا эстэморан — узлуксиз, доимий.

استمزاج эстэмзож — қидирув, тинтув.

استمسك эстэмсок — тийиниш, ўзини тутиб қолиш.

استملاك эстэмлок — ўз мулкига айлантириш, эгаллаш; **کردن** ~ эгалламоқ.

استناد эстэнод — далиллаш, ҳужжат келтириш, асосланиш; **کردن** ~ ҳужжатлаштирмақ, асосланмоқ.

- استنباط** эстэмбот — хулоса чиқариш, умумлаштириш.
- استنساخ** эстэнсэх — нусха олиш; **کردن** ~ нусха кўчирмоқ.
- استنطاق** эстэнтоғ — сўроқ, тергов; **کردن** ~ сўроқ қилмоқ, тергамоқ.
- استنكاف** эстэнкоф — ўзини четга тортиш, бош тортиш.
- استوار** ўстўвор — қаттиқ, маҳкам тайин; **کردن** ~ тайин қилмоқ.
- استوارنامه** ўстўворномэ — ишонч ёрлиғи.
- استهزا** эстэхзо — истеҳзо, бировдан кулиш, пичинг.
- استهلاک** эстэхлок — 1) тўлов (қарзни); 2) амортизация; 3) йўқ қилиш.
- استیاس** эстийос — ишонч; **داشتن** ~ ишонмоқ.
- استیجار** эстижор — ижарага олиш, ёллаш.
- استیفا** эстифо — ваъданинг устидан чиқиш, олинган мажбуриятни бажариш.
- استیلا** эстило — истило, ҳукмронлик, **کردن** ~ босиб олмоқ.
- استیلاجو** эстиложу — босқинчи, истилочи *** استیلاجویان خارجی** чет эл босқинчилари
- استیلاجوئی** эстиложуи — босқинчилик, босқинчилик сиёсати.
- آستین** остин — энг; **بالا کردن** ~ энг шимармоқ.
- اساد** асад — 1) шер; 2) асад (бурж ва шамсия йилининг 5-ойи).
- اسر** аср — асир қилиш.
- اسرار** асрор — сэррнинг кўплиги.
- اسرار آمیز** асроромиз — сирли, мафхий.
- اسراف** эсроф — исроф қилиш.
- اسرع** асра — тез, энг тез; **وقت** ~ **در** ~ имкони борица тез, яқин вақт ичида.
- اصطبل** ва **اصطبل** эстабл — отхона, оғил.
- استخر** эстахр — ҳовуз.
- استوره** ўстурэ **кўплиги** **اساطیر** асо-тир — афсона, миф, масал.
- اسف** асаф — афсус, пушаймон, надомат, ғам, ғусса; **خوردن** ~ афсусланмоқ.
- اسفالت** асфолт — асфальт.
- اسفالت ریزی** асфолтризи — асфальтлаш; **کردن** ~ асфальтламоқ.
- اسفالتة** асфолтэ — асфальтланган, асфальтли.
- اسفل** асфал — тубан, қуйи, энг пастки қисм.
- اسفناک** асафнок — қайғули, ғамгин, ҳазин.
- اسفند** эсфанд ва **اسفندارمز** эсфандормўз — эрон шамсия йилининг ўн иккинчи ойи (20 февраль — 20 март).
- اسقا** эсго — ташналикни қондириш, суғориш.
- اسقاط** эсгот — ташлаш, тушириш; **حمل** ~ бола ташлаш.
- اسقاط شده** эсготшўдэ — ярамай қолган.
- اسقف** ўсғўф — епископ; **بزرگی** ~ патриарх.
- اسکات** эскот — жим қилиш, тинчитиш.
- اسکریم** эскрим — спорт. қиличбозлик.
- اسکناس** эскэнос — қоғоз пуллар.
- اسکولاستیک** эскулостик — схоластик.
- اسکی** эски — чанғи, лижа.
- اسکی بازی** эскибози — чанғи отиш, чанғи спорти; **کردن** ~ чанғи отмоқ; *** مرکز** ~ чанғи отиш базаси.
- اسلامیت** эсломият — мусулмончилик.
- اسلاو** эслов — славян; *** زبانهای** ~ славян тиллари.
- اسلاو شناسی** эсловшенаси — славяншунослик.
- اسلاو یانوفیل** эсловйонуфил — славянофил.

- аслحه** аслаҳэ 1) سلاح нинг кўплиги;
2) қурол; **атمی** ~* атом қуроли;
برد ~* совуқ қурол;
خودکار ~* автомат қурол,
автомат; **ناریه** ~* ўт очувчи
қурол.
- аслحه سازى** аслаҳасози — қурол яшаш;
~ **کارخانه** қурол ишлаш заводи.
- اسلم** аслам — энг тўғри, энг ишонч-
ли.
- اسلوب** ўслуб — услуб, йўл, усул, тарз,
метод.
- اسم** эсм кўплиги **اسمي** асоми —
1) исм, ном от; **خانوادى** ~*
фамилия;
~ **تصغير** ~* кичрайтириш, эр-
калалаш оти; **نهادن** ~ исм
бермоқ, от қўймоқ, атамоқ;
2) грам. от; **اتصاف** ~* ўтимли
феъллардан ҳосил қилинган ўт-
ган замон сифатдоши; **اشاره** ~*
кўрсатиш олмоши; **الت** ~*
қурол оти; **بسيط** ~* содда от;
ذات ~* от; **صفت** ~* сифат;
عدد ~* сон; **فعل** ~* феъл;
مصدر ~* ҳаракат номи.
- آسمان** осмон — осмон.
- آسمان خراش** осмонхарош — баланд имо-
рат, осмон ўпар иморат.
- آسمان درخش** осмондерахш — яшин, чақмоқ.
- آسمان دره** осмондарэ — астр. сомон йўли.
- آسمانى** осмони — ҳаво ранг; ~ **سنگ**
метеорит.
- اسم نویسی** эсмнэвиси — рўйхатга олиш,
регистрация; **کردن** ~ 1) рўй-
хатга ёзилмоқ, рўйхатга ол-
моқ;
- اسناد** аснод — **سند** санад нинг
кўплиги.
- اسناد** аснод — 1) далил келтириш;
2) айблаш, иснод; **کردن** ~ тақ-

- моқ (бировга), айбламоқ;
دزدى دادن ~* ўғрилиқда
айбламоқ.
- اسنادى** (эсноди) — грам. 1) аниқлов-
чи; 2) предикатив.
- اسواران** асворон — эскадрон.
- اسود** асвад — қора.
- آسودگى** осудэги — тинчлик, осойишта-
лик.
- آسودن** осудан — ҳозирги замон феъли-
нинг негизи **آسا** ва **آساي**
тинчимоқ, тинчланмоқ.
- آسوده** осудэ — осуда, тинч; **شدن** ~
тинчланмоқ; **کردن** ~ тинчит-
моқ.
- آسوده حال** осудэхол — осуда ҳол, тинч,
ўзига тўқ, таъминланган.
- آسهال** эсҳол — ич кетиш; ични суриш
خونی ~* ичдан қон ўтиш, ич
буруқ.
- آسيا** осий¹ — Осиё; **صغير** ~* Кичик
Осиё; **ميانه** ~* Урта Осиё.
- آسيا** осий² ва **آسياب** осийб — те-
гирмон; **آبی** ~* сув тегирмони;
بادى ~* шамол тегирмони;
دستى ~* қўл тегирмони.
- آسيابان** осийбон — тегирмончи.
- آسياسنگ** осийосанг — тегирмон тоши.
- آسيಾಗرد** осийогард — тегирмон парраги.
- آسيائي** осийои — осийелик, осийега мансуб.
- آسيب** осиб — 1) офат; 2) зарар, зи-
ён, талаф; **رسايدن** ~ зарар,
зиён етказмоқ.
- اسيد** асид — кислота.
- اسير** асир — асир, тутқун, банди.
- اسيرى** асири — асирлик.
- آش** ош — 1) ош, овқат; 2) крахмал.
- اسارت** эшорат — ишорат, белги.
- آشاميدن** ошомидан — ичмоқ, (аждаҳо-
дек) ютмоқ.

آشامیدنی ошомидани — ичимлик; ***آب** ~ ичиладиган сув.

آشپز ошпаз — ошпаз.

آشپزخانه ошпазхонэ — ошхона.

اشتبه эштэбох — янглишиш; **کردن** ~ янглишмоқ.

اشتبه کاری эштэбохори — хатога йўл қўйиш; чалкаштириш.

اشتداد эштэдод — кучайниш, зўрайиш; **یافتن** ~ кучаймоқ, авжга минмоқ.

اشترا эштэро — харид қилиш.

اشتراک эштэрок — 1) иштирок, қатнашиш; **داشتن** ~ иштирок этмоқ, қатнашмоқ; 2) обуна бўлиш.

اشتراکی эштэроки — шериклик, умумий, коллектив; **کردن** ~ коллективлаштирмоқ.

اشتعال эштэол — алангаланиш, ўт олиш.

اشتغال эштэол — шуғулланиш.

اشتاق эштағ — туршак, аштак-паштак.

اشتقاق эштэғоғ — ясаш, ҳосил қилиш; **لغات** ~ сўз ясаш; *грам.* сўз этимологияси; **زبانها** ~ тилларнинг майдонга келиши;

***علم** ~ этимология.

اشتکاک эштэкок — шак келтириш, шубҳаланиш, иккиланиш.

اشتھا эштэҳо — иштаҳа.

اشتھار эштэҳор — машҳурлик, шон-шуҳрат.

آشتی ошти — мураса, ярашиш; **کردن** ~ келишмоқ, ярашмоқ; **دادن** ~ келиштирмоқ, яраштирмоқ.

آشتیاق эштэйоғ — иштиёқ, орзу.

آشتی طلب оштиталаб — келиштирувчи.

اشخاص ашхос **شخص** нинг кўплиги.

آشنا ошхонэ ёки **آشپزخانه** ошпазхонэ — ошхона.

اشد ашадд — ашаддий, энг қаттиқ.

اشراف ашроф — аристократ (лар).

اشرافیت ашрофийат — аристократлик.

اشرفی ашраф — энг шарафли;

منخوقات ~ инсон.

اشعار ашъор **شعر** нинг кўплиги.

اشعار ашъор — хабар бериш, эслатиш.

اشعاع ашъо — нурланиш, ёритиш.

اشغال эшғол — ишғол, оккупация,

эгаллаш; **کردن** ~ ишғол қилмоқ, босиб олмоқ.

اشغالگر эшғолгар — босқинчи, оккупант.

آشفگی ошўфтаги — паришонлик, алғов-далғов, саросима, ҳаяжон, эсанкираш, гангиш;

بین المللی ~ халқаро аҳволнинг кескинлашуви.

آشفتن ошўфтан ҳ. з. **нег.** **آشوب**

ошуб — ҳаяжонланмоқ, паришон бўлмоқ.

اشک ашк — кўз ёши.

آشکار ошкор — ошкор.

اشکافی эшкоф — 1) буфет, сервант; жавон; 2) гардероб.

اشکال эшкол — қийинчилик; тўсиқ; **تراشیدن** ~ зўрға, базўр; қийинчилик туғдирмоқ.

اشکال ашкол **شکال** нинг кўплиги; **هندسی** ~ геометрик шакллар.

اشکبار ашкбор — ёш тўкувчи, йиғловчи.

آشکبہ эшкамбэ — ич (қорин).

آشکوب ошкуб ёки **آشکوبه** ошкубэ — қабат, қат, этаж.

اشکوخییدن ашкухидан — тоймоқ, сирғалмоқ.

آشنا ошно — 1) таниш; 2) дўст; **شدن** ~ танишмоқ; **کردن** ~ танитмоқ, таништирмоқ.

اشنان

- اشنان** ўшнон — бот. етмак; кўпиради-
ган, совун ўрнида ишлатиладиган
илдиз.
- آشنائی** ошнои — танишлик.
- آشنوشه** эшнушэ — акса уриш.
- آشوب طلب** ошубталаб — жанжалкаш, безо-
ри.
- اشهب** ашҳаб — 1) кул ранг; 2) кўк от.
- اشياء** ашйо شى нинг кўплиги;
~ آهني металл буюмлар.
- آشيانه** ошйонэ — ошён, уя;
* آشيانه هاي مقاومتي қаршилик
кўрсатиш нуқтаси.
- اصابت** эсобат — тўғри нишонга олиш,
мерганлик.
- اصحاب** асҳоб صاحب нинг кўплиги;
تدبير ~ донишманд кишилар;
ثروت ~ бойлар; ~ علم илм
аҳллари, олимлар.
- اصدار** эсдор — чиқариш (қонун, буй-
руқ ва ҳ. к.).
- اصرار** эсрор — қаттиқ туриш, қаттиқ
туриб талаб қилиш.
- اصطلاح** эсталоҳ — истилоҳ, термин;
علمي ~ илмий термин.
- اصطلاحات** эсталоҳат — терминология.
- اصل** асл — 1) асл, ўзак, бош, моҳи-
ят; مطلب ~ ишнинг моҳияти;
2) асл нусха; ~ است
асл нусхага тенг.
- اصلا** аслан — 1) аслида; 2) (бўлиш-
сиз гапларда) ҳеч, мутлақо.
- اصلاح** эслоҳ — 1) тузатиш; ~ ذات البين *
ўзаро алоқани яхшилаш, икки
томонни яраштириш; 2) исло-
ҳат, реформа; ~ اراضي * ер исло-
ҳати, аграр реформа; ~ پول *
пул ислоҳати; ~ طبيعت * табиат-
ни ўзгартириш; 3) соқол олиш.
- اصلاح طلب** эслоҳталаб — ислоҳат тарафдо-
ри, реформист.

- اصلاح طلبي** эслоҳталаби — реформизм.
- اصل زاده** аслзодэ — аслзода.
- اصل ونسب** аслўнасаб — чиқиб келиш;
اجتماعي ~ * ижтимоий чиқиб
келиши.
- اصلي** асли — аслий, асосий, бош;
~ جمله * грам. бош гап;
~ عدد * грам. саноқ сон.
- اصناف** асноф 1) صنف нинг кўплиги;
2) ҳунармандлар.
- اصنام** асном صنم нинг кўплиги.
- اصوات** асвот صوت нинг кўплиги.
- اصول** ўсул اصل нинг кўплиги.
- اصيل** асил — 1) наслдор (мол);
2) шарафли; зотли ~ وظيفه *
шарафли вазифа, бурч; 3) асл;
~ نسته اصيل * асл нусха.
- اضافي** эзофи — қўшимча; * ارزش қў-
шимча қиймат.
- اضحوة** азҳука — кулгили нарса, ҳазил-
мазаҳ.
- اضرار** эзрор — зарар етказиш, бузиш,
зиён бериш.
- اضطراب** эзтэроб — изтироб, ҳаяжон, но-
тинчлик.
- اضطراب** эзтэроб — муҳтожлик, ноилж-
лик.
- اضعاف** эзъоф — 1) кўпайтириш, икки-
лантириш; 2) заифлантириш.
- اضل** азалл — бутунлай йўлдан озган.
- اضمار** эзмор — яшириш, махфий ту-
тиш, сир сақлаш.
- اضمحلال** эзмэхлол — йўқ қилиш, йўқ бў-
лиш.
- اطاعت** этоат — итоат, бўйсунуш;
~ کردن * итоат қилмоқ.
- اطاق** ўтоғ — хона; ~ انتظار * қабул-
хона; ~ بازو رمانی * савдо пала-
таси; ~ سلام * меҳмонхона,
қабулхона; ~ عمل * иш хонаси;
~ لباس * кийим ечиш хонаси,

- гардеробхона; *** ناهارخوري**
ўтоғак — кабина, хонача.
- اطاقك** овқат хонаси.
- اطراف** атроф **طرف** нинг кўплиги;
*** در** атрофида; *** در**
مسئله бу масала юзасидан.
- اطرافيان** атрофийон — атрофдагилар,
 яқин кишилар.
- اوطراق** ёки **اطراق** **ўтроғ** — ман-
 зил; *** كردن** — юқларни тушир-
 моқ, тўхтаб дам олмоқ.
- اطفا** **этфо** — ўчириш, сўндириш.
- اطفائي** **этфон** — ўчирувчи, ўчиришга
 оид; *** مامورين** ўт ўчириш
 командаси.
- اطلاع** **эттэл** — хабар, дарак, инфор-
 мация; *** دادن** хабар бер-
 моқ.
- اطلاع نامه** **эттэлномэ** — 1) ҳисобот;
 2) проспект, проект.
- اطلاق** **этлог** — қўйиб юбориш, бўша-
 тиш; *** شكم** ич буруқ.
- اطلال** **атлол** — хароба, вайроналар.
- اطلس** **атлас**¹ — атлас (материя).
- اطلس** **атлас**² — атлас; *** جغرافيايى**
 географик атлас; *** اقيانوس**
 Атлантик океан.
- اطمينان** **этминон** — ишонч; *** بخشيدان**
 ишонч бағишламоқ; *** دادن**
 ишонтирмоқ, *** داشتن** ишонмоқ.
- اطو** **ату** қ. **اتو**
- اظهار** **эзҳор** — изҳор; *** كردن**
داشتن и изҳор қилмоқ.
- اظهاريه** **эзҳорийэ** — расмий баёнот.
- اعتبار** **эътэбор** — эътибор, обрў;
افتادن аз эътибордан қолмоқ.
- اعتبار نامه** **эътэборномэ** — 1) ишонч ёрли-
 ги; 2) мандат; 3) аккредитив.
- اعتدال** **эътэдол** — мўтадиллик, ўрта-
 чалик, нормаллик.
- اعتذار** **эътэзор** — кечирим сўраш.
- اعتراضى** **эътэроз** — эътироз, қаршилиқ;
*** كردن** эътироз билдирмоқ.
- اعتراف** **эътэроф** — эътироф *** كردن**
داشتن эътироф этмоқ.
- اعتصاب** **эътэсоб** — иш ташлаш, стачка;
*** اقتصادى** иқтисодий иш
*** عمومى**, *** همگاني** ташлаш;
*** دستته جمعى** умуий иш
 ташлаш.
- اعتصابى** **эътэсоби** — 1) иш ташлашга
 оид; 2) иш ташловчи, стачка
 қатнашчиси.
- اعتقاد** **эътэғод** — эътиқод, ақида;
- اعتماد** **эътэмод** — эътимод, ишонч;
*** بنمود** ўзига ишонганлик;
*** عدم** ишончсизлик.
- اعتمادنامه** **эътэмодномэ** — 1) ишончнома,
 доверенность; 2) ишонч ёрлиги.
- اعجاز** **эъжоз** — 1) мўжиза; 2) кучсиз-
 лантириш.
- اعداد** **аъдод** нинг кўплиги.
- اعدام** **эъдом** — 1) йўқ қилиш; 2) ўл-
 дириш; *** حكم** ўлим ҳа-
 қида ҳукм.
- اعراب** **аъроб** нинг кўплиги.
- اعظم** **эъзом** — жўнатиш.
- اعزاز** **эъзоз** — иззатлаш, ҳурматлаш,
 азиз тутиш.
- اعظم** **аъзам** — энг катта, улкан.
- اعلام** **эълом** — билдириш, хабардор
 қилиш, эълон; *** كردن** эълон
 қилмоқ.
- اعلاميه** **эълонийэ** — декларация.
- اعلان** **эълон** — эълон; *** جنگ** уруш
 эълон қилиш.
- اعليحضرت** **аълоҳазрат** — ҳазрат олийлари.
- ايعان** **аъйон** — аъёнлар, арбоблар,
 аристократлар.
- اغايىنبه** **оғопамбэ** — пахтадан ясалган
 кўғирчоқ.

- Ағаз** оғоз — бошлаш; **شدن** ~ бошланмоқ; **کردن** ~ бошламоқ.
- اغذيه** ағзийэ **غذا** нинг кўплиги; *** مغازه اغذيه** озиқ-овқат дўкони *** صنايع** ~ озиқ-овқат саноати.
- اغفال** эфпол — ғафлатда қолдириш, алдаш; **کردن** ~ алдамоқ.
- آغل** оғўл — оғил, молхона, қўтон.
- اغلب** ағлаб — кўпинча.
- اغماز** эғмоз — бўхтон.
- اغنيا** ағнийо **غنى** нинг кўплиги.
- اغنيه** ағнийэ — куй, қўшиқ.
- اغوا** эғво — иғво; **کردن** ~ иғво қилмоқ.
- آغوش** оғуш — қучоқ; **کردن، گرفتن** кучмоқ. **به (در) ~ کشیدن،**
- آفات** офот **آفت** нинг кўплиги; офат, қирғин; *** دفع** зараркунандаларга қарши кураш.
- افاده** эфодэ — ифодалаш, баён қилиш.
- افاده‌ای** эфодан — мақтанчоқ.
- آفاق** офоғ 1) **آفاق** нинг кўплиги; 2) мамлакатлар, ўлкалар, дунё; *** مشهور** дунёга донғи кетган.
- افت** ўфт қ. **افتادن**
- آفتاب** офтоб — офтоб; **زرد** ~ кун ботиш пайти; **دادن** ~ нарсаларни кунга ёйиб олмоқ.
- آفتاب‌گیر** офтобгир — офтобтиға (хона).
- آفتابه** офтобэ — офтоба, қумғон, обдаста.
- آفتادن** ўфтодан ҳ.з. нег. **آفت** — 1) йиқилмоқ; 2) тушмоқ; 3) ~ **اتفاق** рўй бермоқ; *** بجان همدیگر** ишдан чиқмоқ; ~ ёқалашмоқ.
- افتتاح** эфтэтоҳ — очиш, бошлаш; ~ *** مراسم** очилиш маросими.

- افتتاحي** эфтэтоҳи — кириш; *** نطق** кп-риш сўз (нутқ).
- افتخار** эфтэхор — ифтихор, фахр, шон, шуҳрат.
- افتخاري** эфтэхори — фахрий.
- آفت‌زده** офатзадэ — офатга дуч келган, балога учраган.
- افراختن** афрохтан ёки **افراشتن** ифроштан ҳ.з. нег. **افراز** афроз — кўтар (ил) моқ.
- افراد** афрод **فرد** нинг кўплиги; **احتياطي** ~ ***** запасдаги солдатлар; **امنيه** ~ ***** милиция органи ходимлари, жандармлар; **بحري** ~ ***** матрослар; *** تعليم يافته** ўргатилган солдатлар; **جنگي** ~ ***** жангчи солдатлар; *** دسته هجوم** штурмчилар; **غير جنگي** ~ ***** жангга яроқсиз солдатлар; *** مخبره** алоқа хизматчилари; *** مواظفه** ҳақиқий хизмат солдатлари.
- افروختن** афрухтан ҳ.з. нег. **افروز** афруз — 1) ёқмоқ, ёндирмоқ; 2) ёритмоқ.
- افروزه** афрузэ — пилиг.
- آفریدگار** офаридгор — яратувчи.
- آفریدن** офаридан ҳ.з. нег. **آفرین** «фарин — яратмоқ.
- آفرین** офарин — 1) балли, офарин; 2) қ. **آفریدن**
- آفرینش** офаринэш — 1) яратиш, яратилиш; 2) борлиқ дунё.
- افزایش** афзойэш — кўпайиш, ортиш; *** سرمایه** капиталнинг ортиши; *** نفوس** аҳоли сонининг ортиши; **پذیرفتن** орттирмоқ; **~ پذیرفتن** кўпаймоқ, ортмоқ.
- افزودن** афзудан ҳ.з. нег. **افزا** афзо **افزای**

афзой — 1) ошмоқ, кўпаймоқ;
 2) оширмоқ, кўпайтирмоқ.
афзун — ортиқ, мўл; **آمدن** ~
 афзал бўлмоқ, ортиқ бўлмоқ.
афсона **афсонэ** — афсона, ҳикоя, эртақ,
 масал.
афсонаепардоз — масал ёзувчи,
 масалчи; **گفتن** ~ афсона айтмоқ,
 ҳикоя, масал сўйламоқ.
афсар¹ — тож.
афсар² — офицер; **افسران ارشد** *
 қатта офицерлар состави;
افسران جز * кичик офицерлар
 состави; **دفتری** ~ штаб
 офицери.
афсўрдаги — хорғинлик, сўл-
 ғинлик.
афсўрдан — 1) сўлимоқ, қури-
 моқ; 2) руҳан тушмоқ.
афсус — афсус; **خوردن** ~ афсус-
 ланмоқ.
афсун — афсун, авраш; **خواندن** ~
 аврамоқ, афсун ўқимоқ.
афсунгар — афсунчи, сеҳргар,
 жодутар.
афшо — фош этиш; **يافتن** ~
 маълум бўлиш; фош
 бўлмоқ; **کردن** ~ фош этмоқ.
афшондан — 1) сочмоқ, қуймоқ;
 2) тарқатмоқ.
афсаҳ — энг чечан, энг фасо-
 ҳатли.
афзал — афзал, ортиқ, энг фа-
 зилатли.
афзалият — афзаллик, устун-
 лик.
афтор — ифтор; **کردن** ~ ифтор
 қилмоқ.
афъи — афъи (заҳарли илон).
афғон — 1) афғон; 2) фиғон.
афғони — 1) афғон; 2) афғон
 пули; 3) афғонга оид, афғонли.

афқ **آفاق** **уфқ**; **ۛفۇқ** **кўплиги**
маҳаллий вақт била * **محل**
афкор **فكر** нинг кўплиг
жамоатчилик * **عمومی**
афкандан — 1) ташламоқ;
 2) қўймоқ; **پی** — асос қўйи
афгона — бола олдириш, аба
афвож **فوج** нинг кўплиги; **ملی** -
 халқ қўшинлари, халқ кўнги
 лилари.
афйун — афюн.
афғо — 1) жаноб, хўжайин;
 2) оила бошлиғи.
ағорэб — яқинлар, қариндс
 лар.
ағозода — бойвачча, хўжа **ۛف**
ағоғийо — оқ акация.
ағомат — яшаш; **محل** * ту
 жой; тўхташ жойи; **داشتن** **ۛف**
 моқ, турмоқ.
ағоматгоҳ — турар жой, ре
 денция.
ағбол — иқбол, бахт.
ағболманд — бахтли.
ағбаҳ — энг қабих, энг ярам.
ағтэдо — тақлид этиш, эр
 шиш; **زدن** ~ тақлид қилм
 эргашмоқ.
ағтэдор — қудрат, қодирли
сиёсий * **سیاسی** — сиёсий ҳукмдс
 лик.
ағтэроз — қарэдорлик.
ағтэро — қуръа ташлаш.
ағтэсом — бўлиш, тақсима
 қисмларга ажратиш.
ағтэсод — 1) иқтисод, хўжале
 2) тежаш; **سیاسی** * **سیئس** и
 тисод; **روى نقشه** * **ملی** аз
 планли халқ хўжалиғи.
ағтэсоддон — иқтисодчи, э
 номист.

اقتصادی **اقتصادی** — иқтисодий.
اقتصادی **اقتصادی** — 1) хўжаликлар;
اقتصادی **اقتصادی** * **اقتصادی** *
اقتصادی **اقتصادی** * **اقتصادی** *
اقتصادی **اقتصادی** — 2) экономика.
اقتصادی **اقتصادی** — **اقتصادی**. иқтисодчи-
اقتصادی **اقتصادی**.
اقدام **اقدام** — чора-тадбир, ҳозирлик
اقدام **اقدام** (ишга киришиш учун); **اقدام** ~
اقدام **اقدام** (ишга); ~
اقدام **اقدام** бошланган,
اقدام **اقدام**.
اقرار **اقرار** — иқдор; **اقرار** ~ иқдор
اقرار **اقرار** қилмоқ.
اقرار **اقرار** — энг яқин; **اقرار** ~ **اقرار**
اقرار **اقرار** вақт ичиде.
اقرار **اقرار** — қариндош-уруғлар,
اقرار **اقرار**.
اقسام **اقسام** **اقسام** нинг кўплиги.
اقل **اقل** — ақалли, энг оз; **اقل** ~
اقل **اقل** минимум; ҳеч бўлмаганда.
اقلیت **اقلیت** — камчилик, озчи-
اقلیت **اقلیت**.
اقلیم **اقلیم** **اقلیم** **اقلیم** ақолим —
اقلیم **اقلیم** мамлакат, иқлим.
اقوام **اقوام** **اقوام** нинг кўплиги;
اقوام **اقوام** ~ **اقوام** ибтидоий қабилалар.
اقیانوس **اقیانوس** — океан.
اکابر **اکابر** — улуғлар, катталар;
اکابر **اکابر** катталар ўртасида са-
اکابر **اکابر** водсизлиқни тугатиш курслари.
آکادمی **آکادمی** — академия;
آکادمی **آکادمی** * **آکادمی** * **آکادمی** *
آکادمی **آکادمی** * **آکادمی** * **آکادمی** *
آکادمی **آکادمی** — академик.
اکبر **اکبر** — энг катта.
اکتبر **اکتبر** — октябрь.
اکتر **اکتر** ва **اکتر** **اکتر** — актёр.
اکتریس **اکتریس** — актриса.
اکتساب **اکتساب** — касб этиш, эга бў-
اکتساب **اکتساب** лиш; **اکتساب** ~ **اکتساب** касб этмоқ, эга
اکتساب **اکتساب**.

اکتشاف **اکتشاف** — текшириш, аниқлаш,
اکتشاف **اکتشاف** разведка; кашф этиш, ихтиро
اکتشاف **اکتشاف** этиш; **اکتشاف** * **اکتشاف** * **اکتشاف** *
اکتشاف **اکتشاف** хава развед-
اکتشاف **اکتشاف** каси, авиаразведка.
اکتشافات **اکتشافات** — тадқиқот; **اکتشافات** ~
اکتشافات **اکتشافات** илмий тадқиқот.
اکثر **اکثر** — аксар, кўп; **اکثر** ~
اکثر **اکثر** доим, кўп вақт;
اکثر **اکثر** * **اکثر** * **اکثر** *
اکثریت **اکثریت** — аксарият, кўпчилик;
اکثریت **اکثریت** * **اکثریت** * **اکثریت** *
اکثریت **اکثریت** кўпчилик овоз;
اکثریت **اکثریت** * **اکثریت** * **اکثریت** *
اکثریت **اکثریت** кўпчилик овоз олмоқ.
اکتوبه **اکتوبه** **اکتوبه** **اکتوبه** —
اکتوبه **اکتوبه** ёлгон, уйдирма.
اکرام **اکرام** — икром, иззат, ҳурмат.
اکرام **اکرام** — олиҳиммат, саҳий, са-
اکرام **اکرام** ховатли.
اکروباسی **اکروباسی** — акробатик; **اکروباسی** ~
اکروباسی **اکروباسی** акробатик машғулот.
اکزما **اکزما** — экзема.
اکسکاواتور **اکسکاواتور** — экскаватор; **اکسکاواتور** ~
اکسکاواتور **اکسکاواتور** одимловчи экскаватор.
اکسیژن **اکسیژن** — кислород.
اکل **اکل** — ейиш; овқат; **اکل** ~
اکل **اکل** ейиш-ичиш.
اکمال **اکمال** — ниҳоясига етказиш,
اکمال **اکمال** тўлдириш; **اکمال** ~ **اکمال** тугатмоқ,
اکمال **اکمال** тўлдирмоқ.
اکنون **اکنون** — энди; **اکنون** ~ **اکنون** энди
اکنون **اکنون** эса, ҳозир эса, эндиликда.
اکومولاتور **اکومولاتور** — аккумулятор.
آگاه **آگاه** — 1) огоҳ, хабардор; 2)
آگاه **آگاه** онгли ~ **آگاه** * **آگاه** * **آگاه** *
آگاه **آگاه** онгли ишчилар.
آگاهی **آگاهی** — огоҳлантириш, хабар-
آگاهی **آگاهی** дор қилиш; **آگاهی** * **آگاهی** * **آگاهی** *
آگاهی **آگاهی** тре-
آگاهی **آگاهی** вога эълон қилиш; **آگاهی** ~
آگاهی **آگاهی** огоҳлантириб қўймоқ, хабар
آگاهی **آگاهی** бермоқ; **آگاهی** ~ **آگاهی** хабардор
آگاهی **آگاهی** бўлмоқ; 3) онг, онглилик;

- ~* **سوسیالیستی** социалистик онг;
 ~* **سیاسی** сиёсий онг.
آگار agar — агар; **چه** ~ агарчи, гарчи.
آل ол¹ — сулола, авлод, насл.
آل ол² — ол, оч қизил.
آل ол³ — ялмоғиз кампир.
آل ол⁴ — муғамбирлик.
آلات олот **آلت** нинг кўплиги.
آلان альон — ҳозир, шу онда.
آلبانی олбони — албан; ~* **زبان** албан тили.
البته албаттэ — албатта.
البسه албэсэ **لباسی** нинг кўплиги.
آلبوم олбум — альбом.
آلت олат **کўплиси** **آلات** олот — қурол, яроғ, аслаҳа, асбоб;
آلات استحصال ~* ишлаб чиқариш қуроллари.
التجاء элтэжо — паноҳ излаш, илти-жо.
التذاذ элтэзоз — лаззатланиш.
التزام элтэзом — мажбурият олиш.
التزامی элтэзомий — *грам.* модал: ~* **فعل** модал феъл; ~* **مضارع** *ҳ. ғ.* орзу-истак феъли ~* **وجه** орзу-истак майли.
التفات элтэфот — илтифот; ~* **فرمودن** ~* **کردن** илтифот қилмоқ, аҳамият бермоқ.
التماس элтэмос — илтимос; ~* **کردن** ~* **داشتن** илтимос қилмоқ.
الجبر алжабр — алгебра.
الحاق алҳоғ — қўшиш; ~* **کردن** қўш-моқ.
الحق алҳағ — ҳақиқатан, шубҳасиз.
الزام элзом — мажбурлаш.
الساعة ассэо — ҳозир, ҳозиргина,
السنة алсэнэ **لسان** нинг кўплиги.
الفا элғо — бекор қилиш; ~* **قرارداد** ~* шартномани бекор қилиш.
- الغرض** алғараз — демак, мақсад.
الفبا алфбо — алифбо, алфавит;
به ترتیب ~ алифбо тарбида.
القصة алғэссэ — алқисса, қисқаси, мак.
الك алак — элак; ~* **کردن** элам
الکترو электрўд — электрод.
الکترون электрўн — *физ.* электрон.
الکتریسیتە электриситэ — электрлаштири
کردن ~* **دارای** элэи заряди бериш.
الم алам — алам, қайғу, ҳасрат
آلمانی олмони — немис.
المیپاد ўлэмпийод — олимпиада
المناک аламноқ — аламли, қайғу ғамгин.
الو олу — олхўри.
الوان олвон **لون** нинг кўпли
*** کاغذ** ~ рангли қоғоз;
*** فلزات** ~ рангли металлэ
آلوچه олучэ — олча.
آلودگی олудаги — ифлосланиш, бул ниш.
آلودن олудан *ҳ. ғ. нег.* **آلا** оло олой — булғатмоқ; *ғ.* лос қилмоқ.
آلوده олудэ — булғанган, бузилг ~* **با گاز** газ билан заҳланган.
الهام элҳом — илҳом.
اليوم алейўвм — бугун, бугунги к да.
اما аммо — аммо, лекин, бироқ.
آمادگی омодеги — ҳозирлик, тайёрлнк.
آمادن омодан *ҳ. ғ. нег.* **آمای** омо ҳозирламоқ.
آماده омоде — тайёр, ҳозир; ~* **شدن** ~* **کردن** ҳозирланмоқ; ҳозирламоқ.

آمار омор — статистика; ~ **اداره** * статистика бошқармаси.

امارت эморат — 1) амирлик; 2) бошқариш.

آمال омом — орзу-умидлар.

اماله эмолэ — 1) мед. клизма; 2) грам. унлиларнинг торайиши.

امام эмом — имом.

امان амон — омонлик, тинчлик.

امانت амонат — омонат, ишонч.

امانت گدا амонатгўзор — омонат қўювчи, депонент.

امپرياليس эмпэрийалис — империализм.

آمپول омпул — ампула; ~ **زدن** укол қилмоқ.

امت ўмнат — умнат, халқ, миллат.

امتحان эмтэхон — имтихон, синов, экзамен; ~ **تجديسى** * қайта имтихон қилиш; ~ **دادن** имтихон топширмоқ;

امتحانى эмтэхони — имтихонга оид; ~ **کردن** имтихон қилмоқ, синамоқ; ~ **كاغد** * имтихон варақаси.

امتنان эмтэнон — миннатдорчилик; ~ **داشتن** миннатдор бўлмоқ.

امتيياز эмтийоз — имтиёз.

امتييازات эмтэйозот — нишонлар, орденлар.

آمد омад — омад; ~ **ندارد** * унинг омади келмайди.

امداد эмдод — мадад, ёрдам, кўмак.

آمدن омадан ҳ. з. нег. آ و ва ой — келмоқ; ~ **بحال** * қўлга кирмоқ; ~ **بىسىت** тилга кирмоқ; ~ **بزبان** тилга кирмоқ; ~ **بوجود** вужудга келмоқ, туғилмоқ.

امر амр *кўплиги* ўмур — иш, амр; ~ **خير** * уйланиш,

тўй, никоҳ; ~ **واقع** * юз берган, бўлиб ўтган иш.

امر амр² *кўплиги* **اوامر** аво-мэр — буйруқ, амр; ~ **دادن** буйруқ бермоқ; грам. **حاضر** буйруқ феъли.

امريزدن омўриздан — кечирмоқ. *

امرود амруд — 1) нок, нашвати; 2) соатни бураш.

امروز эмуруз — бугун; ~ **وقردا كردن** бугун-эрта қилиб ишни кечайктирмоқ.

امروزه эмурузэ — бугунги, ҳозирги.

امريکائی эмирикои — америкалик, америкага оид.

امضاسازی эмзосози — қалбаки имзо ясаш.

امسال эмсол — бу йил.

امشب эмшаб — бу кеча, шу кеча.

امضا эмзо — имзо; ~ **کردن** имзо чекмоқ; ~ **رسيدن** имзоланмоқ; ~ **رساندن** имзога тақдим этмоқ.

امضاکننده эмзокунандэ — имзо қўювчи; ~ **ذيل** * қуйида қўл қўювчи.

امکان эмкон — имкон; ~ **داشتن** мумкин бўлмоқ, имкониятга эга бўлмоқ; **بقدر حتى الامکان على قدر الامکان** имконият борица; ~ **خارج از** мумкин бўлмаган.

امکان ناپذیر эмконнопазир — мумкин бўлмаган, имкони йўқ.

املا эмло — 1) имло, тўғри ёзув, орфография; 2) ҳуснихат; 3) диктант.

املائی эмлои — орфографик, имлога хос; ~ **قواعد** * тўғри ёзув, орфографик хато.

امن амн — тинчлик, сулҳ, омонлик.

امنييت амнийат — амният, тинчлик, хавфсизлик; ~ **دوتى** * давлат хавфсизлик министрлиги; ~ **شورای** * хавфсизлик министрлиги; хавфсизлик кенгаши.

آموخته омухтэ — ўрганган, ўргатилган.

آموزشگاه — омузэшгоҳ — мактаб, ўқув юрти; **عالی** ~* олий ўқув юрти;

омузгори — ўқитувчилик, муал-
лимчилик; **کردن** ~ ўқитмоқ,
таълим бермоқ, педагогик иш
билан шуғулланмоқ.

441 омэ — сиѣхдон.

амид умид — умид; **داشتین** ~ умид боғ-
ламоқ; **یاریانی** ~ умид узмоқ.

اميدگاه ўмидгоҳ — таянч, суянчиқ,
صلح ~* тинчлик таянчи.

умидвор — умидвор; **بودن** ~
умидвор бўлмоқ; **گيردن** ~
умидвор қилмоқ.

амир — **امير** *амир кўплиги* **امرا** *амир, ҳукмдор; дивизия командир; армия генерали, армия қўмондон-адмирал.* **امير** *амир, ҳукмдор; дивизия командир; армия генерали, армия қўмондон-адмирал.*

امين амин — 1) ишончли; 2) бош-
лиқ, мудир; دارائي ~ *

дири; **مالیه** * молия бўлими му-
ال ضرب зарбхона
бошлиғи.

از * ~ من он¹ кўр. ол. у меники, менинг нарсам.

آوان он² кўплиги **آوان** авон — он,
вақт, пайт, фурсат; **در** * ~ واحد
бир вақтда, бир зумда, ҳар
доим, ҳар дақиқа.

انور анор — анор.

آنارشى онорэш — бош-бошдоқлик,
анархия.

آنان ошон — улар, ушалар.

анбар амбор — 1) омбор, склад;
 غله ~ * ғалла омбори, элева-
 тор; 2) انباشتى фёълининг
 ҳ. э. нег. کردن ~ омборга жой-
 ламок.

انباردار амбордор — омбордор, склад
мудир.

— انبار амбоштан ҳ. з. нег.
ЙИҒМОҚ, ЖАМЛАМОҚ.

* ~ قندگیر амбур — омбур;
қанд ушатадиган омбур.

انبوه амбух — 1) кўп, сонсиз-са-
ноқсиз; 2) аламон, тўда;

халқ тўдаси; 3) қуюқ, зич.
 انبيا анбийо نبي нинг кўплиги.

انتباه энтэбоҳ — 1) уйғотиш; 2) бедорлик.

انتباہنامہ энтэбоҳномэ — сиёсий варақа,
прокламация.

انتەخۇر — ўз-ўзини ўлдириш,
худкушлик.

انتحال энтэхол — кучирмачи, плагиат.

انتخاب энтэхоб — сайлаш; شىن ~ сай-
ланмоқ; كوردن ~ сайламоқ.

انتخابات энтэхобот — сайлов; *تبلیغات*
сайлов кампанияси; *حوزہ*

*جلسه پیش از ~ сайлов участкаси;

сайлов олди йиғилиши.

انتخاب شونده — сайла-
нувчи.

انتخاب کننده — сайловчи.

انترا ناسيونال — интерна-
ционал.

انترا ناسيوناليسم — ин-
тернационализм; ~ پروولتري
пролетар интернационализи.

آنتريگ — фитна.

انتساخ — нусха олиш, кўчи-
риш.

انتشار — нашр этиш, омма-
лаштириш; ~ دادن — нашр
қилмоқ; ~ يافتن — нашр этил-
моқ, оммалашмоқ.

انتشارات — публикация, нашр
этилган китоблар.

انتصاب — таъйинлаш (лаво-
зимга); ~ شاعن — тайинлан-
моқ.

انتصابي — тайинланган, бел-
гиланган.

انتظار — кутиш; ~ كشيدين
кутмоқ; ~ داشتن, ~ بودن,
~ اطاق* қабулхона.

انتظام — интизом, тартиб, қои-
да ~ مامورين* тартиб сақлов-
чи органлар.

انتقاد — танқид; ~ از خود
ўзини танқид.

انتقادی — танқидий; ~ متن*
критик текст.

انتقال — кўчириш, ўтказиш;
~ دادن — кўчирмоқ.

انتقام — интиқом, ўч.

انتها — 1) тугаш; грам.
~ کلمه — қўшимча.

آنجا — у ер, у ерда, у ерга;

در ~ — у ерга; ~ از ~
у ерда.

انجام — 1) анжом, охир, сўнг;

2) бажариш, тугаллаш; ~ وظیفه*

вазифани бажариш; ~ در حین*

хизмат вазифаларини ўтаб

турган пайтда, ~ رسميه

тугалланмоқ, бажарилмоқ;

~ يافتن — охирламоқ,

тугамоқ.

انجام پذير — бажарилиши
мумкин бўлган.

انجام ناپذير — бажарилиши
мумкин бўлмаган.

انجاميدن — тамомла (н) моқ.

انجمن — анжуман, йиғин, жа-
моат, клуб; ~ روابط فرهنگي

Эрон ва СССР

маданий алоқа жамияти

~ شهر — маданий алоқа жамияти

~ شهري — маданий алоқа жамияти

~ عومي — маданий алоқа жамияти

~ سازمان — маданий алоқа жамияти

~ ملل متحد — маданий алоқа жамияти

Ташкилоти Бош Ассамблеяси.

انجمن آرا — тамада, мажлис

гули.

آنچنان — шундай, шу тарзда.

انحراف — оғишиш;

انحراف ناپذير — оғишмайди-

ган; ~ بطور* оғишмай.

انحصار — 1) монополия; 2) чек-

лаш; ~ دادن — чекламоқ.

انحصارچي — монополист, моно-

полистик.

انحلال — тарқатиш, тугатиш;

~ مجلس* парламентни тарқатиш.

انداز — андоз

~ از خود — отмоқ, ташламоқ, ирғитмоқ;

~ تير — бола ташламоқ; ~ بچه

ўқ отмоқ; ~ جلو — илгари

сурмоқ; ~ از کار — ишдан

чиқармоқ; ~ براه — йўлга жў-

- натмоқ; ~ **بىكار** ишга солмоқ, туширмоқ.
- اندازه** андоза — андоза, ўлчов (размер); ~ **گرفتني** ~ андоза олмоқ, ўлчамоқ, бичмоқ; **تا اندازه‌اي** бир оз, бирмунча; ~ **تاجه** қанча, қанчалик.
- اندام** андом — андом, бадан, қомат.
- انداز** андарз — панд, насиҳат.
- اندرون** андарун — 1) ич, ички қисм; 2) ичкари.
- اندك** андак — андак, озгина; ~ ~ оз-оз.
- آندم** ондам — у вақтда, шу вақтда.
- اندوختن** андухтан ҳ. з. нег. **اندوز** андуз — йиғмоқ, жамламоқ.
- اندوه** андуҳ — андуҳ, ғам, қайғу.
- اندیشه** андишэ — андиша, ўй, хаёл, ғоя, ўйлов.
- اندیشيدن** андишидан — ўйламоқ, фикр юритмоқ.
- انرژی** ~ **آتومي** энэржи — энергия; атом энергияси.
- انزوا** энзэво — четлашиш, тарки дунё қилиш.
- انسان** **يُنوس** **اناس** **كۈنپليگي** инсон **كۈنپليگي** инсон, одам.
- انساندوست** энсондуст — инсонпарвар, гуманист.
- انستيتو** анститу — институт.
- انشا** эншо — 1) стиль, услуб; 2) содда услуб; ~ **ساده** * 3) ёзиш; 4) тузиш.
- انصاف** энсоф — инсоф, адолат; ~ **از روی** инсоф юзасидан, виждонан.
- انضباط** энзэбот — интизом, тартиб; ~ **سگار** * меҳнат интизоми;
- آوردن** ~ **تحت** * тартнбга чақириш.
- آنطور** онтўвр — шу тарзда, шундай, ундай.
- انعام** энъом — 1) инъом этиш; 2) чой-чақа; ~ **گرفتني** 1) чоқа олмоқ; 2) инъом олмақ.
- انعدام** энъэдом — йўқ бўлиб кети.
- انعقاد** энъэгод — 1) чақирув (млис); 2) тузиш (шартно); 3) қуюқлашув; ~ **خون** * нинг қуюқлашуви.
- انعكاس** энъэкос — акс этиш, инъи.
- گردن** ~ акс этмоқ.
- انفجار** энфэжар — портлаш.
- انفجاری** энфэжори — портловчи.
- انفراد** энфэрод — ёлғиз қолиш, ғизлик.
- انفعال** энфэол — 1) уялиш; 2) ниш.
- انقراض** энфэроз — инқироз; наслн авлоднинг тугаши.
- انقسام** энгэсом — бўлиниш, тақланиш.
- انقلاب** энғэлоб — ўзгариш, инқи.
- وسیالیستی** тўнтарнш; **کبير اکتبر** * Улуғ Октябр.
- بورژوا دموکراتیک** * буржуа демократик революцияси; **پروлетار** пролетар революцияси; **سوسیالیستی** * социалистическая революция; **مادني** * мадани; **هوا** * ҳавон; **وزگاريши** ўзгариши.
- انقلابی** энғэлоби **كۈنپليگي** инқилобчи, революционер.
- انکار** энкор — инкор; ~ **گردن** кор қилмоқ.
- آنکت** онкэт — анкета.
- انکشاف** энкэсоф — қуёш ёки ой тилиши.
- انکشافی** энкэшоф — 1) кашфиёт; 2) вож; ~ **دادن** * ривож бе (фикр ва ҳ. з.); ~ **گردن** * этмоқ.

- انگاشت** ангоштан *ҳ. з. нег.* **انگار** ангор — ўйламоқ, тасаввур қилмоқ.
- انگاه** онгоҳ — ўша вақт, у пайтда.
- انگبین** ангүбин — асал.
- انگشت** ангэшт — кўмир.
- انگشت** ангүшт — бармоқ.
- انگشتانه** ангүштона — ангишвона.
- انگشت شمه** ангүштшўмор — саноқли, оз, ҳисобли.
- انگشتگر** ангэштгар — кўмирчи.
- انگشتوان** ангүштвонэ *қ.* **انگشتانه** ангал — 1) паразит; 2) текин-хўр, ҳаромтомоқ.
- انگل** ангалшэнос — паразитолог.
- انگل شناسه** ангалшэноси — паразитология.
- انگليس** энгэлис — 1) инглиз; 2) Англия.
- انگليسي** энглиси — инглиз тили; инглизча.
- انگور** ангур — узум.
- انگورسته** ангурэстон — узумзор.
- آنگونه** онгүнэ — шу тарзда, шундай, шу тариқа, шу йўсинда, шунақа.
- انگيختگی** ангихтэги — ишқибозлик.
- انگيختن** ангихтан *ҳ. з. нег.* **انگيز** ангиз — қўзғатмоқ, уйғотмоқ, қўзғамоқ.
- انوار** анвор **نور** нинг кўплиги.
- انواع** анво **نوع** нинг кўплиги.
- انور** анвар — 1) жуда нурли; 2) киши исми.
- آنور** онвар — у ёқ, у томон; **دریا** ~* денгиз ортидаги, океан нариёғидаги.
- آنوقت** онвағт — 1) у вақт, ўшанда; 2) сўнг, кейин.
- آنها** онҳо ва **آنان** онои — улар; ~ **کتاب** * уларнинг китоби.
- آنهار** анҳор **نهر** нинг кўплиги.

- انهدام** энҳэдом — 1) емирилиш; 2) йўқ бўлиш.
- انهضام** энҳэзом — ҳазм қилиш.
- آنی** они — бир зумлик, бир дақиқали.
- انيس** анис — анис, ҳамсухбат, дўст.
- او** у — киш. ол. у; ~ **کتاب** * унинг китоби.
- اواخر** авохэр **آخر** нинг кўплиги.
- آوارمی** оворэги — 1) оворалик, сарсонлик; 2) бадбахтлик.
- آواره** оворэ — овора, сарсон-саргардон.
- آواز** овоз — 1) овоз, ун; **کردن** ~ бақирмоқ, қичқирмоқ, чақирмоқ; 2) ашула, қўшиқ; **دسته جمعی** * хор.
- آواز بر گشت** овозбаргашт — акс садо.
- آواز بازير** овозпазир — *грам.* ҳаракат олувчи ҳарф, ундош; ~ **حروف** * ундош товушлар.
- آوازه** овозэ — 1) овоза; 2) миш-миш, гап-сўз.
- آوازه خوان** овозэxon — ашулачи, қўшиқчи.
- اواسط** авосэт **وسط** нинг кўплиги.
- اوايل** авойэл **اول** нинг кўплиги.
- اوج** ўвж — авж, юқори нуқта; **گرفتن** ~ юқорига кўтарилмоқ, авжга чиқмоқ.
- اوباش** ўвбош — саёқ, дарбадар, безори.
- اوت** ут — август.
- اوج گیری** ўвжгири — юқорилашиш, кўтарилиш, учиш.
- آورد** овард — жанг, уруш.
- آوردماه** овардгоҳ — жанг майдони.
- آوردن** овардан *ҳ. з. нег.* **آور** овар ва **آر** ор — 1) келтирмоқ, олиб келмоқ; ~ **بيرون** олиб чиқмоқ; ~ **به** **بار** ~ раҳм қилмоқ, ~ **به** **بار** туғмоқ, ҳосил келтирмоқ; ~ **بجا**

- бажо келтирмоқ, бажармоқ;
~ **بدست** қўлга киритмоқ;
ياد ёдга келтирмоқ; 2) ҳи-
коя қилмоқ, кетказмоқ.
- اورنگ** ўвранг — 1) тож, тахт; 2) гў-
заллик, ҳашамат.
- آوريل** оврил — апрель.
- اوزان** авзон **وزن** нинг кўплиги.
- اوسط** ўвсат — ўрта, марказ.
- اوضاع** ўвзо **وضع** нинг кўплиги; вази-
ят, ҳолат, аҳвол; **جهان** * хал-
қаро аҳвол; **سیاسی** * сиёсий
аҳвол.
- اوقات** ўвғот **وقت** нинг кўплиги; 2) ҳо-
лат; 3) димоғ, таъб, **تلخ** ақиқат
است менинг таъбим хира, ди-
моғим чоғ эмас.
- اوكرائى** украини — 1) украин (киши);
2) украинага мансуб.
- اول** аввал — 1) аввал; 2) бош;
3) биринчи.
- اولا** аввалан — биринчидан, аввало.
- اولاد** авлод **ولد** нинг кўплиги.
- اوتتيماتوم** ультимотум — ультиматум.
- اوليا** ўвлийо **ولى** нинг кўплиги;
~ **امور** * ҳукмронлар, ҳукумат
бошлиқлари; ~ **دولت** * давлат
арбоблари.
- اونيورسيتە** унiversитет — университет.
- اويشتن** овихтан **خ. з. нег.** овиз —
осмоқ, осилмоқ, илмоқ, илин-
моқ.
- اوزان** овизон — осилиб турувчи, осиг-
лик, осилган; **کردن** ~ осиб қўй-
моқ; **بودن** ~ осилиб турмоқ.
- اويغور** уйғур — уйғур.
- اويماق** уймоғ — уруғ, аймоқ.
- آه** оҳ — оҳ; **كشيدن** ~ оҳ урмоқ,
уҳ тортмоқ.
- آهار** оҳор — оҳар, крахмал;
- اهالى** аҳоли **اهل** нинг кўплиги.
- اهانت** эҳонат — ҳақорат қилиш, ҳазар
қилиш, нафратланиш; **کردن** ~
ҳақорат қилмоқ, нафратлан-
моқ, ҳазар қилмоқ.
- اهتزاز** эҳтэзоз — тебраниш, силкиниш,
қилпираш.
- اهتمام** эҳтэмом — уриниш, ҳаракат қи-
лиш.
- اهدا** эҳдо — ҳадя қилиш, совға қи-
лиш, тортиқ қилиш.
- آهستگى** оҳэстэги — 1) асталик, оҳиста-
лик, сокинлик; 2) юмшоқлик;
3) камтаринлик.
- آهسته** оҳэстэ — 1) оҳиста, тинч, аста,
секин; 2) юмшоқ.
- آهك** оҳак — оҳак; **(آبديده)** *
сўндирилган оҳак; **(آبنديده)**
~ сўндирилмаган оҳак.
- آهكى** оҳаки — оҳакли, оҳакка онд.
- اهل** аҳл **اهالى** аҳоли — аҳл,
табаа, гражданин,
- اهل البيت** аҳл-ул-байт — оила аъзолари.
- اهلى** аҳли — хонаки, ўргатилган;
~ **حيوانات** * уй ҳайвонлари.
- اهميت** аҳаммийят — аҳамият; **دادن** -
аҳамият бермоқ; **داشتن** -
аҳамиятга эга бўлмоқ.
- اهن** оҳан — темир; **شیروانى** * ту-
нука.
- اهن آلات** оҳанолот — темир буюмлар.
- آهنربا** оҳанрӯбо — оҳанрабо, магнит.
- آهن ساز** оҳансоз — темирчи, тунукачи.
- آهن سازی** оҳансози — металл (темир) бу-
юмларни ишлаб чиқариш.
- آهنگ** оҳанг — оҳанг, овоз, куй.
- آهنگدار** оҳангдор — оҳангдор.
- آهنك عداз** оҳангӯдоз — металлург.
- آهنگر** оҳангар — темирчи.
- آهنك ساز** оҳангсоз — куй яратувчи, баста-
кор, композитор.
- آهو** оҳу — оҳу.

آهون оҳун — 1) мина; 2) ғор.

آهيهانه оҳийонэ — бош суяги.

آيا ойо — юкл. ми?

اياق ва آياغ айоғ — аёғ, бакал, жом.

ايلات эйолат — область, провинция,

~ * * * آقش. *مەھەللە امریکا*

ايام аййом 1) يوم нинг кўплиги;

~ تعطيل * ~ каникул; 2) давр, вақт.

ايتام айтом یتیم нинг кўплиги.

ائتلاف эътлоф — иттифоқ, дўстлик,

ҳамкорлик, блок.

ائتلافي эътлофи — коалицион;

~ *حکومت* * коалицион ҳукумат.

ايجاب ижоб — эҳтиёж, талаб, зарурат;

~ *کردن* ~ талаб қилмоқ.

ايجاد ижод — ижод, яратиш;

~ *کردن* ~ ижод қилиш.

ايجاز ижоз — 1) қисқартириш; 2) қис-

қалик; ~ *بطريق* * қисқача, қисқаси.

ايدآليست идэолист — идеалист.

ايدэ идэ — идея, ғоя.

ايدەآل идэол — идеал.

ايدەئولوژى идэўлўжи — идеологик, идеология.

ايراد ирод — 1) ирод; *نطق* ~ нутқ ирод

қилиш; 2) танқидий фикр билдириш.

ايراني ирони — эронли, эронга мансуб.

ايزد изад — худо.

ايستادن истодан ҳ. з. нег. *ايست* ист —

тўхтамоқ, турмоқ.

ايستگاه истгоҳ — тўхташ жойи, станция, остановка, бекат, база,

пункт; ~ *تداركاتى* * тайёрлов

пункти; ~ *راه آهن* ~ темир йўл

станцияси; ~ *برق* * электростанция;

~ *دريائى* * пристань (ке-

малар тўхтайдиган жой).

ايشان ишон — улар.

ايشاح изох — изох, тушунтириш, ком-ментария.

ايفо ифо — бажариш, адо этиш;

~ *کردن* ~ бажармоқ.

ايل ил *كۆپلىگى ايلات* илот¹ — эл,

халқ, уруғ; 2) бўйсунган.

ايلچى илчи — элчи; *كەچىرى* * ~ мухтор

элчи.

ايلغار илғор — босқин, ҳужум, чопқин.

ايمو имо — имо-ишора.

ايمان имон — имон, ишонч; *داشتن* ~

ишонмоқ.

ايمان ийман — хавфсиз, сақланган;

~ *بودن* ~ сақланган бўлмоқ.

اين ин — бу.

اينجا инжо — бу ер, бунда; ~ *از* бу

ердан; ~ *به* бу ерга; ~ *در* бу

ерда.

اينچنين инчэнин — 1) шундай; 2) шун-

дай қилиб, шу тариқа.

اينده ойандэ — келажак, келгуси;

~ *سال* * келаси йил; келгу-

сида; ~ *نزديك* * яқин келажакда.

اينسان инсон — шундай, шу равишда,

шу тарзда.

اينطور интўвр — шу тақлидда, шу

тарзда, шу йўсинда.

اينقدر инғадар — шунча, шунчалар.

اينك инак — демак, энди, мана.

اينگونه ингунэ — шундай, шунга ўх-

шаш, шундай усулда, шу тарз-

да, шу тартибда.

ايوان эйвон — айвон.

اينн онн — онн, қонда, усул, расм;

~ *جامه* * догма.

ايننامه оинномэ — низом, устав, ин-

струкция; ~ *انتخابات* * сайловлар

ҳақидаги низом; ~ *حزب* *

партия устави.

آئينه оинэ — кўзгу.

آئينه ساز оинэсоз — кўзгусоз.

آئينه سازى оинасози — кўзгусозлик;

~ *كارگاه* * кўзгусозлик корхо-

наси.

ب

- ب** бэ — форс алифбесининг 2- ҳарфи; абжад ҳисобида 2 га тенг.
- б** ёки **бе** бэ *қўм.* 1) -га; **خانه** ~ уйга; 2) -да (билан); **داد** ~ қаламда ёздим.
- ба** бо — *қўм.* 1) билан; 2) -да **кешتی** ~ пароходда.
- баарاده** боэродэ — иродали.
- باساس** боасос — асосли.
- باب** боб¹ *қўплиги* **ابواب** абвоб — 1) эшик, дарвоза; 2) боб; 3) нумератив (иморат, ҳовли учун).
- باب** боб² — боп, мос.
- بابا** бобо — бобо, ота, амаки мурожаат учун); ~ **ولگن** қўйсангчи!
- باتلاق** ёки **باطلاق** ботлоқ — ботқоқ
- باج** бож — бож; **سميل خواستين** * зўрлаб пул ундирмоқ, шантаж қилмоқ.
- باج گیر** божгир — бож, солиқ йиғувчи.
- باجی** божи — опа, хола (мурожаат учун).
- باخت** бохт — ютқишиш.
- باخته** бохтар — 1) ғарб; 2) Бактрия.
- باختری** бохтари — 1) ғарбий; 2) қадимги Бактрияда яшовчи.
- باختن** бохтан *ҳ. з. нег.* **باز** боз — ютқизмоқ, бой бермоқ; ~ **خودرا** ўзини йўқотиб қўймоқ; ~ **قمار** * қимор ўйнамоқ.
- باخصوص** беҳўсус — 1) хусусан; 2) махсус.
- باخه** боҳэ — тошбақа.
- باد** бод¹ — 1) шамол; **دادن** ~ шамоллатмоқ; **به کردن بر** ~ **کردن** бе ~ **دادن** ~ **بر** ~ **دادن** елга совурмоқ, барбод қилмоқ;

- دو دست دارد** ~ қўлида нараса йўқ (камбар).
- * آستين کسی انداختن** гиж-гижлатмоқ; 2) такаббулик; 3) шиш; **کردن** ~ шиш
- بار** бод² ёки **بادا** бодо — бўлси ~ **زاشاسن!** яшасин!
- بادام** бодом — бодом; **مينی** ер ёнғоқ.
- بادامك** бодомак — анат. бодомси без.
- باد اورد** бодовард — кутилмаган, қисдан қўлга кирган.
- بادبادك** бодбодак — варварак.
- بادبان** бодбон — елкан.
- بادبز** бодбэзан — 1) елпигич; 2) вентилятор.
- بادبا** бодпо ва **بادپيما** бодпэймо — 1) елдек югурувчи; 2) чопқи
- بادسنج** бодсанж — физ. анемометр
- بادگیر** бодгир — 1) форточка; 2) диатор.
- بادمجان** бодэмжон **ق.** **بادنجان** бодэнжон — бақлажон;
- بادنجان** **دور قاب چيدن** ~ ла бардорлик қилмоқ.
- باده** бодэ — 1) май, вино; 2) жо
- باده فروش** бодэфўруш — майфуруш.
- باده فروشی** бодэфўруши — май сотиш.
- باده گساری** бодэгўсари — майхўрлик.
- بادی** боди¹ — шамолли; **کرجی** ~ елканли қайиқ, кема
- بادی** боди² — бошловчи; бошлай
- بادی** **به کردن بر** ~ **کردن** бошлай
- بادی** **به** ~ **دادن** ~ **بر** ~ **دادن** бир қарау
- بادیان** бодион — бот. бодиён.

باديه бодийэ¹ — саҳро.
 باديه бодийэ² — пиёла, жом.
 باديه نش бодийэнэшин — саҳронишин, кўчманчи.
 بار бор¹ — марта; ~ يک бир марта; ~ يک бир неча бор.
 بار бор² — юк; ~ کردن юкламоқ; ~ گرفتن ~ ҳомиладор бўлмоқ.
 بار бор³ — мева.
 بار бор⁴ — қабул.
 بار бор⁵ — ресторан, бар.
 باران борон — ёмғир; ~ خوردن ~ ёмғирда қолмоқ.
 باراني борони — плаш.
 باربر борбар — ҳаммол, юк ташувчи;
 باربري борбари — 1) юк ташиш; 2) юк улови.
 بارخانه борхонэ — 1) бир даста мол; 2) склад, мол сақладиган жой.
 بارخيز борхиз — мева берувчи, ҳосилдор.
 باردار бордор¹ — мевали.
 باردار бордор² — ҳомиладор.
 بارز борэз — 1) аниқ, равшан; 2) ажралиб турувчи.
 بارش борэш — ёғин.
 بارکش боркаш — 1) юк ташувчи; 2) ~ اتومبيل юк машинаси.
 بارگاه боргоҳ — сарой, қабулхона.
 بارنامه борномэ — фактура (жўнатилган молнинг рўйхати).
 بارو бору — қалъа девори.
 باروت борут — порох.
 باروتي борути — кул ранг.
 بارور борвар — мевали, ҳосилли.
 باره барэ — 1) марта; 2) ҳақ (кўмакчи)... ~ * در ҳақида; ~ در اين бу ҳақда.
 بارها борҳо — бир неча бор, кўплаб.

باري бори — юкл. -и (-си) ~ ماشين * юк машинаси.
 باريدن боридан — ёғмоқ.
 باريك бориқ — ингичка, нозик ~ * موقع кескин вазият.
 باريك بين бориқбин — зийрак.
 باريكه бориқэ — сўқмоқ йўл.
 باريكي борики — ингичкалик, нозиклик.
 باز боз¹ — лочин.
 باز боз² — яна, тагин.
 باز боз³ — очиқ.
 باز боз⁴ қ. باختن
 بازار бозор — бозор; ~ جهاني * жаҳон бозори; ~ داخلي * ички бозор.
 بازار بسند бозорпасанд — харидоргир, чаққон (мол).
 بازين бозбин — билет текширувчи, контролёр.
 بازيني бозбини — қайта кўриш; текшириш.
 بازيرس бозпўрс — терговчи.
 بازيرسي бозпўрси — тергов ~ کردن ~ тергов олиб бормоқ.
 بازيس бозпас — қайтариш, қайта; ~ دادن ~ қайтиб бермоқ.
 بازجو бозжу — 1) терговчи; 2) текширувчи.
 بازخواست бозхост — 1) сўроқ қилиш; 2) жавобгар қилиш.
 بازدار боздор қ. بازداشتن
 بازداشت боздош — қамаш; ушлаш; ~ کردن ~ қамоққа олмоқ.
 بازداشتگاه боздоштгоҳ — қамоқхона.
 بازداشتن боздоштан қ. ز. нег. بازدار
 боздор — 1) тўхтатиб қолмоқ, ушлаб қолмоқ; 2) қамоққа олмоқ.
 بازديد боздид — 1) назорат; 2) учрашув; 3) жавоб визити;

- бирор нарсани** **از چیزی ~ کردن** бориб кўрмоқ.
- бозрас** — инспектор; ревизор.
- бозраси** — 1) ревизия; **دولتی ≈ *** давлат контроли; 2) тинтув.
- бозаргон** — савдогар.
- бозаргони** — 1) савдо; 2) савдо -и. си; **~ * اطاق** савдо палатаси; **~ * سرمایه** савдо капиталн.
- бозгард қ.** **بازگشتن** бозгардонидан — қайтармоқ.
- бозгашт** — қайтиш; қайтим.
- бозгуи** — қай-**بازگوئی** та айтиш, сўзлаб бериш; **کردن ~** қайтариб айтиб бермоқ, сўзлаб бермоқ.
- бозмондан** — орқада қолмоқ; **~ ازگار** ишдан қолмоқ, ишга ярамай қолмоқ.
- бозмондә** — қолоқ, орқада қолган.
- бознәшастә** — 1) ўтириб қолган, пенсия ёки отставкага чиққан; 2) пенсионер.
- бозу** — 1) билак; 2) **کۈچ**. қудрат.
- бози** — ўйин, ўйнаш; **کردن ~** ўйнамоқ; **دادن** калака қилмоқ.
- бозйофт** — қайтиб олиш.
- бозича** — ўйинчоқ.
- бозикўн** — ўйинчи, қиморбоз.
- бозигар** — 1) актёр; 2) ижрочи (роль).
- бозигуш** — тўполончи.
- бозигуши** — тўполон қилиш;
- کردن ~** тўполон қилмоқ.
- бостон** — қадим, қадимги.
- бостоншәнос** — археолог.
- бостоншәноси** — археология.
- боскәтбол** — баскетбол.
- босалиғә** — дидли одам.
- باسمه چي** босмачи — босма ишчиси, литограф.
- باسواد** босавод — саводли.
- باش** бош қ. **بودن**
- باشد** бошад — майли, бўлаверсин.
- باشرف** бошараф — виждонли, шарафли.
- باشکوه** бошўкуҳ — 1) ҳашаматли; 2) тантанали, жозибали; **~ * جلسه** тантанали мажлис.
- باشگاه** бошгоҳ — клуб.
- باشمئل** бошамал — чапани.
- باصرفه** босарфә — тежамли, фойдали.
- باصره** босәрэ — кўриш; **~ آلت *** кўриш органи, кўз.
- باطل** ботәл — қалбаки, бекор; **~ کردن** бекор қолмоқ.
- باطلاق** ботлог қ. **باتلاق**
- باطن** ботән — ички, яширин;
- ~ امر** ҳақиқатда, аслида.
- باطنان** ботәнән — ичдан, юракдан.
- بوع** бәс — сабаб.
- بوغ** — боғ; **~ نباتات *** ботаника боғи; **~ وحش *** ҳайвонот боғи.
- بافت** бофт — 1) тўқиш; 2) газлама, газмол.
- بافتن** бофтан — 1) тўқимоқ, 2) ўрмоқ.
- بافنده** бофандә — тўқувчи.
- باقي** боғи — 1) қолувчи, доимий, мангу; 2) қолдиқ, боқимонда; **~ ماندن** тугамай қолмоқ.
- باك** бок — қўрқинч, қўрқинш; **~ داشتن** қўрқмоқ.
- باكتري** боктәри — бактерия.
- باكتري شناس** боктәришәнос — бактериолог.
- باكره** бокәрэ — қиз бола, ифбатли қиз, пок қиз.
- بال** бол — қанот; **~ گرفتن** қанот остига олмақ; қўллаб қувватламақ.
- بالا** боло — юқори, уст, тепа.

- بالا يوش** болопуш — пальто, устки кийим.
- بالا اختيار** бэлэхтэс — айниқса, хусусан; айни, махсус.
- بالاخره** бэлөхэрэ — охири, натижада.
- بالارو** болорүв — 1) лифт; 2) кўтарилаётган, кўтарилувчи.
- بالاش** болэш — ёстиқ.
- بالاشت** болэшт қ. **بالاش**
- بالعكس** бэлъакс — аксинча.
- بالفرض** бэлфарз — фараз, қилайлик.
- بالفعل** бэлфэъл — ҳақиқатда.
- بالكل** бэлкүлл — бутунлай, тамоман.
- باليدان** болидан — ўсмоқ, катта бўлмоқ.
- بالىستىك** болистик — 1) баллистика; 2) баллистик; ~ **موشك** баллистик ракета.
- بالين** болин — ёстиқ, бош томон.
- بام** бом — том.
- بامداد** бомдод — тонг.
- بامدادان** бомдодон — саҳарлаб, тонгда.
- بامگاه** бомгоҳ қ. **بامداد**
- بانك** бонк — банк; ~ **ملى ايران** ** Эрон Миллий банки.
- بانگ** бонг — қақирқиқ; фарёд, товуш, овоз, садо.
- بانو** бону — бону, хоним; уй бекаси.
- باور** бовар — ишонч; **کردن** ~ ишонмоқ.
- باوري** бовари — ишончли.
- باوقوف** бовўқуф — бохабар, маълумотли, билимдон.
- باي** бой¹ қ. **بايستىن**
- باي** бой² — бой.
- بايد** бойад — керак, лозим;
- باير** бойэр — қўриқ, бўз.
- باثره** боэрэ — қўриқ ер.
- بايستىن** бойэстан х. з. нег. **باي** бой — керак бўлмоқ.
- بايستنه** бойэстэ — керакли, керак бўлган.
- ببر** бабр — йўлбарс.
- بوت** бўт — бут, санам.
- بوتانيك** бўтоник — ботаника, ботаникага онд.
- بوت پرست** бўтпараст — бутпараст.
- بوتدريج** батадриж — аста-секин, тадрижан.
- بوتر** баттар (**بادتر**) — ёмонроқ.
- بوتون آرمه** бэтүнормэ — темирбетон.
- بچه** бэжэдд — жиддий равишда.
- بجز** бэжўз — *кўм.*-дан ўзга; ~ *من* мендан ўзга.
- بچگانه** бач(ч)эгонэ — болаларга онд; ~ **لباس** * болалар кийими.
- بچگی** баччэги — болалик, гўдаклик.
- بچه** баччэ — бола; ~ **آوردن** болаламоқ.
- بخت** баҳс — баҳс, мунозара;
- پرداختن** баҳслашмоқ, *به* ~ *گردن*, муҳокама қилмоқ.
- بعر** баҳр¹ *کۇنلۇغى* бэҳор — денгиз; ~ **معيط** * океан.
- بحار** баҳр² — баҳр (аруздаги).
- بحران** бўҳрон — кризис, касод;
- اقتصادى** ~ иқтисодий кризис.
- بحريه** баҳрийэ — денгиз флоти; ~ **جنگى** * савдо флоти; **تجارتى** ~ ҳарбий-денгиз флоти.
- بحار** бўҳор — буг.
- بخاوى** бўҳори — печка; **برقى** * электр плитаси, печкаси.
- بخالت** бэхолат — 1) бахиллик, очкўзлик; 2) кўролмаслик, ҳасад.
- بخت** бахт — бахт.
- بخت آزمائى** бахтозмон — 1) лотерея; 2) бахт синаш.
- بختوار** бахтвар — бахтли
- بخرد** бэхэрад — ақлли, доно.
- بخردى** бэхэради — донолик.

- بخش** бахс — 1) паст; ~ *** بهای** паст баҳо; 2) лалми, сугорилмайдиган.
- بخش** бахш — 1) бўлак; 2) бўлим; 3) бўлиш; ~ **گردن** бўлмоқ; 4) даҳа, район; 5) боб, қисм; 6) қ. **بخشیدن**.
- بخشای** бахшой қ. **بخشودن**.
- بخشایش** бахшойэш — кечиш, кечириш.
- بخشدار** бахшдор — район ҳукмдори, ҳоким.
- بخشش** бахшэш — садақа, инъом, чой пули.
- بخش نابذیر** бахшнопазир — бўлинмас.
- بخشودگی** бахшудегі — 1) солиқ, жарима кабилардан озод қилиш; 2) амон-амон (амнистия), кечириш.
- بخشودن** бахшудан қ. з. нег. **بخشای** бахшой — 1) кечирмоқ, кечмоқ; 2) озод қилмоқ (солиқдан).
- بخشیدن** бахшидан қ. з. нег. **بخش** 1) бағишламоқ, инъом қилмоқ; 2) кечирмоқ; 3) бўлмоқ.
- بخل** бўхл — хасислик, бахиллик.
- بخمل** бахмал — бахмал.
- بخو** бўхув — кишан.
- بخیل** бахил — бахил, ичқора.
- بخیه** бахйэ — чок; ~ **زندن** тикмоқ, чокламоқ.
- بد** бад — ёмон.
- بداختر** бадахтар — бахтсиз, шумтолеъ.
- بداذا** бададо — лапашанг.
- بدان** бэдон — **به + آن** (унга).
- بداندام** бадандом — бесўнақай.
- بداهت** бадохат — 1) очиқ-ойдинлик; 2) ҳозиргўйлик.
- بدبختانه** бадбахтонэ — бахтга қарши.
- بدبذک** бадбадак — попишак.
- بدبذد** бадбэдэдэ — бедана.
- بدبو(ی)** бадбу — сассиқ.
- بدبوئی** бадбуи — сассиқлик.
- بدبین** бадбин — пессимист.
- بدبینی** бадбини — пессимизм.
- بدچشم** бадчашм — 1) ёмон кўзли; 2) бахил, ҳасадли.
- بدچشمی** бадчашми — 1) бахиллик; 2) ёмон кўзлилик.
- بدحرف** бадҳарф — аччиқ тил.
- بددهان** баддахон — оғзи шалоқ. қ. **حرف**.
- بدر** бадр — тўлин ой.
- بدرفتار** бадрафтор — ёмон хулқли, бедаб.
- بدرقه** бадрағэ — кузатиб қўйиш, бориш; ~ **کردن** кузатиб қўймоқ, кузатиб бормоқ.
- بدرو** бадру — хунук.
- بدرود** бадруд — хайрлашиш, видолшиш; ~ **گفتن** хайрлашмоқ; **زندگانی را ~ گفت** ҳаёт билан видолашди.
- بدصورت** бадсурат қ. **بدرو**.
- بدطالع** бадтолә қ. **بداختر**.
- بدعت** бэдъат — 1) янгилик киритиш; 2) бидъат.
- بدگل** бадгэл қ. **بدصورت**.
- بدگواری** бадгўвори — айб, нуқсон.
- بدل** бадал — алиштириш; ~ **شدن** алмашмоқ; ~ **کردن** алиштириш.
- بدلگام** бадлэгом — бебошвоқ.
- بدن** бадан **ابدان** кўплиги абдон бадан.
- بدن** бўдан қ. **بودن**.
- بدو** бэду — **به + او** унга.
- بدو** бадв¹ — саҳро.
- بدو** бадв² — бошланиш; ~ **در** шида, бошланишида.
- بدواء** бадван — бошда, бошлаб, авло.
- بدون** бэдуи — сиз; ~ **من** мени; ~ *** تأمل** ўйламасдан.

- باداوى¹ — бадавий.
 باداوى — ибтидоий, бошланғич.
 بدى — ёмонлик.
 باديد — қ. **بدید**.
 باديع — бадий; ~ **علم** * риторика.
 بادين — бэдин — **به + اين** бунга.
 باديهه — бадиҳа — бадиҳа.
 بذر — базр кўплиги **بذور** бўзур — уруғ, дон, тухум.
 بذرافشما — базрафшон — сеялка.
 بذرافشما — базрафшони — уруғ сепиш, экиш.
 بذرافشمانى қ. **بذرافشمانى**.
 بذل — базл — сахийлик.
 بذله — базлэ — ҳазил, қизиқчилик, мутоиба.
 بذور — бўзур **بذر** нинг кўплиги.
 بر — бар¹ қ. **بردن**.
 بر — бар² — мева.
 بر — бар³ — бағир, эгин; **دارم** ~ дар — бағримда; 2) эгинмда;
 ~ **در گرفتن در** ~ **کشیدن** киймоқ бағрига тортмоқ.
 بر — бар — **کۆم**. узра; ~ **زمين** ~ ер узра.
 بر — бўр — чийлаш; **خوردن** ~ чийланмоқ; ~ **زدن** чийламоқ.
 بر — барр — қуруқлик.
 برآ — баро қ. **برآملين**.
 برا — бўрро — кескир, ўткир.
 برابر — баробар — 1) баробар; 2) **کۆм**. қарши **در** ~ **هنى** қаршимда.
 برادر * ~ **دوستى** бэродар — ака-ука; ~ **эмикдош**.
 برادرزاده бэродарзодэ — жиян.
 برادرزنى бэродарзан — қайнаға, қайинини (эрга).
 برادرشوه бэродар (э) шўвҳар — қайнаға, қайинини (хотинга).
 برآر барор қ. **برآوردن**

براستى бэрошти — ростданам, айтгандек.

برآشوب барошўфтан қ. з. нег. **برآشوب** барошуб — аччиғланмоқ.

برافراز барафрозтан қ. з. нег. **برافراز** барафроз — тикламоқ, кўтармоқ; ~ **پرچم** байроқ тикмоқ.

براق барроғ — ялтироқ, тобланувчи.

براق барроғ — бароқ (мушук); **شەن** ~ хурпаймоқ (одам ҳақида).

برامد баромад — 1) чиқиш; 2) чиқим.

برامدن баромадан — кўтарилмоқ, чиқмоқ.

بران бўррон қ. **برا**

برانداختن барандохтан қ. з. нег.

барандоз — йиқмоқ, кўтариб ташламоқ, олиб ташламоқ.

барандоз қ. **برانداختن**

برانگيز барангизтан қ. з. нег. **برانگيز** барангиз — қўзғатмоқ, турғазмоқ.

برآوردن баровар қ. **برآوردن**

баровардан қ. з. нег. **баровар** — (юзага) чиқармоқ, юзага келтирмоқ.

براهيختن бароҳихтан — яланғочламоқ, суғурмоқ (қиндан), (қилич, ханжар кабиларни).

براي баройэ — **کۆм**. учун **شما** * сиз учун, сизга.

برايگان бэройэгон — бекорга, текинга.

بار барбастан қ. з. нег. **بار** ~ **بريدن**

банд — бирлаштирмоқ, боғламоқ.

بريا барпо — тикланган; **گودن** ~ тикламоқ; ~ **شەن** тикланмоқ.

برتاپ бартоб қ. **برتافتن**

бартофтан қ. з. нег. **برتاپ** бартоб — 1) эшмоқ; 2) порламоқ;

~ **دوزى** юз ўғирмоқ.

- برتری** бартари — афзаллик, устунлик.
برج бўрж — 1) бурж; минора;
 2) шахм. руҳ; 3) геом. цилиндр;
 4) ой ~ **اول در** ой бошида.
برجسته баржасте — 1) қабариқ 2) бар-
 жаста (одам); 3) машхур.
برچسپ барчасп — этикетка.
برچیدگی барчидеги — 1) тарқатиб юб-
 риш; 2) ёпиб қўйиш, йиғишти-
 риш.
برچين барчин ҳ. з. нег. **برچیدن**
 барчидан — йиғиштирмақ.
برخاستن бархостан ҳ. з. нег. **برخیز** бар-
 хиз — 1) турмоқ; 2) қўзғал-
 моқ.
برخورد бархўрд — тўқнашув, учра-
 шув.
برخوردار бархўрдор — фойдаланувчи,
 манфаатдор; **شیدن، ~ بودن** —
 фойдаланмоқ.
برخوردن бархўрдан — тўқнашмоқ, уч-
 рашмоқ.
برخی бархи — баъзн.
برخیز бархиз қ. **برخاستن**
برد бўрд — 1) ютуқ; 2) фойда;
 3) ҳарб. дистанция — **تیر** ~ *
 отиш масофаси.
برد бард. — совуқ.
بردار бардор қ. **برداشتن**
برداشت бардошт — кўтариш; **محصول** ~
 ҳосил кўтариш.
برداشتن бардоштан ҳ. з. нег. **بردار** бар-
 дор — кўтармоқ.
بردگی бардеги — қуллик; **روژیم** ~
 қуллик тузуми.
بردهیدن бардаמידан — аччиғланмоқ.
بردن бўрдан ҳ. з. нег. **بار** — 1)
 олиб бормоқ; 2) элтмоқ; 3)
 ютиб олмоқ; **به سی** ~ турмоқ,
 яшамоқ.
برده барде — қул.

- برده‌داری** бардедори — крепостной;
 ~ **روژیم** крепостной тузум.
بردیدن бардидан ҳ. з. нег. **بار-
 بین** бар-
 бин — 1) ўғирилмоқ; 2) кузат-
 моқ.
بررسی барраси — 1) ўрганиш, текши-
 риш; 2) обзор; **شدن** ~ ўрганил-
 моқ.
برزگر барзгар — деҳқон.
برزن барзан — район, кўча, бўлма.
برزنت брэзент — брезент.
برس бўрс — шчётка; **كفش** ~ * оёқ
 кийими шчёткаси; **لباس** ~ *
 кийим шчёткаси.
برسوق бўрсуғ — бўрсуқ.
برش бўреш — бичиш; кесиш.
برشتن бэрэштан — қовурмоқ.
برعلیه баралэйҳ — га қарши; **جریان** ~ *
 оқимга қарши.
برف барф — қор.
برف‌پاك‌كن барфпоккўн — қор тозалайдн-
 ган.
برق барғ — 1) яшин; 2) электр;
 3) сайқал, сир.
برقرار барғарор — барқарор, турғун;
 ~ **صلح** * мустаҳкам тинчлик.
برق‌گیر барғгир — яшин қайтаргич.
برگت баракат — фаровончилик, ба-
 рака.
برگشیدن баркэшидан — 1) юқори кў-
 тармоқ; 2) тортиб чиқармоқ.
برگندن баркандан — суғурмоқ.
برگی барг¹ — япроқ, варақ; **سؤالیه** ~ *
 анкета.
برگی барг² — 1) қурол; 2) озиқ-ов-
 қат, йўл озиғи.
برگزار ёки **برگزار** бурғўзор — ўтка-
 зилувчи, амалга, оширилувчи;
گردن ~ ўтказмoқ; **شدن** ~ бў-
 либ ўтмоқ, ўтказилмоқ; нишон-
 ланмоқ.

برگشتن баргард қ. **برگرد**
 баргардон — қора қоғоз. **برگردان**
 баргардонидан ёки **برگرداندن**
 баргардондан — қайтармоқ, ай-
 лантирмоқ.
 برگردیدن баргардидан қ. **برگردیدن**
 برگزار баргўзор қ. **برگزار**
 برگزیدن баргўзидан ҳ. з. нег. **برگزیدن**
 баргўзин — ташламоқ.
 برگزیده баргўзида — танланган.
 برگشتن баргаштан ёки **برگردیدن** бар-
 гардидан ҳ. з. нег. **برگرد** бар-
 гард — қайтмоқ, ўғирилмоқ.
 برگماشتن баргўмоштан ҳ. з. нег. **برگمار**
 баргўмор — топширмоқ, тайин-
 ламоқ.
 برنا бўрно — 1) ёш, барно; 2) йи-
 гит.
 برنامه барномэ — программа; **حزب ~***
 партия Программасы.
 برنج бэрэнж — 1) гуруч; 2) бронза.
 برنده барандэ — 1) олиб борувчи;
 2) ғолиб; лауреат. **جائزه ~****
 тинчлик мукофоти лауреати.
 بروت бўрут — мўйлов.
 بروج бўруж **برج** нинг кўплиги.
 برودت бўрудат — 1) совуқ; 2) совуқ-
 лик; 3) совниш.
 بروز бўруз — ошкорлик; **دادن ~**
 ошкор бўлмоқ.
 برومند баруманд — 1) самарали, фа-
 ровон; 2) омадли.
 برون бўрун қ. **بيرون**
 بره баррэ — қўзичоқ.
 برهان бўрҳон **کېڭىلىگى** баро-
 ҳин — далил, ҳужжат.
 برهم барҳам — аралашиб кетган,
 чигал; **خوردن ~** чигаллашмоқ,
 аралаштириб юбормоқ; барҳам
 ёмоқ.
 برهنهги бараҳнэги — яланғочлик.

برهنه бараҳнэ — яланғоч.
 برهينستان барҳихтан ҳ. з. нег. **برهيز** бар-
 ҳиз — ковлаб олмоқ.
 برى бари — холи; айбсиз, гуноҳсиз;
گردن ~ айбдан холи қилмоқ,
 бўшатмоқ.
 بريان бэрийон — қовурилган.
 برید барид — хабарчи; курьер.
 بریده زبان бўридэзабон — соқов.
 بریدن бўридан — кесмоқ; чопмоқ.
 برين барин — усткн; аъло.
 بڑ بўз — эчки.
 باززоз баззоз — баззоз.
 بازو базоғ — сўлак, тупук.
 بۇدل бўздэл — қўрқоқ.
 بۇزىг бўзўрг — катта, улуғ.
 بۇزىگارتشتارون бўзўргартэшторон — бош
 қўмондон (Эрон армиясида).
 بۇزغاله бўзғолэ — улоқ (эчки боласи).
 بۇله базлэ қ. **بدله**
 بزان бэзан — 1) ботир; 2) уришқоқ.
 بزانگو бэзангоҳ — 1) қулай пайт;
 2) жиноят учун қулай жой.
 بىس бас — бас, етар.
 بىسا басо — кўп, жуда; **چه ~!** қан-
 чалик кўп!
 بىسات бэсот — 1) палос, гилам; 2)
 бисот.
 بىسودن бэсовдн — **بىسويدين** басовидан ёки **بىسودن** басудан
 ҳ. з. нег. **ساو** бэсов — пайқа-
 моқ, термоқ.
 بىستان бўстон қ. **بوستان**
 بىستر бастар — тўшак, ўрин;
خواب ~* каравот.
 بىستى бастари — касал (ётиб олган).
 بىستن бастан ҳ. з. нег. **بند** банд—1)
 боғламоқ; 2) беркитмоқ; 3)
 тўнкамоқ.
 بىستنى бастанн — мороженое.

- بسته** бастэ — 1) боғлиқ; 2) ёпиқ, берк; 3) тугун.
- بسنرا** басазо — яраша, мувофиқ, муносиб, сазовор.
- بسط** баст — кенгайтирмоқ, ёйиш; **دادن** ~ ёймоқ; **يافتن** ~ ёйилмоқ.
- بسودن** бесудан қ. **بساويدن**
- بسي** баси — кўп, жуда.
- بسيار** бэсйор — кўп, мўл; **خوب** ~ жуда яхши.
- بسيچيدن** басижидан — сафарбар қилмоқ, қуруллантирмоқ; (ҳарбий қисм) чақирмоқ.
- بسيط** басит — 1) содда; 2) кенг, оддий.
- بشردوست** башардуст — инсонпарвар.
- بشقاب** бўшғоб — тарелка; **لب تخت** * ~ тақсимча.
- بشکن** бэшкан: **زدن** ~ — бармоқ шақиллатмоқ.
- بشکه** бўшкэ — бочка.
- بصارت** басорат — кўра олиш, зийраклик, донолик.
- بصر** басар — кўриш; **آلات** * ~ оптик асбоблар.
- بصري** басари — кўришга оид; **هنرهای بصري** тасвирий санъат.
- بصيرت** басират — зийраклик, фаросат.
- بصاعت** базоат — мол, мулк; **مالی** * ~ моддий бойлик.
- بطري** бўтри — бутилка.
- بطن** батн кўплиги **بٹون** бўтун — қорин, ич.
- بطی** бати — секин; **کردن** ~ секинлаштирмоқ.
- بطي السير** батий-с-сэйр — секин юрар.
- بطي الهمم** батийу-л-ҳазм — ҳазм бўлиши қийин.
- بطين** батин — қорни катта, қориндор.

- بعد** баъд — кейин, сўнг.
- بعدا** баъдан — кейинчалик.
- بعدها** баъдҳо — кейинги вақтда, кейинчалик, сўнгра.
- بعدي** баъди — кейинги, келаси.
- بعضان** баъзан — баъзан.
- بعضي** баъзи — баъзи.
- بعيد** байд — узоқ; *** ماضی** грам. узоқ ўтган замон.
- بعينه** бэъйнэ(ҳ) — худди, аини.
- بغل** бағал — қўйин, қучоқ.
- بقايا** бағойо **بقية** нинг кўплиги.
- بقية** бағийэ — 1) қолдиқ; 2) давом **دارد** ~ давомии бор.
- بکارت** бэкорат — қизлик, иффат.
- بکر** бэкр — 1) қизлик; 2) бўз (ер); 3) бузилмаган, бенуқсон.
- بکرات** бэкаррот — бир неча бор, кўп марта.
- بلا** бэло — **қўл**. - сиз **واسطه** ~ во-ситасиз.
- بلاد** бэлод — **بله** нинг кўплиги.
- بلاغت** балоғат — фасоҳат; *** علم** ~ риторика; **کردن** ~ балоғатга етмоқ.
- بلافاصله** бэлофосалэ — тўхтовсиз, узлуксиз.
- بلبل** бўлбўл — булбул.
- بله** балад кўплиги **بلاد** бэлод — 1) шаҳар, эл; 2) хабардор, билладиган; **بودن** ~ билмоқ.
- بلديه** баладийэ — шаҳар бошқармаси, муниципалитет.
- بلع** балъ — ютиш (ичга).
- بلعيلدن** балъидан — ютмоқ (ичга).
- بلکه** балкэ — балки.
- بلند** бўланд — баланд.
- بلندقد** бўландқад — новча, баланд бўйли.
- بلندگو** бўландгу — радиокарнай.
- بلور** бўлур — биллур.

بلوغ бўлуғ — болоғат; **به** * **حد** ~
رسيدان ~ болоғатга етмоқ
بله балэ қ. **بلى**
بلى бали — ҳа, шундай.
بمب бўмб — бомба.
بين бўн — 1) ўзак; 2) томир, ил-
 диз; **دندان** ~ * тишнинг илдизи.
بنا бано — 1) асос; 2) бино;
نهادن ~ бошламоқ; **گردن** ~
 қурмоқ, бино қилмоқ; **بر** ~
 асосида; ...га қўра.
بنا банно — ғишт терувчи уста,
 бинокор.
بنادر банодэр **بندر** нинг кўплиги.
بند банд¹ қ. **بستن**
بند банд²—1) боғ; 2) бўғин;
 3) банд.
بندر бандар **کپليگي** **بنادر** бано-
 дэр — порт.
بندوبست бандўбаст — тартиб ўрнатиш,
 тартибга солиш.
بندە бандэ — 1) қул; 2) камина
 (мен).
بنگاه бўнгоҳ — ташкилот, муассаса.
بنی бани: **ابن** нинг кўплиги; **آدم** ~ *
 одам болалари; **اسرائيل** ~ *
 яҳудийлар.
بو бу қ. **بوی**
بود буд — борлиқ.
بوجه буджэ — бюджет; **~ دولتی** *
 давлат бюджети.
بودن будан қ. з. нег. **باش** бош ва **بو**
 бўв — эрмоқ, бўлмоқ.
بورژوازي буржуози — буржуазия.
بوريا бурийо — бўйра, най, қамнш.
بوزينه бузинэ — маймун.
بوستان бустон — бўстон.
بو бусэ — ўпиш; **گرفتن** ~ ўпмоқ;
دادن ~ ўптирмоқ.

بوسیدن бусидан — ўпмоқ.
بوم бум¹ — ер, ўлка.
بوم бум² — бой ўғли.
بويژه бэвижэ — махсусан.
بويدان буидан — искамоқ, ҳидламоқ.
به бэх¹ — яхши, яхшироқ.
به бэх² қ. **بهن**
به бэ **کۆم** — -га **خانه** уйга.
بها баҳо — баҳо, қиймат.
بهار баҳор — баҳор.
بهانه баҳонэ — баҳона.
بهائم баҳоэм ёки баҳойэм — ҳайво-
 нот.
بهبود бэхбуд — тузук, соғлом.
بهبودی бэхбуди — тузалиш, яхшила-
 ниш.
بهتان бўҳтон — бўҳтон; **زدن** ~ бўҳтон
 қилмоқ.
بهداري бэхдори — соғлиқни сақлаш.
بهداشت бэхдошт — гигиена, санитария;
بنگاه * ~ مادران و کودکان
 она ва болалар консултацияси.
بهر баҳр — 1) улуш; 2) баҳра;
 3) учун, туфайли; **صلح** ~ * тинч-
 лик учун.
بهره баҳрэ — 1) улуш; 2) баҳра;
برداشتن ~ баҳра олмоқ,
 фойдаланмоқ.
بهره‌دار баҳрэдор — шерик, манфаатла-
 нувчи, фойда олувчи.
بهشت бэхэшт — жаннат.
بهم бэхам — бирга **پر خوردن** ~ тўқ-
 нашмоқ; **میخورد** ~ **دلم** ~
 кўнглим айнаяти.
بهمن баҳман — эрон шамсия йили-
 нинг 11-си (21 январь — 19 фев-
 раль).
بهی бэхі — беҳі.
بی би — сиз, бе —; **آب** ~ сувсиз;
معنی ~ бемаъни.
بیابان бийобон — саҳро, чўл.

- بی آبی** биоби — сувсизлик, қўроқчилик.
- بیان** байон — баён; ~ **آزادی** * сўз эркинлиги.
- بی انتها** биэнтэхо — ниҳоясиз, поёнсиз, чексиз.
- بی اندازه** биандозэ — ўлчовсиз, беҳад.
- بیاننامه** байонномэ — манифест; **حزب کمونیست** * коммунисттик партия манифести.
- بیانیہ** байонийэ — баёнот.
- بی بار** бибор — мевасиз.
- بی باک** бибок — 1) қўрқмас; 2) қўрқмасдан.
- بی بی** биби — хоним, биби.
- بی با** бипо — 1) оёқсиз; 2) бемаъни; **دهقان** * камбағал деҳқон.
- بی پایان** бипоён — бепоён, чексиз.
- بی پرویا** бипар-ў-по — асоссиз, далилсиз.
- بی پیرایه** бипиройэ — ҳашаматсиз, содда, камтарин.
- بیوت** байт. **کۆپلیگی** бўйут — уй.
- بیوت** бэйт¹ **کۆپلیگی** абйот — байт.
- بی جهت** бижэхат — сабабсиз.
- بی چشم و رو** бичашм-ў-ру — юзсиз, ҳаёсиз, ношукур.
- بی چون و چرا** бичунучэро — индамасдан, сўзсиз.
- بیخ** бих — ўзақ, илдиз; фундамент.
- بیختن** бихтан **خ. 3. нег.** биз — эламоқ.
- بیخ کشی** бихкаши — таг-томири билан суғуриб ташлаш.
- بید** бид — тол.
- بیادگری** бидодгари — адолатсизлик, қонунсизлик, зўравонлик.
- بیدار** бидор — бедор, уйқусиз; **شدن** ~ уйғонмоқ; **کردن** ~ уйғотмоқ.
- بیدار دل** бидордэл — дов юрак, ҳушёр, тетик.
- بیداری** бидори — уйғоқлик, ҳушёрлик.
- بی درنگ** бидэранг — тўхтовсиз, кечикмай, тезда.
- بی دل و دماغ** бидамоғ ёки бидэл у дамоғ — кайфияти ёмон, хафа.
- بی ذوق** бизўвғ — лидсиз, завқсиз.
- بیرون** бирун — ташқари; **آمدن** ~ ташқарига чиқмоқ; **دادن** ~ чиқармоқ (маҳсулот); **کردن** ~ ҳайдамоқ
- بیز** биз. **خ. ییختن**
- بی زهره** бизахрэ — юраксиз, қўрқоқ.
- بی سامان** бисомон — камбағал, уй-жойсиз.
- بیست** бист — йигирма.
- بیست تار** бисеторэ — тоғасиз, бағтовиз.
- بی سرو صدا** бисарўсадо — жимжит, тинч.
- بی ش** биш — ортиқ.
- بی شه** бишэ — тўқай, чакалак.
- بیضه** бэйзэ — тухум.
- بیطار** бэйтор — байтор (ветеринар).
- بیغ** бэйъ — сотиш.
- بی کش** бикиш — худосиз, атеист.
- بی کشی** бикиши — худосизлик, атензм.
- بی ماه** бигоҳ — 1) вақтсиз, ўринсиз; 2) кеч.
- بیل** бил — курак, бел.
- بییم** бим — қўрқинч, хавф.
- بیمار** бимор — касал, бемор.
- بیمارستان** биморэстон — касалхона.
- بی مزد** бимўзд — текин, ҳақсиз.
- بیمه** бимэ — суғурта, страхование; **کردن** ~ страхование қилмоқ.
- بین** бин **خ. دیدن**
- بین** бэйн — ўрта, ора
- از این ~ بردن** бу орада, шу орада; **کردن** ~ орадан кўтармоқ, йўқ қилмоқ; **رفتن** ~ йўқолмоқ.

پورینه سنگی — поринэсанги — полеолит.

پازاج — позож — доя.

پاس — 1) қўриқлаш; 2) вақт,

ўлчов бирлиги, чорак; پاس از

تۇننىڭ چورايى ئۇتدى;

3) كۆم. шарафига; учун, эвазига,

دوستىما ~ дўстлигимиз шарафига.

پاسبان — посбон — 1) полициячи; 2) қоровул, посбон.

پاسبانى — посбони — қоровуллиқ.

پاسپورت — паспўрт — паспорт.

پاسخ — посўх — жавоб.

پاسخنامه — посўхномэ — жавоб мактуби.

پاسدارى — посдори — 1) ҳурмат; 2) ҳи-

моя ~ اړصلج тинчликни ҳи-

моя қилиш; 3) қўриқлаш;

* خدمت қоровул хизмати.

پاسوخت — посухт — ошиқ.

پاشنه — пошнэ — ўкча, пошна; товон.

پاشيب — пошиб — 1) ертўлага тушади-
ган пастлик; 2) зина.

پاشيدان — пошидан — соч (ил) моқ, тўқ

(ил)моқ; ~ ازهم нурамоқ, емн-
рилмоқ.

پافشارى — пофэшори — оёқ тираш, қарши-
лик қилиш.

پاك — пок — тоза, пок; ~ كردن тоза-
ламоқ, артмоқ.

پاكت — покат — пакет, конверт, пачка;

يك ~ سيگار бир пачка сига-
рет.

پاكدامن — покдоман — иффатли.

پاكدامنى — покдомани — иффатлилик, соф-
лик.

پاككن — поккўн — ўчирғич.

پاكامى — поками — қолишиш; ~ داشت
қолишмоқ.

پاكند — поканд — лаъл; ёқут.

پاكنويس — покнэвис — оқ, белойой;

~ كردن оққа кўчиrhoқ.

پاكنويسى — покнэвиси — оққа кўчириш.

پاكي — поки — тозалиқ, поклик.

پاكيزگى — покизэги — покизалиқ.

پاكيزه — покизэ — покиза.

پالودن — поло қ.

پالان — полон — тўқим.

پالانيدان — полонидан — сузмоқ, ўтказмоқ,
фильтрламоқ.

پالواه — половон ёки полэйэ — суз
ғич.

پالودن — полэй қ.

پالويش — полэйш — сузиш, фильтрлаш.

پولتو — пальто.

پالايش — полэш ёки тозалаш

پالايشگاه ~ نفت нефть тозалай
заводи.

پالودن — полудан ҳ. з. нег. полэй

ёки (поло) — сиқиб сувини
олмоқ.

پالوده — полудэ — сиқиб суви олинган
турп.

پالونه — полунэ — сузғич, элак, ғалвир

پاليدان — 1) қидирмоқ; 2) тс
заламоқ.

پاليده — тозаланган.

پاليز — полиз.

پامال — помол қ.

پامرد — помард қ.

پامردى — помарди қ.

پاندول — пондул — маятник.

پانزده — понздаҳ — ўн беш.

پانصد — понсад — беш юз.

پاى — пой¹ — оёқ.

پاى — пой² қ. ئايدىن ёки

پاىان — пойон — чек, поён; ~ رساندن

охирнга етказмоқ, тугатмоқ;

به ~ رسيدن тугамоқ.

پاىان نامه — пойонномэ — 1) диссертация;
2) диплом иши.

پايبست — пойбаст — пойдевор.

پايتخت

- پايتخت** пойтахт — пойтахт.
پايدار пойдор — барқарор.
پايستان пойэстан ёки **پائيدن** поидан
 ҳ. з. нег. **پای** пой — қаттиқ
 ўрнашмоқ, узоқ турмоқ.
پايمال поймол: **کردن** ~ оёқ ости
 қилмоқ.
پايمرد поймард — ёрдамчи, ўртага ту-
 шувчи.
پايمردى поймарди — ўртага тушиш, қув-
 ватлаш.
پاينده поиндэ — 1) мангу; 2) мустаҳ-
 кам, барқарор.
پايور пойвар — полиция офицери.
پايه пойэ — 1) поя; 2) пойдевор, ба-
 зис, замин; 3) мартаба; 4) сим-
 ёғоч.
پايدن поидан — 1) қ. **پايستان** 2) пой-
 ламоқ.
پائيز поиз — куз.
پائين поин — 1) паст; 2) пастки;
آمدن ~ **رفتن** ~ пастга тушмоқ.
پاتي пати — 1) яланғоч; 2) қуп-қу-
 руқ.
پچل начал — ифлос.
پخت пўхт — 1) пишириш; 2) нуме-
 ратив — бир ичим, бир овқатли
قهوه ~ **يك** бир ичимли қаҳва.
پختن пўхта ҳ. з. нег. **پز** паз — пи-
 ширмоқ, пишмоқ.
پخته пўхтэ — пишган, етилган.
پخته سمال пухтэсол — қари.
پخش пахш — тарқатиш, ёйиш;
اخبار *сўнгги ахборот эшиттириш.
پدر пэдар — ота; **بزرگى** ~ * бобо.
پدram пэдром — гўзал.
پدراندر пэдарандар — ўғай ота.
پدرزن пэдарзан — қайини ота (хотин
 отаси).
پدوشاهی пэдаршоҳи — патриархат.
پدوشوهر пэдаршўвар — қайини ота (эр
 отаси).

- پايدى** паидид: **آمدن** ~ вужудга кел-
 моқ, намоён бўлмоқ.
پايدار паидидор: **آمدن** ~ пайдо бўлмоқ.
پايدىه пэидидэ — ҳодиса.
پايز қ. **پايز فتن**
پايزرو — қабул, кутиш.
پايزرۇفتان ҳ. з. нег. **پايز**
 паизир — қабул қилмоқ.
پار — 1) пар; 2) қанот.
پۇر — тўла, тўлиқ.
پۇروب — серсув.
پاروتيك — практика, машқ қи-
 лиш.
ларокандан — тарқатмоқ, парокан-
 да қилмоқ.
паронтаз — қавс.
парондан ёки **پارائدين** парони-
 дан — учирмоқ.
پارت — 1) иргитиш; 2) сафса-
 та; **گفتن** ~ сафсата сотмоқ.
партоб — 1) отиш, иргитиш;
پرتافتن ҳ. з. нег. **پرتاب**
 иргитмоқ; отмоқ.
پۇртۇгол — апельсин.
پارتۇу — 1) нур, 2) *қўм.* ~ *
 соясида, остида.
пўртаван — қудратли, серкуч.
пўржамъийат — аҳолиси зич;
 гавжум.
пўрчонэ — жағи тинмайдиган,
 сергап.
парчам — байроқ.
пўрҳарф — сергап.
пархош — 1) жанжал; 2) ко-
 йиш; **کردن** ~ **кой**моқ
 ёки **پرخور** пўрхўр, пўрхор —
 серовқат, очкўз.
пардохт — 1) битириш; 2) тў-
 лаш; 3) пардозлаш; 4) кири-
 шиш.
пардохтан ҳ. з. нег. **پرداز** пар-
 доз — 1) битирмоқ; 2) тўламоқ;

3) пардозламоқ; 4) киришмоқ,
бошламоқ **اوبه خواندن** **پرداخت**
у ўқишга киришди.

پرداز
پردل
پرده

پردоз қ. **پرداختن**
пўрдэл — дов юрак.
пардэ — парда; * **سينما**
кино экран.

پردو
پرمستار
پرمستش
پرمستوك
پرمستيبان

пўрру — безбет.
парастор — касалга қаровчи.
парастэш — сиғиниш.
парастук — қалдирғоч.

پرمستش

парастиган — 1) сиғинмоқ;
2) иззат қилмоқ, эъозламоқ.
пўрсэш — 1) сўроқ, савол;
2) йўқлаш; * **بیمار** — касал сў-
раб бориш.

پرمستش نامه

пўрсэшномэ — анкета.

پرمسه
پرمسه

пўрсэ — қидирув.
парсэ — 1) тиланиш, тиланчи-
лик; 2) дайдиб юриш.

پرمسوزن
پرمسوزن
پرمسوزن

парсэзан — тиланчи, дарбадар.

пўрсидан — сўрамоқ.

парэш — учиш, сакраш, ирғиш;
پا چتر نجات — парашют билан
сакраш.

پرك
پركار

пэрк — киприк.

пўркор — иши кўп, меҳнатчан;
~ **تدقيقات** — кўп иш талаб этув-
чи илмий тадқиқот.

پركار
پركار

паргөр — паркор, циркуль.

пўргу — эзма, сергап.

پرولتاریا
پرولتاریا

прўлэторио — пролетариат.

парандуш — ўтган кунни кечқу-
рун.

парандэ — 1) учувчи; 2) қуш.

парво — парво.

парвор ёки **پروارى** пар-
вори — боқилган, бўрдоқи.

парвоз — учиш, парвоз.

парвонэ — 1) парвона; 2) винт,

پرواز
پروانه

паррак; * **هوایما** — самолёт
парраги; 3) ижозатнома.

پروردن

парвардан — тарбияламоқ, пар-
вариш қилмоқ, етиштирмоқ.

پرورش

парварэш — етиштириш, парва-
риш қилиш.

پروند

парванд — қўшмачи.

پرونده

парвандэ — дело.

پروين

парвин — ҳулкар; * **استخدامى** —
шахсий дело.

پروينختن

парҳиштан ҳ. з. нег. **پروين** пар-
ҳиз — тийинмоқ, парҳез қил-
моқ.

پروين

парҳиз — парҳез.

پرى

пари — пари.

پريدن

паридан — 1) учмоқ; 2) сакраб
турмоқ; **او او ۱ ۲ جايش پريد** у ў-
жойидан сакраб турди.

پرويز

парируз — ўтган кунни.

پريشان

парিশон — тарқоқ, парিশон.

پريشپ

паришаб — ўтган кечаси.

پز

паз ҳ. **پهتن**

پزشك

пэзэшк — врач.

پزشك يار

пэзэшкйор — фельдшер, ҳамши-
ра.

پز مردن

пажмўрдан — сўлимоқ.

پژواك

пажвок — акс садо.

پژوهش

пэжуҳэш — 1) текшириш;
2) юр. апелляция.

پژوهيدن

пажуҳидан — 1) текширмоқ;
2) изламоқ.

پس

пас — 1) орқа; 2) кейин; 3) де-
мак.

پسانداز

пасандоз — олиб қўйиш, те-
жаш; * **صندوق** — омонат кас-
саси.

پساوند

пасованд — грам. суффикс.

پست

паст — 1) паст; 2) тубан.

پست

пўст — почта; почтаҳона.

پستان

пэстон — эмчак, кўкрак.

پستانبند

пэстанбанд — бюстгальтер.

يىستىخانە **пўстхона** — почтахона;
ماركازىي * **марказий** почтахона.
يىستە **пестэ** — писта.
يىسر **пэсар** — ўғил, ўғил бола.
يىس فردا **пасфардо** — эртадан кейин.
يىس گفتار **пасгўфтор** — ғийбат, хотима,
 охирги сўз.
يىс مانده **пасмондэ** — қолдиқ, чиқинди.
يىسنە **пасанд** — ёқтириш, писанд.
يىسنە يىلدن **пасандидан** — ёқтирмоқ, маъ-
 қулламоқ.
يىس نشاندىن **паснэшондан** — чекинтирмоқ.
يىس نشىستن **паснэшастан** — чекинмоқ.
يىسو ند **пасванд қ.**
يىسين **пасин** — кейинги.
يىشت **пўшт** — 1) орқа; 2) насл.
يىشتىك **пўштак** — дўмбалоқ; **زىدن** ~
 дўмбалоқ ошмоқ.
يىشتو **пашту** — пушту, афғон тили.
يىشتو **пэштўв** — тўппонча.
يىشتواره **пўштворэ** — 1) юк; 2) рюкзак.
يىشتى **пўшти** — 1) суянчиқ; 2) орқа-
 лайдиган қоп.
يىشتىبان **пўштибан** — ҳомий.
يىشك **пэшк** — қуръа; **انداختن** ~
 қуръа ташламоқ.
يىشم **пашм** — 1) юнг; 2) жун;
يىشه * **ئىشلە** **ئوردە** йигирилган юнг.
يىشىز **паш(ш)э** — чивин.
يىشىز **пашиз** — 1) чақа пул; 2) балиқ
 тангаси; 3) тангача.
يىشىمان **пашимон** — пушаймон.
يىگاه **пагоҳ** — тонг, эрта тонгда.
يىل **пўл** — кўприк.
يىلاس **палос** — палос.
يىلنگ **паланг** — қоплон.
يىلنوم **пэланум** — пленум.
يىلو **пўлўв** — палов.
يىله **пэллэ** — 1) пиллапоя; 2) таро-
 зи палласи.

يىله كان **пэллэкон** — нарвон.
يىلىتىكتىك **пўлитэкник** — политехника;
دانىشگاه * **политехника** инсти-
 тут.
يىليس **пўлис** — полиция.
يىناه **паноҳ** — паноҳ.
يىناهيدن **پناه بردن** **паноҳидан** —
 беркинмоқ, паноҳ қидирмоқ,
 паноҳ топмоқ.
يىنه **памбэ** — пахта.
يىنبه چين **памбэчин** — пахта терувчи, те-
 римчи.
يىنج **панж** — беш.
يىنجاه **панжоҳ** — эълик.
يىنج بر **панжпар** — беш қиррали.
يىنج تير **панжтир** — бешотар.
يىنجره **панжара** — дераза.
يىنج ساله **панжсолэ** — беш йиллик.
يىنج شنبه **панжшанба** — пайшанба.
يىنجول **панжул** — 1) чангал; **زىدن** ~
 тирнамоқ; 2) чанг солмоқ.
يىنجه **панжэ** — панжа.
يىند **панд** — насиҳат.
يىندا شتىن **پندار** **пэндоштан** ҳ. з. нег.
 дор — тасаввур қилмоқ.
يىنهان **пэнхон** — яширин.
يىنير **панир** — пишлоқ.
يىوچ **пуч** — пуч; *** گردوى** ~
 ёнғоқ.
يىودر **пудар** — пудра, порошок;
يىودنه * **دندان** тиш порошоги.
يىور **пуданэ** ёки **يونه** **пунэ** — ялпиз.
يىوز **пур** — ўғил.
يىوزه **пуз** ёки **پوزه** **пузэ** — тумшук,
 турқ.
يىوزش **пузэш** — узр сўраш.
يىوست **пуст** — тери, қобиқ, пўст.
يىوست پيرا **пустпиро** — кўнчи.
يىوستين **пустин** — пўстин.
يىوسيدن **пусидан** — чиринмоқ.

پوشاك пушок — ёпинчиқ, кийим.
 پوشاينيدن пушондан — ёпинтирмоқ, кийин-
 тирмоқ.
 پوشيدن пушидан — ёпмоқ, киймоқ.
 پول пул — пул; *كوكناس ~ қоғоз
 пул.
 پولاد пўлод — пўлат.
 پونز пунэз — кнопка (михча).
 پونه пунэ қ. پودنه
 پويدين пуидан — 1) чопмоқ, елмоқ; 2)
 қидирмоқ.
 پهلو паҳлу — ён.
 پهلوآن паҳлавон — ботир.
 پهن паҳн — кенг; *کردن ~ 1) ёзмоқ;
 2) кенгайтирмоқ.
 پهنا паҳно — кенглик.
 پهناور паҳновар — кенг, ёйиқ.
 پهند паҳанд — тузоқ.
 پهنگ паҳнак — тасма, лента.
 پي пэй¹ — 1) из; 2) пойдевор,
 асос.
 پي پي² — нерв, пай.
 پي ييه пи қ.
 پيایي пэйопэй ёки پي دړې пэйдарпэй
 — кетма-кет.
 پياده пэйодэ — пиёда, яёв.
 پياز пийоз — пиёз.
 پيازچه пийозчэ — кўк, барра пиёз.
 پي افكن пэйафкан — 1) асосчи; 2) қўпо-
 рувчи; *سيمل ~ қўпорувчи
 (қаттиқ) сел.
 پيالہ пийолэ — пиёла.
 پیام пэйом ёки پيغام пэйгом — ха-
 бар, пайгом.
 پیامبر пэйомбар қ.
 بيان پيامبر
 پيچ پيچ
 پيچ بازکن
 پيچیدن

پيدا пэйдо — пайдо; شدن ~ топил-
 моқ; *کردن ~ топмоқ.
 پيدايش пэйдойэш — топилиш, вужудга
 келиш.
 پير пир — 1) қари; 2) чол.
 پيراستن пиро қ.
 پيراستن пиростан қ. ز. نهغ. پيراي пи-
 рой ёки پيراي пиро — безамоқ,
 ясантирмоқ.
 پيرامون пиромун — 1) атроф; 2) қўм.
 ~ *در تۇғрисиди, ҳақида.
 پيروхан пирохан — кўйлак.
 پيرو پيرو қ.
 پيرواеш пиройэш — безаш.
 پيرواешگوх пиройэшгоҳ — сартарошхона.
 پيروايه пиройэ — безак.
 پيرمرد пирмард — чол.
 پيرو پيرو
 پيرو پيرو
 پيروزي пирозуи — ғалаба, ютуқ, муваф-
 фақият.
 پيزور пизўр — сомон.
 پيس пис — пес.
 پيس پيس
 پيش پيش
 پيش پيش
 پيشاني пешани — пешана, манглай.
 پيشاوند пешованд — грам. префикс.
 پيش آهنگ пешоҳанг — 1) пионер; 2) ил-
 ғор.
 پيش بند пешбанд — пешбанд, этак.
 پيش بيني пешбини — олдини олиш, олди-
 дан кўриш; *هوا ~ об-ҳаво маъ-
 лумоти.
 پيش برداخت пешпардохт — аванс, закатат.
 پيش تاز пештоз — илғор, авангард.
 پيش خدمت пешхэдмат — 1) официант;
 2) хизматкор.

پیش‌دس пишрас — эртапишар, эртаги;
~ **جوان** эрта етилган, балоғат-
га етган йигит.

پیش‌رفت пишрафт — муваффақият, та-
раққиёт.

پیش‌رو пишрӯв — пешқадам, илғор, ли-
дер.

پیش‌روی пишрави **کردن** ~ олдинга
силжимоқ.

پیشقدم пишғадам — пешқадам, зарб-
дор.

پیشکار пишкор — бошқарувчи, мудир.

پیشکش пишкаш — тортиқ.

پیشگی пишаки — аванс; **بول** ~
закалат.

پیشگام пишгом қ. **پیشقدم**

پیش‌گفتار пишгуфтор — сўз боши, кириш.

پیش‌نهاد пишнэход — таклиф; **کردن** ~
таклиф қилмоқ.

پیشوا пишво — пешво, раҳбар.

پیشواز пишвоз — кутиб олиш; **کردن** ~
кутиб олмоқ.

پیشواند пишванд қ. **پیشواوند**

پیشه пишэ — касб, ҳунар.

پیشه‌ور пишэвар — косиб, майда ҳу-
нарманд.

پیشمه و هنر пишэ — вў ҳўнар — саноат;
~ **وزارت** саноат министрлиги.

پیشین пишин — 1) олдинги, бурунги;
2) пешин.

پیشار пэйғор — бўҳтон.

پیشاره пэйғорэ қ. **پیشار**

پیشام‌بر пэйғомбар ёки **پیغام‌بر** пэйғам-
бар — пайғамбар.

پیک пэйк — чопар, элчи, жарчи;

اجل * ажал жарчиси.

پیکار пэйкор — жанг.

پیکر пэйкар — 1) қад, қомат; 2) юл-
дуз; 3) ҳайкал; 4) расм.

پیکر تراش пэйкартарош — ҳайкалтарош.

پیکر نگار пэйкарнэгор — рассом, портрет
чизувчи.

پیل пил ёки **فیل** фил — фил.

پیلە пилэ¹ — пилла.

پیلە пилэ² — чипқон.

پیلە пилэ³ — қитмирлик.

پیلە пилэ⁴ — майда-чуйда нарсалар
солинган тўрва.

پیلە‌ور пилэвар — чаканафуруш, бақ-
қол.

پایم‌و‌دن пэймо қ.

پایمون пэймон — аҳд, аҳднома.

پایمونە пэймонэ — 1) қадаҳ, паймона;
2) ўлчов, андоза.

پایم‌و‌ی пэймой қ.

پایم‌و‌یش пэймойэш — ўлчов.

پایم‌و‌دان пэймудан қ. з. нег. **پایم‌و** пэймо
ёки **پایم‌و‌ی** пэймой — 1) кезмоқ;
2) ўлчамоқ; 3) ўтмоқ.

پیناکی пинаки — мудраш, пинак;

پیناکی زدن ~ пинакка
кетмоқ, мудрамоқ.

پینه пинэ — 1) ямоқ; 2) қабарик,
қадақ.

پایواست пэйваст — 1) бирлаштириш;
2) илова.

پایواستان пэйвастан қ. з. нег. **پای‌و‌اند** пэй-
ванд — бирлаш-(тир)моқ.

پایواسته пэйвастэ — 1) бирлашган;
2) доим, узлуксиз.

پای‌و‌اند пэйванд — 1) қ. **پای‌و‌استن**
2) пайванд; 3) бўғин.

پایه пэйэ — аҳмоқ.

پیه пиҳ ёки **بی** пи — ёғ, думба.

پی‌هی пиҳи — ёғлиқ.

ت

- ت тэ форс алифбесининг 4-ҳарфи;
абжад ҳисобида 400 га тенг.
- تا то¹ — *кум.* -гача, то, токи.
- تا то² -та; **دوتا** иккита.
- تاب тоб¹ — бардош.
- تاب тоб² қ. **تافتن**
- تاب тоб³ — тоблаш.
- تابان тобон — товланувчи.
- تاباندан тобондан ёки **تابانیدن** тобонидан — товлантирмоқ.
- تابستان тобэстон — ёз.
- تابشی тобэш — товланиш.
- تابع тобэъ — тобе.
- تابعیت тобэъийат — тобелик, фуқаролик; граждандлик.
- تابلو тоблу — 1) вивеска; 2) жадвал; 3) сурат (картина).
- تابه тобэ ёки **تاوه** товэ — това.
- تابیدن тобидан қ. **تافتن**
- تابين тобин — оддий аскар; *بغرى* * — матрос.
- تابوғ топуғ: тўпик; **زدن** ~ қоқилмоқ.
- تاتار тотор — татар.
- تاتر тэотр — театр.
- تاثر таассур — таъсирланиш, ғам, аламлик ҳолат.
- تاثير таъсир — таъсир.
- تاج тож — тож.
- تاج خروس тожхўрус — гултожнихўроз.
- تاجر тожэр *كچليسى* **تужор** — савдогар.
- تاجيك тожик — тожик.
- تاجيل таъжил — қолдириш, орқага суриш.
- تاخت тохт — чопиш, чопқин, ҳужум.
- تاخت و تاراج тохт-ў-торож — истило, талан-торож қилиш.
- تاءخر тааххўр — кечикиш, секинлашиш.
- تاخير таъхир — кечик (тир) иш;
- گردن** ~ кечикмоқ;

- تاءديه таъдийэ — тўлаш, тўлов;
- تار **گردن** ~ тўламоқ (солиқ).
- تار тор¹ — қоронғи.
- تار тор² — тор (чолғу).
- تار тор³ — 1) тор, ип; 2) тўқ, ўриш;
- غنىكوت** * ~ ўргимчак уяси.
- تاروج торож — талон-торож.
- تاراندان торондан — тарқатмоқ, ҳайдамоқ, қочирмоқ.
- تاراولо торово — *анат.* товуш пайчаси.
- تارتان тортан ёки **تارتانك** тортанак — ўргимчак.
- تارزان торзан — торчи.
- تارک торэк — тарк қилувчи.
- تارى тори — қоронғилик.
- تاريخ торих — 1) тарих; 2) кун, число; ~ **ازاين** шу кундан бошлаб.
- تاريك торик — қоронғи.
- تاز **ق** **تاختن**
- تازه тозэ — янги, тоза.
- تازی този¹ — 1) араб; 2) араб-и¹-си² ~ **اسب** араб оти.
- تازی този² — този (ит).
- تازیانه тозийонэ — хивчин, қамчи;
- خوردن** ~ қамчи емоқ.
- تاءسف таассўф — ачиниш, афсусланиш, ўкиниш.
- تاءسه тосэ — ғам, қайғу, изтироб.
- تاءسيندن тосидан — қайғурмоқ.
- تاءسيس таъсис таъсис — таъсис, барпо этнш, ташкил топиш.
- تاءسيسات таъсисот — муассасалар.
- تاش тош — шерик.
- تافتن тофтан ёки **تابیدن** тобидан¹ қ. з. нег. **تاب** тоб — товланмоқ.
- تافتن тофтан ёки **تابیدن** тобидан² қ. з. нег. **تاب** тоб — эшмоқ, тобланмоқ.
- تاك ток — ток; **جنگلی** * ~ ёввойи узум.
- تاکتیک токтик — тактика.

تاكستان — токэстон — токзор, узумзор.

تاكسى — токси — такси.

تاكيد — таъкид, тасдиқ;
معنوى ~ * синонимларнинг
такрорланиши.

تالار — толор — (зал) қабулхона;
درسى ~ * аудитория, лекция зали.

تالان — талон.

تايف — таълиф — асар ёзиш, асар.

تامм — томм — бутун, том.

تاامل — тааммўл — ўйлаб кўриш, фикр
юретиш.

تامين — таъмин — гаров.

تانك — тонк — 1) танк; 2) цистерна,
бак; آب ~ * сув цистернаси.

تونكى — тонкчи.

تاون — товон — товон, жарима, пеня.

تاوه — товэ қ.

تااهل — таахўл — уйланиш; ~ اختيار كردن
уйланмоқ.

تويدان — тоидан — ўхшамоқ.

تاب — таб — иситма.

تابودل — табодўл — алмашиш; ~ افكار
фикр алмашиш.

تابور — табор — 1) насл, сулола; 2) ирқ.

تابوخ — табоҳ — бузуқ; ~ كردن
қилмоқ, бузмоқ.

تابوشير — табошир — бўр.

تابهكار — табоҳкор — бузғунчи, жиноятчи.

تابحال — табхол — учуқ.

تابادل — табаддўл — ўзгариш; ~ يافتن
ўзгармоқ.

تابار — табар — болта.

تاباررۇك — табаррук.

تابارخۇن — табархўн — далил келтириш.

تابريك — табрик — табрик; ~ گفتن
рикламоқ.

تاباسسۇم — табассум.

تابشير — табшир кўплиги ~ تابشير
хушхабар, мужда.

تبصره — табсэрэ — эслатма; изоҳ.

تابتيل — табтил — бекор қилиш.

تابهه كۇپليگي اتبوع — табээ кўплиги атбөө —
тобиъат, граждн, фуқаро.

تابهه يات — табэийат — 1) тобелик;
2) гражданлик.

تابهه يد — табэид — сургун, қувғин.

تابير — табир — мед. термометр.

تابير — табиг — 1) етказиш; 2) пропа-
ганда.

تابيرفوت — табигфот — ташвиқот, агитация.

تابهه ق. — табэ қ.

تابيره — табирэ — барабан.

تابيرезان — табирезан — барабанчи.

تابيريز — табйиз — 1) оқлаш; 2) оққа
кўчириш.

تابونچه — тапонче — 1) шапалоқ; 2) тўп-
понча.

تابوندان — тапондан — тикмоқ.

تابهه ش ~ * — тапэш — дукуллаш;
юрак уруши.

تابهه — тапэ — тепа.

تابيدان — тапидан — дукулламоқ; урмоқ
(юрак).

تابهه بۇه — татаббўэ — тадқиқот.

تابهه ميم — татмим — тугалланиш; ~ شدن

тугамоқ; ~ كردن — тугатмоқ.

تابهه فب — тасфиб — тешиш, пармалаш.

تابهه دۇل — тажодўл — мунозара, баҳс.

تابهه ججор — таҷжжор нинг кўплиги.

تابهه رة — тажорэб нинг кўплиги.

تابهه رات — тэжорат — савдо.

تابهه ونوب — тажонуб — четлашиш, ўзини
четга тортиш.

تابهه وۇز — тажовўз — тажовуз, агрессия.

تابهه ووزكور — тажовузкор — 1) агрессор;

2) чегарани бузувчи.

تابهه وۇل — тажохўл — билмасликка олиш,
муғамбирлик қилиш.

تابهه دۇد — тажаддўд — янгиланиш; ~ بخشیدن
янгиламоқ; ~ يافتن — янгиланмоқ.

تابهه ديد — таждид — янгилаш, қайталаш.

- тажрӯбэ** *тажриба* **тажриб** *тажриба* **тажрибэ** — тажриба, синов.
- тажрид** *тажрид* — 1) айириш; 2) мавҳумлаштириш.
- тажзийэ** *тажзийэ* — бўлаклаш, таҳлил.
- тажзийэталаб** *тажзийэталаб* — *сиёс.* сепаратчи.
- тажзийэталаби** *тажзийэталаби* — *сиёс.* сепаратизм.
- тажассўс** *тажассўс* — қидирув, тинтув.
- тажассўм** *тажассўм* — гавдаланиш, муҷассам бўлиш.
- тажфиф** *тажфиф* — қуриштиш; *شادن* ~ қуриштилмоқ.
- тажалли** *тажалли* — жилваланиш, жилоланиш.
- тажлид** *тажлид* — китоб жилдлаш.
- тажаммў** *тажаммў* — йиғилиш, тўпланиш.
- тажмил** *тажмил* — безаш.
- тажаннўн** *тажаннўн* — жинни бўлиш.
- тажнис** *тажнис* — тажнис (шаклдош сўзларни қофия қилиш); *خطى* ~ омография.
- тажвид** *тажвид* — яхши талаффуз; *علم* ~ орфоэпия.
- тажҳиз** *тажҳиз* — жиҳозлаш, қурооллантириш.
- тахт** *тахт* — 1) ост. 2) *كرسى* ~ бошчилигида, ранслигида.
- тахтони** *тахтони* — остки.
- тахдид** *тахдид* — чегаралаш.
- тахаррўк** *тахаррўк* — ҳаракатланиш, ҳаракатга келиш.
- тахрир** *тахрир* — 1) ёзиш, ёзма баён этиш; 2) таҳрир этиш; *ماشين* ~ ёзув машинкаси.
- тахриран** *тахриран* — ёзма.
- тахрири** *тахрири* — таҳрири **тахририйэ** *тахририйэ* — таҳрир *هيئت* ~ редакцион ҳайъат.
- тахриғ** *тахриғ* — ёндириш.
- тахрик** *тахрик* — иғво қўзғатиш.
- тахрим** *тахрим* — ман этиш, ҳаромлиш; *اسلحه اتمى* ~ атомлини таъқиқлаш.
- тахаззўн** *тахаззўн* — қайғириш.
- тахзин** *тахзин* — қайғиртиш.
- тахассўр** *тахассўр* — ҳасратга тушиш.
- тахсиб** *тахсиб* — ҳисоблашниш; ҳисоблашмоқ.
- тахсис** *тахсис* — туйиш, ҳис қилиш.
- тахсин** *тахсин* — мақтов, таҳсин.
- тақсил** *тақсил* — 1) ўқиниш, тақсил; 2) ҳосил олинш; 3) қўлга олиниш.
- тақсилот** *тақсилот* — ўқув, маълумот олиш; *عالى* ~ олий маълумот.
- тахф** *тахф* — таҳфанинг қўли.
- тахғир** *тахғир* — таҳқир.
- тахғиғ** *тахғиғ* — текшириш, тадқиқлиш.
- тахсил** *тахсил* — таҳсил.
- тахаммўл** *тахаммўл* — чидам; *کردن* ~ дамоқ, кўтармоқ.
- тахмиғ** *тахмиғ* — аҳмоқ қилиш.
- тахмил** *тахмил* — юклатиш.
- тахаввўл** *тахаввўл* — ўзгартиш, эвбул.
- тахсил** *тахсил* — топишириш, ҳаромлиш.
- тахийат** *тахийат* — салом қилиш; риклаш.
- тахайёўр** *тахайёўр* — ҳайрон бўлиш.
- тахосўм** *тахосўм* — душманлик, ҳус.
- тахт** *тахт* — 1) тахт; *خواب* ~ хотир; 2) ясси, текис; *کردن* ~ қисламоқ; 3) пошна; *اشتاق* ~ пошна қоқмоқ.
- тахтэ** *тахтэ* — тахта, доска.
- тахтэсэлои** *тахтэсэлои* — фанера.
- тахжил** *тахжил* — уялтириш, хиллаштириш.

تغريب тахриб — хароб қилиш, бузиш.
تخصص тахассус — 1) ихтисос, касб; 2) ихтисослаштириш; **پیدا کردن** — ихтисос пайдо қилмоқ.

تخصیص тахсис — 1) ажратиш; (бирор нарсa учун маблағ, пул ажратиш); 2) белгилаш, тайинлаш; 3) специализация.

تخفيف тахфиф — енгиллатиш, камайтириш, қисқартириш, тушириш.
تخلص тахаллус — тахаллус.

تخلف тахаллўф — хилоф иш қилиш, четга чиқиш.

تخلید тахлид — абадийлаштириш.

تخلیط тахлит — аралаштириш, қориштириш; чигаллаштириш.

تخلیه тахлийэ — 1) бўшатиш; 2) эвакуация.

تخم тўхм — 1) уруғ; 2) тухум.

تخمه тўхмэ — 1) мева уруғи; 2) уруғ (насл).

تخمیر тахмир — ачитиш, томизғи солиш.

تخمین тахмин — тахмин.

تخمینان тахминан — тахминан.

تخويف тахвиф — хавф туғдириш; қўрқитиш.

تخیل тахаййўл — хаёл сурниш, хаёлга келтириш.

تخییر тахйир — ихтиёрни топшириш, сайлаш эркинлигини бериш.

تدابیر тадобир — тадбир нинг кўплиги.

تدارك тадорўк — ҳозирлик кўриш.

تدافع тадофў — мудофаа.

تداوی тадови — даволаш.

تدبیر тадбир — тадбир, чора кўриш.

تدریج тадриж: ~ **به** аста-секин, тадрижан.

تدریس тадрис — дарс бериш; **کردن** — дарс бермоқ, ўқитмоқ.

تدفین тадфин — дафн этиш; ~ **مراسم** — дафн этиш маросими.

تدقیق тадқиғ — тадқиқ, текшириш.

تدلّل тадаллўл — 1) шўхлик қилиш; 2) нозланиш.

تدمع тадаммў — ёшланиш.

تدوین тадвин — тузиш, яратиш;

فرهنگ ~ **لغات** тузиги.

تدهیشت тадҳиш — даҳшатга солиш, қўрқитиш.

تذرو тазарв — тустовуқ.

تذکره тэзкорийэ — ёзма равишда эслатиш; меморандум.

تذاککړ тазаққўр — эслатиш, таъкидлаш, қайд.

تذکرة тазқэрэ — тазқира, антология; **اشعار** ~ **شعريات** антологияси.

تذمیم тазмим — сўкиш; виговор.

تذویب тазвиб — эритиш.

تذھیب тазҳиб — олтин югуртириш.

ترا тар.

تراپ тўроб — 1) тупроқ, хок; 2) гўр.

تراجم тарожэм нинг кўплиги.

ترازو тарозу — тарози; **آبی** ~ **هیدرو** статик тарози.

تراژدی трождэди — трагедия.

تراسل таросўл — мактуб айирбошлаш.

تراش тарош — қириш, чопиш, тарашлаш, йўниш.

تراشه тарошэ — 1) пайраха, чиқинди, тараша; 2) бир кесим, тилтим (тарвуз, қовун).

تراشیدن тарошидан — қирмоқ, чопмоқ, тарашламоқ.

تراکتور тэрақтўр — трактор.

تراکوم тароқўм — тўпланиш.

تراکمە тароқэмэ нинг кўплиги.

تراهموی тэромвэй — трамвай.

ترونه таронэ — куй, ашула.

تارویش таровэиш — томиш, сизиб ўтиш (суюқликнинг).

تارویدن таровидан — сизиб кетмоқ, томмоқ.

ترب тўрўб — турп.

- تربت түрбат — 1) гүр; 2) хок.
 تربچه түрүбчә — редиска.
 ترتيب тартиб — тартиб; **متن منقذ** ** танкидий текст тузиш.
 ترجمان таржўмон — таржимон.
 ترجمه таржўмә *кўплиги* **تراجم** тарожәм — таржима.
 ترجيح таржих — имтиёз; устунлик.
 تود түрд — 1) мўрт; 2) қасир-қу-сур.
 تودد тараддўд — иккиланиш, шубҳа.
 تودست тардаст — чаққон, моҳир.
 توديد тардид — 1) рад этиш; 2) икки-ланиш.
 توديو نيست трэдиюнист — тредюниончи.
 ترس тарс — қўрқиш, қўрқув.
 ترسا тарсо — тарсо (христиан).
 ترساندن тарсондан — қўрқитмоқ.
 ترست трэст — трест
 ترسو тарсу — қўрқоқ.
 ترسيمدن тарсидан — қўрқмоқ.
 ترسيل тарсил — жўнатиш, посилка қи-лиш.
 ترسيم тарсим — расм чизиш.
 ترش түрш — аччиқ; нордон;
تروش ~ **گرو** юз буриштирмоқ.
 ترشا түршо — жигилдон қайнаш.
 تروش روئی түршруи — юз буриштириш, қо-воқ солиш.
 ترشيدن түршидан — ачимоқ.
 ترغيب тарғиб — рағбатлантириш, ил-ҳомлантириш.
 ترقيع тарфи — 1) кўтариш (вазифа-да); 2) кўтарилиш, юксалиш.
 ترقي тарғғи — тараққиёт, тараққий.
 ترك ~ **خوردن** тарак — ёриқ, дарз; ёрилмоқ.
 ترك¹ тарк¹ — тарк этиш.
 ترك² тарк² — сағри (от).
 ترك *кўплиги* **اتراك** атрок — турк.
- تركانندن таркондан — ёрмоқ, портлат-моқ.
 تركتازى تركتازى — чопқин, ҳужум.
 تركشناسى تركشناسى — турколог, туркшу-нос.
 تركمن تركمن — таркман.
 تركمان *кўплиги* **تراكمه** тарокэмә — туркман.
 تركي турки — туркча, туркий.
 تركيب таркиб — 1) таркиб; 2) тузиш, ташкил этиш; **كلمات** ~* сўз ясалиши.
 تراكيدهن таракидан — ёрилмоқ.
 ترمز түрмүз — тормоз.
 ترموس термүс — термос.
 ترميم тармим — тузатиш, ремонт.
 تران ~ **سريع السير** тэран — поезд; скорий поезд.
 تراننوم тараннўм — куйлаш.
 تارور тарўр — террор.
 تاريف тарёғ — тарёқ.
 تاريك тарёк — афюн.
 تازار тэзор — чор, подшоҳ.
 تازوريزم тэзоризм — чоризм.
 تازويچ тазвиж — уйлантириш (ўғил), эрга бериш (қиз), никоҳ.
 تازوير тазвир — найранг, алдаш.
 تازيىن тазйин — безаиш; **دادن** ~ бе-замоқ; **ياقتن** ~ безатилмоқ.
 تاساوي тасови — баробарлик, тенглик;
حقوق ~* тенг-ҳуқуқлилик.
 تاسخير тасхир — сеҳрлаш; забт
قضا ~* фазонн
 (космосни) забт этиш.
 تاسري тасри — тезлатиш.
 تاسطيخ тастиҳ — текислаш.
 تاسغيىز тасғийэ — *кит.* суғориш, сув
 تاسكين таскин — тинчитиш, таскин бе-риш.
 تاسلاط тасаллўт — ҳукмронлик.
 تاسللي тасалли — тинчлантириш, та-салли.

تسلیمات	таслиййат — таъзия, ҳамдардлик; دادن (گفتن) ~ таъзия билдирмоқ.
تسلیم	таслим — 1) топшириш; 2) таслим; کردن ~ топширмоқ; شمارن ~ қабул қилмоқ; маъқул қилмоқ.
تسمیه	тасмийэ — аташ, номлаш.
تشبيهه	ташбиҳ — 1) ўхшатиш; 2) аллегория; 3) ўхшашлик, мослик.
تشخيص	ташхис — 1) ажрата билиш; 2) мед. диагноз.
تشريح	ташриҳ — 1) шарҳ, изоҳ; 2) نغش ~ ўликнинг ичини ёриш; 3) * علم * анатомия.
تشريف	ташриф — ташриф; بردن ~ ташриф буюрмоқ.
تشكك	ташаккўк — шак келтириш, шубҳаланиш.
تشكل	ташаккўл — шаклланиш, ташкил топиш.
تشكيك	ташкик — шубҳалантириш.
تشكيل	ташкил — ташкил; جلسه ~ мажлис чақириш.
تشكيلات	ташкилот — 1) ташкилот; تجارتی ~ савдо ташкилоти; 2) тузилиш; دولتي ~ давлат тузилиши.
تشنج	ташаннўж — кескинлик; халқаро аҳволнинг кескинлиги.
تشنه	ташнэ — ташна.
تشويق	ташвиғ — маъқуллаш, ташвиқ.
تصادف	тасодўф — 1) учрашув; 2) тасодиф; 3) тўғри келиш.
تصادفا	тасодўфан — тасодифан.
تصادم	тасодўм — тўқнашув.
تصحيح	тасҳиҳ — тузатиш, таҳрир.
تصاديق	тасдиғ — тасдиқ.
تصميم	тасмим — қарор; گرفتني ~ қарор қилмоқ, қарор қабул қилмоқ.
تصنيف	тасниф — 1) асар; 2) қўшиқ.

تصويب	тасвиб — тўғри топиш, тасдиқлаш.
تصوير	тасвир — тасвир.
تضاد	тазод — қарама-қаршилик.
تضييق	тазийғ — таъийқ, сиқистириш; сиқиш.
تطبيع	татбиғ — 1) татбиқ; 2) солиштириш; نسخ مختلف * (қўл ёзма ларнинг) турли нусхаларини солиштириб чиқиш.
تطور	татаввўр — эволюция, ривожланиш, ўзгариш.
تعارف	таорўф — 1) танишиш; 2) таориф қилиш; 3) пешкаш қилиш.
تعاون	таовўн — ўзаро ёрдам; شورای ~ مشترك اقتصادی *** ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши.
تعزيل	таъзил — бўшатиш (ишдан).
تعزیه	таъзийэ — таъзия.
تعطيل	таътил — 1) тўхтатиш; 2) забастовка; 3) берк; 4) таътил ~ * تعطيلات * дам олиш кун; تابستان ёзги каникул.
تعظيم	таъзим — таъзим.
تعفن	тааффўн — сасиш.
تعقيب	таъғиб — 1) таъқиб; 2) кетидан; در ~ تابه شما мактубингиз кетидан.
تعلق	тааллўқ — тегишллик, алоқадорлик, тааллуқ.
تعلم	тааллўм — ўрганиш, илм олиш.
تعليم	таълим — таълим, ўқитиш.
تعليمات	таълимот — таълимот.
تعمير	таъмир — 1) ремонт; 2) тиклаш.
تعيم	таъмим — оммалаштириш; برق ~ * электрификация.
تعين	таъйин — аниқлаш, тайинлаш.
تغیر	тағайўр — 1) ғайирлик, аччиғланиш; 2) ўзгариш.
تغییر	тағйир — ўзгариш; دادن ~ ўзгартирмоқ.

- تف** тўф — туф, туфик.
таф таф — ҳарорат.
тафохур тафохур — фахрланиш, мақта-
 ниш.
тафовут тафовут — фарқ, тафовут.
тафоҳум тафоҳум — тушуниш, фаҳмлаш;
 ~ **حسن** * тўғри тушуниш.
тафт тафт — қизиқ («қизимоқ»дан).
тафтон тафтон — куйдирувчи.
тафтан тафтан — чўғ бўлмоқ.
тафтэ тафтэ — чўғ бўлган, қизиган.
тафтидан тафтидан — қизимоқ.
тафтиш тафтиш — тафтиш, ревизия.
таффаррўғ таффаррўғ — тарқоқлик.
тафрағ тафрағ — тарқатиш, бўлиб
 юбориш, низо чиқариш.
тафсидан тафсидан — чарсилламоқ, чўғ
 бўлмоқ.
тафсир тафсир — изоҳлаш, тафсир.
тафаккур тафаккур — фикрлаш, тафак-
 кур.
тўфанг тўфанг — мплтиқ; ~ **خودکار** *
 автомат.
тағобул тағобул — 1) тўқнашиш, учра-
 шиш; 2) таққослаш.
тағозо тағозо — талаб, тақозо.
тағдир тағдир — 1) қадрлаш; 2) тақ-
 дир.
тағдим тағдим — тақдим; ~ **احترامات** *
 ҳурмат билан.
тағаррўб тағаррўб — яқинлашиш.
тағрир тағрир — 1) сўзлаш; 2) оғзаки
 баён қилиш.
тағриран тағриран — оғзаки.
тағриз тағриз — 1) тақриз; 2) мақтов.
тағсим тағсим — бўлиш.
тағсимбанди тағсимбанди — 1) тақсимлаш;
 2) классификация.
тағлид тағлид — тақлид.
тағлил тағлил — камайитириш, қисқар-
 тириш.

- тағвим¹** — баҳолаш.
тағвим² — календарь.
так¹ — ёлғиз, бир; ~ ~ бир-би-
так² — чопиш.
такон такон — туртки; ~ **خوردن** си
 кинмоқ; қоқилмоқ; ~ **دادن** ту
 моқ, силкитмоқ; ~ **آوردن** ~
 тебратмоқ.
таконидан таконидан — туртмоқ, силки-
 моқ, итармоқ.
таковар таковар — арғумоқ.
тэкзор тэкзор — қайтариш, такзор.
такаллўф такаллўф — такаллуф.
такаллўм такаллўм — гаплашиш; ~ **کردن**
 гаплашмоқ, суҳбатлашмоқ.
таклиф таклиф — 1) юклаш (вазифа;
 безовта қилиш; 2) таклиф.
такмил такмил — тугатиш, камолот
 етказиш.
такнафари такнафари — бир кишилик.
тэknисийэн тэknисийэн — техник.
тэknик тэknик — техника.
такйэ такйэ — суяниш, суянчиқ; ~ **کردن**
 суянмоқ; ~ **صوت** * грам. урғ
талаш талаш — хатти-ҳаракат, ин-
 лиш.
талх талх — аччиқ.
талаф талаф — йўқотиш; ~ **کردن** й
 қилмоқ; ~ **شدن** йўқ бўлмс
талафот талафот — талафот.
талаффўз талаффўз — талаффуз.
тэлэфун тэлэфун — телефон.
талағғи талағғи — учрашиш, кутиб
 олиш.
тэлгэроф тэлгэроф — 1) телеграф; 2)
 леграмма.
талэ талэ — қопқон.
тамом тамом — тамом.
тамешо тамешо — томоша.
тамбар тамбар — марка.

تمدن	тамаддун — маданият, цивилизация.
تمرین	тамрин — машқ.
تملق	тамаллуғ — тилёғламалик, лаганбардорлик.
تمیز	тамиз — тоза; کردن ~ тозаламоқ.
تمیزی	тамизи — тозалик.
تمیز	тамйиз — ажратиш, фарқлаш; دادن ~ ажратмоқ, фарқ қилмоқ.
تن	тан — 1) тан; 2) нафар.
تن	тун — тонна.
تناسب	таносўб — мутаносиблик.
تنبان	тўмбон — иштон, лозим.
تنباکو	тамбоку — тамаки.
تنبل	тамбал — ялқов, дангаса.
تنبور	тамбур — танбур.
تنبيه	танбиҳ — танбеҳ.
تجيدن	танжидан — сиқмоқ, эзмоқ.
تند	тўнд — тез, қаттиқ.
تندروست	тандўрўст — соғ.
تنده	тандэ — данак.
تندی	тўнди — тезлик.
تندیدن	тандидан — унмоқ, ўсмоқ.
تنظیم	танзим — тартибга солиш.
تنفر	танаффўр — нафратланиш; داشتن ~ нафратланмоқ.
تنفس	танаффўс — 1) нафас олиш; 2) танаффус; 3) дам олиш.
تنفيذ	танфиз — ижро.
تنك	тўнўк — нозик, юпқа.
تنگ	танг — тор.
تنكدست	тангдаст — камбағал.
تنكد نظر	тангназар — пасткаш, ҳасадли.
تنور	танур — тандир.
تنه	танэ ¹ — тана.
تنه	танэ ² — туртки; خوردن ~ турткин емоқ.
تنها	танҳо — ёлғиз.
تو	ту — сен.

تو	ту — ич.
تواريخ	таворих нинг кўплиги.
تواءم	тўвтам — биргаликда; باکار ~ ўқиш ва ишлаш, ишдан ажралмай ўқиш.
توان	тавон қ.
توانا	тавно — кучли, қодир.
توانستن	тавонэстан ҳ. з. нег. та- воң — қодир бўлмоқ; қила олмоқ.
توانگر	тавонгар — 1) бой; 2) қодир.
توبه	тўвбэ — тавба.
توپ	туп — тўп.
توپخانه	тупхонэ — артиллерия.
توپیدن	тупидан — дўқ қилмоқ.
توت	тут — тут.
توجه	таважжўх — диққат; کردن ~ диққат қилмоқ.
توحيد	тавҳид — 1) бирлаштириш; 2) монотеизм, бир худолик.
توده	тудэ — халқ, тўда; حزب * халқ партияси.
توده شناسی	тудэшэноси — 1) фольклористика; 2) этнография.
تور	тур — тўр.
توزیع	тўвзи — тақсимлаш, бўлиш.
توسط	тавассўт — 1) воситачилик; 2) кўм. орқали, ёрдамида, воситасида.
توسعه	тўвсээ — кенгайтириш, ривожлантириш; دادن ~ кенгайтирмоқ; ривожлантирмоқ.
توسعه طلب	тўвсээталаб — экспансиячи.
توصیف	тўвсиф — васф қилиш, тавсиф.
توصیه	тўвсийэ — тавсия.
توضیح	тўвзиҳ — тушунтириш, изоҳлаш.
توطئه	тўвтээ — суиқасд, фитна.
توقع	тавағғў — умид қилиш, кутиш; داشتن ~ кутмоқ, умид қилмоқ.

توقف тавафғуф — тұлташ; ~
 тұх тамоқ.
تولد таваллұд — туғилиш; ~
 туғилмоқ.
توليد тўвлид — ишлаб чиқариш.
تومان тумон — 1) Эроннинг 10 риёлга
 тенг пул меъёри; 2) ўн минг;
 3) дивизия.
ته таҳ¹ — тағ, туб.
ته таҳ² — таҳ.
تهديد таҳдид — таҳдид.
تهليك таҳлик — ҳалок қилиш.
تهم таҳам — дов, зўр.
تهمت тўҳмат — туҳмат қилиш, айб-
 лаш; ~**زدن** айбламоқ, туҳмат,
 гумон қилмоқ.
تهنيت таҳнийат — табрик; ~**گفتن**
 табрикламоқ.
تهور таҳаввўр — жасорат, ботирлик.
تهويه таҳвийэ — шамоллатиш; ~**طاق** *
 хона (уй) ни шамоллатиш.
تهی таҳи — бўш.
تهی دو таҳидўв — такасалтанг, мулла
 қуруқ, қуруқ.
تهیه таҳийэ — тайёрлаш; ~**کردن**
 тайёрламоқ.
تياتر тийотр — театр.
تير тир¹ — 1) ўқ; 2) отиш.
تير тир² — эрон шамсия йилининг
 тўртинчи ойн (22 июнь — 22
 июль).
تيراز тирож — тираж.
تيرانداز тирандоз — ўқчи; ~**ممتاز** *
 снайпер, мерган.
تيرگی тирэги — қоронғилик; ~**روابط** *
 муносабатларнинг кескинлаши-
 ши.
تيره тирэ — қоронғи.
تيز тиз — ўткир.
تيزگر тизгар — чархчи.
تیشه тишэ — теша.

تيغ тиг — тиг.
تيم тим¹ — спорт, команда.
تيم тим² — 1) тим; 2) карвон сар
تيمار тимор — боқиш, тарбиялаш.
تيمارستان тиморэстон — жиннихона.

ث

ث сэ ёки со — форс алифбосини
 5- ҳарфи; абжадда 500 ни 6
 диради.
ثابت собэт — 1) мустаҳкам; соб
 2) исботланган, тасдиқланг;
 солэс — учинчи.
ثالث солэсан — учинчидан.
ثالثا сонэви — иккиламчи.
ثانوي сони — иккинчи.
ثاني сонийан — иккинчидан.
ثانيا сонийэ — сония (секунд).
ثانية сонийэсанж — секундомер.
ثانية سنج сонийэшумор — соатнинг секу
ثانية شمار стрелкаси.
ثبات сабот — қаттиқлик, сабот.
ثبات саббот — рўйхатчи, регистрат
ثبت сабт — рўйхатга олиш;
ثبات ~**احوال** *ЗАГС.
ثبوت субут — тасдиқлаш; ~**رسانيدن** *
 тасдиқламоқ, исботламоқ.
ثروت сарват — бойлик.
ثروت مند сарватманд — бой
ثریا сўрэййо — Хулқар (юлдуз).
ثقیل сағил — оғир; ~**دلیل** * му
 далил.
ثمر самар **اثمار** кўплиги асмор —
 мева; 2) самара; 3) фойда
ثمر بخش самарбахш — фойдали.
ثمره самара қ. **ثمر**
ثمر саман — баҳо, қиймат.

ئىمىن самин — қимматбаҳо.
 ئىنا сано — мақтов, сано.
 ئىويه санавийэ — 1) дуализм; 2) дуалистлар сектаси.
 ئىواب савоб — савоб, хайрли иш.
 ئىور сўвр — 1) савр (эрон қуёш йилининг иккинчи ойи); 2) ҳўкиз.

ج

ج жим — форс алифбосининг 6-ҳарфи, абжадда 3 ни билдиради.
 جا жо ёки جاي жой — жой, ер, ўрин.
 جايа жопо — педаль, оёқ ўрни (изи).
 جادو жоду — жоду, сеҳр.
 جاده жоддэ — йўл, шоссе.
 جاذب жозеб — тортувчи, жозибали.
 جاذبه жозэбэ — жозиба, тортиш;
 * قوه ~ ارض ерининг тортиш кучи.
 جار жор¹ — чақириқ, жар.
 جار жор² — қўшни.
 جارچى жорчи — жарчи.
 جارختى жорахти — 1) гардероб; 2) қозик (вешалка).
 جاروب жоруб — супургин; * كردن (زدن) ~ супурмоқ.
 جارى жори — 1) оқувчи; * تاه ~ шу ой; 2) жорий.
 جاريه жорийэ — чўри.
 جاسوس * ~ خارچى жосус — жосус; чет эл жосуси.
 جاشر жоғар — жиғилдон (паррандаларда).
 جال жол — дон, тузоқ.
 جالب жолэб — жалб этувчи; * توجه ~ диққатга сазовор.

جاليز жолиз — томорқа, полиз.
 جام жом — жом, қадаҳ.
 جامع жомэ — 1) жамловчи, йиғувчи; 2) жоме.
 جامه жомээ — жамият, жамоа.
 جامعه شناسى жомээшэноси — социология.
 جامگى жомеги — 1) кийимлик; 2) инъом, маош (кийим ҳақи).
 جامه жомэ — кийим, жома.
 جان жон — жон.
 جانب жонэб — томон: тараф; ~ اين мен.
 جانشين жонэшин — ўринбосар.
 جانور жонвар — жонивор.
 جانور شناسى жониваршэнос — зоолог.
 جانور شناسى жониваршэноси — зоология.
 جاويدان жовидон — абадий.
 جاه جاه — мансаб, мартаба.
 جاه پرست жоҳпараст — мансабпараст.
 جاهل жоҳэл — жоҳил, нодон.
 جاي жой — қ.
 جايز жойэз — раво, жойиз;
 * داشت (دانستن) ~ раво кўрмоқ.
 جايزه жойэзэ — мукофот; * لئين Ленин мукофоти.
 جبر жабр¹ — жабр.
 جبر жабр² ёки الجبر алжабр — алгебра.
 جبران жўброн — тўлов, ўрнига, эвазига қўйиш.
 جبرى жабри — 1) мажбурий; 2) алгебрага оид.
 جبل жабал *كۇپليگى* жэбол — тор.
 جبهه жабҳэ — жабҳа, фронт.
 جبين жабин — пешана.
 جسته жўссэ — жусса.
 جد жэд(д) — ҳаракат, жаҳд.
 جدا жўдо — жудо, ажралиш;
 * شدن ~ айрилмоқ.

جدائمه жүдогонэ — алоҳида.
جدال жэдол — уруш: жанжал; баҳс.
جدل жадал — жадал.
جدول жадвал — жадвал; * **ضرب** *
 карра жадвали. * **معمایی** *
 кроссворд.
جده жаддэ — буви;
جدي жадн — жади (бурж) эрон
 шамсия йилининг 10 ойи (де-
 кабрь—январь).
جدیت жэддийат — жиддийлик, жид-
 дият.
جدید жадид — янги.
جذب жазб — жазб, тортиш; * **شمن** *
 тортилмоқ
جذبہ жазбэ — 1) жазаба, обрў;
 2) интилиш, майл.
جر жар — 1) жар; 2) дарз, ёри-
 лиш.
جراح жарроҳ — жарроҳ (хирург).
جراحت жароҳат — жароҳат, яра.
جرايد жаройэд ёки **جرائد** жароэд
 нинг кўплиги.
جرعه жүрэ — қултум.
جرقه жарэғэ — учқун; * **زدن** * учқунла-
 ниб ёнмоқ.
جرم жүрм — журм, гуноҳ.
جرنگيدان жарангидан — жарангламоқ.
جریان жарайон — 1) оқим, жараён;
 2) *физ.* ток.
جریانات жаройонот — бўлиб ўтган во-
 қеалар.
جرت жүр'ат — жур'ат.
جريدة жаридэ — газета.
جریمه жаримэ — жарима (штраф).
جز жүз — ўзга, бўлак; * **من** * мен-
 дан ўзга.
جزا жазо — жазо, штраф.
جزایر жазойэр ёки **جزائر** жазоэр
 нинг кўплиги.
جزیره жазирэ — орол.

جزو жүзв ёки **جز** жүз —
 1) бўлак; 2) бўлим, жуз.
جزئی жүзви қ.
جزئی жүзъи — жузъий, кичик;
 * **سرما خوردگی** * енгил
 моллаб қолиш.
جسارت жасорат — жасорат.
جستجو жүст'ужу — қидирув, қиди-
جستن жастан қ. з. *нег.* **جه** жа
 сакрамоқ, иргимоқ.
جستن жүстан қ. з. *нег.* жу ва
 жуй — қидирмоқ, изламоқ.
جست و خیز жаст-ў хиз — сакраш.
جسد жасад — жасад.
جسم жэсм — жисм.
جشن жашн — байрам; * **سالگرد** *
 юбилей.
جعل жаъл — **کردن** ~ қалбаки
 са ясамоқ.
جعلی жаъли — қалбаки, сохта
 * **اسکناس** * сохта
جغد жүғд — бойқуш.
جغرافیا жүғрофийо — география.
جغرافیادان жүғрофидон — географ.
جفا жафо — жафо.
جفت жүфт — жуфт.
جگر жэгар — жигар.
جگردار жэгардор — қўрқмас.
جلب жалб — жалб.
جلد жэлд — 1) терн; 2) жилд.
جلسه жаласэ — мажлис; * **علنی** *
 очнқ мажлис.
جلگه жүлгэ — водий; пасттекисли
جلو жэлўв — 1) олд; 2) жilов
جلو گیری жэлўвгири — олдини олиш,
 татиш.
جلوه жалвэ — жилва.
جماهیر жамоҳир ва **ری** *ری*
 нинг кўплиги.
جمع жамъ — 1) йиғиш, :
 2) *грам.* кўплик.

- جمعه** жўмъэ — жума.
- جمعيت** жамъийат — халқ, аҳоли, жамият, коллектив.
- جمله** жўмлэ — жумла, барча, ҳаммаси.
- جمود** жўмуд — тўнгиш, музлаш.
- جمهور** жўмхур — 1) халқ, тўда; 2) **رئيس جمهورى** * Республика президенти.
- جمهورى** жўмхури — республика, жумхурият.
- جناح** жанох — *ҳарб.* қанот.
- جنایت** жэнойат — жиноят.
- جنائی** жэнон — жиний; **رمان** * детектив роман.
- جنب** жамб — ён.
- جنباييه** жўмбонидан — тебратмоқ, ҳаракатга келтирмоқ.
- جنبش** жўмбэш — ҳаракат; **گاريگران** * ишчилар ҳаракати.
- جو** жўмб-ў-жуш — жонланиш, қўзғалиш; **به آمدن** * қўзғалмоқ, жонланмоқ.
- جنبيدن** жўмбидан — тебранмоқ, қимирламоқ.
- جنس** жэнс — жинс, зот; **بشر** * башарият.
- جنگ** жанг — жанг, уруш; **جهاني** * жаҳон уруши; **ميهنی** * Ватан уруши.
- جنگ افرو** жангафруз — уруш оловини ёқувчи.
- جنگل** жангал — ўрмон.
- جنگيدن** жангидан — урушмоқ, жанг қилмоқ.
- جنوب** жўнуб — жануб.
- جو** жўв — арпа.
- جو** жу¹ қ. **جستن**
- جو** жу² ёки **جوى** жуй — ариқ.
- جواب** жавоб — жавоб; **گفتن** * жавоб бермоқ.

- جواز** жавоз¹ — рухсатнома, пропуск.
- جواز** жавоз² — кели, ўғир.
- جوال** жўвол — қоп.
- جوالدوز** жўволдуз — катта игна.
- جوان** жавон — 1) ёш; 2) йигит.
- جوانمرد** жавонмард — саҳий, мард.
- جواهر** жавоҳэр **جوهر** нинг кўплиги.
- جوجه** жуҷэ — жўжа, қуш боласи.
- جور** жўвр — жабр, зулм.
- جور** жур — хил.
- جوراب** журуб — пайпоқ.
- جوزا** жўвзо — жавзо (Эрон шамсия йилининг 3- ойи).
- جوزغه** жўвзағэ — кўсак.
- جوش** жуш — 1) қайнаш; қўзғалиш; 2) **زغال سنگ** * шлак.
- جوشاندن** жушондан — қайнатмоқ.
- جوش کار** жушкор — сваркачи, пайвандчи.
- جونده** жавандэ — кемирувчи.
- جوهر** жўвҳар — 1) жавоҳир; 2) жавҳар, кислота, моҳият; **شوره** * азот кислотаси.
- جوى** жуй¹ қ. **جو**
- جوى** жуй² қ. **جستن**
- جوى** жавви: **شرایط** * атмосфера (ҳаво) шароитлари.
- جویدن** жавидан — чайнамоқ.
- جه** жаҳ қ. **جستن**
- جهاز** жэҳоз — 1) жиҳоз; 2) асбоб; 3) сеп (келинга бериладиган).
- جهال** жўхҳол **جاهل** нинг кўплиги.
- جهان** жаҳон — жаҳон, дунё
- جهان** жўхҳол **سرمایه داری** * капиталистик дунё.
- جهان بینی** жаҳонбини — дунёқараш.
- جهان نما (ی)** жаҳоннамо (й): **نقشه** * дунё харитаси.
- جهانیان** жаҳонийон — бу дунё кишилари, одамлар.

جهانيدن жаҳонидан — сакратмоқ.
جهت жəхат — томон, жиҳат.
جهد жаҳд — жаҳд, интилиш, ҳаракат қилиш.
جهش жаҳəш — 1) сакраш; 2) уриш;
جب жиб — чўнтак.
جيره خور жирəхўр — қарамоғида бўлган киши.

چ

چ чə ёки чим — форс алифбосининг 7- ҳарфи.
چابک чобўк — чаққон.
چابکی чобўки — чаққонлик.
چاپ чоп — босиш, босма, матбаа.
چاپخانه чопхонə — босмахона.
چاپزن чопзан — ёлғончи; сафсатачи.
چاپلوس чоплус — тилёғламачи, лаганбардор.
چاپلوسی чоплуси — тилёғламалик, лаганбардорлик.
چایی чопи — босма; * **آثار** босма асарлар.
چاپیدن чопидан — босмоқ, таламоқ.
چار чор қ.
چارپا чорпо қ.
چارچوب чорчуб — 1) кесаки (эшик, дераза); 2) рамка, чегара.
چارمغز чормағз — ёнғоқ.
چاره чорə — чора; восита.
چاشت чошт — 1) тушлик; 2) тушлик овқат.
چاشتگاه чоштгоҳ — туш, чоштгоҳ.
چاشنی чошни¹ — 1) зиравор; 2) тот, маза.
چاشنی чошни² — пистон, капсюль.

چاق чоғ — соғлом, чоғ, тўла;
دماغش ~ است унинг димоғи чоғ; **شدن ~** тўлишмоқ.
چاقو чоғу — пакки.
چاک чок — йиртиқ, ёриқ; **شدن ~** йиртилмоқ.
چاکر чокар — 1) хизматкор; 2) ва фодор қулингиз, яъни мен.
چال чол қ.
چاله чолок — чаққон.
چالو чолу қ.
چاله чолə — чуқур;
چکمه чомə ёки **چکامه** чакомə — қасида, шеър.
چونه чонə — ияк.
چاه чоҳ — қудуқ, чуқур.
چای чой — чой.
چایش чойəш — шамоллаш.
چاییدن чойидан — шамолламоқ; совимоқ.
چبق чўбўғ — трубка (чекиш учун)
چپ دست чапдаст — чапақай.
چبق чўпўғ — қ.
چپه чап (п) ə — ағдарилган, тўнтрилган; **شدن ~** ағдарилмоқ, тўнтарилмоқ.
چتر чатр — 1) зонтик, чатр; 2) парашют.
چتر باز чатрбоз — парашютчи.
چدن чўдан — чўян.
چرا чаро — ўтлаш;
کردن ўтламоқ.
چرا чəро — нега? **که ~** чунки
چراغ чəроғ — чироқ; фонарь.
چراغان чəроғон — чароғон.
چراغاه чарогоҳ — ўтлоқ.
چراندن чарондан ёки **چرانیدن** чарондан — ўтлатмоқ.
چرب чарб — 1) ёғ; 2) ёғлиқ; 3) миз; **کردن ~** ёғламоқ.

چارييدن чарбидан — оғир келмоқ, таро-
зи босмоқ.
 چرت چۇرت — мудраш; **زردن** ~ муд-
рамоқ.
 چرخ чарх — 1) чарх; 2) машина;
 * **خياطي** ~ тикув машинаси;
 3) айланиш; **زردن** ~ айланмоқ;
دادن ~ айлантирмоқ, чархла-
моқ.
 چرخاندىن чархондан ёки **چرخانىدىن** чар-
хонидан — айлантирмоқ.
 چرخه чархэ — 1) ғалтак; 2) чарх
 (йигириш учун); **باركش** ~
замбилғалтак.
 چرخه زن чархэзан — чарх йигирувчи.
 چرخيدن чархидан — айланмоқ.
 چرخ كير چىركىن ~ кирлан-
моқ, ифлос бўлмоқ.
 چىركىن чэркин — кирли, ифлос.
 چىرم чарм — чарм, кўн.
 چىرم ساز чармсоз — кўнчи.
 چىرمك چармак — қайиш.
 چىرمگىر چармгар қ. **چىرم ساز**
 چىرنىد چаранд: **چىرنىدورنىد** чаранд-у
 паранд — олди-қочди, сафсата.
 چىرىدن чаридан — ўтламоқ
 چىسپ часп — елим, ёпишқоқлик.
 چىسپاندىن часпондан ёки **چىسپانيدىن** часпо-
нидан — елимламоқ, ёпиштир-
моқ.
 چىسپدار часпдор — ёпишқоқ.
 چىسپيدىن часпидан — ёпишмоқ.
 چىست чўст — чаққон.
 چىشاندىن чашондан ёки **چىشانيدىن** чашони-
дан — тоттирмоқ, еб кўришга
бермоқ.
 چىشم чашм, чэшм — кўз.
 چىشمك чэшмак: **زردن** ~ кўз қисмоқ;
имламоқ.
 چىشمه чашмэ — булоқ, чашма.
 چىشميدىن чашидан — тотмоқ.

چطور чэтўвр — қандай?
 چۇغۇل чўғул — чақимчи.
 چۇغۇندىر чўғўндар — лавлагли.
 چۇقادىر чэқадр — қанча?
 چاك чак — томчи.
 چەك чэк — чек.
 چاكاندىن чакондан ёки **چاكانيدىن** чакони-
дан — томизмоқ.
 چاكۇش чакўш — болға.
 چاكمە чакмэ — этик.
 چاكە, چاككە — томчи, томиш,
чакка.
 چاكيدىن чакидан — томмоқ.
 چەгомە чэгомэ — шэър.
 چەگونە чэгуна — қандай қилиб?, қай-
си хилда?, қандай?
 چال чал — тўғон.
 چەل чэл — қ. **چەل**
 چەлчەлэ — 1) қалдирғоч;
2) тошбақа.
 چەлиپا чэлипо — бут.
 چۇмчە чўмчэ — чўмич.
 چۇنون чўнон ёки чэнон — шундай,
ўшандай.
 چەنونчэ чэнончэ — шундайки, шундай
қилиб, чунончи.
 چامبار чамбар — чамбар.
 چامبە чамбэ — 1) танба; 2) тўқмоқ.
 چاند чанд — неча?, қанча? бир не-
ча.
 چاندон чандон — қанчалаб, кўплаб.
 چاندۇم чандўм — нечанчи?
 چاندى чанди — бир оз.
 چاندىن чандин — 1) кўплаб; 2) бир
неча.
 چانگ¹ чанг¹ — тирноқ, панжа; **زردن** ~
чанг солмоқ.
 چانگ² чанг² — чанг (чолғу).
 چانгол чангол — 1) чангак, паншаха;
2) вилка.
 چانگاك чангак — чангак, қармоқ.

چنگه чангэ — тирнаш; **زند** — тир-
намоқ.
چنين чэнини — шундай.
چوال чувол қ. **چوال**
چوب чуб — ёғоч, таёқ.
چوبان чубон — чўпон.
چوبرخت чубрахт — кийим иладиган ве-
шалка.
چوبه чубэ — ўқлогн.
چوبان чўпон қ. **چوبان**
چون чун — 1) каби; **ماه** ~ ой каби;
2) - гач; **اوآمد** ~ у келгач...
3) қандай?, қандай қилиб?
چوچرا ~ суриштирмай, ўйлаб
ўтирмай.
چونكه चुникэ — चुнки.
چه чэ — нима?, қандай?; **چه ... چه**
хам... хам...
چهار чаҳор — тўрт.
چهارپا чаҳорпо — чорва, мол.
چهارخانه чаҳорхона — катак (мат), чор-
хона.
چهارده чаҳордах — ўн тўрт.
چهارزانو чаҳорзону: **نشتن** ~ чордана
қуриб ўтирмоқ.
چهارشنبه чаҳоршанба — чоршанба
چهاريك чаҳорйэк ёки **چاريك** чорйэк —
чорак.
چهل чэхэл ёки **چل** чэл — қирқ.
چيت чит — чит.
چيدن чидан қ. **چين** чин —
термоқ.
چيره чирэ — ғолиб; жасур.
چيز чиз — нарса.
چين¹ — қ. **چيدن**
چين² — 1) ажин; 2) жингалак;
3) бурма.
چين³ — Хитой (мамлакат).

چينه دان чинэдон — жиғилдон (қушлар).
چيني чини — 1) хитойлик, хитойга
оид; чинни.
ح
ح ҳэ ёки ҳо — форс алифбосининг
8- ҳарфи; абжадда 8 ни билди-
ради.
حاتمي ҳотами — ҳотамлик, саҳийлик.
حاج ҳожж — ҳаж қилувчи.
حاجب ҳожэб — 1) парда; 2) тўсиқ.
حاجت ҳожат — эҳтиёж, ҳожат;
بردن (آوردن) ~ сўранмоқ;
بر آوردن ~ ҳожат чиқармоқ.
حاجي ҳожи — ҳожи.
حادث ҳодас: **شدن** ~ воқе бўлмоқ;
рўй бермоқ.
حادثه ҳодэсэ **كۈنليги** ҳаводэс —
ҳодиса.
حار ҳорр — ҳароратли, иссиқ, жа-
зирама.
حاره ҳоррэ: ~ **منطقه** * иссиқ минтақа.
حاس حس — туйғун; сезгир.
حاسد ҳосэд — ҳасад қилувчи, ҳа-
садчи.
حاسه ҳоссэ **كۈنليги** ҳавосс —
туйғу.
حاشيه ҳошийэ — ҳошия.
حاصل ҳосэл — ҳосил; **قراوان** * мўл
ҳосил.
حاصل خيز ҳосэлхиз — ҳосилдор; ~
ҳосилдор ер.
حاصر ҳозэр **كۈنليги** ҳуззор
ёки **حاضرین** ҳозэрин — ҳозир
бўлган.
حاضري ҳозэри — ҳозирлик, тайёрлик.
حافظ ҳофэз — 1) сақловчи;
خدا * ~ **شما** хайр (хайрлашув):
2) қори.

حافظه ҳофэзэ — эс, ҳофиза.
حاکم ҳокэм *қўплиги* **حکام** ҳукком — ҳоким.
حاکمیت ҳокэмийат — ҳокимият; мустақиллик.
حاکمی ҳоки — ҳикоя қилувчи.
حال ҳол¹ *қўплиги* **احوال** ҳол-аҳвол, ҳолат.
حال ҳол² — ҳозир, ҳозирги вақтда.
حالا ҳоло — ҳозир, ҳозирги вақтда.
حالت ҳолат — ҳолат, вазият.
حالی ҳоли — тушунарли; **این - ام نیست** бу менга тушунарли эмас.
حالیه ҳолийэ — 1) ҳозирги; 2) ҳозирда.
حامیگی ҳомэлэги — ҳомиладорлик.
حامله ҳомэлэ — ҳомиладор.
حامی ҳоми — ҳомий.
حاوی ҳови — қамровчи, ўз ичига олувчи; **** کتاب - ده باب** ўн бобни ўз ичига олувчи китоб.
حائل ҳоэл — тўсувчи; **شدن** — тўсмоқ, тўсиқ бўлмоқ.
حباب ҳўбоб — кўпик; *** سابون** со-вун кўпиги.
حابس ҳабс — қамоққа олиш, хибс.
حبشی ҳабашини — ҳабаш.
حبیب ҳабиб — дўст.
حتمًا ҳатман — албатта, сўзсиз.
حتی ҳатто — ҳатто; -гача.
حج ҳажж — ҳаж.
حجاب ҳэжоб — парда.
حجت ҳужжат — 1) ҳужжат; 2) тортишув; **مکن - بامن** мен билан тортишма.
حجر ҳажар *қўплиги* **احجار** аҳжор — ёки **حجار** ҳэжор — тош.
حجره ҳужрэ — ҳужра; павильон (виставкада).

حجم ҳажм — ҳажм.
حجیم ҳажим — ҳажмдор, катта, улкан.
حد ҳадд *қўплиги* **حدود** ҳудуд — чегара, ҳад.
حداد ҳаддод — темирчи.
حدث ҳадас — қутилмаган ҳодиса, уятга қўювчи иш.
حدوث ҳудус — вужудга келиш; янгилик.
حدود ҳудуд **حد** нинг кўплиги.
حقیقه ҳадиғэ *қўплиги* **حدايق** ҳадоёғ — боғ.
حذر ҳазар — ҳазар; эҳтиёт.
حرارت ҳарорат — ҳарорат.
حرب ҳарб — уруш, ҳарб.
حریبی ҳарби — ҳарбий.
حرس ҳэрс — ҳирс, очкўзлик.
حرف ҳарф *қўплиги* **حروف** ҳуруф — 1) ҳарф; 2) кўмакчи, юклама, боғловчи; 3) гап; **زدن** — гапирмоқ.
حرف ҳэраф **حرفه** нинг кўплиги.
حرفا ҳўрафо **حريف** нинг кўплиги.
حرفت ҳэрфат қ. **حرفه**
حرفچين ҳарфчин — чақимчи.
حرفذن ҳарфзан — эзма, гапирадиган; *** عروسك** гапирадиган қўғирчоқ.
حرفه ҳэрфэ — касб, ҳунар; *** اهل** ҳунарманд.
حرکت ҳаракат — ҳаракат.
حرمت ҳўрмат — ҳурмат.
حروف ҳўруф — **حرف** нинг кўплиги.
حریت ҳуррийат — озодлик, ҳуррият.
حریر ҳарир — ипак.
حریص ҳарис — очкўз, ҳасис.
حریف ҳариф *қўплиги* **حرفا** ҳурафо —

- 1) рақобатчи; 2) шерик, ҳариф.
- حریق** ҳариг — ёнғин.
- حزب** ҳэзб *кўплиги* **احزاب** аҳзоб — партия; **کمونیست اتحاد شوروی** — ** Совет Иттифоқи Коммунистик партияси.
- حزن** ҳузн *кўплиги* **احزان** аҳзон — қайғу.
- حزین** ҳазин — ҳазин, ғамгин.
- حس** ҳэсс — ҳис, туйғу.
- حساب** ҳэсоб — ҳисоб, ҳисоблаш.
- حسابدار** ҳэсобдор — ҳисобчи, бухгалтер.
- حسابگر** ҳэсобгар — ҳисобли; тежаб-тергаб сарф қиладиган (одам).
- حساس** ҳассос — сезгир.
- حسب** ҳасб: ~ *علی* * ~ *بر* * — га мувофиқ, -га кўра.
- حسد** ҳасад — ҳасад.
- حسن** ҳўсн — ҳусн; гўзаллик.
- حسود** ҳасуд — ҳасадчи.
- حصار** ҳэсор — девор, қуршов, ўраб олиш.
- حصص** ҳэсас *حصة* нинг кўплиги.
- حصول** ҳўсул — қўлга киритиш, олиш.
- حصه** ҳэссэ — ҳисса, улуш.
- حضر** ҳуззор *حاضر* нинг кўплиги.
- حضرت** ҳазрат — 1) ҳузур; 2) ҳазрат.
- حضور** ҳузур — ҳузур; *داشتن* ~ *یافتن*, ҳозир бўлмоқ.
- حضوراء** ҳузуран — юзма-юз.
- حظ** ҳазз *кўплиги* **حظوظ** ҳузуз — лаззат; *بردن* ~ лаззатланмоқ.
- حظار** ҳаффор — 1) қазувчи, парма-ловчи; *ҳарб.* сапёр.
- حفاظ** ҳўффоз *حافظ* нинг кўплиги.
- حافظت** ҳэфозат — қўриқлаш.
- حفر** ҳафр — қазиниш, пармалаш.
- حفره** ҳўфрэ — чуқур.
- حفریات** ҳафрийот — археологик қазинишма, қазиниш ишлари.
- حفظ** ҳэфз — сақлаш.
- حفظ الصحه** ҳэфз-ўс-сэхҳэ — соғлиқни сақлаш; *شخصی* ~ * шахсий гигиена; *عمومی* ~ * санитария.
- حق** ҳағ *кўплиги* **حقوق** ҳуғуғ — ҳақ.
- حقا** ҳағған — ҳақиқат юзасидан, ҳақиқатда.
- حقارت** ҳағорат — ҳақорат.
- حقایق** ҳағойағ *حقیقت* нинг кўплиги.
- حقود** ҳағуд — кекчи.
- حقوق** ҳўғуғ — 1) *حق* нинг кўплиги, ҳуқуқ; 2) иш ҳақи, ойлик.
- حقوقدان** ҳуғуғдон — юрист, ҳуқуқшунос.
- حقه** ҳуғғэ — қутича, ҳуққа.
- حقه باز** ҳуғғэбоз — фокусчи, кўзбўямачи.
- حقیث** ҳағғийат — тўғрилиқ.
- حقیر** ҳағир — ҳақир; *این* ёки *بنده* ~ камина, мен.
- حقیقت** ҳағиғат *кўплиги* **حقایق** ҳағойағ — ҳақиқат.
- حقیقتا** ҳағиғатан — ҳақиқатан.
- حک** ҳакк — ўйиш, ўйма.
- حکاک** ҳаккок — ўймакор.
- حکاکي** ҳаккоки — ўймакорлик.
- حکام** ҳўкком *حاکم* нинг кўплиги.
- حکایت** ҳэкойат — 1) ҳикоя; 2) ҳикоя қилиш.
- حکم** ҳўкм *кўплиги* **احکام** аҳком — 1) буйруқ; 2) ҳукм.
- حکма** ҳўкамо *حکیم* нинг кўплиги.
- حکمت** ҳэкмат — 1) ҳикмат; 2) илм.
- حکمدار** ҳукмдор — ҳукмдор.
- حکمران** ҳўкмрон — ҳукмрон.
- حکومت** ҳўкумат — ҳукумат, ҳокимият.
- حکیم** ҳаким *кўплиги* **حکما** ҳўкамо — ҳаким, файласуф.

حل ҳалл — 1) ҳал; 2) эритиш, эриш; **نمک در آب** ~ * тузнинг сувда эриши.
حلال ҳалол — ҳалол.
حلال ҳаллол — 1) ҳал қилувчи; 2) эритувчи.
حلق ҳалғ — бўғиз.
حلقوم ҳалғум — ҳалқум.
حلقة ҳалғэ — ҳалқа; доира; **نماز دی** ~ * никоҳ узуги.
حلم ҳэлм — мулойимлик, юмшоқ табиатлилик.
حلو ҳалво — ҳолва.
حلول ҳўлул — кириш; **عید نوروز** ~ ** наврўз байрамининг етиб келиши; ҳалил-ҳалол (эр).
حلیل ҳалилэ-ҳалол (хотин).
حلیله ҳалим — мулойим.
حلیم ҳамогат — аҳмоқлик.
حماقت ҳамал — ҳаммол.
حمال ҳаммом — ҳаммом.
حمام ҳаммоми — ҳаммомчи.
حمامی ҳэмойат — ҳомийлик, ҳимоя.
حمایت ҳамд — мақтов, ҳамд.
حمد ҳамал — ҳамал эрон шамсия йилининг 1- ойн (21 март—21 апр.)
حمل ҳамл — кўтариш, ташиш; **ونقل** (юк) транспорт.
حمله ҳамлэ — ҳамла.
حوادث ҳаводэс **حادثة** нинг кўплиги.
حواله ҳаволэ — 1) ҳавола; 2) **پستی** ~ * почта пул переводи.
حوت ҳут — ҳут.
حوزه ҳўвзэ — округ, район; **انتخاباتی** ~ * сайлов округи.
حوصله ҳўвсалэ — чидам, ҳафсала.
حوض ҳўвз — ҳовуз.
حوضه ҳўвзэ — ҳавза.
حول ҳўвл — 1) атроф, теваарак; 2) қудрат, куч.

حیا ҳайо — ҳаё.
حیات ҳайот — ҳаёт.
حیات شناسی ҳайотшэноси — биология.
حیاط ҳайот — ҳовли.
حيث ҳэйс — жиҳат; **از هر** ~ ҳар жиҳатдан: хусус; **از** ~ * бу иш хусусида.
حيثیت ҳэйсийат — мақом, обрў, мартаба.
حیران ҳэйрон — ҳайрон.
حیرت ҳэйрат — ҳайрат.
حیله ҳилэ **کپلیگی** хийал — хийла, найранг.
حین ҳин **کپلیگی** аҳйон — вақт, зум.
حیوان ҳэйвон — ҳайвон.
حیوان شناسی ҳэйвоншэнос — зоолог.
حیوان شناسی ҳэйвоншэноси — зоология.

خ

خ хэ ёки хо — форс алифбосининг 9- ҳарфи; абжадда 600 ни билдиради.
خاتم хотэм¹ — муҳр; *** انگشتر** муҳр-ли узук.
خاتم хотэм² — 1) якунловчи; 2) сўнг-ги.
خاتمه хотэмэ — якун, хотима; **یافتن** ~ тугамоқ.
خادم ходэм **کپلیگی** худдом — хизматкор.
خادمه ходэма — хизматкор хотин.
خاده ходэ — хода.
خار хор — тикан.
خارا хоро: *** سنگ** гранит; **دل** ~ * тош юрак.
خارپشت хорпушт — 1) кирпич; 2) жайрон.
خارج хорэж — чиқувчи; ташқари, хориж; **شدن** ~ чиқмоқ.

- خارجہ** хорэжа — чет, ташқи; **وزرات امور** **
~ ташқи ишлар министрлиги.
- خارجی** хорэжи — 1) ажнабий; 2) чет эл; 3) ташқи.
- خارخار** хорхор — тирнаш, қашиш.
- خارستان** хорэстон — тиканзор.
- خارش** хорэш — 1) қичиш; 2) қашйш; 3) қичима.
- خاره** хорэ — қоя.
- خاریدن** хоридан — 1) қашимоқ; 2) қичимоқ; 3) тирнамоқ.
- خازن** хозэн — хазиначи.
- خاستن** хостан ҳ. з. нег. **خيز** хиз — турмоқ, тиккаймоқ.
- خاشاک** хошок — хашак, чўп.
- خاص** хос — 1) хос; 2) атоқли; ~ **اسم** *
грам. атоқли от.
- خاصیت** хоссийат — хусусият, хослик.
- خاطر** хотэр **куплиги** **خاطر** хавотэр — хотир, эс, ўй.
- خاطره** хотэрэ — 1) хотира; 2) ўй.
- خاك** хок — 1) тупроқ; 2) мамлакат; **ایران** * эрон мамлакат.
- خاکروب** хокруб — супурги.
- خاکروبه** хокрубэ — супринди, ахлат.
- خاکستر** хокэстар — кул.
- خال** хол — 1) ҳол; 2) тоға.
- خالص** холэс — холис, соф.
- خالصانه** холэсонэ — холисона, самимона.
- خاله** холэ — хола.
- خالی** холи — бўш, холи.
- خام** ком — хом.
- خاموش** комуш — жим, комуш.
- خامه** хомэ — 1) қалам (қамиш қалам); 2) стиль, услуб.
- خامه دوزی** хомэдўзи — ипак билан кашта тикиш.
- خامی** хоми — хомлик.
- خان** хон — хон.
- خاندان** хон(э)дан — 1) хонадон, насаб; 2) уруф.
- خانم** хонўм ёки **خانوم** хонум — хоним.
- خانواده** хонэводэ — оила, хонадон.
- خانوادگی** хон(э) водэги — оилавий; ~ **نام** * фамилия.
- خانوم** хонум қ. **خانم**
- خانه** хонэ — уй, хона.
- خاور** ховар — шарқ; Шарқ; **دور** ~ *
Узоқ Шарқ.
- خاورشناس** ховаршенос — шарқшунос.
- خاورشناسی** ховаршеноси — шарқшунослик; **کتابهای** ~
шарқшуносликка оид китоблар.
- خائن** хоэн — хоин, сотқин.
- خائیدن** хоидан — чайнамоқ, ғажимоқ.
- خاباز** хаббоз — новвой, бўлкапаз.
- خابازخانه** хаббозхонэ — новвойхона.
- خابر** **куплиги** **اخبار** ахбор — хабар, грам. кесим.
- خابرچی** хабарчи — сўз ташувчи, жосус.
- خابرچين** хабарчин — чақимчи.
- خابردار** хабардор — хабардор.
- خابرستان** хабаррасон — хабарчи.
- خابرمداری** ёки **خبرگزاری** хабаргўзори — **اتحاد شوروی** **
агентлик; ТАСС.
- خابرنگار** хабарнэгор — мухбир.
- ختم** хатм — тугатиш, хатм; **کردن** ~
тугатмоқ.
- خجالت** хажолат — уялиш, хижолат; **کشیدن** ~
уялмоқ.
- خجل** хажэл: **شدن** ~ хижил бўлмоқ, қизармоқ.
- خجالت** хўжлат — қизариш.
- خدا** хўдо — 1) худо; 2) эга, хўжа.
- خدا حافظی** худохофэзи — хайрлашув.
- خادم** хўддом **خدا** нинг **куплиги**.

- خدمت** хэдмат — 1) хизмат; 2) хузур; 3) таъзим.
- خدمتکار** ёки **خدمتگار** хэдматкор — хизматкор.
- خدمه** хадамэ **خادم** нинг кўплиги.
- خر** хар — эшак.
- خر** ёки **خور** хўр — офтоб.
- خراب** хароб — хароб.
- خرابه** харобэ — хароба.
- خراج** харож — хирож.
- خرازی** харрози — атторлик; ~ **اجناس*** атторлик буюмлари.
- خراس** харош — яғир, тирналган.
- خراسيدن** харошидан — 1) тирнамоқ; 2) тарашламоқ, рандаламоқ.
- خرائط** харрот — токарь, харрот.
- خرافات** хўрофот — хурофот, фан, атеизм.
- حرام** хэром — бир-бир босиб юриш, хиром.
- خرامان** хэромон — хиром қилувчи, хиромон.
- خراميدن** хэромидан — хиром айламоқ.
- خر بوزه** харбузэ ёки **خر بزه** харбўзэ — қовун.
- خرج** харж — харж, сарф; **دولت** به - давлат ҳисобига.
- خرچنگ** харчанг — қисқичбақа.
- خر د** хэрад — ақл.
- خر د** ёки **خورد** хўрд — кичик, кичкина; **کردن** ~ майдаламоқ.
- خر داد** хўрдод — эрон шамсия йилиннинг 3-ойи (22 май—21 июнь).
- خر دستال** хўрдсол — ёш, кичик; ~ **برادر*** ука.
- خر ده** ёки **خورده** хурдэ — майда.
- خرس** хэрс — айиқ.
- خرسند** хўрсанд — хурсанд.
- خرطوم** хартум — хартум.
- خرگوش** харгуш — қуён.
- خرم** хўррам — кўкарган, гуллаган, хуррам.
- خرما** хурмо — хурмо.
- خرمن** харман — хирмон, уюм.
- خرناس** харнос — хуррак; **كشيدن** ~ хуррак отмоқ.
- خروج** хўруж — чиқиш.
- خروس** хўрус — хўроз.
- خروش** хўруш — қичқирик, бақириш.
- خروشيدين** хўрушидан — бақирмоқ; **فنگ-شىموق**.
- خړه** хўррэ; **كشيدن** ~ пишқирмоқ.
- خريد** харид — сотиб олиш, харид.
- خريدار** харидор — харидор.
- خريداری** харидори — харид қилиш.
- خريدن** харидан — сотиб олмоқ.
- خريطه** харита — 1) харита; 2) чармдан ясалган сумка.
- خزان** хазон — куз, хазон.
- خزیدن** хазидан — эмакламоқ.
- خس** хас — хас.
- خسپیدن** хўсбидан ёки **خسپيدن** хуспидан — ухламоқ.
- خستگي** хастэги — чарчоқ, ҳорғинлик.
- خسته** хастэ — чарчаган; **شدن** ~ чарчамоқ; **کردن** ~ чарчатмоқ.
- خسرو** хўсрўв — шоҳ.
- خسيس** хасис — хасис; очкўз.
- خشت** хэшт — ғишт.
- خشمك** хўшк — қуруқ; **کردن** ~ қуритмоқ; артмоқ; **شدن** ~ қури-моқ, қотмоқ.
- خشكانيدن** хўшконида — қуритмоқ.
- خشك دست** хўшкдаст — хасис.
- خشكيدن** хўшкидан — қуримоқ.
- خشم** хашм — ғазаб.
- خصال** хэсол **خصالت** нинг кўплиги.
- خصلت** хэслат — хислат, хусусият.
- خط** хат — чизиқ, йўл, хат;
- استوا*** экватор чизиғи.

- خطا** хато — хато, янглиш.
خطاب хэтоб — хитоб, мурожаат.
خطابه хэтобэ — нутқ, лекция.
خطاط хаттот — хаттот, каллиграф.
خطوط хўтут **خط** нинг кўплиги.
خطي хатти — қўл ёзма (сифат)
 ~ **نسخه** * қўл ёзма.
خفا хэфо — хуфия; яширин; ~ **در** яширинча.
خفت хўфт — ухлаш, уйқу.
خفت хэффат — 1) енгилтаклик; 2) камситиш; 3) ноқулай ҳолат (уят).
خفتن хўфтан қ. **خواييدن**
خفه хафэ: ~ **کردن** бўғмоқ.
خفيدن хафидан — 1) аксирмоқ; 2) нафас сиқилмоқ.
خفيف хафиф — 1) енгил; 2) хафиф (баҳр).
خفيه хўфйэ- хуфия; ~ **بسطور** * яширинча.
خفيه نويس хўфйэнэвис — 1) чақимчи; 2) яширин полиция агенти.
خلا хало — бўшлиқ.
خلاص халос — халос.
خلاصه хўлосэ — хулоса.
خلاف хэлоф — 1) хилоф; 2) қарши.
خلال хэлол — ора, мобайн;
 ~ **در اين مدت** шу муддат орасида.
خلانيدن халонидан — санчмоқ, хала қилмоқ.
خلايق халойэф **خليقه** нинг кўплиги.
خلبان халабон — учувчи, пилот.
خلط хэлт — 1) аралашма; 2) хилт; 3) чалғитиш, бартараф этиш, бўшатиш.
خلج халь — йўқотиш; ~ **سلاح** * қуролсизланиш.
خلق халғ — 1) халқ; 2) элат.
خلق хўлғ **كۇپليغي** **اخلاق** ахлоғ-хулқ.
خلقت хэлғат — яратилиш.
- خلل** халал — халал, зарар;
وارد کردن ~ зарар етказмоқ.
خلوت халват — хилват.
خليج халиж — геог. қўлтиқ.
خم хам — букуқ, эгри, хам; ~ **شدن** ~ букилмоқ.
خم хўм — хум.
خمور хўмор — хумор, мастлик.
خمور хаммор — майфуруш.
خمير хамр — май.
خاموش хамуш қ. **خاموش**
خميازه хамйозэ — эснаш; ~ **كشيدين** ~ эснамоқ.
خميدن хамидан — букилмоқ.
خمير хамир — хамир.
خندانن хандондан ёки **خندانيدن** хандондан — кулдирмоқ.
خنده хандэ — кулги; ~ **کردن** кулмоқ.
خنده آور хандэовар — кулгили, қизик.
خنديدن хандидан — кулмоқ.
خنك хўнак ва хўнўк — совуқ.
خو ху ёки **خوي** хуй — одат; ~ **گرفتن** ~ одатланмоқ.
خوب¹ — 1) уйқу; 2) туш.
خواب хоб² қ. **خواييدن**
خواباندن хобондан ёки **خوابانيدن** хобондан — ухлатмоқ, ётқизмоқ.
خوابيدن хобидан ёки **خفتن** хўфтан қ. э. нег. **خواب** хоб — ухламоқ, ётмоқ.
خواجه хожэ — хўжа, эга, хўжайин.
خوار хор — паст, хор.
خوار بار хорбор — озиқ-овқат.
خواري хори — хорлик.
خواست хост — истак.
خواستار хостор — истовчи, хоҳловчи;
بودن ~ **استاموқ**.
خواستگار хостгор — сўратувчи (хотинлик-ка), совчи; ~ **بودن** ~ сўратмоқ, совчи қўймоқ.

خواستگاری

хостгори — совчилик, совчи қўйиш.

خواستەر خاطر нинг кўплиги.

خوان хон — дастурхон.

خواندن хондан ҳ. э. нег. خوان хон—1) ўқимоқ; 2) атамоқ; 3) **пир** **бече** **ки** — ўғил қилиб олмоқ.

خواننده хонандэ— 1) ашулачи; 2) ўқувчи.

خواه خواستن

خواه خواҳ² — хоҳ.

خواهان хоҳон — хоҳловчи.

خواهر хоҳар — опа, сингил.

خواهش хоҳэш — хоҳиш.

خوب хуб — яхши.

خوبي хуби — яхшилик.

خود хўд — ўз.

خودداری хўддори — ўзни тутиш, ўзни тортиш.

خودسر хўдсар — ўзбошимча.

خودسرى хўдсари — ўзбошимчалик.

خودكار хўдкор — автоматик.

خودمختار хўдмухтор — автоном.

خوراك хурук — овқат.

خورانیدن хурондан ёки хурони-дан — едирмоқ.

خورد хўрд¹ — овқатланиш.

خورد² ҳ. э. خور хурд.

خوردن хўрдан — емоқ; ичмоқ.

خورشيد ёки خورشيد хуршид — қуёш.

خوش хўш — хуш; آملدن ёқ-моқ.

خوش آمد хўшомад — хушомад.

خوش نويس хўшнавис — хаттот.

خوشه хушэ — бошоқ; **بستن** ~ бошоқ-ламоқ; 2) бош; **انگوز** * бир бош узум.

خوف хўвф — хавф.

خوفناك хўвфнок — хавфли.

خوك хук — чўчқа.

خون хун — қон.

خونروي хунрави — 1) қон кетиш; 2) қон тўкиш.

خونين хунин — қонли.

خوى хуй қ. خو

خوى хуй — тер.

خويش хиш — 1) ўз; 2) қариндош, хеш.

خويشاوند хишованд — қариндош.

خويشتن хиштан — ўз.

خويشى хиши — 1) ўзлик; 2) қариндошлик.

خيابان хийобон — кўча, хийбон.

خيور¹ хийор¹ — бодринг.

خيور² хийор² — ихтиёр.

خياط хаййот — тикувчи.

خياطخانه хаййотхонэ — тикув ательеси.

خيال хийол — хаёл.

خيالپرست хийолпараст — утопист.

خيانت хийонат — хиёнат.

خير хэйр — эзгулик, хайр, яхшлик.

خير хаййэр **кўплиги** **ахйор** — эзгу... яхшилик қилувчи.

خيره хирэ — 1) хира; 2) ажабланиш;

شدن ~ ажабланмоқ.

خيز хиз қ. خاستن

خيلي хэйли — жуда, кўп.

خيمه хэймэ **кўплиги** **خيام** хийом — чодир, хайма.

د

د дол — форс алифбосининг 10-ҳарфи, абжад ҳисобида тўртга тенг.

داء до — касаллик, дард.

داب даъб — хулқ-атвор, одат.

داب доб — дабдаба.

دابە доббэ **кўплиги** **دواب** дўвобб — юк ҳайвони.

- داخل** дохэл — 1) кирувчи, дохил; 2) ичкари. **داس** дос ёки досэ — ўртоқ.
- داخله** дохэлэ — ич, ички; **داستان** достон — 1) достон; 2) роман, повесть.
- داخله** ~ **وزرات امور** * ички ишлар министрлиги. **داستان نویسی** достоннавис — ёзувчи, новеллист.
- داخلی** дохэли ёки **داخلیه** дохэлийэ — доштан ҳ. з. нег. **دار** дор — эга, ички; ~ **جنگ** * граждaн уруши. бўлмоқ.
- دادار** додор — одил. **داف** доф — доф.
- داداش** додош — акахон, укахон. **دافع** дофэъ — қайтарувчи, даф қилувчи.
- دادبان** додбон — прокурор. **دال** долл — шоҳид кўрсатувчи.
- ددرسی** додрас — 1) адолат қилувчи, ёрдамчи; 2) судья. **دوست** додсэтон — прокурор.
- ددرسی** додраси — суд. **داسرا** додсаро — прокуратура.
- دادگاه** додгоҳ — судхона, трибунал; **دادگر** додгар — одил.
- دادگستری** додгўстари — адлия (юстиция). **دادگیر** додгир — ўч олувчи.
- دادن** додан ҳ. з. нег. **د** дэҳ — бермоқ. **دادنامه** доднома — 1) ҳукм; 2) ариза.
- دادنی** додани — 1) қайтиб берилади-ган; 2) берилиши керак бўлган нарса. **دادیار** додйор — оқловчи; прокурор ёрдамчиси.
- دار** дор¹ — дор. **دانش** дош² қ. **دار** дор² — эга бўлмоқ.
- دارا** доро ~ **بودن** эга бўлмоқ. **دارائی** дорон — 1) мол-мулк; 2) молия; ~ **وزرات** * молия министрлиги.
- داروخانه** дорухона — аптека. **داروساز** дорусоз — фармацевт.
- داروشناسی** доруишноси — фармакология. **داس** дос ёки досэ — ўртоқ.
- داستان** достон — 1) достон; 2) роман, повесть. **داستان نویسی** достоннавис — ёзувчи, новеллист.
- داشتن** доштан ҳ. з. нег. **دار** дор — эга бўлмоқ. **داف** доф — доф.
- دافع** дофэъ — қайтарувчи, даф қилувчи. **دال** долл — шоҳид кўрсатувчи.
- دوست** додсэтон — прокурор. **دالان** долон — долон, коридор.
- دام** дом — тузоқ, тўр. **دام** дом — чорва, уй ҳайвонлари.
- داماد** домод — куёв. **دامان** домон қ. **دامن** домпарвар — чорвадор.
- دامپرو** домпарвари — чорвачилик. **دامپروزی** домпэзэшк — мол доктори, ветеринар.
- دامپزشك** домпэзэшк — мол доктори, ветеринар. **دامن** доман — этак.
- دامنه** доманэ: **کوه** ~ тоғ этаги. **دامنه دار** доманэдор — 1) кетма-кет; 2) узун.
- دان** дон қ. **دانستن** доно — билувчи, доно. **دانا** донои — донолик.
- دانائی** донэстан ҳ. з. нег. **دان** дон — билмоқ. **دانستن** донэш — билим.
- دانش** донэш — билим. **دانش آموز** донэшомуз — ўқувчи.
- دانشجو** донэшжу — студент. **دانشسرا** донэшсаро — педбилим юрти.
- دانشگاه** донэшгадэ — факультет, институт.

دانشگاه

دانشگاه	донэшгоҳ — университет.
دانشنامه	донэшноме — диплом, аттестат.
دانشیار	донэшиор — муаллим (олий ўқув юртида), доцент.
دانه	донэ — 1) дон; 2) дона.
داور	довар — ҳакам, арбитр.
داوطلب	довталаб — довталаб (кўнгил-ли).
داوطلبانه	довталабонэ — ихтиёрний ра-вишда.
دایر	дойэр ёки دائر доэр — 1) айла-нувчи; بودن ~ ишлаб турмоқ, амалда бўлмоқ; 2) доир.
دایره	дойэрэ ёки دائره доэрэ — доира.
دایرة المعارف	доэратул — маориф — энциклопедия.
دایم	дойэм — доим.
دایمان	дойэман — доимо.
دائی	дои — тоға.
دباغ	даббоғ — кўнчи.
دبده	дабдабэ — дабдаба.
دبستان	дабэстон — бошланғич мактаб.
دبیر	дабир — котиб, секретарь.
دبیرخانه	дабирхона — секретариат, кан-целярия, бюро.
دبیرستان	дабирэстон — ўрта мактаб.
دچار	дучор — дучор.
دخالت	дахолат — аралашиш (биров-нинг ишига).
دخان	дўхон — тутун.
دخانیات	дўхонийот — чекиладиган нар-салар.
دختر	дўхтар ёки دختر дўхт — қиз.
داخل	дахл — 1) даромад; 2) дахл.
دخول	дўхул — кириш; کردن ~ кириб келмоқ.
داد	дад — йиртқич.
دار	дар! — эшик.

دار	дар ² — қўм. - да; خانه ~ уйда.
دار	дўрр қўплиги دور дўрар — гав-ҳар, дур.
دارو	даро қ. درمان
دارور	дарор қ. درآوردن
دراز	дэроз — узун; شدن ~ узаймоқ; کشیدن ~ узатмоқ, узайтирмоқ; کردن ~ чўзилмоқ, ётмоқ.
درازی	дэрози — узунлик.
دراست	дэросат — ўқиш, ўрганиш.
دراقتادن	дарўфтодан — уруш қилмоқ, ёвлашмоқ.
دارآمد	даромад — даромад.
دارآمدن	даромадан қ. з. нег. درا даро ёки درای дарой — кирмоқ.
دارآوردن	даровардан қ. з. нег. درآور да-ровар ёки درآور дарор — суғур-моқ, чиқариб олмоқ.
دارآویختن	даровихтан қ. з. нег. درآویز даровиз — илашмоқ, ёпишмоқ, осилмоқ.
درآی	дарой қ. درمان
دربار	дарбор — сарой.
دربان	дарбон — қоровул.
درج	дўрж — қутича.
درج	дарж: شدن ~ киритмоқ, ёзиб қўймоқ; کردن ~ киритмоқ, ёзиб қўймоқ.
درجه	даражэ — даража.
درخت	дарахт — дарахт.
درختی	дэрахш — 1) чақмоқ, яшин; 2) ярқираш.
درخشان	дэрахшон — ярқироқ, чақнаган.
درخشیدن	дэрахшидан — ярқирамоқ.
درخشنده	дэрахшандэ қ. درخشان
درخواست	дархост — талаб, сўраш.
درخواستن	дархостан қ. з. нег. درخواه дарҳоҳ — талаб қилмоқ, сўра-моқ.

- درد** дард — касал, огир дард;
کردن ~ огримоқ.
- درد** дӯрд — қуйқум.
- دردادن** дардодан ҳ. з. нег. **دوده** дар-
 даҳ — бермоқ, тортиқ қилмоқ;
 ~ **تن** тан бермоқ, бўйсунмоқ.
- دور** дӯрар дар нинг кўплиги.
- دورفتن** даррафтан — 1) жўнаб қолмоқ;
 2) чиқиб кетмоқ; **پایم دورفت**
 оёғим чиқиб кетди.
- داز** дарз — 1) чок; 2) дарз.
- دازه** дарзэ 1) қ. **داز** 2) бир тўда
 ахлат.
- دازی** дарзи — 1) чокчи, бичувчи;
 2) тикувчилик касби; **کردن** ~ ти-
 кувчилик қилмоқ.
- درس** дарс — дарс.
- درست** дӯрӯст — тўғри, бир бутун,
 роппа-расо; *** ساعت دو** ~
 роппа-расо соат 2 да.
- درشت** дӯрӯшт — қўпол, йирик.
- درفش** дэрафш¹ — 1) яшин, чақмоқ;
 2) байроқ.
- درفش** дэрафш² — бигиз.
- درفشان** дарафшон — яшновчи. қ. **درخشان**
- درفشیدن** дарафшидан ва дӯрафшидан —
 яшнамоқ, ярқирамоқ.
- درک** дарк — англаш, тушуниш;
کردن ~ англамоқ, тушунмоқ.
- درماندن** дармондан — 1) кучсизланмоқ;
 2) ёмон ҳолатга тушмоқ.
- درنده** дарандэ — йиртқич.
- درنگیدن** дэрангидан ёки **کردن** **درنگ**
 дэранг кардан — кечикмоқ,
 тўхталиб қолмоқ.
- درو** дэрӯв — ўрим, ўриш.
- دروازه** дарвозэ — дарвоза.
- دروود** дӯруд — 1) салом; 2) ёғоч, имо-
 ратга ишлатиладиган ёғоч.
- دروودگر** дурадгар — дурадгор.
- دروودن** дӯрудан қ. **درویدن**
- دروس** дурус **درسی** нинг кўплиги.
- دروغ** дӯруг — ёлгон; **گفتن** ~ алда-
 моқ, ёлгон гапирмоқ.
- دروگر** дэрӯвгар — ўроқчи.
- درون** дарун — ич, ичкари.
- درونی** даруни — ички; *** امراض** ~ ички
 касалликлар.
- درویدن** дэравидан ҳ. з. нег. **درو** дэ-
 рув — ўрмоқ.
- درهم** дарҳам — чигал, тартибсиз.
- دریا** дарйо — денгиз, дарё.
- دریاب** дарйоб қ. **دریافتن**
- دریاچه** дарйочэ — қўл.
- دریاسالار** дарйосолор — адмирал.
- دریاشناسی** дарйошэнос — океанограф.
- دریافت** дарйофт: **شدن** ~ унмоқ, қўлга
 кирмоқ; **کردن** ~ ундирмоқ,
 қўлга киритмоқ.
- دریافتی** дарйофти — крим (пул).
- دریافتن** дарйофтан ҳ. з. нег. **دریاب**
 дарйоб — 1) англамоқ; 2) етиш-
 моқ.
- دریچه** дарича — 1) дарча; 2) клапан.
- دریدن** даридан — йирт (ил)моқ.
- دریغ** дариг — афсус, аяш; **خوردن** ~
 афсусланмоқ; **داشتن** ~ аямоқ.
- دزد** дўзд — ўғри.
- دزدی** дўзди — ўғрилиқ.
- دزدیدن** дўздида — ўғирламоқ.
- دسامبر** дэсомбр — декабрь.
- دسائس** дасоэс **دسیه** нинг кўплиги.
- دست** даст — қўл.
- دستان** дастон — 1) ҳйла, найранг;
 2) куй, қўшиқ.
- دست جمعی** даст(э) **جامعی** — коллектив,
 оммавий; ~ *** امنیت** коллектив
 хавфсизлик.

تېمىنىڭ ئوقۇش كۈرۈش - سەھىيە كۈرۈش

- сатмоқ; **فرچه گردن** ~ тишини
 ғижирлатмоқ; **پچگی فشي دن** ~
 тишини тишга қўйиб турмоқ, чи-
 дамоқ.
دندان پزشك дандонпэзэшк — тиш доктори;
دندانه дандонэ — тиш (предметники).
دنده дандэ — қовурға.
دنی дани — паст.
دنیا дўнйо — дунё.
دو дўв — югуриш, чопиш.
دو дў — икки.
داو даво **كۇپليگي** **ادويه** адвийэ —
 дори.
دواب дабобб **داب** нинг кўплиги.
دوات дават — сиеҳдон, давот.
دواخانه давахонэ — аптека.
دوار давор — айланиш.
دوار даввор — айланувчи.
دوازده давоздах — ўн икки.
داوم давом — давом.
داوندن давондан — югуртирмоқ.
دوايز давоэз **دوايز** давойэр
دايزه нинг кўплиги.
دوباره дўборэ — иккинчи марта; қайта
 (дан).
دوتار дўтэр — дутор.
دوچرخه дўчархэ — велосипед; **دوتري** ~*
 мопед.
دوخت духт — тикиш, бичиш.
دوختن духтан¹ ҳ. з. нег. **دوژ** дуз —
 тикмоқ; **دوگاه** ~ кўз тик-
 моқ.
دوختن духтан² ёки **دوشيدان** душидан
 ҳ. з. нег. **دوشي** душ — соғ-
 моқ.
دود дуд¹ — тутун, дуд.
دود дуд² ёки **دود** дудэ — қурт.
دودل дудэл — иккиланувчи; **دودل** ~
 иккиланмоқ.
دوده дудэ¹ — қурум.
دوده дудэ² қ. **دود**.
دور дўвр — 1) айланиш; 2) давр.
دور дур — узоқ.
دوران даварон — айланиш; **دورون** *
 қон айланиши.
دوران дўврон — давр, даврон;
دورين * = **همير** тош даври (асри).
دوربين дурбин — 1) узоқни кўрувчи;
 2) дурбин.
دوردست дурдаст — узоқ, чет.
دوره дўврэ — замон, давр.
دودي дури — узоқлик.
دوز дуз қ. **دوختن**
دوزانو дўзону ~ **نشتن** чўкка тушиб
 ўтирмоқ.
دوزخ дузах — дўзах.
دوست дуст — дўст, **دائمتي** ~ севмоқ.
دوستي дусты — дўстлик.
دوسيدان дусидан — ёпишмоқ.
دوشي душ¹ — елка.
دوشي душ² — кеча кечқурун.
دوشي душ³ қ. **دوختن**
دوشоб — шинни.
دوشان душак қ. **دشك**
دوشنبه душамбэ — душанба.
دوشنبه душандэ — сут соғувчи.
دوشيدان душидан — соғмоқ.
دوشيزگي душизэги — қизлик.
دوشيزه душизэ — қиз (бўйи етган).
دوك дук — ўрчуқ, дук.
دوگوهان дўкухон — икки ўркачли;
دوگوهان ~ икки ўркачли туя.
دولي дўвал **دولت** нинг кўплиги.
دولاب дўлоб¹ — шкаф, буфет.
دولاب дўлоб² — қанд касаллиги, диа-
 бет.
دولت дўвлат кўплиги **كۇپليگي** **دولي**
 дўвал — давлат.
دولچه — 1) кичик челақ; 2)
 тос (ҳаммомда).

- دوم дўввум — иккинчи.
 دون дун — паст.
 دو حلال дўхэлал ёки پارانتيز парантэз — қавс.
 دو يدين давидан — югурмоқ.
 دو ييست дэвист — икки юз.
 ده даҳ — ўн.
 ده дэх¹ ёки ديه диҳ — қиш-лоқ.
 ده дэх² — қ. دادن
 دهاتين даҳоғин динг кўплиги.
 دهاتي даҳоти — қишлоқлик, деҳқон.
 دهان даҳон ёки دهن даҳан — оғиз.
 دهانه даҳонэ — оғиз (парсаларники).
 دهخدا деҳхўдо — қишлоқ оқсоқоли.
 دهر даҳр — замон, дунё.
 دهرى даҳри — даҳрий, материалист.
 دهستان дэхэстон — қишлоқ округи.
 دهشى дэхэш — бериш, эҳсон.
 دهشت دэхшат — дахшат.
 دهقان деҳқон — деҳқон.
 دهل дўхўл — ноғора, катта барабан.
 دهليز дэхлиз — дахлиз.
 دهن даҳан қ. دهان
 دهه даҳэ — ўнлик, декада.
 ده يك даҳйэк — ўндан бнр.
 دى дэй — эрон шамсия йилининг 10- ойи (22 декабрь — 20 январь).
 دي ди — кеча.
 ديالكتيك дийолэктик — диалектик.
 ديپلم диплўм — диплом.
 ديپلوماسي диплумоси — дипломатия;
 ~ دىپلوماتىك* дипломатик алоқалар.
 ديد ид — кўриш, назар.
 ديدار дидор — кўришиниш, учрашиниш.
 ديدبەن дидэбон — соқчи, кузатувчи.
 ديدبەني дидэбони — кузатиш, соқчилик.

- ديدن дидан ҳ. э. нег. بين бин — кўрмоқ.
 ديدوباز دид — у боздид — бориш-ке-лиш; зиёрат; визит.
 ديدە дидэ — кўз, қароқ.
 دير дэйр — 1) бутхона; 2) дайр.
 دير дир — кеч; گردن — кечикмоқ.
 ديروز дируз — кеча.
 ديروزي дирузи — кечаги.
 ديرين дирин — қадимги.
 ديرين شناسي дидриншўнос — палеонтолог.
 ديرين شناسي дидриншўноси — палеонтология.
 ديشب дишаб — кеча кечаси.
 ديكتاتورى диктотури — диктатура.
 ديگته диктэ — диктант.
 ديگ диг — қозон.
 ديگەر дигар ёки дэгар — бошқа, ўзга.
 ديم дийёум қ. دوم
 ديم дэйм — лалми экин * گندم* лалми бугдой.
 دين дэйн кўплиги ديون дуйун — қарз, бурч.
 ديو див — дев.
 ديوار дивор — девор.
 ديواره диворэ — тўсиқ .
 ديوان дивон — девон.
 ديوانگي дивонэги — жиннилик.
 ديوانه дивонэ — жинни, телба.
 ديوباد дивбод — бўрон.
 ديور дўйур дэйринг кўплиги.
 ديه диҳ қ. ده 1.
 ديمە дайҳим — 1) тож; 2) тахт.

ن

- ن зол — форс алифбосининг 11-ҳарфи; абжадда 700 га тенг.
 نات зот — моҳият, зот; * اسمم ~ грам. от.

ذاتا зотан — зотан, аслида.
ذات الجنب зоту-л — жамб — тиб. зотилжам.
ذالك золэк (а): ~ **بناعلي** шунга бино-
 ан, шунинг учун, шунга қара-
 масдан.
ذائب зозаб — эрувчан:
ذائقة зозга ёки **ذائقة** зойэгэ- —
 маза билнш.
ذباب зўбоб — пашша (учадиган ҳа-
 шарот).
ذبح забҳ — мол сўйиш.
ذبيحة забиҳэ — қурбонлик (мол).
ذخيرہ захирэ **кўплиги** **ذخائر** захо-
 эр — захира (запас).
ذرات заррот **ذره** инг кўплиги.
ذره заррэ — зарра, атом, молекула.
ذره بين заррэбин — микроскоп.
ذغال зўғол қ. **ذغال**
ذكا зако қ. **ذكاوت**
ذكاوت заковат — заковат; ақл, идрок.
ذکر зэкр — эслаш, тилга олиш.
ذکی заки **кўплиги** **اذکیا** азкийо —
 зийрак, заққи.
ذلت зэллат — ҳақирлик, пастлик.
ذلیل залил — паст, ҳақир.
ذم зам(м) — ҳажв этнш, ёмон-
 лаш.
ذمّم зэмом — бурч, шараф.
ذمه зэммэ — зимма.
ذميم замим — ёмон, ахлоқсиз, тан-
 тик, қоралашга сазовор.
ذميمه замимэ — ёмонлик, қабнҳлик.
ذوالقرنین зу-л-қарнайн — икки шоҳлик;
 зулқарнайн (Искандарнинг ла-
 қабн).
ذواللسانين зу-л-эсонайн — икки тиллик.
ذوب зўб — эритиш; **ذوبخانه** **
 металлургия заводи.
ذوق зўв **кўплиги** **اذواق** азвоғ —
 маза, дид, завқ.

ذوقی зўвғи — эстетик.
ذهن зехн **кўплиги** **اذهان** азҳон —
 зехн.
ذیحق зиҳағғ — ҳақли
ذیقیمت зиғэймат — қийматли.
ذیل зэйл — ост, қуйнда (ғи).
ذینفوذ зинуфуз — нуфузли.



ر рэ ёки ро — форс алифбоси-
 нинг 12-ҳарфи, абжад ҳисоби-
 да 200 га тенг.
را **ро** **кўм.** 1) -ни, ~ **کتاب** китобин,
 2) -нинг; **اوراپسرى بود** унинг
 бир ўғли бор эди, 3) га;
اوراگفت унга айтди.
روابط робэтэ **кўплиги** **روابط**
равобэт — 1) алоқа, 2) грам.
 боғлама.
روبّع робэ — тўртинчи.
روبا робэан — тўртинчидан.
رواتبه ротэбэ — нафақа, пенсия.
رواتبه خوار ротэбэхор — пенсионер.
راجع роҷэъ: **به** ~ ҳақида.
راحت роҳат — тинч, бемалол, дам,
 роҳат.
رود род — олний ҳиммат, сахий.
راديو родйу — радио.
روز роз — сир.
راسى раъс — бош.
راست рост — тўғри, рост, ўнг.
راسخ росэх — мустаҳкам.
روسی рози — рози.
روغ роғ — 1) чаман; 2) тоғ этаги.
روغې роғэб — мойил.
روغم роғэм — рақам қилувчи, ёзув-
 чи.

РАКБ рокб — суворий минган.
 РАЛИЗМ реализм — реализм; * انتقادى ~ тапқидий реализм.
 РАЛИСТ реалист — реалист.
 РАЛИСМ қ. РАЛИЗМ.
 РОМ ром — ром, бўйсунш.
 РОМЭШ ромэш—ўйин-кулги; дам олиш; музика.
 РОМЭШГОҲ ромэшгоҳ — консерватория; дам олиш жойи.
 РОМЭШГАР ромэшгар — санъатчи.
 РОИ — сон.
 РОНДАН — 1) ҳайдамоқ; 2) юргизмоқ; 3) қувмоқ;
 РОНАНДЭ — ҳайдовчи.
 РОҲ (э) ОҲАН — темир йўл; метро. * زير زهینی ~
 РОҲБОН — конвой, патруль, темир йўл қоровули.
 РОҲЗАН — қароқчи.
 РОҲНЭМО — йўлбошчи.
 РОҲИЭМУН қ. РАҲНА.
 РОҲИ — йўловчи; شادن ~ йўлга тушмоқ.
 РОЙ, РАЪЙ қўплиги ОРО — раъй, фикр; овоз (сайловда).
 РОЙЭҲ — хушбўйлик; ёқимли ҳидлилиқ.
 РОЙЗАН — консультант, маслаҳатчи.
 РОЙЭҒ — тиниқ.
 РОЙҒОН — текши.
 РЎБО қ. РЎБОН.
 РАБОБ ва РЎБОБ — рубоб.
 РЎБОН — рубоний.
 РЎБОНИДАН — олдирмоқ (ўғрига).
 РЎБОЙ қ. РЎБОН.
 РЎБОЙЭШ — физ. тортиш.
 РАБТ — 1) боғлаш; 2) грам. ~

* فعل - боғловчи; боғлама.
 РЎБҲ — чорак.
 РЎБУДАН қ. з. нег. رۇبای رۇбой ёки رۇبا رўбо — 1) тортиб олмоқ; 2) тортмоқ.
 РАБИУ-Л — аввал — қамария йилининг 3- ойн.
 РАБИУ-С — сони қ. ربيع الآخر ربيع الثانی рўтбэ — рутба, даража.
 РАЖО — умидланиш.
 РАЖОЛ راجل нинг кўплиги.
 РАБИУ-Л — охэр ёки ربيع الثانی ربيع-с—сони—қамария йилининг 4- ойн.
 РАЖАБ — қамария йилининг 7-ойн.
 РАЖУЛ қўплиги راجل رажол — арбоб; سياسي ~ снёсий арбоб.
 РЎЖУ — муружаат, ружу, қайтиш.
 РАҲЛАТ — жўнаш.
 РАҲМ — раҳм.
 РАҲИМ — раҳмли.
 РУХ — юз, рух.
 РАХТ — кийим-кечак; * خوابى ~ кўрпа-тўшак, ётадиган ўрин.
 РАХТШУР — кир ювувчи.
 РАХТКЭН — кийимхона, кийим етадиган жой.
 РЎХСОР — юз, рухсор.
 РЎХСОРЕ — қиёфа.
 РАХШ — ол (ранг), жиёрон (от).
 РАХШО қ. رخشاني رخشاني
 РАХШЭН — порлоқ, ярқироқ.
 РАХШАНДЭ қ. رخشاني رخشاني
 РАХШИДАН — порламоқ, ярқирамоқ.
 РУХСАТ — рухсат.

رد радд — қайтариш, рад қилиш;
 پا ~ * — оёқ изи.
 ردي ради — ярамас.
 رديف радиф — 1) қатор; 2) радиф.
 رذالت разолат — разиллик, пастлик.
 رذيل разл кўплиги рузул
 ёки رذالي арзол — пасткаш,
 разил.
 رذيل разл кўплиги рўзало —
 разил.
 رز раз — ток (узум).
 رزبان разбон — боғбон, соҳибкор.
 رزم разм — жанг.
 رزميدان размидан — жанг қилмоқ.
 رزيدان разидан — бўямоқ.
 رژه ражэ — кўрик, парад.
 رژيم рэжим — режим, тузум.
 رسا расо — 1) етарли, тушунарли;
 2) етук, муносиб.
 رساله расолэ — кўплиги رسالو расо-
 эл — рисола; علمي ~ * диссер-
 тация.
 رسام рассом — рассом.
 رساندن расондан ёки رسانيدان расони-
 дан — етказмоқ, теккизмоқ.
 رستاخيز растохиз ёки رستخيز растахиз
 — 1) маҳшар; 2) тартибсизлик;
 رستخيز ~ тартибсизлик туғдир-
 моқ.
 رستان рўстан ёки روييدان рундан
 ҳ. з. нег. روي руй ёки رو
 ру — унмоқ, ўсмоқ.
 رستان рўстан — ўсимлик.
 رسد расд — 1) расм, одат; 2) чиз-
 ма.
 رسيدان расидан — чизмачи.
 رسيدان расидан — чизмачилик.
 رسيدان расидан — арзон.

رسيدان расанбоз — дорбоз.
 رسوا рўсво — фош; расво; كردن ~
 1) фош қилмоқ; 2) расво қил-
 моқ.
 رستم рўсум нинг кўплиги.
 رسيده расидэги — 1) текшириш;
 2) етуклилик.
 رسيدان расидан — етмоқ, тегмоқ.
 رسيدان расидэ — ет (ил) ган.
 ريشته рэштан рэштиш риштан, ريشته
 ристан ёки رسييدان расидан ҳ. з.
 нег. ريشه рис — йиғирмоқ
 ريشته рэштэ — 1) ип, тола; 2) соҳа
 тармоқ.
 رشاد рўшд — 1) ўснш; 2) балоғат.
 رشك рашк — рашк.
 رشوت рэшват ёки رشوي рэшвэ — пора
 rassod — 1) астроном; 2) му
 нажжим.
 رصدخانه расадхонэ — обсерватория.
 رضا рэзо — унаш, розилик.
 رضايت рэзоайат — розилик.
 رطوبت рўтубат — захлик, ҳўллик, нам
 лик.
 رعايا руоёи нинг кўплиги.
 رعایت рэойатан — риоя қилиб.
 رعاد раъд — момақалдироқ.
 رعيت раъийат кўплиги رعايا руоёи —
 1) ранят; 2) фуқаро.
 رعيم рағм: ~ * به га аччиқ қилиб
 ~ * على тескари; - га қарши.
 رعلاه рафэҳ — фаровонлик.
 رعيت рафтор — юриш, муомала.
 رعيت رافتان руфтан, رافتان
 рубидан ҳ. з. нег. رويوب руб
 — сулурмоқ.
 رعيت رافتان ҳ. з. нег. روي رуй, рав—
 1) бормоқ, кетмоқ; 2) ўхшамок
 رافت رافت ў омад — борда келди
 رافتан.

رفت ورو

- رفت ورو **рўфт** — **ў** **руб** — супуриб-сиди-риш.
- وقت و **рафтэ-рафтэ** — бора-бора, секин-аста.
- رفع **рафъ** — бартараф қилмоқ, йўқ қилиш; **توقيف** ~* қамоқни бекор қилиш.
- رفت **рэфъат** — 1) юксалиш, кўтарилиш; 2) юксаклик.
- رفقا **рўфағо** **رفيق** нинг кўплиги.
- رفو **рўфу** — ямаш; **گردن** ~ ямамоқ.
- رفيع **рафийъ** — юксак, баланд.
- رفيق **рафиг** **кўплиги** **رفقا** **рўфағо** — ўртоқ.
- رقابت **рақобат** — рақобат.
- رقاص **рағғос** — 1) раққос; 2) **ساعت** ~* соат ликилдоғи (маятник).
- رقاصه **рағғосэ** — раққоса.
- وقت **рэгғат** — ачиниш.
- رقصى **рағс** — рақс.
- رقصانكۇ **рағсондан ёки** **رقصانيدن** **рағсо** — рақсга туширмоқ.
- رقصيدن **рағсидан** — рақсга тушмоқ.
- رقعه **рўғъэ** — қоғоз (хат ёзилган).
- رقم **рағам** **кўплиги** **ارقام** **арғом** — рақам.
- رقيب **рағиб** — рақиб.
- ركاب **рэкоб** — 1) узанги; 2) транспорт зинаси.
- ركن **рўкн** **кўплиги** **اركانى** **арқон** — 1) устун; 2) руكن.
- ركى **раг** — томир; **جندہ** ~* набз (пульс).
- رگدنى **рагзани** — қон қуйиш; **گردن** — қон қуймоқ.
- رلى **рўл** — роль; **اصلى** ~* бош (асо-сий): **ايثا** (بازى گردن) ~ роль ўйнамоқ.
- رم **рам** — хуркиш; **خوردن** ~ **گردن** ~ хуркмоқ.
- رمان **рўмон** — роман.

- رمان **рўммон** — анор.
- رمانيدن **рамонидан** — хуркитмоқ, чўчитмоқ.
- رمز **рамз** **кўплиги** **رموز** **рўмуз** — рамз, шифр, шартли белги, аломат.
- رمز نويس **рамзнавис** — 1) стенографистка; шифр қилувчи.
- رمضان **рамазон** — қамария йилнинг 9- ойи.
- رمناه **рамайдэ** — хуркак, асов.
- رموز **рўмуз** **رمز** нинг кўплиги.
- رمة **рамэ** — 1) пода; 2) гала.
- رمه چران **рамэчарон** — подачи.
- رميدن **раמידан** — хуркмоқ.
- رنج **ранж** — 1) қийналиш, озор; 2) ранжиш.
- رنجانيدن **ранжонидан ёки** **رنجانيدن** **ран** — ранжитмоқ, қийнамоқ.
- رنجبىر **ранжбар** — меҳнаткаш.
- رنجور **ранжур** — 1) касал; 2) ранжиган.
- رنجيدن **ранжидан** — ранжимоқ, хафа бўлмоқ.
- رند **ранд** — пайраха; қиринди.
- رند **рэнд** — ринд.
- رندہ **рандэ** — ранда; **گشيدين** ~ рандаламоқ.
- رنديدن **рандидан** — рандаламоқ.
- رنگ **ранг** — тус, ранг.
- رنگارنگ **рангоранг** — хилма-хил.
- رنگور **ранграз** — бўёқчи.
- رو **рўв** қ. **وقتى**
- رو **ру¹** ёки **روى** **руй** — юз, бет.
- رو **ру²** қ. **روستى**
- روا **раво** — раво.
- روابط **равобэт** **وابطه** нинг кўплиги; **فرهنگى** ~ маданий алоқалар.
- روايد **раводид** — виза.
- روان **равон** — 1) юрувчи; 2) равон; ~ **آب** оқар сув.

- روانه** равонэ — равона; **شدن** ~ жү-намоқ, равона бўлмоқ.
- روب** руб қ. **وقتى**
- روبائش** руболэш — ёстиқ жилди.
- روباہ** рубоҳ — тулки.
- روباهي** рубоҳи — тулкилик, самимий эмаслик.
- روبيدن** рубидан қ. **رفتى**
- روپاك** рупок — юзсочиқ.
- روح** рух **كۈپليگى ارواخ** арвоҳ — 1) рух; 2) спирт, эфир.
- رود** руд — ариқ; дарё.
- رودخانه** рудхонэ — 1) дарё; 2) ўзан.
- روده** рудэ — ичак.
- روز** руз — кун; **تعميل** ~ * ҳордиқ (дам олиш) кун.
- روزانه** рузонэ — кундалик, ҳар кун.
- روزشماری** рузшўмор — календарь; **روزشماری** — кун санаш.
- روزگار** рузгор — 1) замона; 2) ҳаёт; қисмат.
- روزنامه** рузномэ — газета.
- روزنامه نگار** рузномэнэгор — журналист.
- روزنامه نگاری** рузномэнэгори — журна-листика
- روزنامه نویس** рузномэнэвис қ. **روزى** рузи — ризқ.
- روس** рус — рус.
- روستا** русто ёки **روستاق** — қишлоқ.
- روستائي** рустои — қишлоқлик деҳқон.
- روش** равэш — равнш, усул.
- روشن** рўшан — ёруғ, ёниқ, равшан; **گردن** ~ ёндирмоқ, ёқмоқ.
- روشن فکر** рўшанфэкр — зиёли.
- روغن** рўвған — мой, ёғ; **دۈن** ~ мой-ламоқ.
- روقتى** руфтан қ. **وقتى**
- رول** рул — руль.
- رومال** румол — рўмол, сочиқ.
- رومیزی** румизи — дастурхон; **ساعت رومیزی** * стол соа
- روتق** рўвнағ — равнақ.
- رونويس** рунаис — репродукция; **کړدن** о кўчириш; **کړدن** — нусха олм оққа кўчирмоқ.
- روي** руй¹ **رو** ру¹
- روي** руй² қ. **رستى**
- رويانيدن** руйонидан — ўстирмоқ.
- رويش** руйэш — ўснш.
- رويه** равийэ — юриш-туриш.
- رويه** руйэ — юза.
- رويندن** руидан қ. **رستى** рўстан.
- ره** рах¹ қ. **راه**
- ره** рах² қ. **رستى** растан.
- رها** раҳо: **شدن** ~ қутулмоқ; **کړدن** қутқармоқ.
- رهانيدن** раҳонидан — қутқармоқ.
- رهاني** раҳон — қутулиш, бўшаш.
- رهيدن** раҳидан қ. **رستى** раста
- رياحين** райоҳин нинг кўпли
- رياست** рийосат — раислик, президе-лик; **کړدن** ~ раислик қилм ~ **تخت** бошчилиги; раислигида.
- رياضي** рийози — математик.
- رياضيات** рийозийот — математика (ф-лари); **عالي** ~ * олий матема-ка; **عملي** ~ * амалий мате-тика.
- رياضي دان** рийозидон — математик.
- رياضيه** рийозийэ: **علوم** ~ аниқ фан
- ريال** рийол — эроннинг пул бирли
- ريخان** рэйхон — 1) райхон; 2) хуш кўкат.
- ريختن** рихтан қ. **ز. нег.** **ريز** риз-тўқ(ил) моқ.
- ريز** қ. **ريختن**
- ريز** ризэш — тўқилиш; оқиб чиқ

ريزه ризэ — майда; ~ گردن ~ майда-
ламоқ, ушатмоқ.

ريس рис қ. ريشتن

ريستان ристан қ. ريشتن

ريسمان рисмон — арқон, ип.

ريسمناه рисанда — йигирувчи.

ريشي риш¹ — соқол.

ريشي риш² — яра.

ريش تاراشريштарош—1) бритва, устара;

~ برقي * электр бритва;

2) сартарош.

ريش خنده ريшханд — масхара.

ريش صفيه ريшсафид — оқсоқол.

ريشو ришу — соқолдор.

ريشه ришэ — томир; ўзак.

ريگ риг — қум.

ريگزار ريگزор — қумлоқ.

ريز риз — найранг, лўттибозлик.

ريسي раис — раис, президент, бош-
лик; ~ دانشگاه * ректор;

~ دانشگاه * декан.

ز

زэ — форс алифбосининг 13-
ҳарфи; абжадда 7 ни билди-
ради.

ز қ. ز

زادэн зо қ. زادن

زاج зож — купорос.

زادэ зод — 1) туғилган; 2) зот.

زادэн зодан — туғ(ил)моқ.

زاور зор — зор.

زوري зори — 1) ёлвориш, зорланиш;
2) йиги;

زوريه زорида ва زوري گوردن зори
кортан — зорланмоқ.

زاغ зог — зог.

زالو залу — зулук.

زانو зону — тизза; ~ زدن, به در آمدن,

тиз чўкмоқ.

زاويه зовийэ — бурчак.

زايندن зойондан — туғдирмоқ, доялик
қилмоқ.

زايدэ зойэд — ортиқ, ошиқ; ~ بر حقوق

маошга қўшимча.

زايشگاه зойэшгоҳ — туғруқхона.

زايندن зондан қ. زادن

زبان забон — тил; ~ ادبي * адабий
тил.

زبانэ забонэ — 1) ёлқин; 2) тил(нар-
саники).

زباز забар — 1) уст; 2) забар (қис-
қа а унлисини ифодаловчи
сатр устки белгиси).

زبارين забарин — устки.

زبون забун — забун, занф.

زحمت заҳмат — меҳнат, заҳмат.

زحمتکش заҳматкеш — меҳнаткаш.

زخم захм — захм; ~ گردن

захм қилмоқ, яраламоқ;

~ برداشتن яраланмоқ.

زخمى захиу — яра босиб кетган.

زخمي захи́и — ярадор.

زدا эдо қ. زدودن

زدای эдой қ. زدودن

زدان эдан қ. з. нег. زدن — ур-
моқ.

زدوخورد эд — ў хўрд — тўқнашув.

زدودان эдудан қ. з. нег. زدا эдо

ёки زدى эдой — артмоқ,
тозаланмоқ.

زور зар — олтин.

زوراز зораз — деҳқончилик.

زوراندوز зорандуд — олтин суви берил-
ган.

زوتэ зўтрат — жўхора.

- زرد** зард — сариқ.
زرداب зардоб — ўт, зардоб.
زردالو зардолу — ўрик.
زردك зардак — сабзи.
زرفين зўрфин — зулфин; ҳалқа.
زورنا зўрно — сурнай.
زشت зэшт — хунук, қўпол.
زغال ёки **ذغال** зўғол — кўмир.
زغир зағир — зиғир.
زفت зафт — қўпол, йўғол.
زفت зэфт — қорамой; **دوى** — * — асфальт.
زکام зўком — тумов; **گرقتن** ~ **شدن** * — тумов бўлмоқ, шамолламоқ.
زگيل зэгил — сўгал.
زلزله зэлзела — зилзила.
زلزله شناس зэлзэлэшэнос — сейсмолог.
زلف зўлф — зулф, жамалак.
زمام зэмом **كۇنلغى** **ازمه** азэммэ — 1) жилов; 2) бошқариш жило-ви.
زمامدار зэмомдор — бошқарувчи.
زمان замон **كۇنلغى** **ازمه** азма — замон.
زمت зўмўхт — 1) нордон; 2) қў-пол.
زمره зўмрэ — тоифа.
زمزمه замзамэ — 1) ҳиргойи; 2) гап-сўз; **است كه...** ~ гап-сўз бўляпти-ки.
زمستان зэмэстон — қиш.
زميدان замидан — чайнамоқ.
زمين замин — ер.
زمين شناس заминшэнос — геолог.
زمين شناسى заминшэноси — геология.
زى зан¹ қ. **زى** зан² — хотин.
زىناشوى заношуи — эр-хотинлик; **گردن** — никоҳ қилмоқ, уйланмоқ.
زنبور замбур — ари.
زنجير занжир — занжир, чилвир.
زنج занах — ияк.
زندان занахдон қ. **زنج** зэндон — қамоқхона, зинда.
زنداني зэндони — маҳбус.
زندگاني зэндагони — тириклик, ҳаё.
زندگى зэндэги қ. **زندگى** зэндэ — тирик **شدن** — ти-моқ.
زنگ занг¹ — қўнғироқ.
زنگ занг² **خوردن** — зангламоқ.
زنگوله зангулэ — қўнғироқ.
زنگى занги — 1) қора танли; 2) баш.
زنهار зэнҳор — 1) зинҳор; 2) п; 3) паноҳ.
زنهاردار зэнҳордорр — ҳомий.
زوال завол — 1) ботнш (ой, қюлдузларники); 2) завол, наззул.
زاويا завойо **زاويه** нинг кўпл.
زوج зўвж — жуфт (эр).
زوجہ зувжэ — жуфт (хотин).
زوجيت зўвжийат — жуфтлик (эр-хотинлик).
زوجين зўвжэйн **زوج** нинг и-лиги.
زود зуд — тез, эрта.
زوداشنا зудошно — киришимли, каш, одамга эл бўладиган.
زودخشم зудхашм — аччиғи тез.
زودرسى зудрас — тезпишар (мева).
زودرنج зудранж — аразчи.
زودى зуди — тезлик; **زودىها** тез кунларда, тезда.
زور зур — 1) куч; 2) кучли.
زهر захр¹ — заҳар.
زهر захр² **كۇنلغى** **ازهار** а-ёки **زهر** захур — чечак,

- زهر خەندә заҳрханд — заҳарханда.
 زهر شناسә заҳршәнос — токсиколог.
 زهر شناسә заҳршәноси — токсикология.
 زهرә — ўт (ичдаги).
 زهرә зўхрә — зуҳра (сайёра).
 زي қ. زیستن
 зэй — яшаш, ҳаёт.
 зийод — кўп, ортиқ; شدن ~
 кўпаймоқ, ортмоқ.
 зийодати — ортиқлик.
 зийодә — ортиқ.
 зийорат — зиёрат.
 зийон — зиён.
 зиб — безак, зеб; بخشیدن ~
 безамоқ, зеб бер-
 моқ.
 زیبا зибо — безакли; гўзал.
 زیباشناسی зибашәноси — эстетика.
 زیبایی зибәи — гўзаллик.
 زیبایی зэйбағ — симоб.
 زیبیق зибидан — 1) безамоқ; 2) яраш-
 моқ.
 زیر зир — 1) ост; 2) зер (қисқа э
 унлисини ифодаловчи ҳара-
 кат).
 زیر зиро — чунки.
 زیرپیراهنی зирпироҳани — ички кўйлак.
 زیرجامه зиржомә — ички кийим.
 زیرین зирин — остки.
 زیست зист — яшаш; کردن ~
 яшамоқ.
 زیستشناس зистшәнос — биолог.
 زیستشناسی зистшәноси — биология.
 زیستن зистан ҳ. з. нег. زی зи —
 яшамоқ.
 زين زين — эгар; کردن ~
 эгарламоқ.
 زين зэйн — зийнат.
 زينت зинат — зийнат.
 زينه زينә — 1) зина; 2) градус.
 زينهار зинҳор қ. زنهار
 زيوор зивар — безак; بستن ~
 ясан-
 моқ, безак тақмоқ.

- 3 жә — форс алифбосининг
 14-ҳарфи.
 ژاپونی жопуни — япониялик, японча.
 ژاغر жоғар — жиғилдон.
 ژاله жолә — 1) шабнам; 2) жала;
 3) кўз ёши.
 ژانويه жонвийә — январь.
 زره жарә — дор (кир осадиган).
 زرق жарф — чуқур, теран.
 زړك жафк — 1) қулоқ кири; 2) кўз
 шапағи.
 زکيدان жакидан — тўнғилламоқ, аччиқ-
 ланмоқ.
 ژند жанд — жулдур.
 ژنده жандә — 1) жулдур кийим;
 2) латта-путта.
 ژنرال жәнәрол — генерал.
 ژنراليسيم жәнәролисим — генералиссимус.
 ژنگ жанг¹ — ёмғир томчиси.
 زړى жанг² — қарилик, ажин.
 ژنه жанә — найза (ҳашаротларни-
 ки).
 ژوليدemo жулидәму — сочлари титилган.
 ژوان жуан — июнь.
 ژويه жуйә ёки жуийә — июль,
 жийон — йиртқич.
 ژيمنت жимност — гимнаст.
 ژيمنتياک жимностик — гимнастика.
 ژيوفيزيک жәуфизик — геофизика.
 ژيوه живә — симоб.

- س син — форс алифбосининг 15-
 ҳарфи, абжадда 60 ни билди-
 ради.
 سودن со қ. سودن

- سابج** собэх — 1) сузувчи; тулпор.
سابج собэ — еттинчи.
سابجا собэан — еттинчидан.
سابج собэг — илгари (ги), собиқ.
سابج الذکر собэгү-з — зэк — мазкур, юқорида айтиб ўтилган.
سابقه собэгэ — 1) ўтмиш, 2) стаж; **خدمت** — * хизмат стажи; 3) тажриба; 4) ўрناق, сабоқ.
سابوتاز собутож — саботаж.
سابيين собидан — 1) суртмоқ; 2) ёйилмоқ, сийқаланмоқ.
ساجد сожэд — сажда қилувчи, бош эгувчи.
ساجور сожур — бўйинбоғ.
ساحت соҳат — 1) майдон, фазо, макон, соҳа;
مجلس شورای ملی — * миллий шўро мажлисининг муқаддас майдони (эрон мажлисига муомала формуласи); 2) отнинг эгар-жабдуқлари.
ساحر соҳэр — сеҳрловчи, сеҳргар.
ساحری соҳэри — сеҳргарлик.
ساحل соҳэл **کپلیگی** савоҳэл — қирғоқ, соҳил.
ساخت сохт — 1) ишлаб чиқарилган, ясалган; 2) буюм, маҳсулот; 3) конструкция, тузилиш, қурилиш.
ساختگی сохтэги — сохталиқ, сунъийлик.
ساختمان сохтэмон — қурилиш, бинокорлик, иншоот.
ساختن сохтан ҳ. з. нег. **ساز** соз — қурмоқ, ясамоқ, тузатмоқ.
ساخت و پاخت сохт-ў похт — тил бирик-тириш, сунқасд.
ساخته сохтэ — 1) ясалган; 2) сохта, ясама, қалбаки.
ساخته کار сохтэкор — қаллоб, сохталашти-рувчи, фальсификатор.
ساخت сохэр — қизиқчи, масҳарабс ҳазилкаш, пичингчи, майнава.
سادات содот **سیدک** нинг кўплиги.
سادس सदэс — олтинчи.
سادگی सदэги — соддалиқ.
ساده सदэ — 1) текис, силлиқ; 2) олий, содда.
ساده درون सदэдарун — содда; соддадил.
ساده دل सदэдел **ساده درون** қ.
ساده رو सदэру — бесоқол.
ساده لوح सदэлуҳ қ. **ساده درون**
سار sor¹ — чуғурчуқ.
سار sor² — туя.
سار sor³ — ранж, машаққат.
سارا соро — танланган, холис, сартоза; **زر** — холис тилла.
ساربان сорбон — туякаш.
سارق сорэг — ўғри.
ساروج соруҷ — цементга ўхшаш қилиш материали.
ساروج بندی соруҷбанди — цементлаш, албаст сувоқ.
سارونه сорунэ — ток новдаси.
ساری сори — юқумли; **امراض** юқумли касалликлар.
ساز соз¹ қ. **ساختن**
ساز соз² — соз.
سازش созэш — келишув, битим, копромисс.
ساززن соззан — созанда.
سازش کار созэшкор — келишувчи; оппониист.
سازش کاری созэшкори — келишувчилик; оппониизм.
ساش نامه созэшномэ — битим (ҳужжа документ).
سازمان соз(э) мон — ташкилот, муасаса, тузум, штатлар; **اجتماعی شوروی** совет жамити тузуми; **جوانان** — * ёшлар.

- ташкилоти; **دولتی** * давлат
тузилиши; **دولت شوروی** **
Совет давлатининг тузилиши;
ملل متفق ** ~ **ملل**
Бирлашган Миллатлар
Ташкилоти; **دادن** ~ ташкил
қилмоқ, уюштирмоқ.
- سازمانده** созэмондэх — уюштирувчи, таш-
килотчи.
سازمان شکن соз (э) моншэкан — бузғунчи.
سازنده созандэги — созандачилик;
яратиш, ижод этиш.
- سازنده** созандэ — 1) созанда; 2) конс-
труктор, ижодчи.
ساس сос¹ — қандала.
ساس сос² — бот. печак, зарпечак.
ساعت соат **کچلی** соат
— соат.
- ساعت ساز** соатсоз — соатсоз.
ساعت سازی соатсози — соатсозлик;
~ **کارخانه** * соатсозлик заводи.
ساعت شمار соатшумор: ~ **عقربان** * соат
стрелкаси.
- ساعت** сөэд — анат. билак.
ساعی сон — ҳаракатчан, серғайрат,
тиришқоқ.
سافر соғар — қадаҳ, жом.
ساق соғ — анат. болдир, соқ; **گل** ~ *
гул банди; ~ **موزه** * соғ, қўнж.
ساعت сөғэт — тушувчи; соқит;
~ **از اعتبار** ~ эътиборини йўқотган.
соғи — соқий.
ساقی сокэн¹ — 1) жим, тинч; 2) *грам.*
сокин (сатр усти белгиси).
ساکن сокэн² — 1) яшовчи, турувчи,
истиқомат қилувчи; 2) сокин.
سال сол — йил; **تحصیلی** * ўқув
йили; **شماره** * қуёш йили;
عملکرد ~ * ҳисобот йили;

- مالی** ~ ой йили; **تهری** *
میادی ~ *
молия йили;
هجری *
милодий йили;
ҳижрий йили.
- سالار** солор — 1) бошлиқ, доҳий,
йўлбошчи, раҳбар; 2) қари,
кекса.
سال آزما солозмо — тажрибали, тажриба-
кор.
سال آزمائی солозмон — тажрибакорлик,
омилкорлик.
- سالانه** солонэ ёки **سالیانه** солийонэ
— йиллик, ҳар йили.
سال جشن солжашн — юбилей, йиллик.
سال خورده گی солхўрдэги ва **سال** солди-
дэги — кексалик, қарилик.
- سال خورده** солхўрдэ ва **سال** солдидэ
— кекса, қари, ёши улғайган.
سال خورده گی солдидэги қ. **سال خورده گی**
солдидэ қ. **سال خورده**
سالک солэк — суфий, мутасаввиф.
سالگردد солгүзашт ва **سالگردد**
солгард — юбилей, йиллик.
- سالام** солэм — соғлом, солим.
سالمانده солманд — қари, ёши улғайган.
سالومه солмах — ой-кун (дата).
سالنامه солномэ — солнома.
سالنما солнэмо — календарь (йилно-
ма).
سالوس солус — икки юзламачи, муно-
фиқ.
سالوسانه солусонэ — мунофиқона.
سالوس فروش солусфўруш — товламачи,
мунофиқ, риёкор.
سالوس فروش солусфўруши — риёкорлик.
سالون солун — салон, томоша зали;
~ **خیاطی** * ателье.
سالی соли — эски, қадимги, тутилган,
эскирган, тўзган, кексайган.

- ساليان** солийон — йиллар; *** ~ دراز** узок йиллар.
- سوم** сомм — заҳарловчи.
- سامان** сомон — 1) фаровонлик, бойлик; 2) овқат, озиқ, таом; 3) қудрат, куч-қувват; 4) тартиб.
- سامع** сомэх — сахий, олижаноб.
- سامع** сомэ — эшитувчи, тингловчи.
- سامي** соми¹ — баланд, аъло даражали, афзаллик, устунлик.
- سامي** соми² — сомий, сом халқи (шимоллий Африкада ва Олд Осиёда яшаган ва ҳозирги кунда яшаб турган баъзи халқлар).
- سان** сон¹ — усул, тарз, равнш; *** چه ~ اين** шундай қандай қилиб?
- سان** сон² ҳарб. парад, кўрик; **دادن ~** парадда қатнашмоқ, кўрикдан ўтмоқ; **ديدن ~** кўрик ўтказмоқ.
- سانتيگراد** сантигрод — градус (термометр ҳақида); *** برقي** Цельсий бўйича.
- سانتيگرام** сантигром — сантиграмм.
- سانتيهتر** сантиметр — сантиметр.
- سانحه** сонэхэ — бахтсиз воқеа, фалокат; *** هوائی** ҳаво фалокати.
- سانس** сэонс — сеанс.
- سانسور** сонсур — цензура.
- ساوت** совэт ва **سوت** савэт — совет (Совет ҳокимиятининг органи).
- ساوخوز** совхуз ва *** سوخوز** сўвхуз — совхоз.
- ساوسی** совус ва *** ساویس** совис — 1) титилган, савалган пахта; 2) пахтали кийим; 3) йигириш учун пахта сақланадиган сават.
- ساويز** совиз — очик юзли, хушмуола, очик кўнгилли, мулой беозор, ювош.
- ساویس** совис қ. **ساوسی**
- ساهر** сохэр — уйғоқ, бедор.
- ساهی** соҳи — бепарво, паришонхот.
- سای** сой қ. **سودن**
- سایبان** сойэбон — соябон.
- سایر** сойэр ва сээр — бошқа; қолган, ҳоказо; *** اشخاص ~** қол (бошқа) кишилар.
- سایس** сойэс — отбоқар, сайис.
- سایش** сойэш — туйиш, майдалаш.
- سایق** сойэг ва **سایق** соэг — 1) ҳдовчи; 2) қўзғатувчи; 3) вужга келтирувчи.
- سائل** соэл ва **سایل** сойэл — 1) ланчи; 2) оқувчан, оқар.
- ساینده** сойандэ — зоол. кавш қайрувчилар.
- سایه** сойэ — соя, кўланка; **کردن** соя солмоқ.
- سایابان** сойэбон — 1) соябон, чодир; 2) будка.
- سایه پرور** сойэпарвар ёки **پرورد** сойэпарвард ва **پرورد** сойэварда — эрка, тантиқ, инж.
- سایه دست** сойэдаст — 1) автограф шанинг ўз қўли билан ёзган хати — дастхати (имзос); 2) совға.
- سایان** сондан қ. **سودن**
- سایابه** саббобэ — кўрсаткич бармоқ, қарамалдоқ.
- سبات** сўбот — 1) ором; 2) уйқу; таргия; 3) уйқу артерияси.
- سباح** саббоҳ — сузувчи.
- سباح** сабоҳат — сузиш; **کردن** сабоҳат — сузиш; **سباط** сабот — девор.

ساب

ساب саботот — арх. колоннада.

ساب сабо سبيع нинг кўплиги.

ساب сабаб кўплиги اسباب асбоб
1) сабаб; ~ بچه қандай сабабга кўра? 2) восита.

ساب сабад — сават.

ساب сабадбоф — сават тўқувчи.

ساب сабадгар қ. سابد ياف

ساب сабз — 1) яшил, кўк, сабза; 2) гуллаётган; کردن етиштирмоқ; қувватламоқ, рағбатлантирмоқ, қизиқтирмоқ.

ساب сабзбахт — бахти кулган.

ساب сабзчэхрэ ва سبز چرده сабзчардэ — буғдой ранг.

ساب сабзхатт — ўсмир, мурти чиққан.

ساب сабзфом — кўкимтир.

ساب сабзэ — сабза (узумнинг бир нави); 2) кўкат; ўтлоқ; رنگ буғдой ранг.

ساب сабзэмэйдон — сабзавот бозори; сквер, шаҳар майдони (парки).

ساب сабзипоккўн — тилеғламачи, хушомадгўй.

ساب сабзикор — сабзавот етиштирувчи.

ساب сабзикори — сабзавотчилик.

ساب сабзинэ — бот. хлорофилл.

ساب саба кўплиги سبيع сабо — йиртқич, ҳайвон.

ساب сабаонэ — ваҳшиёна, йиртқичларча.

ساب сабаййат — йиртқичлик, ваҳшийлик; қонхўрлик.

ساب сабағ — 1) сабоқ, дарс; 2) илғорлик; بردن — биринчилиكنи олмоқ, голиб чиқмоқ.

ساب сабағхон — ўқувчи.

ساب саби — стиль, услуб.

ساب сабўк — 1) енгил; 2) илдам; 3) енгилтак; енгилтак қиз.

ساب сабўкаслэхэ — енгил қуроллаган.

ساب сабўкбор — 1) енгил юкли; 2) ҳаракатчан, чаққон, эпчил.

ساب сабўкбори — парвосиз яшаш, ташвишсизлик.

ساب сабўкпо — тезюрар.

ساب сабўкхэрад — ақли кам, ақлдаёзган, тентак, телба.

ساب сабўкхиз — илдам, эпчил, чаққон.

ساب сабўкхизи — илдамлик, эпчиллик, абжирлик, чаққонлик.

ساب сабўкдүш — 1) ташвишдан холи, беғам; 2) бўйдоқ.

ساب сабўкдуши — 1) беташвишлик, ғам билмаслик; 2) бўйдоқлик.

ساب сабўкрўв — енгилтак, оёғи енгил.

ساب сабўкрўви — енгилтаклик.

ساب сабўксор ва سبك سار сабўксар — енгилтак, бетайин, субутсиз.

ساب сабўксори — енгилтаклик.

ساب сабкшэнос سبك شناس — стилист, стил устаси.

ساب сабкшэноси سبك شناسي — стилистика.

ساب сабўкмойэ سبك هايه — арзон, арзон баҳо.

ساب сабўкмағз سبك هفتي — бефаросат, эси паст.

ساب сабўкмағзи سبك مفتي — эси пастлик, бефаросатлик.

ساب сўбўл سبيل 2 нинг кўплиги.

ساب сэблат кўплиги سبيل сэбол — мўйлов, мурт.

ساب сабу — кўза.

ساب сабус — кепак.

ساب сабусэ — кепак, қипиқ.

ساب сабил¹ سبيل — мўйлов, мурт; бирор كسى را چوب گردن кишининг оғзини мойламоқ.

ساب сабил² кўплиги سبيل сўбўл —

1) йўл; 2) восита, чора, усул;

ابى ~ اقشمار қисқача.

ساختو сахтру — безбет, юзи қаттиқ.

ساختسار сахтсар — гап ўтмайдиган,
 ўжар.
 ساختسار сахтсари — ўжарлик, қайсар-
 лик.
 ساختشما сахтшомэ — мянинг қаттиқ
 қобиги.
 ساختكوت сахткӯш — жуда ҳаракатчан,
 ҳаддан ташқари тиришқоқ.
 ساختگير сахтгир — талабчан, қаттиққўл.
 ساختگير сахтгири — жиддийлик, қатъий-
 лик, қаттиққўллик.
 ساختن сахтан қ. ساختنيان
 ساختيان сахтийон — сахтиён (тери).
 ساختره сўхр¹ — 1) заҳарханда; масха-
 ра; 2) кулгили.
 ساختره сўхр² — 1) мажбурий меҳнат;
 ҳарб. навбатдан ташқари
 наряд, 2) мусодара, реквизиция.
 ساختن сўхан — сўз, гап.
 ساختن آر сўханоро — 1) чечан; 2) нотиқ.
 ساختن آر او سўханорои — 1) чечанлик; 2) но-
 тиқлик.
 ساختن پراگ سўханпарокани — радио эшит-
 тириш.
 ساختن پرد سўханпардоз — нотиқ.
 ساختن پرد او سўханпардози — нотиқлик.
 ساختن پرو سўханпарвар ёки ساختن پرو
 сўханпиро ва ساختن پرو دان сўхан-
 дон — гапдон, гапга уста; ёзув-
 чи, шоир; нотиқ.
 ساختن چين سўханчин — чақимчи.
 ساختن چينه سўханчини — чақимчилик.
 ساختن دان سўхандон қ. ساختن پرو
 ساختن ران سўханрон — докладчи, лектор.
 ساختن رانو سўханрони — лекция, доклад.
 ساختن رس سўханрас қ. ساختن فهم
 ساختن سار سўхансоз — гап тўқувчи, ғий-
 батчи.
 ساختن ساز سўхансози — гап тўқиш, ёлғон
 гап тарқатниш.
 ساختن فهم سўханфаҳм ва ساختن رس
 рас — гапга тушунадиган, ид-
 рокли, фаросатли, зеҳнли.

ساختن ور сўханвар — 1) ёзувчи, шоир;
 2) нотиқ, сўзга уста.
 ساختى сахи — сахий.
 ساخت سادд кўплиги سادود тўсиқ,
 девор.
 ساخت ساداب саддоб — тўғон.
 ساخت اجنه سадожат — соддалик, оддийлик.
 ساداد садод — 1) адолат; 2) тўғри-
 лик, ростлик; 3) идрок.
 ساداد سўдод — димов битиши; тумов.
 ساده садэ — 1) юзлик; 2) аср.
 سار сар — бош.
 سار سэрр кўплиги سار اسرار асрор — сир.
 سار сўр — 1) сирғаниш, сирпаниш,
 тойниш; سار خوړون сирғанмоқ;
 2) рақснинг бир тури.
 سار سаро¹, сўро қ. سارودن
 سار سаро² қ. ساراي
 ساراب сароб — сароб.
 سارابستان саробўстон — уй ёнидаги боғ,
 томорқа.
 ساراسر саросар — бошдан оёқ, бутун.
 ساراغ сўроғ — қидириш, суриштириш;
 ساراغ ~ ساراغ ~ суриштирмоқ, хабар
 олмақ.
 ساراي сарой¹, сўрой қ. سارودن
 ساراي сарой² ва ساراي سارо — сарой.
 уй.
 سارايت сэройат — ўтиш, юқниш; سارايت ~
 ўтмоқ, юқмоқ.
 سارايت کردن سэройаткардани — юқумли,
 юқадиган.
 سارايت خواجه саройхожэ — ҳарам ходими.
 سارايت دار саройдор — сарой назоратчиси.
 سارايت سارойэш — куйлаш, ашула ай-
 тич; сайраш.
 سارايت سارойандэ — 1) куйловчи; сай-
 роқн; * سارايت ~ сайроқн қуш;
 2) ашулачи, ҳофиз.
 سارايت سариондан қ. سارودن
 سارب сўрб — қўргошин.
 سارباز сарбоз¹ — солдат.

- سۈرۈش **сарбоз**² — усти очик, қопқоқсиз.
 سۈرۈش **сарбозхона** — казарма, ҳарбий барак.
 سۈرۈش **сарбозгири** — ҳарбий хизматга олиш, чақириш; ~ **هوزه** ҳарбий хизматга чақириш пункти.
 سۈرۈش **сарбаҳо** — хун.
 سۈرۈش **сарбаҳр** — полиция капитани.
 سۈرۈش **сўрби** — қўрғошинли; ~ **چاپ** типография.
 سۈرۈش **сарбинэ** — ҳаммомда ечиниш хонаси.
 سۈرۈش **сарпос** — 1) полиция генерал-майори; 2) қоровул бошлиғи.
 سۈرۈش **сарпосбон** — сержант, младший сержант; ~ **سە** *старший сержант.
 سۈرۈش **сарпон**¹ — шиппак.
 سۈرۈش **сарпон**² — хат ташувчи, хизматкор, югурдак; ~ **پيچار** *юрвчи бемор.
 سۈرۈش **сарпараст** — 1) ҳомий, тарбиячи; 2) касал боқувчи; 3) бошлиқ.
 سۈرۈش **сарпарастор** — бош фельдшер.
 سۈرۈش **сарпараст** — восийлик, ҳомийлик; ~ **تحت** * раҳбарлиги остида, восийлигида; 2) касал боқиш.
 سۈرۈش **сарпэзэшк** — бош врач.
 سۈرۈش **сарпэстонак** — эмизак, сўргич.
 سۈرۈش **сарпуш** — қопқоқ, клапан; муфта.
 سۈرۈش **сарпич** — 1) гайка; 2) винт қалпоғи; 3) салладаги зебузйинат; 4) итотсиз, бўйсунмас, сўзга кирмайдиган.
 سۈرۈش **сарпичи** — бўйин товлаш, бош тортиш.
 سۈرۈش **сўрт** — бошоқ.
 سۈرۈش **сартоб** — бўйин товловчи, ўжар.
- سۈرۈش **сартоби** — бўйин товлаш, бош тортиш; ўжарлик, қайсарлик.
 سۈرۈش **сартопо** ёки **сарاپа** **саропо** — бошидан охиригача, бошдан-оёқ.
 سۈرۈش **сартож** — тиллақош.
 سۈرۈش **сартосар** ва **саросар** — бошидан охиригача, бутунлай.
 سۈرۈش **сартарош** — сартарош.
 سۈرۈش **сартип** — генерал-майор, бригада генерали.
 سۈرۈش **сарчархи** — бош айланиш, эсанкираш.
 سۈرۈش **сарчашмэ** — булоқ, манба, чашма.
 سۈرۈش **сарчин** — танланган, энг яхши, аъло даражали.
 سۈرۈش **сарҳадд қўллиги** **сарҳаддот** — чегара, чек, атроф, ҳад.
 سۈرۈش **сарҳаддор** — 1) чегара комиссари; 2) чегарачи.
 سۈرۈش **сўрх** — қизил.
 سۈرۈش **сархорэ** — сочга қадайдиган шпилка.
 سۈرۈش **сархарид** — тўланадиган пул (таннарх).
 سۈرۈش **сархас** — бот. папоротник, қирққулоқ.
 سۈرۈش **сўрхак** — қизамиқ; ~ **دراوردن** қизамиқ чиқармоқ.
 سۈرۈش **сўрхгун** — қизил рангли, қизғиш.
 سۈرۈش **сархам** — боши эгилган, боши ҳам; ~ **شمار** бошни қуйи солмоқ, бошни эгмоқ.
 سۈرۈش **сўрхму** — малла соч.
 سۈرۈش **сўрхной** — қизилўнғач.
 سۈرۈش **сархурдэ** — аҳмоқ, нодон, миясини еган.
 سۈرۈش **сархуш** — ширакайф.
 سۈرۈش **сўрхи** — қизиллик.
 سۈرۈش **сархирэги** — ҳижолат тортиш, ҳижолат, уялиб қолиш; эсанкираш, довдираш; изтироб.

- سرخيره** sarхирэ — уялтирилган; изти-робга келган.
- سرخیل** sarхэйл — отликъ отряд бошлиғи.
- سرد** сард — совуқ; **شەلەن** ~ совумоқ, кўнгли қолмоқ; **کردن** ~ совутмоқ, музлатмоқ.
- سردآب** сардоб ва **سردآبه** сардобэ — 1) иссиқ кунда ўтириладиган ертўла; 2) ер ости сув омбори; 3) ертўла, музхона.
- سردار** сардор — сардор, бош қўмондон; командир, қўмондон.
- سرداش** саррдош — қадрдон дўст, сирдош.
- سردآور** сардовар — бирлашган ҳакамлар бошлиғи, бош арбитр.
- سردبیر** сардабир — 1) бош редактор; 2) бош секретарь.
- سردخانه** сардхонэ — музхона.
- سردر** сардар — бинонинг олд томони, фасад.
- سرزمین** сарзамин — мамлакат.
- سرزنش** сарзанэш — таъна, гина; ко-йиш, танбих; **وسمی** ~ виговор.
- سرسام** сарсом — 1) алаҳлаш, босинқираш, иситма, безгак; 2) менингит.
- سرسام‌آور** сарсомовар — бошни айлантирадиган, эсанкиратадиган, ҳайратда қолдирадиган, гангитадиган.
- سرسخن** сарсўхан — сўз боши, муқаддима.
- سرسابز** сарсабз — яшил, яшнаган.
- سرسابزی** сарсабзи — 1) яшнаш, гуллаш; 2) хурсандчилик.
- سر سرا** сарсаро — вестибюль, даҳлиз.
- سر سرکی** сарсараки — юзаки, наридан-бери.
- سر سره** сўрсўрэ — 1) яхмалак, каток; 2) яхмалак отиш.

- سرسلامتی** сарсаломати — таъзия; **تفتن** ~ таъзия билдирмоқ.
- سرشار** саршор — лиммо-лим, лик тўлган, тўлиб тошган.
- سرشت** сэрэшт — яратилиш, табиат, характер.
- سرشتن** сэрэштан — 1) қормоқ, аралаштирмоқ; 2) яратмоқ.
- سرشمک** сэрэшк — қўз ёши.
- سرشک‌خنده** сэрэшкхандэ — севинч ёшлари.
- سرشکستگی** саршэкастэги — ор, номус, ҳаё, уят, ҳижолат.
- سرشکسته** саршэкастэ — ҳижил бўлган, номуси букилган.
- سرشیر** саршир — қаймоқ.
- سرشماری** саршўмори — аҳолини рўйхатга олиш.
- سرطان** саратон — 1) мед. саратон; 2) саратон (шамсия йилининг тўртинчи ойи).
- سرطان‌شناسی** саратоншэноси — онкология.
- سُرعت** сўр'ят — сур'ят, тезлик.
- سرعت‌پیمای** сўр'ятпэймо — спидометр, таксометр.
- سرعمله** сарамалэ — иш боши, ўнбоши; бош ишчи.
- سرغین** сарғин ва **سرغینه** сарғинэ — карнай, сурнай.
- سرافراز** сарфэроз қ.
- سرفه** сўрфэ — йўтал; **کردن** ~ йўталмоқ.
- سرفیدن** сўрфидан — 1) йўталмоқ; 2) пора бермоқ; **اینجا باید چیزی** бу ерда йўталиш керак, пора бериш керак.
- سرغافله** сарғофэлэ — карвон боши.
- سرقت** сэр'гат — ўғрилик; **ادبی** * плагиатлик.
- سر قلم** сарғалам — перо.
- سرکنسول** сарғунсул қ.
- سرکار** саркор — 1) жаноб; 2) назоратчи, бошлиқ; 3) эронда офицер-

- лар составининг унвони (лей-тенантдан полковниккача).
- саркэтоб: (باز کردن) واگردن** **саркэтоб** саркэтоб: (баз کردن) фол очмоқ; (китоб билан олдиндан айтиб бермоқ).
- саркардэги** саркардэги — саркардалик, қўмондонлик, йўлбошчилик, раҳбарлик.
- саркардэ** саркардэ — 1) саркарда, йўлбошчи, раҳбар; 2) қўшинга қўмондонлик қилувчи.
- саркэш** саркэш — бебош, ўжар.
- саркэши** саркэши — 1) текшириш, ревизия; **кэрдн** ~ текширмоқ; 2) бебошлик, ўжарлик.
- саркўнсул** саркўнсул ва **саркўнсул** саркўнсул — бош консул.
- саркўнсулгари** саркўнсулгари ва **саркўнсулгари** саркўнсулгари — бош консулхона.
- саркуб** саркуб ва **саркуби** саркуби — бостириш, тор-мор қилиш; **شان** ~ бостирилмоқ, тор-мор қилинмоқ; **кэрдн** ~ бостирмоқ, тор-мор қилмоқ.
- саркуфт** саркуфт — таъна.
- сэркэ** сэркэ — сирка;
- сэркэ** сэркэ * **мфт аз есел** **ширинتراست** текин сирка асалдан ширинроқдир.
- сэркэабру** сэркэабру — бадқовоқ, қовоғи солиқ.
- сэркэабруи** сэркэабруи — бадқовоқлик, қовоғи солиқлик.
- сэркэфуруш** сэркэфуруш — 1) сиркафуруш; 2) **кўч**. бадқовоқ, қовоғи солиқ.
- сэркэфуруши** сэркэфуруши — 1) бадқовоқлик, қовоғи солиқлик; 2) таъна.
- сэркэфэшон** сэркэфэшон қ. **сэркэабру**
- сэркэфэшони** сэркэфэшони қ. **сэркэабру**
- саргўзар** саргўзар — чорраҳа.
- саргўзашт** саргўзашт — 1) саргузашт деса, воқеа; 2) ҳикоя, қи
- саргэрон** саргэрон — 1) боши оғи ган; маст; 2) аччири чи жаҳлдор, ғазабли.
- саргэрони** саргэрони — 1) мастлик, хушлик; 2) ғазаб, норози
- саргўрд** саргўрд — майор.
- саргардон** саргардон — 1) саргардон; ҳушини йўқотган, паришо
- саргардони** саргардони — 1) париш саросималик, эс-ҳушини тишлик; 2) саргардонлик.
- саргарм** саргарм — (бирор ишга) жаҳдини бериш, зўр қис билан машғул бўлиш.
- саргарми** саргарми — (бирор ишга) зиқиш, берилиш, банд бў
- саргўзид** саргўзид — **тар**. ислом м катларида мусулмон бўл кишилардан (жон бош олинадиган солиқ.
- саргўзин** саргўзин — сара (мол).
- саргўшодэ** саргўшодэ — очиқ (хат).
- саргаштэги** саргаштэги — 1) ажабл ҳайратланиш; 2) саргаш дайдилик.
- саргаштэ** саргаштэ — 1) ажабланг ҳайратланган; 2) сарг дайди.
- саргўл** саргўл — (бирор нарсани гул(и), сараси.
- саргуши** саргуши — пичирлаш;
- саргўш** саргўш * **саргўш** (саргўш) саргўш — қул айтмоқ, пичирламоқ.
- саргижэ** саргижэ — бош айланиш, кираш.
- саргин** саргин — гўнг.
- саргинғалтон** саргинғалтон — зоол. қўнғиз, калхамас.

сарлод — бино девори тошининг ёки ёлтининг юқори қатори.

сарлашкар ва сарлашгар — лашкар боши; қўмондон, дивизия генерали.

сармо — совуқ; ~ *خوردن* ша-молламоқ; ~ *زردن* совуқ урмоқ.

сармохўрдаги — шамоллаш.

сарморизон — яхлаш, музлаш.

сарморизэ — қиров.

сармозадаги — совуқ уриш.

сармозаде — совуқ урган, яхлаган, музлаган.

сармомак — бекинмачоқ.

сармолу ёки сармоу — совуққа чидамсиз одам, тез совуқ қотадиган.

сармойэ — 1) капитал; ~ *اصلی* *

асосий капитал; ~ *بانک* *

банк капитали; ~ *دائمی* *

доимий капитал; ~ *ذخیره* *

резерв капитали; ~ *سهامی* *

акционер капитали; ~ *گردان*

муомаладаги капитал; ~ *مالی* *

молия капитали; ~ *متحرک* *

оборот капитали; ~ *ؤزгарувчан*

капитал; ~ *گذاشتن* (ишга) капи-

тал қўшмоқ (қўймоқ); ~ *براه*

капитални оборот учун ишга солмоқ, 2) асосий

сабаб, асосий манба.

сармойэдор — капиталист.

сармойэдори — 1) капитализм;

сармойэдар — 1) монополистик ка-

питализм; ~ *انتصابی* *

саноат ка-

питализм; 2) капиталистик;

~ *سمازمانی* * капиталистик тузум.

сармад — доимий, боқий; абадийлик, чексизлик.

сармади — доимий, ўлмас, абадий, чексиз.

сармўдир — бош бошқарувчи, бош мудир.

сармаст — маст, сархуш, кайфи баланд.

сармасти — мастлик, маст бўлиш, сархушлик, қувноқлик.

сармашг — 1) ўрнак; ~ *گرفتني*

ўрнак олмоқ, ибрат олмоқ;

~ *قرار دادن* намуна учун ол-

моқ, намуна қилиб кўрсатмоқ;

2) чиройли ёзувда машқлар

учун намуна.

сэрўмшэнос — мед. серолог.

сэрўмшэноси — мед. серология.

сармағолэ — бош мақола.

сармўмайёз — бош контролёр.

сармўнши — 1) бош секретарь;

2) секретариат бошлиғи.

сармўвъэд — вексел бўйича тў-

лов муддати.

сүрмэ — сурма.

сүрмэи ва сүрмэи — сурма ранг.

сүрмэдэн ва сүрмэдэн — сурмадон.

сармизи — дастурхон.

сўрно к. сўрночи қ.

сарномэ — 1) хат боши; муро-

жаатнома, хитобнома; 2) ти-

тул листи.

сарнови — старший матрос.

сўрўнж, сэрэниж — сурик (қи-

зил ёки қизғиш жигар ранг бўёқ).

- سارناخ — калава.
 ساراند — галвир, элак.
 سارنەشين — 1) пассажир;
 2) команда, экипаж аъзоси.
 سۇرانغ — шприц.
 سارنەگون — 1) тўнтарилган, остин-устин қилинган; ағдарилган, йўқ қилинган; ~ ағдарилмоқ, уриб туширилмоқ (самолёт ҳақида); ~ тўнтармоқ, остин-устин қилмоқ, ағдармоқ, йўқ қилмоқ; улоқтириб ташламоқ.
 سارنەвەшт — тақдир, қисмат.
 سارنەيزە — милтиқ найзаси, штик.
 * ~ سياه (گوھی) сарв — 1) сарв;
 бот. қора арча; 2) кўч. хушқомат.
 سارвод — оғз. шеър, поэма, қўшиқ.
 سارвож — крепостнойлик;
 ~ крепостнойлик ҳуқуқи.
 سارвон — каштан.
 سارۇتان — отчи; ~ شاديم
 ҳозир орамиз очиқ.
 سۇرود — ашула, куй, гимн;
 * ~ Совет Иттифоқи гимни; ~ ملي
 давлат гимни; ~ خوانان
 ашула айтмоқ.
 سۇрудан ва ساروъидان
 ҳ. з. нег. سارو, сўро ва سارو
 сарой, сўрой — ашула айтмоқ, соз чалмоқ.
 سارвар — бошлиқ, сарвар, машхур шахс; хўжайин, эга.
 سۇرур — шодлик, хурсандчилик.
 سارвари — бошчилик, йўлбошчилик, раҳбарлик, ҳукмронлик;

- ~ گردن — ҳукмронлик қилмоқ; йўлбошчи бўлмоқ, бошчилик қилмоқ.
 سارۋسومون — саришталик, саранжомлик.
 سارۋستون — сарвзор.
 سۇروش — фаришта, малак.
 سارۋسادا — тўполон, жанжал, шов-шув; ~ گردن
 тўполон қилмоқ.
 سارۋكار — алоқа, муносабат;
 ~ داشتن
 алоқада бўлмоқ.
 سارۋيس — маиший хизмат.
 سارۋنگ — армия полковниги;
 * ~ دو (دوم)
 подполковник.
 ساري — сари — бошчилик, раҳбарлик, раислик, қўмондонлик; ~ گردن
 бошчилик қилмоқ, раҳбарлик қилмоқ, раислик қилмоқ, буюрмоқ.
 ساري — сари — серия.
 سيري — сэрри — сирли, махфий.
 سيرياني — сўрийони — сурьялик.
 سزا — сазо¹ — 1) сазо, танбиҳ; 2) мукофот; 3) лойиқ, муносиб.
 سزاور — сазовор, лойиқ, муносиб.
 سزابدن — 1) муносиб (лойиқ) бўлмоқ, ярашмоқ; 2) сазовор бўлмоқ, қозонмоқ, эришмоқ, арзимоқ.
 سست — сўст — суст, заиф.
 سستى — сўсти — заифлик, ожизлик, сустлик.
 سستاره سатар — сатторэ қ.
 سستبر سэтабр қ.
 سطر سатҳ кўплиги сўтух — сатҳ, юза; текислик.
 سطر سатр кўплиги сўтур — сатр, қатор; ~ سى
 абзац.

سطر آرا (й) — сатреро (й) — чизғич.

سطر بندی — сатрбанди — чизиқ чизиш, чизик тортиш.

سطور — сўтур нинг кўплиги.

سعادت — саодат — саодат, бахт.

سعادت — сәд кўплиги — сўуд — бахт; юлдузларнинг бахтли жойланиши.

سعادت — сўадо — сәид нинг кўплиги.

سعادت — сўуд — сәид нинг кўплиги.

سعی — сәй — тиришиш, уриниш; интилиш; ~ کردن — тиришмоқ, уринмоқ.

سعید — сайд кўплиги — сўадо — бахтли.

سعدو — сўғду — ҳасип.

سفارت — сәфорат — элчилик.

سفارتخانه — сәфоратхона — элчихона.

سفارش — сәфорәш ва сәпорәш — нақаз, зақаз, буюртма.

سفارش دهنده — сәфорәшдәхандә ва

سپارش دهنده — сәпорәшдәхандә — зақазчи, буюртувчи.

سفارش نامه — сәфорәшномә ва сәпорәшномә — зақаз, буюртма (ёзма).

سفارشی — сәфорәши ва сәпорәши — зақазли буюртма (хат).

سفال — сўфол ва سوفال — суфол — 1) сопол; 2) черепица.

سفالت — сафолат — пасткашлик, қабихлик, разиллик, мурдорлик.

سفال ساز — сўфолсоз ёки سوفالگر — суфолсоз, суфолгар — кулол.

سفتن — сўфтан ва سنبیدن — сўмбидан Ҳ. 3. нег. سنب — парма-ламоқ, тешмоқ.

سفته — сўфтә — пармаланган, тешилган.

سفته — сафтә — вексель, қарз олганлик тўғрисидаги тилхат.

سفته باز — сафтәбоз — биржа савдогари.

سفر — сафар — сафар; ~ رفتن — сафарга чиқмоқ, сафар қилмоқ.

سفره — сўфрә — дастурхон; ~ برچیدن — дастурхон йиғиштирмоқ;

~ گسترده — дастурхон ёзмақ.

سفره خانه — сўфрәхона — овқатхона.

سفلا — сўфало — сәил нинг кўплиги.

سفلی — сўфләги, сәфләги — пасткашлик, разиллик.

سفله — сўфлә, сәфлә — паст.

سفلا — сўфло — энг паст, энг разил.

سفید — сафид, сәфид — 1) оқ; ~ شدن — оқармоқ; ~ کردن — оқартирмоқ, оқламоқ; 2) равшан, тиниқ.

سفیدار — сафидор — терак.

سفید پوست — сафидпост — оқ танли.

سفید چشم — сафидчешм — юзсиз, шарманда, сурбет.

سفید گر — сафидгар — оқловчи.

سفید گری — сафидгари — оқартиш, оқлаш; ~ کردن — оқламоқ.

سفیدی — сафиди — оқлиқ, оқ ранг.

سفیر — сафир кўплиги — сўфиро — элчи.

سفیل — сафил кўплиги — сўфало — паст, разил, қабих.

سفینه — сафинә кўплиги — сафозн ва сафойән — кема, корабль; * کیهان پیم (کیهانی) — космик кема; * غزل — ғазаллар тўплами.

ساق — сағ — одд. танглай; ~ زدن — ямламоқ.

سقا — сағго — сув ташувчи.

سقام сағом — касаллик, нохушлик.
سغار сағар — дўзах, жаҳаннам.
سقرات сағарлот ва **سقات** сағлот —
 1) қип-қизил; 2) қип-қизил
 рангли кийим ёки газмол.
سقر сағғаз — 1) сақиз, мастика;
 2) терпентин (нинабаргли да-
 рахтлардан чиқадиған ва ме-
 дицинада ҳамда лок ва бўёқ
 тайёрлашда ишлатиладиган
 смолали шаффоф шира).
سقط сағат — 1) чиқинди, ташланди,
 брак; 2) сўкиш, ҳақорат қи-
 лиш.
سقف сағф **كۇپليگي** сўғуф —
 шип.
سقلابي сағлаби **سقالبه** сағала-
 лэбэ—славян, славянларга онд.
سقات сағлот қ. **سقولات**
سقلمه сўғлүмэ — муштлаш.
سقوط сўғут — 1) тушиб қолиш;
 2) бузилиш, емирилиш.
سقوف сўғуф **سقف** нинг кўплиги.
سقيم сағим — 1) нотўғри, хато,
 2) касал.
سكافي саккоф — этикдўз, кавшдўз.
سكافي саккофи — этикдўзлик.
سكاك саккок — 1) пичоқ устаси;
 2) танга пул ясовчи; 3) аррачи.
سكان сўккон¹ — руль.
سكان сўккон² **ساكن** нинг кўплиги.
سكان دار сўккондор ва **سكان گير** сўк-
 конгир — рулни бошқарувчи
 киши.
سكته сактэ — 1) мед. мняга қон қу-
 йилиши ва бунинг натижасида
 фалаж бўлиш; **کردن** ~ мняга
 қон қуйилиши касалига мубта-
 ло бўлмоқ, мняга қон қуйили-
 шидан ўлмоқ; **قلبى** ~ инфаркт;

2) зарба, зарар; **وارد آوردن** —
 бирор нарсага зарар етказмоқ
 халал бермоқ.
سكسكه саксакэ — ҳиқичоқ, ҳиқичоқ ту
 тиш; **کردن** ~ ҳиқичоқ тутмоқ
سكنت сакнат — 1) дам, истироҳат
 дам олиш учун тўхташ; нафа-
 ростлаш, пауза; 2) *грам.* ун
 дошдан кейин унли товушнинг
 йўқлиги.
سكنج сэкўнж — 1) йўтал; 2) қириш
 қиртишлаш, тарашлаш; 3) тиш
 лаш, қопиш, чақиш.
سكنجيدن сэкўнжидан — 1) йўталмоқ
 2) қирмоқ, қиртишламоқ
 3) тишламоқ, қопмоқ, чақмоқ.
سكنه саканэ **ساكن** нинг кўплиги
سكنه сэканэ — *тех.* парма, бурғи.
سكني сўкно — яшаш, бирор ерда ту-
 риш, истиқомат қилиш, биро-
 ерда яшамоқ, турмоқ, истиқо-
 мат қилмоқ.
سكو саку — 1) тош супача; 2) плат
 форма.
سكوت сўкут — сукут, жимлик; **گذردن** ~
اندن жим, индамай ўтмоқ
علامت رضا است ~ сукут
 розилик аломатидир.
سكون сўкун — 1) тинчлик, ором
 осойишталик, ором, роҳат-фа-
 роҳат; 2) *грам.* сукун.
سكونت сўкунат — 1) туриш, яша-
 ш; 2) ўтроқлик.
سكه сэккэ — 1) танга пул; 2) штамп
سكه شناس сэккэшенос — нумизмат.
سكين сэккин **كۇپليگي** сэкоки
 — пичоқ, пичоқча.
سگ саг — ит, кучук; **آبي** ~ * қу-
 дуз; **پاگوناه** ~ * калта оёқ ит

تازی ~ *този ит; *соқ-
чи ит; *خانگی ~ кўппак ит;
دویا ~ *зоол. сувсар; *دویائی ~
тюлень.

сәгол ва сәголэш — 1) мулоҳаза, фикр, хаёл; 2) ёвуз, ёмон ният, ўй.

сэголидан — 1) мулоҳаза қилмоқ; ўйламоқ, бош қотириб фикр юргизмоқ; 2) бирор ёвузлик қилишни ўйламоқ, ёмониятда бўлмоқ; 3) ёмонламоқ, ғийбат қилмоқ (тарқатмоқ).

سگانگور сагангур — итузум.

سگيان sagbon — итбоқар, ит боқувчи.

سَل sal — сол, паром, кема.

سۇل сўл(л)¹ — ўпка.

سَلَّ сэлл, сўлл² — сил.

سلاح сәлоҳ — кўплиги **اسلحة** асләхә —
қурол, аслаҳа; **اتقى** * —

атом қуроли; برداشتق
қурол кўтармоқ.

سلاسەل салосэл سلاسەل нинг кўплиги.

سلطان салотин нинг кўплиги.
 سلام салом — 1) салом; 2) гимн;
 3) тинчлик.

سلامت саломат — саломат, софлом.

سلامتي саломати — саломатлик, соғлик.
 سۇلومي сўломи — бармоқ бўғини, қўл
 ва оёқ бармоқларининг суяги.

судралиб ~ راه رفتن: саллонэ: سالانه
бормоқ.

салб — ўғирлаш: тортиб олиш,
идора қилиш ҳуқуқидан маҳ-
рум қилиш; **مالکیت** ~ * мулкка
эга бўлиш ҳуқуқидан маҳрум
қилиш (бўлиш); **تسليم** ~ тор-
тиб олинмоқ.

салби — салбий, инкор этади-
ган.

سالاخشور салахшур — жанговар.

салосэл *سالوسل* *كۆپلىگى* сәлсәлә *سلسله*
1) тизма, сйләнлә, занжир; қа-
тор, серия; *جبال* ~ * тоғ тизма-
си; *جىنايىتىن* ~ занжирни сил-
тамоқ, *кўч. сабаб* бўлмоқ; 2) ша-
жара; *نەسب* ~ * насаб шажа-
раси; 3) система; *اعصاب* ~ *
нерв системаси.

سلطان сўлтон **کۇچلۇق** салотин — 1) эски термин армия капитани; 2) султон, подшоҳ. **سلطنت** салтанат — идора қилиш, ҳукмронлик қилиш, монархия; ~* **مشروطه** конституцион монархия; **گردن** ~ подшоҳлик қилмоқ, ҳукм сурмоқ, бошқармоқ.

سلطنت طلب салтанатталаб — монархист.
 سلطنت طلب салтанатталаби — монархизм.

سلطه сўлтэ — ҳокимият, гегемония, диктатура; **پرولتاریا** ~* пролетариат диктатураси; пролетариат гегемонлиги.

1) қатор, саф; 2) категория.

салам — ўсаётган ғаллани со-
тиш ва сотиб олиш.

салмони — сартарош; ~ **دكان** *
сартарошхона, сартарош дўко-
ни.

سۈلۈك сۈлүк — муомала, хулқ, ахлоқ,
фeyл-атвор; хатти-ҳаракат;
~ * حسن хушмуомалалик;
2) тариқат.

سەلۇل — 1) биол. хужайра ~*
 زندە — 2) тюрьма
 камераси; 3) хужра.

سەلۇلۇز — целлюлоза.
سەلى — сил, сил билан оғри-
ган.

- ساليخ** салих — қурол, яроғ, қуролла-
ниш.
- سالييس** салис — равон, аннқ, тушунар-
ли, таъсирчан (нутқ, шеър ҳа-
қида).
- ساليقه** салитэ: ~ **زن** * шаллақи хотин.
- ساليقه** салигэ — дид, завқ.
- سليم** салим — 1) соғлом, тўғри;
2) илтон чаққан одам.
- سم** самм — заҳар; **الغار** ~ маргмуш.
- سم** сўм ва **سمنب** сўмб — туёқ;
~ **چاگدار** * — айри туёқ;
- سما** само **كۈنلۈگى سماوات** самавот
~ **سماوات** самовот — кўк, ос-
мон, само.
- سماع** сэмо, само — эшитиш, қулоқ
солиш, тинглаш.
- سماعى** сэмои — 1) традицион, одат
бўлиб қолган; оғиздан оғизга
кўчиб юрадиган; 2) **грам.** тра-
дицион формалар; ~ **قۇل** *
потўғри феъл.
- سماوات** самовот қ. **سما**
- سماور** самовар — самовар; **آتش كردن** ~
самовар қўймоқ.
- سماوى** самови — 1) осмоний; 2) ҳаво
ранг.
- سمت** самт — тараф, томон.
- سمت** сэмат — мансаб, мартаба; си-
фат; ~ **به** * сифатида.
- سمدار** саммдор — заҳарли.
- سمداران** сўмдорон — зоол. туёқдилар.
- سمر** самар — 1) кечки суҳбат;
2) ҳикоя, ривоят.
- سمر** сўмар — қамишзор.
- سمسار** сэмсор **كۈنلۈگى سمساره** самосэ-
рэ — эскип-туски сотувчи, эски-
фуруш.
- سمشكافتگان** сўмшэкофтэгон — зоол. айри
туёқдилар.
- سۈمشەكوфтە** сўмшэкофтэ — айри туёқли.
- سمشەناس** саммшэнос — токсиколог.
- سمشەناسى** саммшэноси — токсикология.
- سمج** самъ — тинглаш, қулоқ солиш;
به ~ و ساداپدن (وسايفدن)
хабар бермоқ, эшиттирмоқ;
به ~ گى و سجاددن биров-
нинг қулоғига етмоқ.
- سمجى** самъи — эшитиш; ~ **عوامل** *
эшитиш асбоблари.
- سمن** саман — суман (гул).
- سمن بو** саманбу ва **سمن بوي** саманбуй
— суман исли.
- سمند** саманд — саманд* от.
- سماوات** самавот қ. **سما**
- سمى** самми — заҳарли, заҳарловчи;
~ **غاز** * заҳарли газ.
- سمى** самн¹ — юқори, баланд, юсак.
- سمى** самн² — адаш.
- سمويت** саммийат — заҳарлик.
- سمويت** самир — ҳамсуҳбат.
- سمويت** самин — семиз.
- سمن** сэнн¹ **كۈنلۈگى اسنان** аснон —
ёш; **به ~ بلوغ** * болоғат; ~ **به** *
болоғат (воя)га
етмоқ; **به ~ شىباب** * йигитлик.
- سمن** сэнн² **كۈنلۈگى اسنان** аснон —
тиш.
- سنا** сано — 1) ёруғлик, жило;
2) юсаклик, олий мартаба.
- سنا** сэно — сенат; ~ **مجلس** * сенат
мажлиси.
- سنا** сэннан — ёшига қараб, ёши бў-
йича.
- سنايل** санобэл **سنبيل** нинг кўплиги.
- سنان** сэнон **كۈنلۈگى اسنه** асээнэ —
найза; найза учи.
- سنب** сўмб¹ қ. **سفتن**

- سېنب** сўмб² қ. سم
سېنبۇل сўмбўл — 1) сумбул; 2) бошоқ.
سېنبال самбал — оғз. эпсизлик, уқув-
 сизлик.
سېنبالкор самбалкор — эпсиз, ишбилмас.
سېنبۇلە сўмбўлә — 1) сунбула; 2) бо-
 шоқ; **بېسېن** ~ бошоқламақ.
سېنبوسە самбусә — сомса.
سېنبە сўмбә — сумба.
سېنبىدان сўмбидан қ. **سېمىتىن**
سۇننات сўннат кўплиги **سۇنان** —
 1) одат, қонда, традиция;
 2) суннат.
سېنج санж 1) қ. **سېنجىش** 2) андаза,
 ўлчов.
سېنجىش санжэш — 1) ўлчаш, тортиш;
 2) баҳолаш, солиштириш.
سېنجىدان санжидан ва **ساختان**
 қ. э. нег. **سېنج** санж — 1) ўл-
 чамоқ, тортмоқ; 2) баҳола-
 моқ.
سناد санад кўплиги **اسناد** аснод —
 ҳужжат.
سنادى санади — ҳужжатли; * **فيلم**
 ҳужжатли фильм.
سندىكا сэндиқо — синдикат, сохта
 профсоюз.
سنگ санг — тош; **خارا** * гранит.
سنگ پۇشت сангпўшт — тошбақа.
سنگ تراش сангтарош — тош йўнувчи, санг-
 тарош, тош тарашловчи.
سنگ چاشم сангчашм, сангчэшм — зоол.
 қарқуноқ.
سنگ خاره сангхорә — қаттиқ тош, гранит;
 кремень.
سنگ دور сангдор — тошлоқ; тоши бор.
سنگدان сангдон — жиғилдон (қушлар-
 да)
سنگدول сангдәл — тошбағир, бағритош,
 золим.
- سنگدلى** сангдәли — тошбағирлик, бағ-
 ритошлик, золимлик.
سنگر сангар — окоп; баррикада, ис-
 теҳком.
سنگر بندى сангарбанди — ҳарб. ҳарбий ис-
 теҳкомлар қуриш ишлари, бар-
 рикада қуриш; **کردن** ~ бар-
 рикада қурмоқ.
سنگر سازى сангарсози — ҳарб. окоп қазиш,
 траншея қазиш; **کردن** ~ окоп
 ковламоқ.
سنگرو сангру — сурбет, безбет.
سنگريزه сангризә — шағал, майдаланган
 тош.
سنگسار сангсор — 1) тошлик жой;
 2) тошбўрон; **کردن** ~ тошбўрон
 қилмоқ, сангсор қилмоқ.
سنگ فروش сангфарш — 1) тош ётқизиш;
 2) тош йўл, тош кўча.
سنگ قاپ сангғўллоб — палаҳмон; соп-
 қон.
سنگ قلم زن сангғаламзан — тошга ўйиб
 ёзиш, гравёр.
سنگك сангак — узун ясси нон.
سنگين сангин — оғир, вазмин.
سنگيني сангини — оғирлик, вазмин-
 лик.
سنى сўнан **سنت** нинг кўплиги.
سنوات санабот **سنة** нинг кўплиги.
سنوى санави — йиллик, бир йиллик.
سنة санә кўплиги **سنوات** санабот —
 йил; **آينه (آيه)** * келаси
 йил; **ماضى** * ўтган йил.
سنى сани — олий, юксак, олижаноб,
 улуғвор.
سوى су¹ ва **سوى** суй¹ — тараф, то-
 мон; **باين** бу тарафга;
 ~ **بآن** у (ўша) тарафга; ~ **به**

- دانشگاه** **هیروم** мен университетга бораман, мен университет томонга бораман; ~ **او (به) *** у осмонга қараяпти.
- سو** **су**² — 1) нур, ёруғ; **چراغ** ~ * чироқ нури, ёруғи; 2) кўриш қуввати.
- سوء** **су**³ — ёмонлик, бузуқлик, ярамаслик; ~ **اخلاق** ~ * ахлоқ бузуқлиги; ~ **اداره** ~ * аҳмоқона бошқарув (идора қилиш); ~ **استفاده** ~ * сунистеъмол қилиш.
- سواء** **саво** — 1) тенглик, бир хиллик, ўхшашлик; 2) ташқари, бошқа; алоҳида; 3) бир хил, баробар, тенг.
- سواحل** **савоҳэл** — **ساحل** нинг кўплиги.
- سواد** **савод** — 1) нусха, кўчирма; ~ **تصاديقه (تصديق شده)** ~ * тасдиқланган нусха; ~ **پر داشتين** нусха кўчирмоқ; 2) қора, қоралик, 3) саводлилиқ, савод.
- سوادنداري** **саводнадори** — саводсизлик.
- سوار** **сэвор** **کپليگي اساور** асовэр ва **اسوره** асварэ — билагузук.
- سوار** **савор** — 1) сувор, отлиқ, чавандоз; ~ **شدن** ~ минмоқ, чиқмоқ (транспортга).
- سوار نظام** **савернэзом** қ. **سواره نظام**
- سواره** **саворэ** — отлиқ.
- سواءل** **сўол** — савол, сўраш; **گردن** ~ сўрамоқ.
- سؤال نامه** **суолномэ** — анкета.
- سوخ** **сух** — 1) ёқилғи, ёнилғи; 2) куйиш **شدن** ~ куймоқ (бекор бўлмоқ).
- سوخ توما** **сухтомо** — карбюратор.
- سوخ تان** **сухтан** қ. э. **нег. سوختن** 1) ёнмоқ, куймоқ; 2) зарар кўрмоқ.
- سود** **суд**¹ — фойда, наф, манфаат, суд; **کیریم** ~ * **مازاد** қўшимча фойда; устама фойда; **ویژه** ~ соф фойда; **بردن** - фойда олмоқ, фойда келтирмоқ; **داشتن** ~ фойдали бўлмоқ; **رساندن** ~ (آوردن) фойда, наф келтирмоқ.
- سود** **суд**² — сода.
- سودا** **сўвдо**¹ — 1) *мед.* савдо, меланхолия, хафақон; 2) қоралик; 3) *мед.* темирлатки; қўтир, қирчанғи.
- سودا** **сўвдо**² — 1) кучли завқ, ҳавас, эҳтирос; ортиқ даражада асабийлашиб кетиш, дарғазаб бўлиш; 2) ишқий алоқа; **سوداهای** **хам** **بختم** хом хаёлларга берилб кетмоқ.
- سودا** **сўвдо**³ — савдо-сотик.
- سوداگر** **сўвдогар** — савдогар, сотувчи, коммерсант.
- سوداگری** **сўвдогари** — савдо, коммерция.
- سودآور** **судовар** — фойдали, фойда келтирувчи.
- سوداوی** **сўвдови** ва **سودائی** **сўвдои** — савдойи.
- سودائی** **сўвдои** қ. **سوداوی**
- سودخور** **судхор** ва **سودخور** **судхўр** — судхўр.
- سودخواری** **судхори** ва **سودخورى** **судхўри** — судхўрлик.
- سودکش** **судкаш**, **судкэш** — эксплуататор.
- سودکشی** **судкаши** — эксплуатация.
- سودمند** **судманд** — фойдали.
- سودن** **судан** ва **سائیدن** **сондан** қ. э. **нег. ساءى** со ва **سوى** сой — ишқамоқ, уқаламоқ; янчмоқ; едилмоқ.

- سۈدى** **судо** — 1) процент тўлаш шарти билан олинган пул; 2) суд-хўр.
- сۈر¹** — 1) базм; 2) тўй.
- сۈр²** — бўз от (гўёки бахтсизлик келтирар эмиш).
- сۈр³ кўплиги** **асвор** — шаҳар девори, деворга терилган тошларнинг қатори.
- сурух** ва **сулох** — тешик, ковак; туйнук;
(**دماغ**) ~ бурун тешиги (парраги); **زېرۋىن** ~ * ин, гор, уя.
- сурон** — чуғурчуқ.
- суртмэ** — чана.
- сурчарон** — текинхўр, текин-томоқ, паразит.
- сурчарони** — текинхўрлик, паразитизм.
- сурчи** — извош ҳайдовчи.
- сурсот** ва **сэйурсот** — 1) ем-хашақ, озиқ-овқат; 2) маҳсулот реквизицияси (душмандан олинадиган).
- сурсотчи** — маҳсулот билан таъминловчи, маҳсулот етказиб берувчи.
- суршүфэ** — қизиган, қизиб кетган.
- сурмэ қ.** **سر مه**
- сурмэи қ.** **سر مه ای**
- сурна** **сурной** ва **سرنا** **сўрно** — сурнай.
- сурночи** **сурнозан** — сурнайчи.
- сурной қ.** **سورنا**
- сувар** — сура (қуръоннинг боби).
- сури** — қизил гул.
- суз** — 1) қ. **سوختن** 2) ён(дир)иш, ловулла (ти)ш, ачи (шти-ри)ш; **سرد(سرما)** ~ * аччиқ совуқ.
- сузо** — 1) ёнилғи, ёқилғи; 2) ёнадиган.
- сузок** — сўзак.
- сузон** — 1) ачиштирадиган; 2) ёндирадиган, куяётган.
- сузондан** ва **сузонин** — ёндирмоқ, куйдирмоқ, ўт ёқмоқ.
- сузэш** — 1) (ён(дир)иш), ёқиш, куй(дир)иш; меъда (жиғилдон) қайнаш.
- сузак** ва **сузэ** — 1) майда хусибзар.
- сузан** — игна; **جوالدوز** ~ * жу-волдиз; **لھافوزی** ~ * катта (кўрпа) игна, **زۇن** ~ узел қилмоқ.
- сузнок** — 1) қайноқ, куйдирадиган, ёндирадиган; 2) **кўч**. ачинарли, кишининг раҳмини келтирадиган, юракни эзади-ган.
- сусмор** — калтакесак; **آبی** ~ * тимсоҳ.
- сусойлдемукрот** — социал-демократ.
- сусойлдемукроси** — 1) социал-демократия; 2) со-циал-демократик; **جمنشی** ~ социал-демократик ҳаракат.
- сусойлрэфармист** — социал-реформист.
- сусойлизм** ва **сусойлисм** — **علمی** ~ * илмий социализм; **اتوی** ~ * утопик (хаёлий) социализм.
- сусойлист** — социалист.
- сусойлисти** — социалистик; **انقلاب** ~ социалистик револю-ция; **جامعه** ~ социалистик жамият; **دولت** ~ * социалистик давлат.

سوسىيالىزم سۇسئولىسم қ. سوسىيالىسم
سوق сўғ — 1) ҳайдаш; жўнатиш;
2) туртки.

سوق суғ кўплиги اسواق асвор —
бозор, الدواب ~ мол бозори.

سوك суг — қайғу, алам, мотам.

سوغنامه сугномэ — некролог, таъзия-
нома.

سوغوار сугвор — мотамли, азадор.

سوغوارى сугвори — мотам тутиш.

سوغند сўвганд — қасам, қасамёд.

سولاخ сулох қ. سوراخ

سوم сэввўм سومين сэввўмин ва
سومى сэввўми — учинчи.

سومكس сэввўмкас — суд процессида
учинчи шахс.

سومى сэввўми қ. سوم

سوهان суҳон — эгов, аррача.

سوى суй қ. سو

سوى сави — бир хил, баробар, тенг.

سویت суит — муз. сюнта.

سویدا савэйдо, сўвэйдо — қорамтир,
қора.

سوئدى суэди — 1) швед; 2) шведчи.

سويسى суиси — швейцариялик.

سويه савийэ — савия, даража; тенг-
лик; ~ بال теппа-тенг, барабар.

سه сэ — уч.

سه گاه сэгоҳ — муз. сегоҳ.

سه گوشه сэгүшэ — 1) учбурчак; 2) уч
бурчакли.

سهل саҳл¹ — енгил, осон; کردن —
осонлаштирмоқ.

سهل саҳл² кўплиги سهول сўҳул —
текислик, водий, яланглик, да-
ла.

سه لا сэло — уч қаватли; ~ تخته*
фанера.

سهام саҳм кўплиги اسهام асҳом
бўлак, қисм, ҳисса, акция.

سهام саҳм² кўплиги سهام сэхом —

سهام саҳм³ — мат. косинус.

سهام саҳм⁴ — қўрқиш, даҳшат, ва
ма.

سهامدار саҳмдор — ҳиссадор, акционе

سهو саҳв кўплиги سهويات саҳви
— хато, янглиш, нуқсон.

سهولت сўҳулат — осонлик, енгилли

سهى саҳи — тўғри, келишган.

سه يك сэйэк — учдан бир.

سهيم саҳим — иштирокчи, пайчи, ҳ
садор, акционер.

سى си — ўттиз.

سياح сайоҳ — сайёҳ, саёҳатчи,
фарчи, турист.

سياحت сийоҳат — саёҳат.

سياحتنامه сийоҳатномэ — саёҳатнома,
фарнома.

سيادت сийодат — ҳокимият, ҳукмр
лик, салтанат.

سيار саййор — сайёр, кўчма, ай
надиган.

سياره саййорэ — планета, сайёра.

سياست сийосат — сиёсат, дипломати

سياست باز сийосатбоз ва سياستچى сий
сатчи — сиёсатчи, сиёсатб
найрангбоз.

سياست بازی сийосатбози — сиёсатчилик, с
сатбозлик, найрангбозлик.

سياست مدار сийосатмадор — сиёсий арб
дипломат.

سياسى сийоси — сиёсий; اقتصاد —
сиёсий иқтисод.

سياسيون сийосийун — сиёсий арбобл
дипломатлар.

سياق сийоғ — 1) тартиб; 2) та
усул, метод.

- سیاه** сийоҳ ва **سیه** сийаҳ — қора.
- سیاه باد** сийоҳбод ва **سیه باد** сийаҳбод — қуюн, уюрма.
- سیاه چال** сийоҳчол ва **سیه چال** сийаҳчол — зиндон, қийноқхона, қамоқхона, тюрма камераси.
- سیاه چرده** сийоҳчардэ ва **سیه چرده** сийаҳчардэ — қорачадан келган, қорамағиз.
- سیاه درون** сийаҳдарун, **سیه دل** сийаҳдэл — ичқора (одам).
- سیه درونی** сийоҳдэруни, **سیه دل** сийаҳдэли — ичқоралик.
- سیاه دل** сийоҳдэл қ. **سیاه درون**
- سیاه دلی** сийоҳдэли қ. **سیاه درونی**
- سیاه زخم** сийоҳзахм ёки **سیاه زخم** сийозахм ва **سیه زخم** сийаҳзахм — вет. куйдирги.
- سیاه سرفه** сийоҳсүрфэ ва **سیه سرفه** сийаҳсүрфэ — кўкйўтал.
- سیب** сиб — олма; **زمینی** * картошка; **زنگدان** * бақбақа.
- سیخ** сих — сих; **کشیدن (زدن)** бе * кэшидэн (зден) сихга ўтказмоқ.
- سید** сэйид **سادات** кўплиги **سودت** — 1) саид (Муҳаммад пайғамбарнинг авлоди); 2) жаноб, тақсир; 3) бошлиқ, йўлбошчи.
- سیر** сэйр — 1) йўл, юриш; 2) жараён; **زندگانی** * маршрут; **خط** * ҳаёт йўли; **تاریخی** * тарихий жараён; **دادن** * йўналтирмоқ; **کردن** * юбормоқ, йўл кўрсатмоқ; сайр қилмоқ; томоша қилмоқ, кўздан кечирмоқ; 3) процесс; **تکامل** * ривожланиш процесси, эволюция.
- سیر** сир¹ — 1) тўқ, тўйган; **شدن** * тўймоқ; **کردن** * тўйдирмоқ; 2) тўқ, қуюқ (ранг ҳақида); * **رنگ** қуюқ (тўқ) ранг.

- سیر** сир² — саримсоқ.
- سیر** сир³ — сир: 74, 24 граммга тенг оғирлик ўлчови.
- سیر** сийар **سیرت** нинг кўплиги.
- سیراب** сироб — чанқоғи босилган; сувга қондирилган, суғорилган; **کردن** ~ суғормоқ, ичирмоқ, сувга қондирмоқ.
- سرابی** сироби — молнинг ичак-қоринларидан тайёрланган таом.
- سرابه** сиробэ — сузма ва саримсоқдан тайёрланган таом.
- سیرت** сират кўплиги **سیر** сийар — 1) турмуш тарзи, хулқ-атвор; 2) таржимаи ҳол.
- سیرم** сирўм, сирам — чарм камар, тизгин, қайиш.
- سیری** сирн — тўқлик, тўйганлик, тўйинганлик.
- سیری ناپذیر** сиринопазир — тўймайдиган.
- سیزده** сиздах — ўн уч.
- سیزدهم** сиздахўм ва **سیزدهمین** сиздахўмин — ўн учинчи.
- سیستم** систэм — система; **اقتصاد** * социалистик хўжалик системаси; **اقتصاد** * капиталистик хўжалик системаси; **سرمایه داری** * банкин; **بانکی** * банкин; **سرمایه داری** * капиталистик система.
- سیستماتیک** систэмотик — систематик.
- سیصد** сисад — уч юз.
- سیغ** сиф — чиройли, гўзал.
- سیف** сэйф кўплиги **سیوف** сўйуф — қилич, шамшир.
- سیگار** сигор ва **سیگارت** сигорэт — папирос; **برغمی** * сигара; **کشیدن** ~ чекмоқ (папирос).

سيگار ييچ сигорпич — папирос тайёрловчи.

سيگار сигорэт қ.
سيگار دان сигордон ва **سيگار تان** сигорэтдон — папирос қутиси, портсигар.

سيگار فروش сигорфўруш — сигар, папирос сотувчи.

سيگار فروشى сигорфуруши — 1) сигара, папирос сотиш; 2) тамаки дўқони, тамаки магазини.

سيگار كش сигоркаш, сигоркэш — папирос чекувчи, кашанда.

سيگار كشى сигоркаши — чекиш (папирос);
~ *** اطاق** чекиш хонаси.

سيل сэйл **كۆپلىگى سىول** сўйул — сел.
سيلاб сэйлоб — тошқин, селоб.

سيلاб силоб *грам.* бўғин.

سيل آسا сэйлоса — селдек.

سيلان сайалон — оқим; *** سۆز** —
лак оқиш; *** دم (خون)** — қон
оқиш, қон кетиш; *** دمه** — ёш
оқиш.

سيلان силон — шарбат (хурмодан қилинган).

سيلو силу — элеватор, дон омбори.

سيللى силли — тарсаки, шапалоқ;

*** زدن** ~ шапалоқ урмоқ.

سيليندر силиндр (э) р — *тех.* цилиндр.

سيم сим — 1) сим; *** خاردار** ~ тиканли сим; *** كشيدين** ~ сим тортмоқ; 2) кумуш.

سيم сэййўм ва **سيمين** сэййўмин — учинчи.

سيم сийўм ва **سيمين** сийўмин — ўттизинчи.

سيما симо — сиймо, қиёфа.

سيما сэййамо ва **لاسима** лоссэййамо — хусусан, айниқса, кўпроқ.

سيم آب симоб — симоб; *** كشته** ~ ўлдирилган симоб.

سيم آب دل симобдэл — қўрқоқ, юракс журъатсиз.

سيم آب دلى симобдэли — қўрқоқлик, юрсизлик.

سيمان симон — цемент.

سيم كاش симкаш, симкэш — сим тортчи.

سيم كشى симкаши — сим тортиш.

سيمين сэййўмин қ. **سيم** сэййўм.

سيمين сийумин қ. **سيم** сийўм.

سينما синэмо — 1) кино-театр; 2) фильм; *** رنگى** ~ рангли ки
*** گنگ (صامت)** ~ овозс

соқов кино; *** ناطق (گويا)** ~ овозли кино.

سينوس синус¹ — *анат.* бўшлиқ; *** يىنى** :
бурун бўшлиғи.

سينوس синус² — *мат.* синус.

سينه синэ — кўкрак.

سينى сини — поднос, баркаш.

سيه сийаҳ қ. **سياه**

ش

ش шин — форс алифбосининг ҳарфи, абжадда 300 ни бил ради.

شا шо **شاه** нинг қисқарган **شاه** шобош **شادباشى** нинг қисқ

шакли — 1) офарин, ғоят зал, ажойиб; 2) тўйда сочи диган ва музикачиларга чақа учун бериладиган пул шотун — *тех.* шатун.

شاتون **شاخ** шох — 1) бутоқ; 2) шохс (дарёнинг); 3) шох; *** زدن** сузмоқ (шох билан).

شاخدار шохдор — шохли, шохдор; *** حيوانات** ~ шохли ҳайвон.

شاد шод — шод, хуррам, қувноқ.
شاداب шодоб — 1) янги, сувга тўлган, қумоқ-қумоқ, етилган (мева-лар ҳақида); 2) қувноқ.
شارح шорэх — шарҳловчи.
شاریدن шоридан — оқмоқ, шалдираб қуйилмоқ.
شاشو шошу — сийғоқ, қовуғи бўш.
شاشیدن шошидан — сиймоқ, бовул қил-моқ, ёзилмоқ.
شاطر шотэр — 1) чаққон, эпчил, ил-дам; 2) тар. шотир.
شاطوشو шот-ў шут — югур-югур, тўс-тў-полон, шов-шув, қий-чув.
شاعر шоэр *кўплиги* шуъаро — шоир.
شاعرانه шоэронэ — шоирона.
شاعرك шоэрак — қофиябоз, нўноқ шоир.
شاعره шоэрэ — шоира.
شاعرى шоэри — шоирлик.
شاغل шоғэл — шуғулланувчи, диққат-ни жалб қилувчи.
شاغله шоғэлэ — машғулот.
شافع шофэ — воситачи.
شامرد шогэрд — ўқувчи, шогирд.
شالى шоли — шоли.
شالىزار шолизор — шолизор.
شام шом — 1) шом; 2) кечки ов-қат; *خوردن* ~ кечки овқат емоқ.
شامگاه шомгоҳ — кечки пайт.
شامگاهان шомгоҳон — кечқурун, кечки пайт.
شامل шомэл — ўз ичига олган; *شمن* ~ *(بودن)* ўз ичига олмоқ.
شائن шаън ва *شان* шон *кўплиги* шўун ва *شئون* шўунот — 1) шон-шараф; 2) шаън.
شان шон ва *زنبور* шонэ * ~ *زنبور* арн инн.

شائند шондан — 1) тарамоқ, қашла-моқ; 2) елпимоқ (дон).
شائزده шонздаҳ — ўн олти.
شائزدهم шонздаҳўм ва **شائزدهمین** шонздаҳўмин — ўн олтинчи
شائسلری шонсэлэри — канцелярия та-можня солиғи.
شانه шонэ¹ — 1) тароқ; *جیبی* * чўнтак тароғи; *زدن* ~ тарамоқ;
شانه шонэ² — елка.
شانه تراش шонэтарош ва **شانه ساز** шонэ-соз — тароқсоз.
شانه سر шонэсар — попишак.
شانه گیر шонэғир — ноқулай; ёқимсиз, совуқ, кўнгилсиз.
شاه шоҳ — шоҳ, эрон шоҳи; мо-нарх, подшоҳ.
شاه پرست шоҳпараст — монархист, роя-лист, монархизм тарафдор.
شاه پرستی шоҳпарасти — 1) монархизм, роялизм; 2) монархист.
شاه پرک шоҳпарак — капалак.
شاهپور шоҳпур — шоҳ ўғли, шаҳзода.
شاهدخت шоҳдўхт — малика, подшо қи-зи.
شاهراه шоҳроҳ — катта йўл, магистрал йўл.
شاهری шоҳраг — анат. кўктомир, бош ва юздан юракка борадиган веналар.
شاهزاده шоҳзодэ — шаҳзода.
شاهزاده خانم шоҳзодэханўм — малика.
شاهسوار шоҳсавор — чавандоз, шаҳсу-вор.
شاهکار шоҳкор — нодир, ноёб асар, шоҳ асар.
شاهمات шоҳмот — шахмат.
شاهنشاه шоҳаншоҳ — шоҳлар шоҳи (эрон подшоларининг унвони).

- شاھوار** شوھвор — шоҳона, шоҳга мансуб; ~ **شاھوار** *йирик ялтироқ (чақнаб турган) дур; виқорли, басавлат, шоҳона.
- شاھى** شوھи¹ — тар. шоҳий (қироннинг 1/20 қисмига, 50 динорга баробар бўлган эрон пули; ҳозир бекор қилинган).
- شاھى** شوھи² — подшоҳлик.
- شاھين** شوھин¹ туйғун (лочиннинг бир тури).
- شاھين** شوھин² — тарозу шайини ёки мили; шкаланинг кўрсаткич стрелкаси; **ترازو** ~ * тарозу шайини.
- شای** шой қ. **شايست**
- شايان** шойон — лойиқ, муносиб, яраша.
- شايد** шойад — шояд, зора, мабодо, балки, эҳтимол.
- شايستگى** шойэстэги — 1) қадр-қиймат, эътибор, иззат, обрў; лойиқ бўлиш; 2) адаб, одоб, одамшавандалик.
- شايستن** шойэстан қ. э. нег. **شای** шой — муносиб (лойиқ) бўлмоқ, ярашмоқ.
- شايسته** шойэстэ — 1) лойиқ, муносиб, мувофиқ, яраша; 2) *юрид.* тўла ҳуқуқли, ҳақли.
- شايع** шойэ — ёйилган, тарқалган; кўп учрайдиган, кўп ишлатиладиган.
- شبان** шабон — чўпон.
- شبانگاه** шабонгоҳ¹ — кечаси.
- شبانگاه** шабонгоҳ² — 1) чўпоннинг турар жойи; 2) қўйхона, қўтон.
- شبانہ** шабонэ — кечки, тунги.
- شبانہ روز** шабонэрув — кеча-кундуз, бир сутка; ~ **آموزشگاه** * интернат.
- شب آوريز** шабовиз — бойқуш, бойўғли.
- شباهت** шабоҳат — ўхшашлик; **داشتن** ўхшашмоқ.
- شب بازی** шаббози — 1) қўғирчоқ театри қўғирчоқ театри томошаси; 2) тунги бедорлик; 3) кеч пайт ўйинлари ёки рақслари; **کردن** ~ тун бўйи бедо бўлмоқ, уйғоқ бўлмоқ; тун, ўйнамоқ ёки рақс тушмоқ.
- شب پاس** шабпос — тунги соқчи, тун дзор.
- شب پره** шабпарэ ва **شب پرک** шабпарэ — кўршапалак.
- شبخانه** шабхонэ қ. **شبستان**
- شبخيز** шабхиз — 1) тунги; 2) тун намоздан сўнг бедор юрувчи; 3) тунда ҳаёт кечирувчи ҳавонлар; 4) тунги соқчи.
- شبخيزك** шабхизак — *бот.* қалампир гу
- شبپرو** шабрўв — ўғри, тунги қароқчи
- شبپزنده دار** шабзэндэдор — тун бўйи ухлайдиган, бедор бўлувчи.
- شبپزنده داري** шабзэндэдори — тун бўйи бедор бўлиш.
- شبستان** шабэстон ва **شبخانه** шабхонэ 1) ётоқ уйи, ётадиган (ухладиган) уй; 2) намоз ўқиладиган ҳужра; 3) ҳарам.
- شب گاري** шабкори — кечки смена иш **کردن** ~ кечки сменада ишламоқ
- شبگلاه** шабқўлоҳ — тунда кийилдиган бош кийим.
- شبگور** шабкур — 1) шабқўр; 2) кўшапалак.
- شبگوري** шабкури — *мед.* шабқўрлик.
- شبگه** шабакэ — 1) тармоқ, шоҳобч тўр, тузоқ; 2) *анат.* тўқима.
- شبگيه** шабакийэ — *анат.* кўзнинг тўпардаси.

- شېب گاه **шабгоҳ¹** — тунги пайт, тун.
 شېب گاه **шабгоҳ²** — 1) чўпоннинг тунай-
 диган жойи; 2) қўйхона, қўтон.
 شېب گرد **шабгард** — 1) тунги соқчи, қо-
 ровул; 2) кечаси кезувчи;
 3) ўғри; 4) ойпараст.
 شېب گرد **шабгарди** — тунги бедорлик;
 کردن ~ кечаси билан ухламай
 юриб чиқмоқ.
 شېب گز **шабгаз** — бурга.
 شېب گشا **шабгўшо** — номозшомгул.
 شېب نامه **шабнома** — прокламация, ва-
 рақа.
 شېب نشينه **шабнәшини** — кеча, базм, ўти-
 риш.
 شېبنم **шабнам** — шудринг, шабнам.
 شېبه **шабэ** — маржон, қорамунчоқ.
 شېبه **шэбх, шабаҳ¹ қўплиги** **اشباه**
 ашбоҳ — 1) ўхшашлик; 2) ўх-
 шаш; جزيره — ярим орол.
 شېبه **шабаҳ²** — қизил мис, латунь.
 شېبه **шўбҳэ** — шубҳа; داشتن ~ шуб-
 ҳаланмоқ; رفع کردن ~
 шубҳани бартараф қилмоқ.
 شېبه دار **шўбҳэдор** — шубҳали.
 شېبه ناك **шўбҳэнок** — шубҳали.
 شېبه غوز **шабихун** — тунги ҳужум.
 شېبه **шабих** — 1) ўхшаш; 2) портрет.
 شېبه ساز **шабихсоз** — 1) портрет чизув-
 чи; 2) драматург.
 شېا شاپ **шапошоп** — 1) шапалоқ, тарса-
 ки; 2) ўқ овози.
 شېش **шәпәш** — бит; گرفتن ~ битла-
 моқ.
 شېشه **шәпәшэ** — 1) узунтумшуқ;
 2) шира, ўсимлик бити; 3) куя;
 4) қурт.
 شېلاق **шапалоғ** — шапалоқ, тарсаки;
 زدن ~ тарсаки билан урмоқ.

- شت **шўт** — кийим чўткаси.
 شتا **шэто¹** — наҳорга, оч қоринга.
 شتاء **шэто²** — қиш.
 شتاپ **шэтоб** — 1) қ. شتافتن 2) шо-
 шилишлик, ошиқиш; шошма-
 шошарлик.
 شتابان **шэтобон** — шошилишч равишда,
 ошиғич суръатда, тезлик би-
 лан.
 شتابانیدن **шэтобонидан ва** **شتاباندن**
 шэтобондан — шошилтирмоқ,
 ҳовлиқтирмоқ.
 شتاب نما **шэтобнэмо** — спидометр, одог-
 раф.
 شتابي **шэтоби** — 1) тезлик, жадаллик,
 шошма-шошарлик, шошилиш-
 лик; 2) тезликда, шошилишч
 равишда.
 شتافتن **шэтофтан** ҳ. з. нег. **شتاب** шэ-
 тоб — шошмоқ, шошилмоқ,
 ҳовлиқмоқ.
 شتائي **шэтон ёки** **شتوی** **шэтави** —
 қишки.
 شتر **шўтўр** — туя.
 شتر بان **шўтўрбон ва** **شترچی** **шўтўрчи** —
 туя боқувчи, туякаш.
 شتر خار **шўтўрхор** — бот. янтоқ.
 شتر خو **шўтўрху** — кекчи, баджаҳл.
 شتر خوئی **шутурхуи** — баджаҳллик, кек
 сақлаш.
 شتر دل **шўтўрдэл** — кекчи.
 شتر دلی **шўтўрдэли** — кек сақлаш, бад-
 жаҳллик.
 شتر سوار **шўтўрсавор** — туя минган ки-
 ши.
 شتر سوارى **шўтўрсавори** — туя миниш.
 شتر قطار **шўтўрғатор** — туя карвони.
 شتر کينه **шўтўркинэ** — туядай кекчи.
 شتر گاو **шўтўргов** — жираф.

- штрмаб** шўтўрмаоб — совуққон, оғир, босиқ.
- штрмерғ** шўтўрмўрғ — туяқуш.
- штрл** шатал — чўтал.
- шجاع** шўжо — ботир, қўрқмас, ши-жоатли, мард.
- шجاعت** шўжоат — ботирлик, мардлик, жасорат, жасурлик.
- шجر** шажар *кўплиги* ашжор — дарахт.
- شجره** шажарэ — 1) шажара; 2) да-рахт.
- شحات** шаҳомат — семизлик, йўғонлик.
- شعم** шахм — чарви, ёғ.
- شخصا** шахсан — шахсан.
- شخصى** шахси — шахсий, индивидуал.
- شخصيت** шахсийат — 1) кишилик, шах-сият; 2) арбоб; *سياسى* * — сиёсий арбоб; *فرهنگى* * — ма-даният арбоби.
- شخم** шўхм — 1) экинзор, ҳайдалган ер; 2) ер ҳайдаш; *گردن* — ер ҳайдамоқ.
- شخم کار** шўхмкор — қўшчи, ер ҳайдов-чи.
- شخم کاری** шўхмкори — ер ҳайдаш.
- شخيص** шахис — кўзга кўринган, атоқ-ли, донгдор.
- شدت** шэддат — кучлилик, шиддат.
- شدت بار** шэддатбор — шиддатли;
- جنگ* * шиддатли жанг.
- شدن** шўдан *خ. з. нег. شو* шўв — 1) бўлмоқ; 2) кетмоқ; ўтмоқ.
- شديد** шадид — кучли, шиддатли.
- شديده** шадидэ *кўплиги* шадозд ва *شدايد* шадойэд — фалокат, балo, бахтсизлик, офат.
- شر** шарр *кўплиги* шўрур — ёмонлик.
- شراب** шароб — вино, ичимлик.
- شرابزده** шаробзадэ — қаттиқ ичишлик натижасида ичкиликдан қўнгли қолган.
- شراب شناس** шаробшэнос — энолог, ичкилик-шунос.
- شراب شناسى** шаробшэноси — энология.
- شراب فروش** шаробфўруш — вино сотувчи шаробфуруш.
- شرابه** шаробэ — шокила, попук.
- شرابه دار** шаробэдор — попукдор, шоки-ладор.
- شرابى** шароби — арақхўр, ичкиликбоз
- شراره** шарор қ.
- شرارت** шарорат — ёмонлик қилиш.
- شراره** шарорэ *кўплиги* шарор ва *شرر* шарар — учқун.
- شرافت** шарофат — обрў, шарофат, оли-жаноблик.
- شرافتمند** шарофатманд — олижаноб, ҳимматли, шарофатли.
- شرافتمندى** шарофатманди — олижанобли-олиҳимматлик.
- شراكت** шарокат — шериклик.
- شرائط** шароэт ва *شرائط* шаройэт — шаронт.
- شرب** шўрб — ичкилик ичиш.
- شربت** шарбат — шарбат, лимонад.
- شربتچى** шарбатчи — шарбат сотувчи.
- شربتخانه** шарбатхонэ — 1) ҳар хил ичим-ликлар сақланадиган хон 2) буфет (идиш товоқ учун)
- شربت فروش** шарбатфўруш — лимонад со-тувчи, шарбатфуруш.
- شرح** шарх *кўплиги* шўрух — баён қилиш, тушунтириш
- حال* шарҳлаш; изох бериш; *دادن (کردن)* таржимаи ҳол; баён қилмоқ, шарҳламоқ, изo-лаб бермоқ.
- شرط** шарт — шарт.
- شرط بندی** шартбанди — шартлашиш.

شرع	шаръ — шарият қонуни.
شرعی	шаръи — шаръий.
شرف	шараф — шараф.
شرق	шарқ — шарқ.
شرق شناس	шарқшэнос — шарқшунос.
شرق شناسی	шарқшэноси — шарқшунослик.
شرکت	шэркат — 1) шериклик; 2) ширкат.
شرم	шарм — шарм.
شرمنده	шармандэ — 1) шарманда; 2) камтар, уятчан.
شروع	шўру — бошланиш; شدن — бошланмоқ; کردن — бошламоқ.
شریان	шарйон — анат. артерия.
شریعت	шарият — шарият.
شریف	шариф — шарафли, мўътабар, улуг.
شریک	шарик — шерик.
شست	шаст — бош бармоқ.
شست	шаст қ. شست
شست	шўст — ювиш.
شستيم	шастўм қ. شستيم
شستين	шўстан ҳ. з. нег. شى شى, شى شى
شست و شى	шўстўшу — ювин (тир) иш.
شش	шэш — олти.
شش	шўш — ўпка.
شست	шаст — олтмиш.
شستيم	шастўм ва شستيمин шастўмин — олтмишинчи.
شستورنج	шатранж — шахмат.
شستورنگ	шатранг қ. شستورنج
شعار	шэор — шиор.
شعاع	шўо кўплиги اشعه ашээ — 1) нур, ёғду; 2) мат. радиус.
شعاع انداز	шўоандоз — прожектор.
شعبان	шаъбон — қамария йилининг 8- ойи.
شعبده	шўъбадэ — фокус кўрсатиш, кўз боғлаш, лўттибозлик.

شعبده باز	шўъбадэбоз — фокусчи, лўттибоз.
شعبه	шўъбэ — бўлим, шохобча.
شعر	шэър кўплиги اشعار ашэор — шэър.
شعرا	шўаро — шаер нинг кўплиги.
شعر باف	шэърбоф — қофиябоз.
شعريت	шэърийат — шэърият.
شعف	шааф — 1) ҳаяжон, 2) катта қувонч; 3) ҳаддан ортиқ маҳлиё бўлиш.
شعله	шўълэ — аланга; زدن (کشیدن) — алангаланмоқ.
شعور	шўур — онг, идрок.
شغل	шўғл кўплиги اشغال ашғол — иш, касб.
شفا	шэфо — шифо.
شفاعت	шэфоат — шафоат; илтимос.
شفاف	шаффоф — шаффоф, тиниқ.
شفاه	шэфоҳ — شفه нинг кўплиги.
شفاهها	шэфоҳан — оғзаки.
شفاهي	шэфоҳи — оғзаки.
شفاتالو	шафтолу — шафтоли.
شفق	шафағ — шафақ.
شفقت	шафағат — шафқат, раҳм.
شك	шакк — шак.
شكار	шэкор — ов.
شكاك	шэкоф — ёриқ.
شكاكتن	шэкофтан ҳ. з. нег. شكافي шэкоф — ёр (ил)моқ.
شكايت	шэкойат — шикоят.
شكر	шўкр — шукур.
شكر	шэк(к)ар — шакар
شكران	шўкрон ёки شكرانه шўкронэ — шукрона.
شكست	шэкаст — синиш; енгилиш;
دادن	~ (бирор кимсани) мағлубиятга учратмоқ.
شكستن	шэкастан ҳ. з. нег. شكتن шэкан — син (дир)моқ.

شڪسته шэкастэ — синиқ.
 شڪفتن шэкўфтан — очилмоқ (гул).
 شڪفته шэкўфтэ — очилган, гуллаган.
 شكل شەкл *кўплиги* اشكال ашқол — шакл.
 شكم шэкам — қорин.
 شكنبه шэкамбэ — ич (қорин).
 شكن шэкан қ. شڪستن
 شڪنجه шэканжэ — эзиш, қийнаш.
 شكهو шэквэ — шикоят.
 شكهو шэкух — қўрқинч.
 شكهو шўкух — шукух; улуғворлик, тантана.
 شكهو شەкво қ. شكهو
 شكيپ шакиб — чидам, сабр.
 شكيبا шакибо — чидамли, сабри.
 شگرف шэгарф — ажойиб.
 شگفت шэгэфт — ажабланиш; ~ در
 شدن ажабланмоқ, ҳайратланмоқ.
 شل шал — шол.
 شلغم шалғам — шолғом.
 شلوار шалвор — шим.
 شليدن шалидан — оқсамоқ.
 شليك шэллиқ — отиш, ўт очиш;
 سلام * салют.
 شما шўмо — сиз.
 شمار шўмор — 1) شماردн феълининг
 қ. з. нег. 2) саноқ.
 شماره шўморэ — сон.
 شمال шэмол — шимол.
 شمردن шўмўрдан қ. з. нег. شمار
 мор ва شمار шўмўр — санамоқ.
 شمس шамс — қуёш.
 شمع шамъ — шам.
 شما шэно — сузиш; كردن ~ сузмоқ.
 شماختن шэнохтан қ. з. нег. شماختن

شەнос — танимоқ, билмоқ.
 شناساندن шэносондан — танитмоқ.
 شناسائي шэносои — таниш бўлиш;
 داشتن ~ таниш бўлмоқ.
 شناسنامه шэносноме — паспорт, гувоҳнома.
 شنبه шамбэ — шанба.
 شنيفتن шэнўфтан қ. شنيدن
 شنو шэнўв қ. شنيدن
 شنودن шэнудан — тингламоқ.
 شنيدن шэнидан қ. з. нег. شنو шэнўв
 — эшитмоқ.
 شو شدن шўв қ. شدن
 شوال шаввол — қамария йилининг 10-ойи.
 شوخ шуҳ — шўх, ҳазилкаш.
 شوخي шуҳи — ҳазил, шўхлик; كردن ~
 ҳазиллашмоқ, шўхлик қилмоқ.
 شور шўвр — муҳокама, кенгаш.
 شور1 тузли, шўр, тузланган.
 شور2 شستن қ. شستن
 شورا ва شورى шуро — кенгаш.
 شورانیدن шурондан ёки شورانیدن шуру-
 нидан — қўзғатмоқ.
 شورش шурэш — қўзғолон, тўполон;
 ҳаяжонга келиш.
 شوروي шўврави: ~ اتحاد * Совет Итти-
 фоқи.
 شورە شورэ — 1) селитра; 2) тузлик.
 شورەزار шурэзор — шўр босган ер.
 شوربدن шуридан — қўзғалмоқ, ҳаяжон-
 ланмоқ.
 شوفر шуфэр — шофер.
 شوق шўвғ — шавқ, қизиқиш.
 شوک шўвк — тикан.
 شوکت шўвкат — шавкат; қудрат.
 شوم шум — шум; бахтсизлик келти-
 рувчи.
 شوهر шўвҳар — эр.

шуй шуй қ. 1) شىۋىن шўстан феъли-
нинг ҳ. з. нег. 2) эр.
шеҳадат шаҳодат — гувоҳлик.
шеҳд шаҳд — асал.
шеҳда шўҳадо — شهيد нинг кўплиги.
шеҳр шаҳр — шаҳар.
шеҳрат шўҳрат ёки شهره шўҳрэ —
шўҳрат, донг.
шеҳрдор шаҳрдор — шаҳар бошлиғи;
шеҳرداری шаҳрдори — шаҳар бошқарма-
си; ~ انجمن муниципал совет.
шеҳривор шаҳривар — эрон шамсия йи-
лининг 6- оий (23 август—22
сентябрь).
шеҳрийе шаҳрийё — ойлик, маош, сти-
пендия.
шеҳуд шўхуд شاهد нинг кўплиги.
шеҳид шаҳид кўплиги شهدا шўҳа-
до — шаҳид.
шеҳир шаҳир — машҳур.
شى шэй кўплиги اشيا ашйо —
наrsa.
шайад шайод — шарлатон.
шиб шиб — пастлик, қиялик.
шейх шэйх кўплиги شيوخ шуйух
ёки ماشايخ машойэх — оқсоқол,
шайх.
шир шир¹ — сут.
шир шир² — арслон, шер.
шир шир³ — кран.
ширдуш ширдуш — 1) сут соғувчи;
2) сут соғиш ма-
шинаси.
шир ширэ — шира.
ширин ширин — ширин, чучук.
ширинкор ширинкор — ёқимтой.
ширини ширини — ширинлик.
шишэ шисэ — шиша, ойна.
шайтон шэйтон кўплиги شياطين шайо-
тин — шайтон.
шиэ шиэ — шна. ~ اهل шийлар.

шифтэги — берилганлик, ошиқ-
лик.
шифтан — берилмоқ.
шикпуш — олифта.
шили — 1) чилиялик; 2) чили
тили.
шими — химия; آلى ~ * орга-
ник химия; معدن ~ * неорга-
ник химия.
шимидон ёки شيميست шимист
— химик.
шиво шйво — фасих, гўзал.
шуйух شيوخ нинг кўплиги.
шўйу ёки شىع шийо — тарқа-
лиш, ёйилиш.
шиван — нола.
шивэ — 1) равиш; 2) ноз;
3) хйла, алдамчилик; زدن —
хйла қилмоқ, алдамчилик қил-
моқ.

ص

ص сод — форс алифбосининг 17-
ҳарфи; абжадда 90 га тенг.
сабр собэр — сабрли, чидамли.
сабры собэри — сабрлилик, чидамли-
лик.
сабун собун — совун; دست و رو شوئى ~
атр совун; رخت شوئى ~ * кир
совун; طبي ~ * медицина совуни.
сабунпаз собунпаз ва
сабунсоз собунсоз — совунгар.
сабунсоз сабунсоз қ.
асхоб соҳэб кўплиги اصحاب асхоб —
1) эга, хўжайин; 2) дўст, ўр-
тоқ.

صاحب معصر соҳэбмаҳзар — нотариус.

صاحب منصب соҳэбмансаб — офицер, мансабдор.

صادرات содерот — экспорт моллари; экспорт.

صادر كننده содеркунандэ — экспорт қилувчи, чиқарувчи (ташқарига).

صادق содэг — вафодор, содиқ, самимий, чин.

صاعقه соэғэ *кўплиги* 'صواعق' савоэғ — яшин.

صاف соф — соф, тоза.

صالح солэх — тўғри, тартибли, солиқ, муносиб.

صامت сомэт — 1) сўзсиз, индамас, жим-жит; руҳсиз; 2) грам. ундош товуш.

صانع сонэ *кўплиги* **صناع** сунноэ — ижодкор, яратувчи, ишлаб чиқарувчи; ҳунарманд.

صائب соэб — тўппа-тўғри нишонга тегадиган; — *رای** тўғри фикр.

صبا сабо¹ — майин шамол, тонгги шамол, сабо.

صبا сабо² — ёшлик, ўспиринлик.

صباح сабоҳ — эрталаб, тонг.

صباحات сабоҳат — чирой, гўзаллик, кўркамлик, нозиклик, нафислик.

صباغ саббоғ — бўёқчи.

صباغ خانه саббоғхонэ — бўёқхона.

صباوت сабоват — болалик, ёшлик, ўсмирлик.

صبایا сабойо — *صبیه* нинг кўплиги.

صبح сўбҳ *кўплиги* **صبح** асбоҳ — тонг, ёғду, тонг; *زود** саҳар пайти.

صبغانه сўбҳонэ — нонушта.

صبغدم сўбҳдам — эрталаб, субҳидам.

صبحگاه сўбҳгоҳ — 1) тонг пайти; 2) эрталаб.

صبغی сўбҳи — эрталабки.

صبر сабр — сабр.

صبور сабур — чидамли, сабрли, матонатли, саботли.

صبوری сабури — чидамлилиқ, сабрлилиқ, матонатли, саботли.

صبی саби — ўғил бола; ўспирин.

صبیح сабиҳ — чиройли; гўзал, кўркам.

صبیه сабийэ *кўплиги* **صبایا** сабойо — 1) қиз бола, қизалоқ; 2) қиз.

صحايف саҳҳоф — муқовачи.

صحايف саҳойэф ва **صحائف** саҳозэф — *صحفه* нинг кўплиги.

صحبت сўҳбат — суҳбат, гаплашув; *دوين* ~ *ميان** суҳбатни бўлмоқ.

صحت сэхҳат — 1) тўғрилиқ, чинлиқ; 2) саломатлиқ.

صحتمند сэхҳатманд — соғлом, соғ.

صحتمندي сэхҳатманди — саломатлиқ, эсон-омонлиқ, соғлиқ.

صعرا саҳро — дала, чўл.

صعراگرد саҳрогард — кўчманчи.

صعراگردی саҳрогарди — кўчманчилик.

صعرا نشين саҳронэшин — кўчманчи; чўл кишиси, чўлда яшовчи киши.

صعن саҳн — 1) майдон, саҳн; 2) лаган, поднос.

صعنه саҳнэ — саҳна; *جنگ** жанг майдони.

صحيح саҳиҳ — тўғри, чин; асл, ҳақиқий.

صحيقه саҳифэ *кўплиги* **صحايف** саҳойэф ва **صحائف** саҳозэф — 1) бет, саҳифа; 2) китоб.

صعيه сэхҳийэ — 1) соғлиқни сақлаш бўлими; 2) гигиена.

صخره саҳрэ — қоя.

صد сад — юз (100).

صدا	сэдо — овоз, товуш; бақирӣқ, чақирӣқ.
صداييج	сэдопич — акс-садо берувчи.
صدا دار	сэдодор — жарангли, садодор.
صدا رت	садорат — садрлик, премьер-министрлик.
صدا سنج	сэдосанж — 1) фонолог, фонетист; 2) акустик; 3) фонометр.
صدا شناسي	сэдошэноси — 1) фонетика, фонология.
صدا قت	садоқат — тўғрилиқ, садоқат.
صدد	садад — орзу, хоҳиш.
صدر	садр <i>кўплиги</i> صدور сўдур — 1) кўкрак; 2) бошланиш; бошлиқ, раис; هيئت *** ~ Олий Совет Президиумининг раиси.
صدا ر عظم	садраъзам — <i>эск.</i> садраъзам, улуг вазир, канцлер.
صدا سالگي	садсолэги — юз йиллик, юз йиллик юбилей.
صدا ساله	садсолэ — юз йиллик, асрий.
صدغ	сўдг <i>кўплиги</i> اصداغ асдоғ — чакка.
صدق	сэдг — ростлик, тўғрилиқ.
صدقه	садагэ — садақа.
صدم	садўм ва صدمين садўмин — юзинчи.
صدمه	садамэ <i>кўплиги</i> صدمات садомат — 1) тўқнашув, 2) авария; خوردن (ديدن، کشيدن) ~ аварияга учрамоқ; زدن (وارد) ~ зарар етказмоқ.
صدور	сўдур 1) صدر нинг кўплиги; 2) يافتن ~ нашр этилмоқ, нашрдан чиқмоқ.
صده	садэ — юзлик, аср.
صديق	садиғ <i>кўплиги</i> اصدقا асдэго — тўғри, чин, вафодор.
صراف	сарроф — сарроф, пул майдаловчи; سفن * гапга чечан.

ص ر صر	сарсар — совуқ, аччиқ, кучли шамол.
صرف	сарф — 1) харж; сарф; شدن ~ сарфланмоқ, харжланмоқ; کردن ~ харжламоқ, сарф қилмоқ (бирор нарсани); نظر کردن * эътиборсиз қолдирмоқ; 2) <i>грам.</i> туслаш; فعل * феълнинг тусланиши; کردن ~ тусламоқ; ونعو ~ грамматика.
صرف	сэрф — 1) соф, чин, ҳақиқий; ~ دروغ * соф ёлгон; 2) фақат ёлғиз, нуқул.
ص رفا	сэрфан — фақат, ёлғиз, нуқул.
ص رقه	сарфэ — 1) фойда, манфаат; 2) тежаш.
ص رقه چوئي	сарфэжуйи — тежамкорлик, экономия.
ص ريج	сарих — аниқ, очиқ-ойдин, ош-кора.
صعب	саъб <i>кўплиги</i> صعاب сэоб — қийин, оғир, мушкул.
صعوبت	сўубат — қийинчилик, мушкулот, қийинлик, машаққат.
صعود	сўуд — кўтарилиш.
صغار	сэгор — صغير нинг кўплиги.
صغائر	сағоэр ва صغائر сағойэр нинг кўплиги.
صغرا	сўғро — энг кичик.
صغير	сағирэ <i>кўплиги</i> صغار сэгор — 1) ёш, гўдак; 2) етим.
صغيره	сағира <i>кўплиги</i> صغائر сағоэр ва صغائر сағойэр — арзimas гуноҳ, хато, кичик айб.
صف	саф(ф) <i>кўплиги</i> صفوف сўфуф — саф, қатор.
صفا	сафо — тозалиқ, софлик; خوش آلوديد ~ келибсиз, хурсанд қилдингиз.
صفات	сэфот صفت нинг кўплиги.
صفت	сэфат <i>кўплиги</i> صفات сэфот — сифат, хусусият.

- صفحه** сафҳэ — 1) бет, саҳифа;
2) пластинка.
- صفر** сафар — қамария ойининг
2-ойи.
- صفر** сәфр *кўплиги* асфор —
ноль.
- صفرا** сафро — сафро, ўт.
- صفوف** сўфуф *нинг кўплиги*.
- صفه** сўффэ — платформа, дўнглик,
эстрада.
- صفي** сафи *кўплиги* асфийо —
тоза, соф, сараланган.
- صفي** саффи — ҳарб. строевой;
~ *афср* * строевой офицер.
- صفير** сафир — ҳуштак; *زدن* ~ ҳуш-
так чалмоқ.
- صلا** сало — 1) чақириқ, нидо;
2) прокламация (сиёсий аги-
тация мазмунидаги варақа;
زدن ~ чақирмоқ; таклиф қилмоқ.
- صلابت** салобат — салобат, мустаҳкам-
лик, матонат.
- صلاح** салоҳ — тўғрилиқ, солиҳлик,
маъқуллик.
- صلاحيت** салоҳийат — 1) салоҳият;
2) тўғрилиқ, ростлик, ростгўй-
лик, самимийлик; 3) қобилият.
- صلاحيتدار** салоҳийатдор — салоҳиятли.
- صلح** сўлҳ — тинчлик, сулҳ, яраш,
муроса; ~ *پايدار* * мустаҳкам
тинчлик; *دادن* ~ яраштирмоқ,
келиштирмоқ; *کردن* *
پيمان ~ сулҳ тузмоқ.
- صلحجو** сўлҳжу — 1) тинчликсевар,
сулҳпарвар; 2) тинчлик тараф-
дори.
- صلح دوست** сўлҳдуст — тинчликсевар, сулҳ-
парвар; ~ *دول* * тинчликсевар
мамлакатлар.
- صلح دوستي** сўлҳдусти — тинчликни севиш,
сулҳпарварлик.

- صلح طلب** сўлҳталаб — тинчлик тарафдо-
ри.
- صميم** самим — соф, чин, самимий,
- دل** *از * قلب, از ** чин қалб-
дан; бутун қалб билан.
- صميمانه** самимонэ — 1) самимий, 2) са-
мимона.
- صميمي** самими — самимий.
- صميميت** самимийат — самимият, очиқ
кўнгиллик, софдиллик, чинлик.
- صناديق** санодинг *صندوق* нинг кўплиги.
- صناع** сунно *صانع* нинг кўплиги.
- صناعت** саноат қ. *صنعت*; *آرتش* ~ *
ҳарбий саноат.
- صنايع** саноэй — *صنعت* ва *صناعت* нинг
кўплиги; *ذوقى (فكرى)* * эр-
кин касб; *ظريف ** (متظرفه) *
нафис санъат; 2) саноат;
استخراجى * қазилма саноат;
*جنگى ** *برقى* * электр саноати; *سبك **
ҳарбий саноат; *سنگين ** оғир саноат;
*سياه فلز ** қора металлургия;
*عمده ** *كاغذسازى* * йирик саноат;
*لبنيات ** қоғоз саноати;
*معدنى ** сут-қатиқ саноати;
*مواد تفنى ** тоғ саноати;
лаззатли таомлар саноати.
- صندل** сандал — сандал (ўзаги жуда
хушбўй ва мойга бой бўлган
бир хил дарахт).
- صندلى** сандали — ўриндиқ, стул;
*پشتكدار ** таянма стул;
*راحتى ** кресло.
- صندوق** сандуғ *кўплиги* санодинг
— сандиқ, сандиқча; қути.
- صندوقچه** сандуғчэ — қутича.

сандуқ җане сандуғхонэ — кийим сақлайди-
ган жой; омборча.

сандуқдар сандуғдор — кассир, хазиначи.

санъат ва **санаат** саноат
кўплиги **санаи**

санойэ — 1) ҳунар, касб;
2) корхона; саноат.

санъатгар — ҳунарманд.

сәнф **кўплиги** **асноф** асноф ва
сунуф сунуф — 1) нав, катего-
гория; даража; синф; 2) цех,
табақа.

савоб — адолатли, тўғри.

сўв **кўплиги** **асвот** асвот —
садо, товуш; **бм** ~ паст товуш;
~ **кифит** * тембр.

сўвар **сорт** нинг кўплиги.

сур — карнай, сурнай.

сурат **кўплиги** **сўвар** сўвар —
1) ташқи кўриниш; шакл; тарз,
афт; **мجهول** ~ **грам.** мажхул

форма; **عمل پيداگردن (گرفتن)** ~
амалга ошмоқ; 2) тасвир, порт-
рет, расм, сурат; 3) рўйхат, ве-
домость; список; жадвал, ҳисо-
бот; **ҳарб.** шахсий

состав рўйхати; **اسامي** ~ ном-
ма-ном тузилган рўйхат; **جلسه** ~ *

мажлис протоколи; **حساب** ~ *
счёт; ҳисоб; **غذا** ~ * меню; **ксер** ~ *

мат. сурат; **موجودی** ~ * буюм-
лар рўйхати; **برداشتن** ~ рўй-
хат тузмоқ; **در** ~ * бордию, ма-

бодо, агарда, бўлган тақдирда;

در ...гани ҳолда, ...ган
бир вақтда, агарда; **در اين** ~

бу ҳолда, шундай бўлса;

در ~ * акс ҳолда, йўқса;

در * **غير اين** ҳар ҳолда; **غير اين** ~

акс ҳолда, аксинча бўлган
тақдирда.

суратгар — рассом, портрет чи-
зувчи.

суратгари — 1) рассомлик, нақ-
қошлик; 2) ҳайкалтарошлик,
ўймакорлик.

суф — мовут, дағал жун газла-
ма.

суфи — суфий, мутасаввиф.

сўвлат — савлат, важоҳат.

сайнод — овчи, сайёд.

сайноди — овчилик.

сайд — ов; **ماهی** ~ * балиқчилик;
کردن ~ овламоқ, тутмоқ.

сайдгоҳ — ов жойи.

сиф **сифе** — формула, ифода; **از دواج** ~ *
уйланиш (никоҳ аҳди), форму-
ласи; **بيع** ~ * савдо (сотиш)
формуласи; **طلاق** ~ * ажралиш
формуласи; **خواندن** ~ юридик
акт формуласини ўқиш;
2) грамматик форма, парадиг-
ма;

مركب ~ * мураккаб феъл фор-
маси; 3) маълум бир муддат-
га вақтинчалик никоҳда бўл-
ган хотин; **شدن** ~ вақтинчалик
никоҳ бўйича турмушга чиқ-
моқ; **گردن** ~ вақтинчалик ни-
коҳ бўйича уйланмоқ.

сиф — ёз.

сифи — 1) ёзги; 2) ёзги экин
(баҳорн).

сифл — жило бериш, пардоз-
бериш; силлиқлаш.

сифлгар — пардозловчи, сай-
қалчи.

сифонист сэйхунист — синонист.

сифонисм сэйхунизм — синонизм.

ضم

- ض** зод — форс алифбосининг 18-ҳарфи, абжадда 800 га тенг.
- ضابط** зобэт *кўплиги* **ضباط** зўббот — оқсоқол, комендант.
- ضابطه** зобэтэ — қоида, тартиб.
- ضاحك** зоҳэк — кулувчи, кулаётган.
- ضارب** зорэб *кўплиги* **ضاريين** зорэбин — 1) зарба берувчи, урувчи; 2) кўпайтирувчи.
- ضامن** зомэн ва **ضمين** замин — кафил, зомин.
- ضايع** зойэ — зойе, бекор кетган.
- ضايعات** зойэот — талафот, зарар, зиён, йўқотиш; *мед.* зарарланиш, шикастланиш, лат ейиш (орган).
- ضباط** зўббот — *нинг* **ضباط** нинг кўплиги.
- ضبط** забт — 1) давлат фойдасига мулкни хатлаш, реквизиция, мусодара; (пул, мол) ушлаб қолиш; ** **املاك مالکين** — помешчик ерларини мусодара қилиш; 2) китобга ёзиб қўйиш, рўйхатга олиш; **کردن** ~ ушлаб қолмоқ, арест солмоқ; мусодара қилмоқ; **دسگاه صوت** ~ магнитофон.
- ضخيم** захим — 1) семиз, тўла, гавдали, барваста; 2) катта, йирик, йўғон.
- ضد** зэдд — зид, қарама-қарши; акс бўлган; **اجتماع** ~ жамиятга қарши; **استعمار** ~ антиимпериалист, антиимпериалистик; **اصول جنگ طلبی** ~ антимилитаризм (милитаризмга қарши); **انقلاب** ~ контрреволюционер; **انقلابی** ~ контрреволю-

цион; **جاسوسی** ~ контрразведка; **عقونی** ~ дезинфекцион, дезинфекция қилувчи, зарарсизлантирувчи; **فاشييسم** ~ антифашизм, фашизмга қарши курашувчи.

ضرب зарб *1) ضروب* *кўплиги* зарба. уруш; 2) чекиш, зарб қилиш (пул, медаль); 3) *मत.* кўпайтириш; **کردن** ~ кўпайтирмоқ. **зарабон** — уриш, тепиш; **قلب** ~ юрак уриши.

ضربان зарбат ва **ضربه** зарбэ *кўплиги* **ضربات** заработ — зарба; **قطعی** ~ асосий зарба; **عمده** қатъий зарба.

ضربه зарбэ — 1) қ. **ضربت** 2) урғу; 3) *муз.* такт.

ضرر зарар **اضرار** *кўплиги* аззор — зарар.

ضرور зарур ва **ضروری** зарури — керакли, зарур.

ضرورت зарурат — зарурат.

ضعف заъф — ожизлик, заифлик.

ضعفا зўафо *нинг* **ضعيف** нинг кўплиги.

ضعيف заъиф *кўплиги* **ضعفا** зўафо — кучсиз, заиф.

ضلال залол ва **ضلالت** залолат — 1) тўғри йўлдан озиш; 2) ҳалок бўлиш.

ضلع зэлъ *кўплиги* **اضلاع** азло — 1) тараф, томон, ён; 2) қирра.

ضلعی зэлъи — қиррадор, қиррали.

ضم замм — 1) қўшилиш, қўшиш, орттириш; аралашиниш, қатнашиниш; **شدن** ~ қўшилмоқ; бирлашмоқ; **کردن** ~ бирлаштирмоқ, қўшмоқ; 2) *грам.* ҳарф устига **замма** белгисини қўйиш.

ضمن зэмн — ора; ~ шу билан бирга; дарвоқе, айтгандай,

айтмоқчи; ~ **در اين** шу орада, шу аснода.

ضمنا зэмнан — дарвоқе, айтгандай, айтмоқчи; шу билан бирга.

ضمير замир¹ **кўплиги** **ضمائر** замойёр ва **ضمائر** замозёр — 1) кўнгил, ички дунё (инсонда); 2) виждон.

ضمير замир² **кўплиги** **ضمائر** замойёр ва

ضمائر замозёр — грам. олмош;

استهفام ~ * сўроқ олмоши;

اشاره ~ кўрсатиш олмоши;

شخصي ~ * кишилиқ олмоши;

مبهم ~ * ноаниқлик олмоши.

ضميم замим — қўшилган, илова қилинган; илова қилинадиган.

ضميمه замимэ **кўплиги** **ضمايم** замойэм

ва **ضمائم** замозэм — илова, қўшимча.

ضمين **ضمين** қ. **ضامن**

ضيا зийо — ярқираш, ярақлаш, жилваланиш, жилва, товланиш, нур.

ضيافت зийофат — зиёфат.

ضييق зий — танглик; қисилганлик;

نفس ~ * нафас сиқилиши, нафас олишнинг қийинлашиши.

ضييق заййёғ — 1) тор, танг, сиқилган; 2) хасис, қурумсоқ.

ط

ط то — форс алифбосининг 19-ҳарфи; абжадда 9 га тенг.

طابع тобэ — 1) типограф, ношир; 2) печатъ (муҳр), штамп.

طاحنه тоҳэнэ — озиқ тиш; жағ тиш.

طاحونه тоҳунэ **кўплиги** **طواحين** тавоҳин —

1) тегирмон тоши; 2) тегирмон.

طارم торўм ва **طارمي** торўми — панжара, боғ девори.

توس * **سر ~ نشانند** тос¹ — тос, тоғора; **توس** * **توس** одд. (бирор кишини) мажбур қилмоқ, зўрлаб кўндирмоқ.

توس * **توس** тос² — кал, сочсиз.

طاس тоат **кўплиги** **طاعات** тоот — итоат қилиш, бўйин эгиш, бўйсунуш;

طاعت ~ **داشتن (کردن)** бўйсунмоқ, итоат қилмоқ.

طاعون тоун — ўлат касали, тоун, чума.

طاغي тоғи **кўплиги** **طغات** тўғғот —

1) исёнчи, исёнкор; **شدن** ~ исён кўтармоқ, ғалаён кўтармоқ.

طاق тоғ¹ — тоқ; **ياجفت** ~ тоқ ёки жуфт.

طاق тоғ² — тоқ; гумбаз.

طاقت тоғат — тоқат, чидам.

طاقچه тоғча — токча.

طالب толэб **кўплиги** **طالبين** толэбин қидирувчи, истовчи; талаб қилувчи.

طالع толэ — бахт, бахтли юлдуз, тақдир.

طالع بين толэбин — фолбин; астролог.

طامع томэ — таъмагир, очкўз.

طاوس тоус — товус.

طاووس тоус қ. **طاوس**

طاهر тоҳэр — тоза, пок, доғ тегмаган, айбсиз.

طاير тойэр **кўплиги** **طيور** тўғғот — 1) учадиган, учувчи; 2) қуш.

طايفه тойэфэ ва **طائفه** тоэфэ **кўплиги**

طوائف тавайэф ва **طوائف**

тавоэф — тоифа, қабила, аламон, тўда, йиғин.

طب тэбб — медицина.

طبابت табобат — врачлик.

طببخ таббох — ошпаз.

طبع табъ — (китоб) бошиш, босиб нақш солиш; **شدن** ~ босилмоқ,

- нашр қилинмоқ; **به ~ رساندن** **به** ~ **رسانیدن**, **کردن**, **به** ~ **رسانیدن**, босмоқ, нашр қилмоқ.
- طب** табъ — хулқ, табъ.
طب табағ — лаган, товоқ.
طب тәбғ — ўхшаш, мувофиқ келадиган, тўғри келадиган; мувофиқ, биноан; **** خبرهای واصله** *
طبقاتی таблаготи — синфий; *** مبارزه ~** синфий кураш.
طبقة табағэ — қатлам, қават; 2) этаж; **تحتانی** * қуйи этаж; **فوقانی** * юқори этаж; 3) табақа, синф; *** کارمى** ишчи синфи.
طب табл — ноғора, табл.
طب таблзан — ноғорачи.
طبيب табиб **اطبا** **كۈنلىگى** атэббо — врач, табиб, медик.
طبیعت табиат **كۈنلىگى** **طبیعی** та-бойэъ—1) табиат; 2) характер.
طبیعتا табиатан — табиий равишда, табиий.
طبیعت شناس табиатшэнос — табиатшунос.
طبیعت شناسی табиатшэноси — табиатшунослик, табиёт.
طبیعی табиин — табиий.
طبیعیات табиийот — 1) физика; 2) табиий фанлар.
طپانچه тапончэ — пистолет; *** مکرر** * автоматик пистолет; 2) тарсаки, шапалоқ.
طپاندن тапондан қ. **تپاندن**
طپش тапэш қ. **تپش**
طپیدن тапидан қ. **تپیدن**
طحال тэхол — анат. қоражигар, талоқ.
طراح тарроҳ — чизмачи; план тузувчи, проект тузувчи.
- طراز** таррор — кисавур, чўнтаккеса; муттаҳам, фирибгар, товламачи; ўғри.
طرازیدن тэроз — жиҳоз, зеб, зийнат.
طراوت тэрозидан — безамоқ, жиҳозламоқ, оро бермоқ.
طرب тароват — ҳўллик, тароват.
طرح тараб — шодлик, ҳуррамлик завқ, шавқ.
طرح ریزی тарҳ — проект, план; эскиз; хомаки (ёзилган) чизилган нарс; тасвир, расм; **راه پیمائی** - маршрут; қонун проекти.
طرد тарҳриз — план, проект тузиш, асос солиш.
طرز тард — узоқлаштириш, четлаштириш.
طرز тарз — тарз, шакл, кўриниш форма: услуб, усул, расладат; *** تدريس ~** дарс бериш (методи); *** تولید ~** ишлаб чиқариш усули; **حکومت ~** идора усули (системаси) *** عبارات (سخن)** ифодалаш усули; *** قلم ~** стиль, услуб.
طرف тарф — 1) фойда, манфаат; 2) ютуқ, муваффақият.
طرف тараф **كۈنلىگى** **اطراف** атроф **كۈنلىگى** **طرفین** тарафэйн-тараф, томон.
طرفه тўрфэ — қизик, ажойиб, ноди.
طرفه العين тарфатў-л-эйн — бир зумда, қучиб юмгунча.
طریق тўрўғ **طریق** нинг кўплиги.
طره тўррэ — соч жингалаги.
طریق тариф **كۈنلىگى** **طریق** тўрўғ — 1) йўл; **لینين ~** Ленини йўли; 2) усул, тарз, равиш.
طریق тарифга ва тарифат тарифга

кўплиги طرائق таройғ ва **طرائق**
тарозғ — 1) метод, усул, тарз,
 равиш; 2) тариқат.
طاشت ташт — катта мис тоғора.
طعام таом **кўплиги اطعمه** атьэмэ —
 таом, овқат.
طعامخانه таомхонэ — ошхона.
طعم таъм — маза.
طعمه тўъмэ — 1) овқат, таом; 2) ту-
 зоқ ичига қўйиладиган овқат.
طعن таън — (найза билан) санчиш,
 тешиш.
طعنه таънэ — таъна.
طغات тўғот **طاعى** нинг кўплиги.
طغیان тўғйон — исён, қўзғолон; **آب ~***
 сув тошқини.
طفل тэфл **кўплиги اطفال** атфол —
 бола.
طفلك тэфлак — гўдак, ёш бола, ча-
 қалоқ.
طفولیت тўфулийат, **طفلیت** тэфлийат
 ва **طفلی** тэфли — болалик.
طفیلی тўфэйли — 1) паразит; 2) те-
 кинхўр.
طفیلی شناسه тўфэйлишэнос — паразитолог.
طفیلی شناسه тўфэйлишэноси — паразитоло-
 гия;
طلا тэло, тало — тилла, олтин.
طلاق талоғ—талоқ, (хотинини) талоқ
 қилмоқ.
طلايه талойэ — илғор, авангард, раз-
 ведкачилар отряди.
طلب талаб — талаб, ишташ.
طلب کار талабкор — талаб қилувчи, та-
 лабгор; истовчи; кредитор.
طلبه талабэ **طالب** нинг кўплиги.
طلبیدن талабидан — талаб қилмоқ,
 чақирмоқ; ундамоқ; таклиф
 қилмоқ.

طلسم тэлэсм, тэлсам **кўплиги طلاس**
 талосэм — тилсим.
طلعت талъат — қиёфа, сиймо.
طلوع тўлу — чиқиш, кўтарилиш.
طليعه талиэ — авангард.
طمع тама — тама.
طناز таннэз — қизиқчи; танноз.
طنبور тамбур — танбур.
طنبورچی тамбурчи ва **طنبور نواز** тамбур-
 навоз — танбурчи.
طنبی ва **تنبی** танаби — зал, павиль-
 он.
طنطنه тантанэ — тантана.
طين танин — жаранг, жаранглаган
 овоз, садо.
طواحن тавохэн **طاحنه** нинг кўплиги.
طواحين тавоҳин **طاحونه** нинг кўплиги.
طوائف тавайэф ва **طوائف** таваэф —
طایفه нинг кўплиги.
طور тўвр **кўплиги اطوار** атвор —
 усул, тарз, равиш; **چه** ~ қан-
 дай? қандай қилиб?; **این** ~ шун-
 дай, шундай қилиб; **عمده** ~*
 асосан; **عمومی** ~*
 умумий тарзда.
طوطی тути — тўти.
طول тул — узунлик, бўй, давом
 этниш, давом, узоқлик; **شرقی** ~*
 шарқий узунлик; **کلام** ~*
 эзма-
 лик, гапни кўлайтириш; **دادن** ~
 узайтирмақ; чўзмақ.
طولا тулан — узунасига, бўйича.
طولانی тулони — узоқ давомли, кўп
 вақт давом этган, узундан-
 узоқ.
طولی тули: **پیشی** ~* узунликка сак-
 раш.
طویل тавил — узун, олис, давомли,
 чўзник; **شماردن** ~ чўзилмоқ; узай-

моқ; **کردن** ~ чўзмоқ, узайтир-моқ.

طويله тавилэ — отхона, молхона.

طهارت таҳорат — 1) тозалик, покиза-лик; 2) таҳорат.

طهارتخانه таҳоратхона — 1) таҳоратхона; 2) ҳожатхона.

طی тэй — 1) ўраш, қатлаш; 2) ўтиш, юриш; **مسافت** ~ * кўл бо-

сиб ўтиш; **الارض** ~ саёҳат, ду-нёни кезиш; **در** ~ * давомида, жараёнида; **کردن** ~ ўтмоқ.

طیاره таййорэ — эск. самолёт, аэро-план.

طیارهچی таййорэчи — эск. учувчи.

طیارهزنی таййорезани — эск. зенит; ~ **توپخانه** * зенит артиллерияси.

طیارهسازی таййорэсози — эск. самолётсоз-лик (ҳунари).

طیب таййэб — эзгу.

طیبت тибат — яхшилик, эзгулик.

طیر тэйр **کۆپلیگی** тўйур — қуш.

طیران тэйрон — учиш, парвоз қилиш; **کردن** ~ учмоқ.

طیره тэйрэ — енгилтаклик, калта-фаҳмлиқ, ўзгарувчанлик, беқа-рорлик, субутсизлик, бетайин-лик.

طیش тэйш — енгилтаклик, енгиллик, ҳавойилиқ, тутуруқсизлик, бе-тайинлик, беқарорлик.

طیف тэйф — 1) шарпа, хаёлий шар-па; 2) **физ. спектр**; **شمس** ~ * кўёш спектри.

طیف نما тэйфнэмо — спектроскоп.

طین тин — лой, балчиқ.

طینت тинат — табиат, хулқ, феъл-ат-вор, характер.

طیور тўйур¹ — **طایر** нинг кўплиги.

طیور тўйур² — **طی** нинг кўплиги.

ظ

ظ зо — форс алифбосининг 1-ҳарфи; абжадда 900 га тен

ظاعن зоэн — 1) саёҳат қилувчи, фарчи; 2) сайёҳ.

ظافر зофэр — ғолиб, фотиҳ, заф; га эришган.

ظالم золам **کۆپلیگی** зуллоом **ظلمه** заламэ — золим, эзув-ситамгар.

ظالمانه золамонэ — золимона, шафқ; сизлик билан.

ظاهر зоҳэр — кўриниб турган, р-шан, ошқора, зоҳир; **شدن** маълум бўлган, аён бўлм кўринмоқ, намоён бўлмоқ, п-до бўлмоқ; **کردن** ~ маъл қилмоқ, аён қилмоқ; **کۆپلی** **ظواهر** завоҳэр — қиёфа, ба-ра, ташқи (сиртқи) кўрини зоҳэран — зоҳирда, сиртд ташқи кўринишдан.

ظاهرین зоҳэрбин — юзаки ўйловчи, ши, ташқи кўринишга қа-баҳо берувчи киши.

ظاهر بین зоҳэрбини — юзакилик, енг-таклик, енгил-елпилик.

ظاهر پرست зоҳэрпараст қ. **ظاهر بین** зоҳэрпараст қ.

ظاهر پرستی зоҳэрпараст қ. **ظاهر دار** зоҳэрдор — усти ялтироқ, риниши яхши.

ظاهر ساز зоҳэрсоз — муғамбир, қалл мунофиқ.

ظاهر سازی зоҳэрсози — муғамбирлик, я малик, сохталик.

ظرافت зарофат — келишганлик, зе-лик, нафислик, латофатлил гўзаллик, хушқадлик; 2) 1 энклик, назокат; 3) аския 1 лишга усталиқ; юмор; 4) од

одоблик, хушмуомалалик, хуш-фетъллик.

ظرف зарф *кўплиги* **ظروف** зўруф — 1) идиш, товоқ; 2) *грам.* равиш; **زمان** ~ * пайт равиши; **مكان** ~ * ўрин равиши; 3) давом, ора, ич; **دو ساعت** ~ * икки соат ичида.

ظرفا зўрафо — **ظريف** нинг кўплиги. **ظرف شو** зарфшу — қозон-товоқ ювувчи. **ظرف شوي** зарфшуи — идиш-товоқ ювиш; **کردن** ~ идиш-товоқ ювмоқ.

ظرفيت зарфият — ҳажм, сифим, қувват.

ظروف зўруф — **ظرف** нинг кўплиги.

ظريف зариф *кўплиги* **ظرفا** зўрафо — 1) чиройли, гўзал, кўркем, нафис; 2) ақли ўткир, фаросатли, серфаҳм.

ظريفه зарифэ — моҳирона айтилган; ўткир гап, аския.

ظفر зафар — ғалаба, зафар, енгил; **ياقتن (کردن)** ~ ғалаба қозонмоқ, зафар топмоқ; енгмоқ, ғолиб келмоқ.

ظفر зўфр *кўплиги* **اظفار** азфор — тирноқ, чанг, чангал, панжа.

ظفريابي зафарйоби — ғолиблик, зафар топиш.

ظل зэлл *кўплиги* **اظلال** азлол ва **ظلال** зэлол — 1) соя; 2) *кўч.* ҳимоя, ҳомийлик.

ظلام залом — қоронғилик, зулмат.

ظلام зўлло — **ظالم** нинг кўплиги. **ظلم** зўлм — зулм, асорат, истибдод, эзиш; **استعمار ملي** ~ * миллий-мустамлакачилик зулми.

ظلما зўлман — зулм қилиб, адолатсизларча.

ظلمت зўлмат *кўплиги* **ظلمات** зўлўмот — қоронғилик, зулмат.

ظلمت پرست зўлматпараст — жаҳолатпараст, маърифат душмани.

ظلمت پرستي зўлматпараст — жаҳолатпарастлик, жаҳолат, маърифатга душманлик.

ظلم ديدہ зўлмдидэ ва **ظلم رسيدہ** зўлм-расидэ — эзилган, жабрланган, хўрланган.

ظلمہ заламэ **ظالم** нинг кўплиги.

ظلوم залум — золим, раҳмсиз, ёвуз.

ظليل залил — сояли, кўланкали.

ظليم залим — эзилган, жабрланган, хўрланган.

ظن зани *кўплиги* **ظنون** зўнун —

фикр, мулоҳаза; **به * من** менинг фикримча, менимча; 2)

гумон, шубҳа, тахмин, фараз.

ظنہ зэннэ — 1) шубҳа, гумон; 2)

оғз. бўхтон, таъна, маломат.

ظنين занин — шубҳаланувчи, гумонсировчи.

ظواهر завоҳэр — **ظاهر** нинг кўплиги.

ظھر заҳр *кўплиги* **ظهور** зўҳур ва **اظھار** азҳор — 1) орқа;

2) елка; 3) орқа томон.

ظھر зўҳр — пешин, туш вақти, чошгоҳ; **بعد از** ~ пешиндан кейин; **قبل از** пешиндан олдин, пешингача.

ظھرا зўҳаро **ظھير** нинг кўплиги.

ظھر نويسی заҳрнэвиси — хат ёки бирор ҳужжатнинг орқа томонига эзиш.

ظھور зўҳур — кўриниш, пайдо бўлиш, юз бериш, юзага келиш; ошкор қилиш, маълум қилиш; **فوق العادہ** ~ * фавқулодда ҳодиса.

ظھور зўҳур — заҳр **ظھر** нинг кўплиги.

ظھير заҳир *кўплиги* **ظھرا** зўҳаро — ёрдамчи, кўмакчи, ҳомий.

ظھيرہ заҳирэ — пешин, туш вақти, чошгоҳ.

ع

- ع** эйн, айн — форс алифбосининг 21-ҳарфи; абжадда 70 га тенг.
- عابد** обэд *кўплиги* **عبده** абадэ ва **عباد** ўббод — 1) ибодат қилувчи; 2) линдор.
- عابر** обэр — ўткинчи, йўловчи.
- عابسه** обэс *кўплиги* **عوابسه** авобэс — баджаҳл, қовоғи солинган, хўмрайган.
- عاج** ож — фил суяги.
- عاجز** ожэз — 1) ожиз, заиф, кучсиз, нотагон; 2) *кўплиги* **عجزه** ажазэ ва **عواجز** авожэз — ин-валид; **آمدن (شدن، ماندن)** — ожизлик қилмоқ.
- عاجزی** ожэзи — ожизлик, заифлик.
- عاجل** ожэл — ошиқувчи, шошилувчи.
- عاجلا** ожэлан — шошилинч суратда, дарҳол.
- عاجلانه** ожэлонэ — шошилинч равишда; тезлик билан.
- عادت** одат — одат, кўникма, қилиқ, расм; урф; **دادن** — ўргатмоқ; **کردن** — одатланмоқ, ўрганмоқ, кўникмоқ; **بر * سبيل** — одат бўйича.
- عادتا** ва **عادة** одатан — одатда, одатга кўра, одатан.
- عادل** одэл *кўплиги* **عدول** ўдул — одил, адолатли.
- عادلانه** одэлонэ — одилона.
- عادات** одатан қ. **عادات**
- عادی** оди — оддий, одатдаги.
- عاذر** сээр — кечирувчи, афв қилувчи.
- عاذل** озэл — коювчи, қораловчи, айбловчи, танбеҳ берувчи.

- عار** ор — ор, уят; **داشتن** — орланмоқ, уялмоқ.
- عارض** орэз — 1) туғилувчи, юз берувчи; рўй берувчи; 2) ҳодиса; 3) шикоятчи, арз этувчи киши.
- عارضه** орэзэ *кўплиги* **عارض** аворэз ва **عوارضات** аворэзот — ҳодиса, бахтсиз ҳодиса; халал, ҳалақит, тўсиқ, тўсқинлик.
- عارضی** орэзи — тасодифан юз берган, рўй берган, вужудга келган, пайдо бўлган.
- عارف** орэф *кўплиги* **عرفا** ўрафо — билимдон, донишманд, ақлли, доно.
- عاری** ори — 1) яланғоч, яп-яланғоч; 2) холи, бўш.
- عاريت** орият ва **عاريه** орийэ — омонат олиб туриш, қарзга олиб туриш; **به دادن** (бирор кишига) қарз бермоқ, омонат бермоқ; **به گرفتن** омонатга олиб турмоқ, қарзга оиб турмоқ.
- عاريتان** — омонатга, қарзга.
- عارياتي** орияти — 1) омонатга олинган, қарзга олинган; 2) сохта, ясама, қалбак; ***دنلانهای** — ясама тишлар; ***موی** — ясама соч.
- عاريه** орийэ қ. **عاريت**
- عازم** озэм — 1) жўнаётган, кетаётган; 2) бирор нарса қилишни мўлжаллаётган, ният қилган; **شدن** — жўнамоқ, кетмоқ; (бирор нарса қилишни) мўлжалламоқ, ният қилмоқ.
- عاشر** ошэр — ўнинчи.
- عاشرا** ошэран — ўнинчидан.
- عاشق** ошэф *кўплиги* **عشاق** ўшшоф — ошиқ.
- عاشقانه** ошэгонэ — ошиқона, ишқий.
- عاصی** оси *кўплиги* **عصات** ўссот —

1) оси, гуноҳкор; 2) исёнчи, қўзғолончи; **شدن** ~ исён қўтармоқ, қўзғолон қилмоқ; 3) бўйсунмас, исёнкор.

عاطر отэр — хушбўй ҳидли, иси яхши.

عاطف отэф — илтифотли, марҳаматли, мурувватли, мойил, яхшилик истовчи.

عاطفه отэфэ ва **عاطفت** отэфат **اعطاف** кўплиги

اътоф ва **عواطف** авотэф — илтифот, марҳамат, мурувват, майл, лутф.

عاطل отэл — бекор, бекорчи, бекор юриш.

عافيت офийат — соғлик, эсон-омонлик, саломатлик, хотиржамлик; **باشد** ~ саломатлик бўлсин; **يافتن** ~ соғайиб кетмоқ.

عاق оғ — оқ; **والدين** ~ * оқпадар, қарғалган, лаънатланган; **کردن** ~ оқ қилмоқ, қарғамоқ.

عاقبت оғэбат **كۆپلىگى** авоғэб — оқибат, натижа, охири.

عاقبت الامر оғэбату-л-амр — ниҳоят, оқибатда.

عاقبت بين оғэбатандиш ва **عاقبت بين** оғэбатбин — тадбирлик, эҳтиёткор, узоқни кўрадиган.

عاقبت بينى оғэбатандиши ва **عاقبت بينى** оғэбатбини — эҳтиёткорлик, узоқни кўришлик, тадбиркорлик.

عاقبت بغير оғэбатбэхэйр — натижаси яхшилик билан тамом бўлувчи, охири муваффақиятли, охири бақайр.

عاقبت اندیش оғэбатбин қ. **عاقبت اندیش** оғэбатбини қ. **عاقبت اندیش** оғэбат-найандиш — кетини ўйламайдиган, узоқни кўрмайдиган, калтабин.

عاقبت نىندىشى ва **عاقبت نىندىشى** оғэбатнайандиши — охирини ўйламаслик, узоқни кўрмаслик, калтабинилик.

عاقل оғэл **كۆپلىگى** **عقلا** ўғало — ақлли, оқил.

عاقلا نه оғэлоне — оқилона.

عالم олам **كۆپلىگى** **عوالم** аволэм **يککلىگى** **عالمين** оламэйн — олам, дунё.

عالم олэм ва **عليم** алим **كۆپلىگى** **علما** олэм — олим, билимдон, доно. олэман — билиб, жўрттага.

عالم ارا оламаро — 1) дунёни безатувчи; 2) гўзал.

عالم غير оламгир — 1) оламни тутган; ~ **جنگ** * жаҳон уруши; 2) жаҳонгир, оламни олувчи.

عالم نما олэмнэмо — қироатхон, сохта олим.

عالمى олами — дунёвий.

عالميان оламиён — кишилар.

عالمين оламэйн — **عالم** оламнинг иккилиги.

عالى оли — олий, юқори.

عالى تبار олитабор — аслзода.

عالى جاه олижоҳ — юқори мартабали.

عالى جناب олижаноб — олижаноб.

عالى رتبه олирўтбэ — юқори мартабали, баланд даражали.

عالى شام олишаън — 1) машхўр, донгдор, юқори мартабали; 2) жаноби олий!

عالى فطرت олифэтрат — мурувватли, ҳимматли, олижаноб; яхши фазилатли.

عالى مقام олимағом — олимақом, юқори мартабали.

عالى مقدار олимэгдор — 1) азиз, муҳтарам, ҳурматли, баланд даражали, юқори мансабли; 2) атоқли, талантли, кўзга кўринган; асл, қимматбаҳо.

عالى نژاد олинэжод — аслзода.

عام ом — 1) умумий, оммавий,

- 2) оддий, одатдаги; 3) оммабоп;
4) омма, авом халқ; 5) грам.
~ **اسم** турдош от.
- عامدا** омэдан — қасддан, атайин, жўрттага.
- عامر** омэр — обод, ишланган (ер ҳақида).
- عامل** омэл — 1) **کۆپلىگى اعمال** ўммо — агент; гумашта; 2) **کۆپلىگى عوامل** фактор, омил.
- عاملит** омэлийат — (бирор ишда) мохирлик, эпчиллик, усталик, омиллик.
- عامه** оммэ — 1) ҳамма, тамом, бутун, барча; **مردم** ~* барча кишилар; 2) авом халқ.
- عامه فهم** оммэфаҳм — ҳамма тушунадиган, оммабоп.
- عامه فهمى** оммэфаҳми — оммабоплик.
- عامى** оми — 1) оммавий; 2) омий, саводсиз.
- عايد** ойэд — қайтувчи, қўлга кирувчи; **شدن** ~ қайтиб келмоқ, қўлга кирмоқ; (**کردن، ساختن**) ~ қўлга киритмоқ, фойда чиқармоқ.
- عايدات** **ئۆي** ~* **خالص** ойэдот — кирим, даромад; **غیر خالص** ~* барча кирим; ялпи даромад.
- عايده** ойэдэ — 1) кирим, даромад, оборот; 2) солиқ, ўлпон; **ملك** ~* ер рентаси.
- عايدى** ойэди — даромад, фойда; иш ҳақи.
- عايق** ойэг — 1) тўсқинлик қилувчи; 2) тўсқин, тўсиқ, ғов; 3) **тех.** изолятор, электр предохранитель.
- عايقه** ойэге **كۆپلىگى عوايق** авойэг ва **عوائق** авоэг — тўсқин, тўсиқ, ғов, қаршилиқ.
- عائلىرى** оэлави — онлавий.
- عائله** оэлэ — 1) оила; 2) хотин.
- عائله دار** оэлэдор — оиладор, оилали.
- عباد** эбод — **عبد** нинг кўплиги.
- عباد** ўббод — **عابد** нинг кўплиги.
- عبادت** эбодат — ибодат.
- عبارت** эборат — 1) ибора; жумла; **ديگر** ~ бошқача қилиб айтганда, бошқа сўз билан айтганда; 2) услуб, стил.
- عبارت ساز** эборатсоз — сафсатачи, гапсотар.
- عبارت سازى** эборатсози — маҳмадоналик, сафсатачилик, гапсотарлик.
- عبارتى** эборати — стилистик, услубий.
- عبث** абас — беҳуда, фойдасиз, бемаъни.
- عبد** абд — 1) **کۆپلىگى عباد** эбод — банда; 2) **کۆپلىگى عبيد** абид — қул; **البطن** ~ қорин бандаси
- عبده** абадэ — **عابد** нинг кўплиги.
- عبر** эбар — **عبرت** нинг кўплиги.
- عبرانى** эброни — 1) ёҳудий; 2) иброний тили.
- عبرت** эбрат **کۆپلىگى عبر** эбар — намуна, ибрат, ўрнак.
- عبرى** эбри қ. **عبرانى**
- عبوديت** ўбудийат — 1) бандалик; 2) тобелик.
- عبور** ўбур — ўтиш, кечиш, кечиб ўтиш; **ومرور** ~ қатнов, ҳаракат; **و مرور يکطرفه** ~ бир томонли ҳаракат; **ريل** ~ рельс **گۆردن** ~ ётқиизиш; кечиб ўтмоқ; ўтказмоқ; кечиб ўтмоқ.
- عبورا** ўбуран — ўтиб кетаётиб, йўл-йўлакай.
- عبوسى** ўбус — бадқовоқ, баджаҳл.
- عبوسى** ўбуси — баджаҳллик, бадқовоқлик.
- عبيد** ўбэйд — қулбачча, қулча.
- عبيد** абид — **عبد** нинг кўплиги.
- عبيير** абир — амбар; хушбўйлик.

- عتاب** этоб — таъна, маломат.
عتيق атиғ — эски, қадимги, антик.
عتيقه атиғэ — антиқа нарсалар.
عتيقه شناس атиғэшэнос — ўтмиш буюмларини яхши билувчи; антиквар.
عتيقه شناسي атиғэшэноси — ўтмиш буюмларини ўрганиш.
عتيقه فروش атиғэфўруш — қадимий ва ноёб нарсаларни сотувчи, антиквар.
عثمانلو ўсмонлу — усмонли турк.
عجاز эжоз — ажойиб, гўзал, мўъжиза.
عجالت ажолат қ. **عجله** ажалэ.
عجائب ажозэ ва **عجائب** ажойэб
عجيبه нинг кўплиги.
عجائب خانه ажозэбхонэ ва **عجائب خانه** ажойэбхонэ — музей.
عجب ажаб — 1) ажабланиш, ҳайратланиш; 2) ажойиб, ҳайрон қоладиган; 3) ажаб, ажойиб.
عجب ўжб — шуҳратпарастлик, манманлик, кеккайишлик.
عجز ажз — занфлик, ожизлик, нотаовонлик; **آوردن** ~ бўйин эгмоқ, бўйсунмоқ; **داشتن** ~ ожиз бўлмоқ.
عجزه ажазэ — **عاجز** нинг кўплиги.
عجله ажалэ ва **عجالت** ажолат — шошиш; **کردن** ~ шошмоқ, шошилмоқ, ҳовлиқмоқ.
عجم ажам **اعجام** аъжом — 1) араб бўлмаган, эронли, форс; 2) эрон, форс.
عجوزه ажузэ ва **عجوز** ажуз — 1) кампир; 2) жодугар; 3) **كچ** чириган дунё.
عجول ажул — 1) шошма-шошар, ҳовлиқма; 2) эпчил, чаққон, моҳир.
عجيب ажиб — қизик.

- عجيبه** ажибэ **كچ**лиги **عجائب** ажозэб ва **عجائب** ~ ажойэб — қизик нарса, ажойиб иш.
عداد эдод — 1) ҳисоб; 2) сон, миқдор; 3) категория, группа.
عدالت адолат — адолат.
عدالت پرور адолатпарвар — адолатпарвар, адолатли, одил.
عدالت پروری адолатпарвари — одиллик.
عدالت گستر адолатгўстар — адолатли, одил.
عدالت گستری адолатгўстари — одиллик.
عداوت адоват — душманлик, адоват; **دشمنی** ~ душманлик қилмоқ.
عدد адад **اعداد** аъдод — адад, миқдор, сон.
عدل адл¹ — адолат.
عدل адл² — той, боғлам, пахта.
عدل بندی адлбанди — тойлаш, ўраш, жойлаш.
عدليه адлийэ — юстиция, адлия; *** وزارت** эск. адлия министрлиги.
عدم адам — йўқлик, ғойиблик-маслик, -сизлик; *** استقاده** ~ фойдаланмаслик; *** اجرا** ~ ижро этмаслик; *** مواقيت** ~ муваффақиятсизлик.
عدو адўв **كچ**лиги **اعداء** аъдо — душман, ёв.
عدوان ўдвон — 1) душманлик, адоват; 2) адолатсизлик, зўрлик.
عده эдэ — 1) сон, миқдор; 2) ҳарбий отряд; қисм.
عدیل адил — 1) тенг, бир хил; 2) тенгқур.
عذاب азоб — азоб; **دادن** ~ азоб бермоқ.
عذار ўзор — 1) юз; 2) юздаги тук.
عذار эзор — уят, ҳаё, номус, шармандалик.

اَعْدَار *у́зр кўплиги* **عذر** *аъзор* — 1) кечирим, у́зр; 2) сабаб.

عذرا асро — 1) қиз; 2) ёр.

عذرخواه ўзрхоҳ — кечирим сўровчи, узр сўровчи.

عذرخواهی ўзрхоҳи — узр сўраш, кечири
сўраш; **کردن** ~ узр сўрамоқ,
кечири сўрамоқ.

عدويت ўзубат — ширинлик, лаззат.

арабэчи — аравакаш.

арабэ — аравя; **توپ** ~ * пушка
лафети; **جنگی** ~ * танк.

عربي араби — арабча; араб...-и (си).

арабийот — 1) араб адабиёти; араб филологияси; 2) девоннинг арабча қисми.

عرش арш — 1) тахт; 2) тепалик, платформа.

عرشه аршэ — 1) тепалик, баландлик;
2) **кشتی** ~ * кема палубаси.

арасот — **عرصات** *арсә кўплиги* **عرسه** —
 майдон, соҳа, жанг майдони;
وجود نهادن * **پا به** ~ вужуд-
 га келмоқ, пайдо бўлмоқ.

عرض арз¹ — арз, илтимос, таклиф,
тақдим; **وجود** ~* пайдо бўлиш;

**бирор киши ол-
дида ҳозир бўлмоқ, гавдалан-
моқ; ~ рсандин, рсандин
билдирмоқ, маълум қилмоқ.**

عرض $apz^2 - 1$) кенглик, эн; جنوبى ~
 геог. жанубий кенглик; شمالي ~
 шимолый кенглик; 2) жараён,
 давом, давр, муддат; در ~*
 исикки йил ичида (даво-
 мида).

عرض араз — 1) предмет ва воқеанинг ташқи кўриниши;

2) шакл; **وجوهر** ~ шакл ва мазмун.

عرض эрз — обрў, шуҳрат, яхши
عرضا арзан — энига.

عرضه арзэ — 1) баён қилиш, иф
қилиш; **داشتن** ~ баён эт
ифода этмоқ, арз қил
2) таклиф.

عرعر аръар¹ — эшакнинг ханграи

عرعر аръар² — қора арча, совур
ча; тоғ сарви.

عرف ўрф — 1) дунёвий қонун (е
(шариат)га, диний қон
қарши қўйилган); 2) ҳакам
суди, арбитраж; 3) одат, р
ўрф.

عَرَفَا ўрафо — **عارف** нинг кўпли
عَرَفَا ўрфан — гражданлик қону
асосан, гражданлик қонуни
йича.

عرفان эрфон — 1) мистика; **بافتن** фалсафа сотмоқ, билармон қилмоқ; 2) билим.

عرق арағ — 1) тер; **کردن** ~ тер
моқ; 2) арақ; **گوگرد** ~ гүл
кислотаси.

عروق эрф кўплиги **عروق** ўруғ — 1) томирлари; 2) илдиз; 3) ирқ.

عروس арус — келин.

عروسك арусак — қўғирчоқ.

аруси — никоҳ базми; **کردن**
 никоҳ тўйи қилмоқ.

عرض аруз — аруз.

عريان ўйрон — ялонғоч, қип-ялонғоч
عريانى ўйрони — ялонғочлик, қип-ялонғочлик.

ع اريز — кенг.

аризэ кўплиги **عرايض** арои
ва **عرائض** арозз — илтим
нома, арзнома, ариза.

داشتن (گرفتن) аза — азо;
 мотам қилмоқ, аза тутмоқ;

- عزاد** азодор — азадор.
عزاداری азодори — мотам тутиш, азадорлик.
عزت эззат — иззат, ҳурмат, буюклик, улуғлик.
عزل азл — бўшатиш, ишдан (мансабдан) четлантириш; **شدن** ~ бўшатишмоқ, мансабдан четлаштирилмоқ; **کردن** ~ бўшатишмоқ, ишдан четлаштирмоқ.
عزلت ўзлат — ёлғизлик, гўшанишинлик.
عزم азм — аҳд, мақсад, тилак, ният, азм; **کردن** ~ ният қилмоқ, қасд қилмоқ, азм қилмоқ.
عزوبت ўзубат — бўйдоқлик.
عزیز азиз **кўплиги** **اعزه** азэзэ ва **اعزاز** эзоз — азиз, қимматли, ҳурматли.
عزیمت азимат **кўплиги** **عزایم** азойэм ва **عزائم** азозэм — 1) жўнаш, йўлга чиқиш; **کردن** ~ жўнамоқ, йўлга тушмоқ; 2) тадбир, қилинган ташаббус.
عساکر асокар **کۆплиگی** нинг **عسکر** нинг **کۆплиگی**.
عسس асас — тунги қоровул (соқчи).
عسکر аскар **کۆплиگی** **عساکر** ~ асокар — жангчи солдат, аскар.
عسل асал — асал.
عشاق ўшшоғ — **عاشق** нинг **کۆплиگی**.
عشائر ашоэр ва **عشاير** ашойэр — **عشيره** нинг **کۆплиگی**.
عشر ашар — ўн.
عشر ўшр — ўндан бир, закот, солиқ.
عشرت эшрат — айш, ишрат, маишат.
عشریه ўшрийэ — тар. десятина, ўндан бир (ҳосилнинг $\frac{1}{10}$ қисми ҳажмидаги солиқ).

- عشق** эшғ — ишқ.
عشق باز эшғбоз — хотинбоз, шилқим, бебош, саёқ.
عشق بازی эшғбози — ишқий можаро, хотин-қизларнинг кўнглини овлаб юриш; **کردن** ~ кўнгил овламоқ, ўйнашмоқ, севишмоқ.
عشقیه эшғийэ — ишқий шеър, лирика.
عشوه эшвэ — ишва, ноз.
عصا асо — ҳасса, таёқ, қўлтиқтаёқ.
عصب асаб **اعصاب** аъсоб — нерв, асаб.
عصبانی асабони — **شدن** ~ асабийланмоқ, жаҳли чиқмоқ, ғазабланмоқ.
عصبانیت асабонийат — 1) асабийлик; 2) ғазабланиш, аччиқланиш.
عصر аср **کۆплиگی** **اعصار** аъсор — аср, давр; **جبر جدیه** ~ ** неолит даври; **جبر قدیم** ~ ** палеолит даври; 2) аср (кечки пайт).
عصمت эсмаат — номус, иффат, айбсизлик.
عصیان ўсийон — 1) исён, қўзғолон; **لواى** ~ **افراشتن** исён байроғини кўтармоқ; 2) ғалаён, фитна; **فاشیستی** ~ фашистик фитна; 3) гуноҳ, айб.
عصیر асир — шира.
عضو ўзв **کۆплиگی** **اعضا** аъзо — аъзо, мучал;
عصبیه ~ **پیوسته فرهنگستان علوم** ~ **فانلار Академиясининг** ҳақиқий аъзоси; **وابسته** ~ **فانلار Академиясининг** муҳбир аъзоси.
عضویت ўзвийат — аъзолик.
عطا ато — ато, ҳада.
عطار аттор — аттор.
عطارد ўторэд — Меркурий (сайёра).
عطاری аттори — атир, бўёқ, аптека ёки майда баққолчилик моллари савдоси; атторлик.

- عطالت** атолат — 1) инерция; 2) ҳаракатсизлик, фаолиятсизлик, тўмтоқлик.
- عطر ياش** атрош — атрпуркагич.
- عطسه** ~ атсә — аксириш, чучкуриш; ~ **کردن (زدن)** аксирмоқ, чучкурмоқ.
- عطش** аташ — ташналик; ~ **آوردن** ташна қилмоқ.
- عطشان** атшон — ташна, чўллаган, сувсаган.
- عطش آور** аташовар — чўллатувчи, сувсатувчи, ташна қилувчи.
- عطف** атф — жалб; 1) ~ **توجه** диққатни жалб қилиш; 2) боғланиш, бирикиш, қўшилиш; 3) мойиллик; ~ **حرف** * грам. боғловчи.
- عطفه** атфә — бурилиш, айланиш.
- عطوف** атуф — меҳрибон, ширин сўз, севикли.
- عطوفت** атуфат — меҳрибонлик, ширин сўзлик.
- عطيه** атийә — совға, ҳада.
- عظام** эзом¹ — **عظم** янинг кўплиги.
- عظام** эзом² — **عظيم** чинг кўплиги.
- عظم** азм **кўплиги** **عظام** эзом — суяк; ~ **قنص** кўкрак қафаси.
- عظمت** азамат — улуғворлик, буюклик.
- عظيم** азим **кўплиги** **عظام** эзом — улуғ, буюк, катта, азим.
- عفاف** афоф ёки **عفت** эффат — иффат; камтаринлик, уятчанлик.
- عفو** афв — кечириш, афв, амнистия; ~ **عام (عمومي)** ялпи амнистия.
- عقوشدنى** афвшўдани — кечирарли, узрли, кечириб бўладиган.
- عقون** ўфунат — 1) чириш, бузилиш, сасиш; 2) мед. инфекция, юқтириш.
- عقوشدنى** афвнашўдани — кечириб бўлмайдиган.
- عفوني** ўфуни — 1) чирик, сассиқ, ирган; 2) юқумли, инфекция; ~ **ييماريهای** * юқумли касалликлар.
- عفيف** афиф **муан.** **عفيفه** афифә — иффатли, маъсум.
- عقاب** эғоб ёки **عقوبت** ўғубат — жазасас.
- عقاب** ўғоб **кўплиги** **عقيان** эғбон **اعقب** аъғуб — бургут.
- عقائد** ағоэд ва **عقايد** ағойэд — **قيده** нинг кўплиги
- عقب** ағаб — орқа томон, орқа, ке
- عقيان** эғбон **عقاب** ўғоб нинг кўплиг
- عقب نشين** ағабнәшин — чекинувчи, орқа қайтувчи.
- عقب نشيني** ағабнәшини — чекиниш, орқа қайтиш; ~ **کردن** чекинмоқ, орқага қайтмоқ.
- عقد** ағд — битим тузиш; 2) мажлис қақириш; 3) никоҳ, никоҳлаш
- عقد** ағд ~ **نكاح** уйланмоқ, никоҳ аҳди тузмоқ.
- عقد** ағд **кўплиги** **عقود** ўғуд — мажон, шода, мунчоқ.
- عقدرو** ағдру — гулчамбар, гулчамбар шаклидаги нақш, безак.
- عقدہ** ўғдә **кўплиги** **عقد** ўғад — тугутугун тугиш.
- عقدى** ағди — донмий никоҳдаги хатин.
- عقرب** ағраб — 1) чиён; 2) ақраб (бурж).
- عقربك** ағрабак ва **عقربه** ағрабә — мин (соат ва бошқа нарсаларни стрелкаси); ~ **دقيقه** * мин стрелкаси; ~ **ساعت شمار** * со. стрелкаси.
- عقل** ағл **кўплиги** **عقول** ўғўл — ақл
- عقلا** ~ **سليم** соғлом ақл.
- عقلا** ағлан — оқилона, ақл билан.

عقلا ўғало — **عاقل** нинг кўплиги.
عقل فروш ағлфўруш — манман, мақтан-
 чоқ.

عقوبت ўғубат — жазо; азоб, уқубат.

عقود ўғуд — **عقد** эғд — нинг кўплиги.

عقول ўғул **عقل** нинг кўплиги.

عقیده ағидэ **кўплиги** **عقائد** ағоэд ва

عقايد ағойэд — 1) ақида,
 ишонч; 2) фикр, эътиқод;

اظهار ~ **کردن** фикр

билдирмоқ; **به** ~ **من** менимча,
 менинг фикримча.

عقیده مند ағидэманд — инонган, ишонган;

بودن ~ фикрламоқ, ўйламоқ,
 фараз қилмоқ, фикрга эга бўл-
 моқ.

عقيق ағиғ — ақиқ.

عقيقی ағиғи — ақиқ ранг, қизил.

عقيم ағим **муан** **عقیمه** ағимэ — насл-

сиз, бепушт; *** زن** туғмайди-
 ган хотин.

عكاس аккос — фотограф.

عكاس خا аккосхонэ — фотоателье.

عكاسی аккоси — 1) фотография;
 ~ *** دوربین** фотоаппарат; 2) фо-
 то олиш; *** هوایی** самолётдан
 сурат олиш.

عكس акс — акс; 1) *** صدا** акс-садо;
 2) қарама-қаршилиқ, аксинча,
 баракс; 3) фотокарточка, фо-
 то **برداشتن** ~ расм (сурат)га
 олмоқ.

عكس بردا аксбардор — 1) суратчи, расм
 олувчи; 2) фотограф.

عكس بردار аксбардори — расмга олиш;
*** کردن** ~ расм (сурат)га олмоқ.

عكس دار аксдор — *** شناسنامه** фото-
 расмли шахсий гувоҳнома.

علاء ало — 1) олий мансаб, олижа-
 ноблик; 2) тепа, баландлик;
 тепалик.

علاج элож — 1) даволаш; 2) дори;
 3) илож, чора.

علاج پذیر эложпазир — даволаб бўлади-
 ган.

علاج ناپذیر эложнопазир — даволаб бўл-
 майдиган, бедаво.

علافی аллоф — 1) хашакчи, пичан со-
 тувчи.

علاقه алоғэ¹ **кўплиги** **علائق** алоэғ ва
علايق алойэғ — 1) манфаатдорлик,

қизиқиш; мойиллик; **داشتن** ~

қизиқмоқ, манфаатдор бўлмоқ;
 2) мулк, мол-мулк; 3) алоқа.

алоғэ² — уқа, заржияк; тасма.

алоғэбанд — уқачи, зардўз.

علاقه بند алоғэдор — 1) манфаатдор, қи-
 зиқувчи; 2) иштирокчи, қат-
 нашчи; 3) ер-мулк эгаси.

علاقه دارى алоғэдори — манфаатдорлик.

علاقه مند алоғэманд — қизиқувчи,
 манфаатдор.

علامت аломат **кўплиги** **علامات** аломот,

علائم алоэм ва **علايم** алойэм —
 белги, аломат, нишон.

علامتچی аломатчи — **харб.** сигналчи.

علامه алломэ — билағон, билимдон.

علاوه эловэ — қўшимча, илова;
*** کردن** ~ қўшмоқ, илова қилмоқ;
*** بر این** бундан ташқари.

علائق алоэғ ва **علايق** алойэғ —
علاقه нинг кўплиги.

علامت алойэм ва **علائم** алоэм
 нинг кўплиги.

علت эллат **кўплиги** **علل** элал —
 1) сабаб, баҳона, важ; 2) ка-
 саллик, бетоблик.

علتی элллати — 1) касал, нохуш, бе-

тоб; 2) иллатли, нуқсонли, айбли.

علف алаф — 1) ўт, ўлан; **خشك** ~* пичан, хашак; **كتان** ~* зигирпоя, зигир; **هرزه** ~* бурган; бегона ўт; 2) ем-хашак.

علف بر алафбўр — жоди.

علفير алафчар — ўтлоқ, яйлов.

علق алаф кўплиги **اعلاق** аълоғ — зулук.

علل элал **علت** нинг кўплиги.

علم элм кўплиги **علوم** ўлум — илм, фан; **آداب** ~* этика; **اخلاق** ~* этикет, адаб қондалари; **ادب** ~* адабиётшунослик; **ادويه** ~* фармакалогия; **اصول** ~* методология; **اقتصاد** ~* снёсний иқтисод; экономика; **امراض** ~* патология; **تعليم** ~* топография; **تخطيط** ~* педагогика; **جبرو مقابله** ~* алгебра; **جراثة** ~* механика; **جراثيم** ~* минералогия; **معادن** ~* зоология; **حساب** ~* арифметика; **رياضيه** ~* математика; **طبقات الارض** ~* геология; **طبيعي** ~* физика; табиатшунослик; **مرايا** ~* оптика; **مناظره** ~* логика; **نباتات** ~* ботаника; **هندسه** ~* геометрия; **الابدان** ~* астрономия; **هيئت** ~* физиология; **الاجتماع** ~* социология; **الاجبار** ~* петрография; **الاديان** ~* теология, илоҳиёт; **الانساب** ~* генеалогия; **العركات** ~* эстетика; динамика;

اللغات ~ биология; **الحيات**

лексикография; **المساحه** геодезия.

علم алам кўплиги **اعلام** аълом —

байроқ, 2) белги, аломат; **سم** ~

грам. атоқли от; 3) танилг;

машҳур; **شدن** ~ кўзга кўр

моқ, шуҳрат қозонмоқ, машҳ

бўлмоқ.

علماء ўламо **عالم** олам ва

нинг кўплиги.

علمدار аламдор — байроқдор.

علم قلم аламғалам — *odd*. муттаҳ

қаллоб, ярамас, доғули, фир

гар, айёр.

علم و فروش элмфўруш — илмфуруш, май

каш, педант.

علم فروشی элмфўруши — илмфурушлик,

майдакашлик.

علميت элмийат — билимдонлик, о

лик.

علنا аланан — очиқ, ойдин, ошко

равшан.

علني алани — 1) очиқ, ошкора, с

мавий; **جلسه** ~ очиқ мажли

2) легал, қонуний, расмий.

علميت аланийат — 1) очиқлик, ойди

лик, ошкоралик, оммавийли

2) легаллик, қонунийлик, р

мийлик.

علو ўлўв — 1) тепалик, бала

лик; 2) улўғлик, буюқлик;

علوفه ~* олий ҳиммат, мурув

ўлуфэ — 1) ем-хашак; **хар**

озиқ-овқат.

علوم ўлум нинг кўплиги;

كشاورزی ~* қишлоқ хўжа

фанлари.

علوی алави — 1) Али авлоди; 2) А

тарафдори.

علوی алави — олий, жуда яхши, а

даражали.

عليا ўлийо — муан. اعلا ва اعلى
улуғ, олий.

عليهده алоҳэде — 1) алоҳида, айрим;
2) айрим ҳолатда.

عليرغم алорағм — хилоф равишда, ак-
сига.

عليм алим қ. عالم

عمو ам қ. عم

عمارت эморат — иморат, қурилиш.

عمال ўммоал — عامل нинг кўплиги.

عمامه аммомэ кўплиги عمائم амозэм

ва عمائم амойэм — салла.

عمدا амдан — бирор мақсад билан,
жўрттага, атайдан.

عمده ўмде — 1) асосий; 2) йирик;
~ مالک йирик ер эгаси, йирик
мулкдор; 3) муҳим, асосий, мо-
ҳият.

عمدهفروشي ўмдэфўруш — кўтара сотувчи.

عمدهفروشي ўмдэфўруши — кўтара савдо;
~ کردن улгуржи савдо қилмоқ.

عمدى амди — қасддан қилинган,
атайлаб қилинган, била туриб
қилинган.

عمر ўмр — умр; ~ گذراندن умр ўт-
казмоқ.

عمزاده амзодэ қ. عموزاده

عمق аъмоғ кўплиги اعماق аъмоғ —
чуқурлик, теранлик.

عمقپيما ўмғпэймо — чуқурликни ўлча-
ш асбоби, лот.

عمقپيماي ўмғпэймои — чуқурликни ўл-
чаш; ~ کردن чуқурликни
ўлчамоқ.

عمقزی амағэзи — амакивачча, амаки-
нинг қизи.

عمل амал кўплиги اعمال аъмол —
иш, ҳаракат, амал, муомала,
практика; ~ جراحي мед. опе-
рация; ~ ضرب мат. кўпай-
тириш;

به ~ آمدن содир бўлмоқ, ву-
жудга келмоқ; ~ آوردن амалга
оширмоқ.

عمال амалан — аслда, ҳақиқатда.
عملگرد амалгард — мол. оборот; муо-
мала, айланиш; ~ بانك *
банк операцияси.

عملی амали — 1) амалий, практик;
~ تعليمات * амалий машғулот;
2) сунъий; ~ چشم * сунъий кўз;
3) амалий равишда, практик
равишда.

عمليات амалиёт — операция, ҳаракат;
~ جنگی * уруш ҳаракатлари.

عمو ам — амаки.

عمود амуд — 1) вертикал; перпен-
дикуляр; 2) устун.

عمودی амуди — вертикал, перпендику-
ляр.

عمودیت амудийат — перпендикулярлик,
вертикаллик, тиккалик.

عموزاده амзодэ ва عمزاده амзодэ —
амакивачча.

عموم ўмум — 1) барча, тамом;
~ اهالى * бутун аҳоли;
2) умумийлик, бирлик.

عموما ўмуман — умуман.

عمومی ўмуми — умумий, ялли;
~ تاريخ * умумий тарих.

عمومیت умумийат — 1) умумийлик;
~ يافتن * умумлаштирмоқ; ~ دادن
умумлашмоқ; 2) оммабонлик.
ammэ — амма.

عمه ўмйо — кўр (аёл).

عميق амиғ — чуқур.

عميل амил кўплик عمال ўмало —
1) агент, вакил, воситачи;
2) харидор.

عميم амим — умумий, универсал.

عمّا ано — 1) ҳорғинлик, чарчаш-
лик; толиқиш; 2) толиқтиради-

ган оғир меҳнат; 3) қайғу, хасрат.

عنصر аносэр — **عنصر** чинг кўплиги.

عنن энон — жилов, тизгин.

عنواين ановин **عنوان** нинг кўплиги.

عنایت энойат — иноят, ғамхўрлик, илтифот.

عنб энаб — узум.

عنبا الثعلب энабў-с.саълаб. бот. итузум.

عنبر амбар — анбар.

عنديل андалиб — булбул.

عنصر ўнсур **عنصر** кўплиги аносэр — элемент, унсур.

عننه анъанэ — оғз. традиция, анъана.

عنف ўнф — қаттиққўллик, зўравонлик, дағаллик.

عنقوان ўнфўвон — гуллаб яшнаш; гуллаган вақт.

عنقريب анқариб — тезда, яқинда.

عنكبوت анкабут — ўргимчак.

عنوان энвон, ўнвон — 1) сарлавҳа; ном, унвон; **کردن** ~ атамоқ, номламоқ; 2) адрес; 3) усул, йўл, тарз; **به مبادله** ~ алмаштириш йўли билан.

عنود ануд — қайсар, ўжар, терс, қаттиқ.

عنيف аниф — зўравон, дағал, дарғазаб.

عواجز авожэз **عاجز** нинг кўплиги.

عوارض аворэз — **عارضه** нинг кўплиги.

عواقب авоғэб — **عاقبت** нинг кўплиги.

عوامل аволэм оламнинг кўплиги.

عوام авом — авом, халқ.

عوام فريب авомфэриб — демагог (содда оммани лақиллатувчи киши).

عوام فريبی авомфэриби — демагогия.

عوامل авомэл ~ **عامل** нинг кўплиги; 2) органлар; 3) асбоблар, воситалар.

عوايد авойэд — **عايده** нинг кўплиги.

عوج аваж — қийшиқлик, эгри-бугрилиқ.

عوج эваж — 1) ичқоралиқ; 2) бурд-сизлик, бебурдлиқ.

عود ўвд — қайталаниш; **مرض** ~ касалликнинг қўзиши, қайтала-ниши; **کردن** ~ қайтарилмоқ; қайталамоқ, такрорланмоқ.

عودت ўвдат — қайтиш; **بوطن** ~ репатриация, (ҳарбий асирлар, гражд. асирлар, қочоқларни ўз ватанига қайтариш); **دادن** ~ қайтармоқ; **کردن** ~ қайтмоқ.

عوض аваз — 1) бадал, эваз; эквивалент; **دادن** ~ ўрнига бермоқ, товон тўламоқ; **شدن** ~ алмаштирилмоқ; **و بدل کردن** ~ алмаштирмоқ, бадал қилмоқ;

به در ~ ўрнига, бадалига, эвазига; 2) ҳарб. алмаштириш; қоровулни алмаштириш.

عوضا авазан — ўрнига, бадалига, эвазига.

عون ўвн — ёрдам, кўмак.

عهد аҳд 1) **عهد** кўплиги ўҳуд — аҳд, шартнома; 2) аср, давр, замон.

عهدنامه аҳдноме — шартнома, битим; **داستن نقض** ~ битимни бузиш.

عهد ўҳдэ — мажбурият, уҳда; **به** ~ жавобгар (масъул) бўл-

моқ; **به گرفتن** ~ ўз устига олма-

моқ; **عهددار** ўҳдэдор — жавобгар, масъул.

عهدداری ўҳдэдори — масъуллиқ, жавобгарлик.

عهد ўҳуд — **عهد** нинг кўплиги.

عیادت эйодат — касал кўриш; **کردن** ~ касал кўрмоқ.

عیار аййор — айёр.

عیال эйол — 1) оила, оилачилик; 2) аёл.

عیالدار эйолдор ёки **عیالمند** эйолманд ва **عیالوار** эйолвор — оиладор, аёлманд.

عیан айон — 1) ўз кўзи билан кўриш; **دیدن** ~ ўз кўзи билан кўрмоқ, ўз бошидан кечирмоқ; 2) аниқ равшан, яққол, аён; **شدن** ~ маълум бўлмоқ, аён бўлмоқ; **کردن** ~ маълум қилмоқ, аён қилмоқ.

عیب эйб **кўплиги** **عیوب** ўйуб — камчилик, нуқсон, айб, иллат.

عید эйд, ид **кўплиги** **اعیاد** аъйод — байрам, ҳайит.

عیسوی исави — христиан.

عیسویت исавийат — христианлик.

عیسوی مذهب исавимазҳаб — христиан.

عیسی исо — Исо.

عیش эйш — айш, ишрат, завқ, маза, ҳузуур.

عین эйн **кўплиги** **عیون** ўйун; **اعین** аъйўн ва **اعیان** аъйон — 1) кўз; 2) чашма, булоқ; **الحیات** ~ ҳаёт булоғи; 3) моҳият, асл, аини; ~ **اسناد** ҳақиқий (асл) документ, ҳужжат, асл нусха; ~ * **در** * ~ **آنکه** туб ҳақиқат; **در** * ~ **حال** ҳудди ўша пайтда; аини вақтда, аини ҳолда.

عینا эйнан — айнан.

عینک эйнак — кўзойнак; **زدن** ~ **(مذاشتن)** кўзойнак тақмоқ.

عینک ساز эйнаксоз — кўзойнаксоз.

عینک سازی эйнаксози — кўзойнаксозлик.

عینکی эйнаки — кўзойнак таққан;

~ **مار** * кўзойнакли илон, кобра.

عینیت эйнйят — 1) ўхшашлик, бирдайлик, бир хиллик; 2) объективлик.

عیوب ўйуб — **عیب** нинг кўплиги.

عیون ўйун — **عین** нинг кўплиги.

غ

غ ғэйн — форс алифбосининг 22-ҳарфи, абжадда 1000 га тенг.

غاب ғоб ёки **غابه** ғобэ — дарахтзор.

غار ғор — ғор.

غارت ғорат — талон-торож, ғорат;

کردن ~ таламоқ, ўлжа қилиб олмоқ.

غارتگار — талончи.

غارتگاری — талончилик.

غارنگ ғоранг — овсар, аҳмоқ.

غاز ғоз¹ қ. **قاز**

غاز ғоз² — момиқ.

غازه ғозэ — юздаги қизиллик.

غازی ғози **کژات** ғўзот — ға-зотчи.

غاصب ғосэб — босқинчи, зўрлик билан қўлга олган.

غافل ғофэл — ғофил, беҳабар.

غالب ғолэб — ғолиб.

غالباً ғолэбан — кўпинча.

غالبانه ғолэбонэ — ғолибларча, ғолибона.

غالبیت ғолэбийат — ғолиблик, устунлик.

غالی ғоли — 1) қийматли; 2) муболаға қилувчи.

غالیدن ғолидан — думала(т) моқ.

غانم ғонэм — ўлжа қилувчи; ғанимат билувчи.

غایب ғойэб — 1) ўзга, ғойиб; 2) грам. 3- шахс.

غايانه ғойэбонэ — ғойибона, орқадан.

غايات ғойат ёки **غايه** ғойэ — ғоят, сўнг.

غايه ғойэ қ. **غايات**

غائي ғои — сўнгги.

غبار ғўбор — чанг, тўзон.

غباغب ғабғаб — бақбақа.

غجك ғэжак — ғижжак.

غادر ғаддор — хоин, ғаддор.

غادر ғадр — хоинлик; **کردن** ~ хоин-лик қилмоқ.

غادم ғўддэ **كۆپلىگى** ғўдад — бод, шнш.

غذا ғазо **كۆپلىگى** **اغذيه** ағзийэ — таом, овқат.

غرابت ғаробат — қизиқлик, ажиблик.

غزاره ғарорэ ёки **غر غره** ғарғарэ — оғиз чайниш.

غرامت ғаромат — контрибуция, зарарни тўлаш.

غران ғўррон — бўкирувчи.

غرايب ғаройэб ёки **غرائب** ғарозэб — **غريبه** нинг кўплиги.

غرب ғарб — ғарб.

غربا ғўрабо — **غريب** нинг кўплиги.

غربال ғарбол — ғалвир, элак; **کردن** ~ эламоқ.

غربت ғўрбат — мусофирлик.

غربتى ғўрбати — лўли.

غربى ғарби — 1) ғарбий; 2) ғарбли.

غرس ғарс — ўтқазниш (кўчат).

غررش ғўррэш — бўкириш.

غرض ғараз **كۆپلىگى** **اغراضى** ағроз — мақсад, ғараз.

غر غره ғарғарэ — ғарғара, оғиз чайниш.

غرغشاه ғарғашэ — хархаша.

غرقي ғарғ — чўкиш, ғарқ.

غروب ғўруб — ботиш.

غرور ғўрур — мағрурлик, такаббур-лик, кибрлилик.

غريب ғариб **كۆپلىگى** **غربا** ғўрабо — 1) мусофир, ғариб; 2) қизиқ.

غريبه ғарибэ **كۆپلىگى** **غرائب** ғарозэб ёки **غرايب** ғаройэб — қизик-нарс, ажойиб иш.

غرريدن ғўрридан — бўкирмоқ.

غريق ғариг — чўкувчи.

غرا ғазо ёки **غزوه** ғазвэ **كۆپلىگى**

غزوات ғазавот — ғазот.

غزات ғўзот — **غازى** нинг кўплиги.

غزال ғазол — кийик.

غزل ғазл — йигириш.

غزال ғазал **كۆپلىگى** **غزليات** ғазали-йот — ғазал.

غزوه ғазвэ қ. **غزا**

غشى ғэш — қалбаки.

غشى ғаш — беҳушлик, ҳушдан кетиш; **کردن** ~ ҳушдан кетмоқ.

غشاش ғашшош — қаллоб.

غصب ғасб — босқинчилик, ўзиники қилиб олиш.

غصه ғўссэ — гусса.

غضب ғазаб — ғазаб.

غفلت ғафлат — ғафлат.

غفلة ғафлатан — тўсатдан.

غل ғўл **كۆپلىگى** **اغلال** ағлол — кишан.

غل ғэл — думалаш; **خوردن** ≈ думэламоқ; **دادن** ~ думалатмоқ.

غلاظت ғалозат — йўғонлик, қўполлик.

غلاف ғэлоф — ғилоф.

غلام ғўлом **كۆپلىگى** **غلمان** ғэлман — 1) оғз. йигит; 2) хизматкор; 3) қулбачча.

غلبه ғалабэ — ғалаба.

غلطان ғалтан қ. **غلطان**

غلтак ғалтак қ. **غلтак**

- غلتيدن** ғалтидан қ. **غلطيدن**
غلط ғалат *кўплиги* **اغلاط** ағлот — хато.
غلط ғалт — думалаш, айланиш;
زدن ~ думаламоқ, айланмоқ.
غلطان ғалтон — думаловчи, айланувчи.
غلطانيدن ғалтонида — думалатмоқ.
غلطاك ғалтак — ғалтак.
غلطيدن ғалтидан — думаламоқ, ғилдирамоқ.
غلظت ғэлзат — йўғонлик; қуюқлик.
غلمان ғэлмон **غلام** нинг кўплиги.
غله ғаллэ — ғалла.
غليان ғалайон — қайнаш; ~ **درجه** *
 физ. қайнаш даражаси.
غليظ ғализ — 1) йўғон, қўпол; 2) баландпарвоз (сўз); 3) қуюқ.
غليظمو ғализму — баландпарвоз сўзларни гапирувчи.
غم ғам(м) *кўплиги* **غموم** ғумум — ғам.
غم خوار ғамхор — ғамхўр.
غمگين ғамгин — ғамгин.
غموم ғумум **غم** нинг кўплиги.
غمي ғами — ғамли.
غنا ғано — бойлик, фаровонлик.
غنچه ғунчэ — ғунча; **کردن (بستن)** ~
 ғунчаламоқ.
غنائم ғаноэм ёки **غنایم** ғанойэм
 нинг кўплиги;
غنيمت ~ **جنگي** * ғарбий ўлжалар.
غنى ғано қ. **غنا**
غنيمت ғанимат — 1) ўлжа; 2) ғанимат.
غواص ғаввос — ғаввос; водолаз.
غوج ғуч қ. **قوج**
غوره ғурэ — ғура.
غوزه ғузэ — 1) кўсак; 2) пилла.

- غوص** ғавс — шўнғиш.
غوطه ғутэ — чўмиш, шўнғиш;
خوردن ~ чўммоқ, шўнғимоқ;
دادن ~ шўнғитмоқ, ботирмоқ.
غوا ғўво — ғавго.
غوك ғук — бақа, қурбақа.
غياپ ғийоб — йўқлик, ғойблик;
من ~ **در** * менинг йўқлигимда,
 орқамдан; ~ **حضورو** йўқлама.
غياپا ғийобан — орқадан.
غيب ғэйб *кўплиги* **غيوب** ғўйуб ёки
اغياپ ағйоб — яширинлик, ғойблик; сир.
غيبت ғэйбат — 1) ғийбат; 2) йўқлик, ғойблик.
غير ғэйр *кўплиги* **اغيار** ағйор —
 ўзга.
غيرت ғэйрат — 1) ғайрат; 2) ғайирлик.
غير ғэйр¹ — ва бошқалар.
غيره ғэйр² — ёт, нотаниш.
غيظ ғэйз — аччиғ, ғазаб.
غيوب ғўйуб **غيب** чинг кўплиги.
غيور ғайур — 1) ғайратли, тиришқоқ, серғайрат, жонбоз;
 2) рашкли.

ف

- ف** фэ — форс алифбосининг 23-
 ҳарфи; абжадда 80 га тенг.
فابريك фобрик — фабрика.
فاتح фотэх — 1) очувчи; 2) фатх
 этувчи.
فاتحه фотэхэ — 1) очилиш, бошла-
 ниш; 2) фотиҳа.
فاتن фотэн — 1) мафтун қилувчи;
 2) фитна солувчи.

فاجر фожэр — бузуқ, ярамас.
فاجع фожэ — фожиаи.
فاجعه фожээ — 1) фожиа; 2) трагедия.
فاحش фоҳэш — бепарда, беадаб.
فاحشه фоҳэшэ *кўплиги* **فواحش** фаво-
хэш фоҳиша.
فاخر фохэр — фахрили.
فار фор — 1) фара; 2) маяк.
فارس форэс *кўплиги* **فوارس** фаворэс — суворий.
فارسی форси — форсча.
فارسیات форсийот — форс филологияси.
فارغ форэг — бўш, фориғ.
فارق форэг — фарқловчи.
فاروس форус — маяк.
فاروق форуғ — зийрак, фарқига бо-
рувчи.
فاره форэ — сичқон.
فاژ фож ва **فاژه** фожэ — эснаш;
کشیدن ~ эснамоқ.
فاژیدن фожидан — эснамоқ.
فاسد фосэд — чурук, бузуқ.
فاسق фосэғ — бузуқ, фискчи.
فاش фош — фош.
فاشيزم фошизм ёки **فاشييسم** фошисм —
фашизм.
فاشيست фошист — фашист.
فاشيستى фошисти — фашистик.
فاصل фосэл — бўлувчи, ажратувчи.
فاصله фосэлэ — оралик, интервал.
فاضل фозэл — 1) ортиқ; 2) *кўплиги*
فضلا фўзало — фозил, олим.
فاعل фозэл — 1) ҳаракат қилувчи;
2) *грам.* эга; субъект; ~ **فاعل** *
ҳозирги замон сифатдоши.
فاقد фогэд — маҳрум; **فقدنى** ~ йў-
қотмоқ, ажралмоқ.
فاقه фогэ — камбағаллик, муҳтож-
лик.

فاكولته фокултэ — факультет.
فاكهه фокэхэ *кўплиги* **فواكه** фавокэх
мева.
فال фол — фол.
فالبين фолбин — фолбин.
فاميل фомил — фамилия, оила.
فانوس фонус — фонус.
فانه фонэ — пона.
فائده фоедэ ёки **فايده** фойэдэ *кўплиги*
فوائد фавоэд ёки **فاويد** фавойэд-
фойда; **بىشيدن** фойда келти-
моқ; **بردن** ~ фойдаланмоқ.
داشتن ~ фойдали бўлмоқ.
فائق фозғ ёки **فايق** фойғэ — усту
юқори, ғолиб.
فتادن фўтодан, фэтодан қ. **افتادن**
فتان фаттон — фитначи; маҳли
этувчи; ~ **چشمه** * мафтун
этувчи кўзлар.
فتح фатҳ *кўплиги* **فتوح** футух —
1) фатҳ, ғалаба; 2) очиш.
فتحه фатҳэ — фатҳа, забар.
فتنه фэтнэ *кўплиги* **فتن** фэтан —
фитна.
فتوا фатво қ. **فتوى**
فتوت фўтўват — 1) йигитлик, мар-
лик; 2) олижаноблик, сахи-
лик.
فتوح фўтух **فتح** нинг *кўплиги*.
فتور фўтур — хориш, толиш
فتوره фатурэ — газмол.
فتوى фатво ёки **فتوا** фатво — фатв
(шариатга асосланган қарор).
فجور фўжур — бузуқлик, фужур.
فجييع фажи — фожнаи.
فحاش фаҳшош — сўкагон, оғзи шалок
فخر фахр — фахр.
فخري фахри — фахрий.
فخريدىن фахмидан — пахта тозаламоқ.

- فەدە** фэдо — фидо.
فەدەкор фэдокор — фидокор.
فەдэрәтиф фэдэрәтиф — федератив.
فەдәрәсиун фэдәрәсиун — федерация.
فەдийە федийэ — хун, хун бахоси.
فەر фар(p)¹ — жило.
فەر фарр² — қочиш.
فەر фаро; **رەسیدن** ~ етиб олмоқ;
فەر фарох — кенг.
فەر фэрахтан қ. **افراختن**
فەر фарохдэл — кенг кўнгилли, бо-
 тир.
فەر фарохрўв — қўли очиқ.
فەر фарохру — очиқ юзли.
فەر фарохондан — чақириб олмоқ.
فەر фарохи — кенглик, кенгчилик.
فەر фарор — қочиш; **کردن** ~ қочмоқ.
فەر фаррор — қочоқ.
فەر фэроз — уст, тепа, баландлик.
فەر фэрози — баландлик.
فەر фэросат — фаросат.
فەر фаросат — чавандозлик.
فەر фароғат — бўш вақт; фароғат.
فەر фэроғ — айрилиқ.
فەر фаромуш — унутиш; **کردن** ~
 унутмоқ.
فەر фаромушидан — унутмоқ.
فەر фаромин **فرمان** нинг кўпли-
 ги.
فەر фаронсави — француз.
فەر фаровон — мўл, фаровон.
فەر фаравони — мўлчилик, фаро-
 вонлик.
فەر фароҳам; **آوردن** ~ тўпламоқ;
فەر ~ **شدن** тўпланмоқ.
فەر фарбэҳ — семиз, бўрдоқ.
فەر фаржом — якун, натижа.

- فر** фараҳ — шодлик.
فر фаррўх — 1) нуроний; 2) бахт-
 ли.
فر фархўндәги — бахтиёрлик.
فر фард **кўплиги** **افراد** афрод —
 шахс; 2) ёлғиз, тоқ; 3) бир
 байт.
فر фардо — эрта, эртага.
فر фэрдўвс — жаннат боғи.
فر фарзонәги — донолик.
فر фарзонэ — доно.
فر фарзанд — фарзанд.
فر фарзанди — фарзандлик.
فر фарзин — фарзин.
فر фарас **кўплиги** **افراس** афрос —
 от.
فر фўрс — форсча; **قديم** ~ *қадим-
 мий форс тили.
فر фарсо қ. **فرسودن**
فر фэрэстодан — ҳ. э. нег. **فرست**
 фэрэст — юбормоқ, жўнатмоқ.
فر фарастук — қалдирғоч.
فر фарсах **فرستگ** фарсанг —
 фарсанг, тош (6—7 км).
فر фарсудан ҳ. э. нег. **فرسا** фарсо
 ва **فرساي** фарсой — 1) нура(т)
 моқ; 2) эскир(т)моқ; 3) толиқ
 (тир)моқ.
فر фарш — 1) полос; 2) ёзиш;
 3) жиҳозлаш.
فر фэрэштэ — фаришта.
فر фўрсат — фурсат.
فر фарз **кўплиги** **فروض** фўруз —
 1) фараз; 2) фарз.
فر фарзан — фараз қилиб, фараз
 қилайлик.
فر фарзийэ — фараз, фаразия.
فر фаръ **кўплиги** **فروع** фўру —
 тармоқ, шоҳобча.
فر фаръи — иккинчи даражали,
 асосий бўлмаган.

فرق фарғ—1) фарқ; **دادن (نهادن)** ~
 фарқламоқ, айирмоқ; 2) бош
 тепаси; 3) фарқ (соч).
فرقت фўрғат — айрилиқ.
فرقه фэрғә **кўплиги** **فرق** фэрағ —
 тўда, фирқа.
فرقه بندى фэрғабанди — фирқаланиш.
فرم фўрм — форма (кийим).
فرم фэрм — ферма; **دام پرورى** ~ *
 чорвадорлик фермасы.
فرما фармо қ. **فرمودن**
فرمان фармон **кўплиги** **фаро-**
 мин — буйруқ, фармон; **بردن** ~
 бўйсунмоқ.
فرمان بر фармонбар — фармон ташувчи.
فرمانبردار фармонбардор — бўйсунувчи.
فرماندار фармондор — ҳоким.
فرمانده фармондэх — қўмондон.
فرماي фармой қ. **فرمودن**
فرمايش фармойэш — фармойиш, бую-
 риш, заказ.
فرمادن фармудан қ. з. нег. **фар-**
 мо ва **فرماي** фармой — буюр-
 моқ, фармон бермоқ.
فرنگ фаранг — фаранг, европа.
فرنگى фаранги — европали.
فرنگى مآب фарангимаоб — европалашган.
فرو фуру ёки **فرو** фўруд — пастга;
آملدن ~ тушмоқ;
فروختن фўрухтан¹ қ. **افروختن**
فروختن фўрухтан² қ. з. нег. **фў-**
 руш — сотмоқ.
فرو фўруд қ. **فرو**
فرودها фўрудгоҳ — 1) аэродром; 2) аэ-
 ропорт.
فروردين фарвардин — эрон шамсия йи-
 лининг 1-ойи (21 март—20 ап-
 рель).
فروز фўруз, фэруз — 1) қ. **فروختن**
 2) ярқираш.

فروش фўруш — 1) қ. **فروختن** 2) со-
 тиш.
فروشنده фўрушандә — сотувчи.
فروض фўруз **فرضى** нинг кўплиги.
فروع фўру **فرع** нинг кўплиги.
فروغ фўруғ — равшанлик, нур.
فرومانده фўрумандә — 1) хорғин; 2)
 муҳтож, оғир аҳволга тушган.
فرومايه фўрумойә — разил, таги паст.
فرهنگ фарҳанг—1) маориф; ~ **وزرات**
 маориф министрлиги; 2) луғат.
فرهنگستان фарҳангестон — академия.
فرهنگ نامه фарҳангномә — қомус, энци-
 лопедия.
فرهنگى фарҳанги—1) маданий; 2) ма-
 риф ходими.
فرهنگتن фарҳиктан қ. з. нег. **فرهيز** фа-
 ҳиз — тарбияламоқ, билимдо-
 қилмоқ.
فرياد фарйод — фарёд.
فريادخواه фарйодхоҳ — ёрдам сўровчи.
فريادرس фарйодрас — 1) ёрдамчи; 2)
 ҳимоячи.
فريادي фарйоди — шикоятчи.
فريب фэриб — 1) қ. **فرىختن** 2) фире
 алданиш.
فرختن фэрибидан қ. **فرىيدن**
فريد фарид — ягона, якка, мислсн
فرىقتن фэрифтан ёки **فريب** фэри-
 бидан қ. з. нег. **فريب** фэриб -
 алдамоқ.
فزا фэзо қ. **افزودن**
فزودن фўзудан қ. **افزودن**
فساد фасод — бузуқлик; фасод.
فساق фўссоғ — **فاسقى** нинг кўплиги
فسان фасон — қайроқ (тош).
فسفيس фэсфэс¹ — пичир-пичир.
فسفيس фэсфэс²: **کردن** ~ ивирсимоқ
فسفور фўсфур — фосфор.

- فسق** фэсғ — бузуқлик, фисқ.
فشار фэшор — 1) қ. **فشاردن** 2) бо-
 сим.
فشاردن фэшордан ёки **فشردن** фэшўр-
 дан қ. з. нег. **فشار** фэшор —
 босмоқ, эзмоқ, сиқмоқ.
فشارسنج фэшорсанж — манометр.
فشردن фэшурдан қ. **فشاردن**
فشفشك фэшфэшак ёки **فشفشه** фэшфэ-
 шэ — мушак, ракета.
فشنگ фэшанг — патрон.
فشنگدان фэшангдон — ўқдон, патрон-
 тош.
فصاحت фасохат — чечанлик.
فصحا фусаҳо нинг кўплиги.
فصل фасл кўплиги **فصول** фўсул —
 фасл.
فصول фўсул **فصل** нинг кўплиги.
فصيخ фасих кўплиги **فصحا** фўсаҳо —
 чечан, фасих.
فضا фазо — фазо, очиқлик; **كیهان** *
 космик бўшлиқ (фазо), космос.
فضاییم фазопэймо қ. **فضانورد**
فضاشناس фазошэнос — космосни ўрганув-
 чи (мутахассис).
فضانورد фазонавард — 1) космонавт;
 2) космик (аппарат); * **شقینه** *
 космик кема.
فضل фазл — устунлик, фазилат.
فضلا фўзало **فاضل** нинг кўплиги.
فضه фэззэ — кумуш.
فضیلت фазилат — устунлик, ортиқлик,
 фазилат.
فطانت фатонат — онглилик, идрокли-
 лик.
فطرت фэтрат ва **فطره** фэтрэ — табиат,
 характер.
فطرة фэтратан — табиатан.
فطن фатэн ва **فطین** фатин — онгли,
 уқувли.

- فطوره** фатурэ — мануфактура.
فطیر фатир — оширилмаган (нон,
 хамир).
فطین фатин қ. **فطن**
فعال фаол — фаол.
فعالیت фаолийат — 1) фаолият; 2) фа-
 оллиқ.
فعل фэъл кўплиги **افعال** афёол —
 1) ҳаракат; 2) грам. фэъл.
فعلا феълан — 1) ҳозир, ҳозирда;
 2) оғз. ҳозирча хайр.
فعلگی фаалаги — чоракорлик.
فعله фаъалэ — мардикор.
فعلى фэъли — ҳозирги.
فغان фэгон — фигон.
فغار фағор — умуртқа.
فغارت фағорат — фақирлик.
فغدان фўғдон — йўқлик, йўқотиш,
 етишмаслик.
فغر фағр — камбағаллик.
فغرا фўғаро **فقیر** нинг кўплиги.
فقط фағат — фақат.
فقه фэғх — фикх (ислом қонуншу-
 нослиги).
فقها фўғаҳо **فقيه** нинг кўплиги.
فقیر фағир кўплиги **فغرا** фўғаро —
 фақир.
فقيه фағих кўплиги **فقها** фўғаҳо —
 факих (шариатшунос).
فك факк¹ кўплиги **فكوك** фўкук —
 жағ.
فك факк²: **اضافت** *грам. изофа
 қўшимчасининг тушиб қолиши.
فكر фэкр кўплиги **افكار** афкор —
 фикр; **کردن** ~ ўйламоқ.
فكرت фэкрат — ўйлаш, фикрлаш.
فكل фўкўл — 1) галстук; 2) тақи-
 ладиган ёқа.
فكلى фўкўли — европача кийинади-
 ган, олифта.

فكار фəгор ва **افكار** афгор — 1) оғз. ярали, ярадор; 2) ғамгин.
فلات фəлот — баланд текислик.
فالکات фалокат — фалокат.
فلان фўлон — фалон, фалончи.
فلاج фалаж — фалаж.
فلز фəлəз *кўплиги* **فلزات** фəлəз-зот — металл.
فلز ساز фəлəзсоз — металлчи, металлург.
فلز سازى фəлəзсози — металлургия.
فلسفه фалсафə — фалсафа.
فلقل фəлфəл — қалампир.
فلک фалак *кўплиги* **افلاك** афлок — фалак.
فلكى фалаки — 1) астрономик; 2) фалакка оид.
فن фанн *кўплиги* **فنون** фўнун — 1) фан; 2) ҳунар, техника.
فنا фано — йўқлик, ҳалокат, фонийлик.
فنر фанар — пружина, рессора.
فنون фўнун *فن* нинг кўплиги.
فنى фанний — 1) фанний; 2) техникавий.
فواره фавворə — фонтан.
فوايد фавоəд ёки **فوايد** фавойəд нинг кўплиги.
فوت фўвт — ўлиш.
فوتبال футбол — футбол; ~ **فوت** футбол командаси.
فوتو фўту — фотография.
فوج фўвж *кўплиги* **افواج** афвож — тўда.
فور фўвр — шошилиш, тезлик.
فورا фўвран — дарров, тезда.
فورى фўври — шошилиш; ~ **تلگرام** * шошилиш (срочная) телеграмма.
فوريه фəврийə — февраль.
فوق фўв — уст, юқори.
فوق العاده фўвғулəдə — фавқулодда.

فوقانى фўвғони — юқоридаги, юқори.
فولاد фулод қ. **بولاد**
فهرست фəхрəст — рўйхат, кўрсаткич, каталог.
فهم фаҳм — тушуниш, фаҳм.
فهماندىن фаҳмондон — тушунтирмоқ.
فهميدان фаҳмидан — тушунмоқ.
فى الجملة филжўмлə — қисқаси, демак.
فى الحال филҳол — дарров, ўша заҳоти.
فيروز фируз қ. **بيروز**
فيزيك физик — физика.
فيزيولوژى физиулужи — Физиология.
فيصل фəйсал — ҳал; қарор; ~ **يافتن** ~ ҳал бўлмоқ; **دادن** ~ ҳал этмоқ, ечмоқ.
فيضى фəйз *кўплиги* **فيوض** 1) фаровонлик; 2) шафқат, сахийлик; 3) фойда; 4) фəйз.
فيل фил қ. **ييل**
فيلسوف фəйласуф — файласуф.
فيلم филм — фильм; ~ **گويا** * овозли фильм.
فيلم بردار филмбардор — кинооператор.
فين фин — манқаланиш; ~ **کردن** ~ миширмоқ.
فتودال фəудол — феодал.
فتوداليسم фəудолисм ёки **فتواليزم** фəудолизм — феодализм.
فيوز фийуз — электр предохранители, пробка.

قى

ق **foф** — форс алифбосининг 24-ҳарфи; абжадда 100 га тенг.
قابل **qобəл**: 1) қобилиятли; 2) бажариладиган; ~ **اجرا** *
احترام ~ хўрмат қилса бўладиган;

توجه ~ аҳамият берса бўлади-

ган

قابله ғобэлэ — доя.

قابليت ғобэлийат — қобилият.

قاتل ғотэл кўплиги قتال ғўттол — қотил.

قاچاق ғочоғ — контрабанда.

قاچاقچي ғочоғчи — контрабандист.

قادر ғодэр — қудратли, қодир.

قاري ғори — 1) ўқувчи, (китоб);

2) қори.

قاز ғоз — ғоз.

قاصد ғосэд — 1) хабарчи; 2) қасд қилувчи.

قاصدا ғосэддан — қасддан.

قاصر ғосэр — қусурли, етишмовчи, ожиз

قاضي ғози кўплиги قضات ва قضاة ғўзот — судья, қози.

قاطر ғотэр — хачир.

قاطع ғотэ — қатъий.

قاعده ғоэдэ кўплиги قواعد ғавоэд — қоида.

قافله ғофэлэ кўплиги قوافل ғавофэл — карвон.

قافيه ғофийэ кўплиги قوافي ғавофи — қофия.

قاق ғоғ — қоғ, қотган.

قالب ғолэб — 1) қолип; 2) жусса.

قالي ғоли — гилам.

قالیچه ғоличэ — гиламча.

قامت ғомат — қомат.

قاموس ғомус — 1) лугат; 2) океан.

قانون ғонун кўплиги قوانين ғавонин — қонун.

قانوني ғонуни — қонуний.

قانونيت ғонунийат — қонуният.

قام ғоҳ-ғоҳ — қаҳ-қаҳ; زدن ~ қаҳ-қаҳа урмоқ.

قايق ғойғэ — қайиқ.

قاتل ғозл: بودن (شدن) ~ маъқулламоқ, тан олмоқ.

قائم ғоэм ёки ғайэм — турувчи, тик; мустаҳкам.

قائم مقام ғоэммағом — ўринбосар, вази-фа ўтовчи

قباحت ғабохат — қабиҳлик, уятсизлик.

قبائح ғабозэх ёки ғабойэхнинг кўплиги.

قبائل ғабозэл ёки ғабойэлнинг кўплиги.

قبر ғабр кўплиги قبور ғўбур — қабр, гўр.

قبرستان ғабрэстон — гўристон.

قبض ғабз — 1) олиш; 2) тилхат; 3) мед. ич қотиш.

قبل ғабл — олд, олдин; ~ از اين бундан олдин, бунгача.

قبل ғэбал-томон, ёқ; از ~ حاكم خرا Хуросон ҳокими номидан.

قبلي ғабли — бурунги, илк, дастлаб-ки.

قبور ғўбурнинг кўплиги.

قبول ғабул — қабул.

قبولاندن ғабулондан — қабул қилди-рмоқ.

قبه ғўбэ — қубба.

قبیح ғабих — қабиҳ.

قبیحه ғабихэ—қабиҳ нарса, қабиҳ иш.

قبيل ғабил — хил, ўхшаш, каби.

قبيله ғабилэ кўплиги قبایل ғабойэл

ёки ғабозэл — қабила.

قاتل ғатл — ўлдириш, қатл.

تحط ғаҳт — қаҳатчилик.

قاد ғадд — қад, қомат.

قادر ғадр — қадар-ча; ~ آن унча; ~ چه қанча?

قادر ғадар кўплиги اقدار ғаддор — тақдир.

قدرت ғўдрат — қудрат.

قەدىن ва **غەدىن** гадаған — таъқиқлан-
ган; **کردن** ~ таъқиқламоқ.
قدم гадам **кўплиги** **ағдом** —
қадам.
قدمما гўдамо — 1) **қадим** нинг кўпли-
ги; 2) бурунгилар.
قدم гўдум — келиш.
قدир гадир — қадрли, қудратли.
قدим гадим **кўплиги** **قدمما** гўдамо —
бурунги, қадимги, қадим.
قرايت ғаробат — яқинлик, қардошлик.
قرار ғарор — 1) тиниш, турғунлик;
2) қарор.
قرارداد ғарордод — битим.
قراچى ғароғчи — қўриқчи.
قراگل ғароғўл ёки **قروگل** ғарағўл —
қорақўл.
قرآن гўрьон — қуръон.
قرايت ғароат — ўқиш, қироат.
قرايت خانە ғароатхонэ — қироатхона.
قرايج ғароэҳ ёки **قرايج** ғаройэх
قريحه нинг кўплиги.
قرب гўрб — яқинлик.
قربان гўрбон — қурбон.
قربت гўрбат — яқинлик, қардошлик.
قرص гўрс **кўплиги** **اقراص** ағрос —
дўнгалак, таблетка; гардиш;
خوشيد ~ * қуёш гардиши.
قرضى ғарз ёки **قرضه** ғарзэ **кўплиги**
قروضى гўруз — қарз.
قرضى ھندە ғарздэхандэ — қарз берган кн-
ши, кредитор.
قرضدار ғарздор — қарздор, дебитор.
قرضه ғарзэ — 1) қ. **قرضى** 2) заём.
قرعہ гўрға — қуръа.
قرمز гэрмэз — қизил.
قرن ғарн¹ **кўплиги** **قرون** гўрун —
аср.
قرن ғарн² **кўплиги** **قرون** гўрун ик-

қилиги **قرنين** ғарнэйн — ш
муғиз.
قرنين ғарнэйн **قرن** 2 нинг иккиле
قروض гўруз — **قرض** нинг кўпли
قرون гўрун — **قرن** яинг кўплиг
قروگل ғарағўл қ. **قراگل**
قريب ғариб — яқин, қариндош.
قريحه ғариҳэ **кўплиги** **قرايج** ғарс
ёки **قرايج** ғаройэх — исте
дод, талант.
قرين ғарин **кўплиги** **اقران** ағрон
яқин, суҳбатдош.
قرينه ғаринэ — 1) ўхшашлик; 2) кс
текст; 3) белги, исбот.
قزاق ғазоғ — қозоқ.
قسم ғасам — қасам, қасамёд.
قسم ғэсм **кўплиги** **اقسام** ағсам
қисм, бўлак.
قسمما ғэсман — қисман.
قسمت ғэсмат — 1) бўлак; 2) қисм;
3) ҳарб. қисм.
قشنگ ғашанг — чиройли.
قصاب ғассоб — қассоб.
قصاص ғасос — қасос; **کردن** қасос о
моқ, ўч олмоқ.
قصاصد ғасоэд ёки **قصاصيد** ғасойэд
قصيده нинг кўплиги.
قصد ғасд — қасд.
قصددا ғасдан — қасддан.
قصر ғаср¹ **кўплиги** **قصور** гўсур
қаср.
قصر ғаср² **кўплиги** **قصور** гўсур — қи
қартириш; **شدن** ~ қисқармо
کردن ~ қисқартмоқ.
قصص ғэсас **قصه** нинг кўплиги.
قصور гўсур **قصر** нинг кўплиги.
قصه ғэссэ **кўплиги** **قصص** ғэсас
ҳикоя, қисса.

- قصيده** ғасида **قصائد** ғасоэд
قصايد ёки ғасойэд — қасида.
قصير ғасир — қисқа.
قضا ғазо — 1) қазо; 2) ҳодиса.
قضات ва **قضاة** ғўззот **قاضي** нинг кўплиги.
قضاوت ғазоват — 1) қозилик; 2) ҳукм, фикр билдириш.
قضايا ғазойо **قضية** нинг кўплиги.
قضية ғазийэ **كۇپليги** **قضايا** ғазойо — 1) ҳодиса; 2) масала,
قطار ғатор — 1) поезд; 2) карвон.
قطب ғўтб **كۇپليги** **اقطاب** ағтоб — қутб.
قطب نهم ғўтбнэмо — компас.
قطره ғатрэ — томчи, қатра;
قطع ғать—1) кесиш **سياسي** **
 дипломатик алоқаларни узиш.
قطعا ғатъан — кескин равишда.
قطع نامه ғатъномэ — резолюция, қарор.
قطعه ғэтъэ — 1) бўлак; 2) қитъа.
قطعي ғатъи — кескин, қатъий.
قعر ғаър — туб, таг, қаър.
قفا ғафо — 1) гардан; 2) орқа;
او ميکو ~ **در** * унинг орқасидан гапиради.
قفص ёки **قفص** ғафас — қафас.
قفسه ғафасэ — жавон, этажерка.
قفص ғафас қ. **قفص**
قفل ғўфл — қулф; (**کردن**)
 қулфламақ.
قلاب ғаллоб — қаллоб.
قلاب ғўллоб — чангақ.
قلب ғалб¹ — 1) юрак; 2) марказ.
قلب ғалб² — қалбаки, сохта, ўзгарган.
قلبا ғалбан — юракдан.
قلبه ғўлбэ ёки **قلوه** ғўлвэ — буйрак.

- قلت** ғэллат — камлик, етишмовчилик; **خون** * камқонлик.
قلعه ғальэ — қалъа.
قلم ғалам **كۇپليги** **ا قلام** ағлам — ручка, қалам.
قلمداد ғаламдод — рўйхатлаш; тавсиф.
قلوب ғўлуб **قلب** нинг кўплиги.
قلوه ғалвэ қ. **قلبه**
قله ғўллэ **كۇپليги** **قلل** ғўлал — қулла (тор тепаси) чўққи.
قليان ғайюн — чилим.
قليل ғалил — оз.
قمار ғўмор — қимор.
قمر ғамар — ой.
قمر يه ғамарийэ: **سنه** * қамария йили (ой йили).
قناد ғаннод — қандолатчи, кондитер.
قناره ғаннорэ — қанора (ғўшт осадиган илгакли тахта).
قناوت ғаноат — қаноат.
قند ғанд—1) қанд; 2) мед. ~ **مرض** *
 диабет.
قنداق ғўндоғ — қўндоқ.
قنسول ғўнсул қ. **كُنسول**
قوا ғўво **قوه** нинг кўплиги.
قواعد ғавоэд **قاعده** нинг кўплиги.
قوافل ғавофэл **قافله** нинг кўплиги.
قوافي ғавофи **قافيه** нинг кўплиги.
قوانين ғавонин **قانون** нинг кўплиги.
قوت ғут — озиқ, овқат.
قوت ғўвват қ. **قوه**
قوچ ғуч — қўчқор.
قوس ғўвс **كۇپليги** **اقواس** ағвос — 1) ёй; 2) қавс; 3) камон.
قوتى ёки **قوتى** ғути — қути, қутича.
قول ғўвл **كۇپليги** **اقوال** ағвол — сўз, лафз.

قوم	ғўм <i>қўплиги</i> اقوام	ағвом — қавм.
قوه	ғўввэ — куч, қувват.	
قوي	ғави — кучли.	
قويم	ғавим — 1) маҳкам; 2) ҳаққоний.	
قهر	ғаҳр — қаҳр.	
قهرمان	ғаҳрамон — 1) чемпион; 2) қаҳрамон.	
قهقهه	ғаҳғаҳэ — қаҳ-қаҳа.	
قهوه	ғаҳвэ — қаҳва.	
قهوه خانه	ғаҳвэхонэ — 1) чойхона; 2) кафе.	
قيادت	ғайодат — бошчилик.	
قياس	ғийос — қиёс, чоғиштириш.	
قيافه	ғийофэ ёки <i>قيافه</i> ғийофат — қиёфа.	
قيام	ғийом — 1) туриш, қўзғалиш; 2) қўзғолон.	
قيامت	ғийомат — қиёмат.	
قيچى	ғэйчи — қайчи.	
قيىد	ғэйд ¹ <i>қўплиги</i> قيود	ғўйуд — қайд; 2) кишан.
قيىد	ғэйд ² <i>қўплиги</i> قيود	ғўйуд — грам. равиш.
قيىدى	ғэйди — кишанланган.	
قيصر	ғэйсар — қайсар (цезарь).	
قيىم	ғэйам	нинг <i>қўплиги</i> .
قيىمت	ғэймат, ғимат <i>қўплиги</i> قيم	ғэйам — қиймат.
قيىمه	ғимэ — қийма.	
قيود	ғўйуд	нинг <i>қўплиги</i> .

ك

ك	коф — форс алифбосининг 25-ҳарфи; абжадда 20 га тенг.
كابينه	кобинэ — кабинет; * وزراء министрлар кабинети.

کاتب	котэб <i>қўплиги</i> کاتب	кўттоб ва катэб — котиб.
کاج	кож ¹ — гарданга уриш, тарсаки.	
کاج	кож ² — ғилай.	
کاخ	кож ³ — қарағай.	
کاخ	кох — сарой, қаср.	
کادر	кодр — кадр.	
کاذب	козэб — ёлғончи.	
کار	кор ¹ — иш, юмуш.	
کار	кор ² қ. کاشت	
کاربرد	корбўрд — ишлатиш.	
کارت	корт — карточка, билет; * دعوت таклиф билети.	
کارتى	кортан — ўргимчак.	
کارچاق گن	корчоғкўн — ишни юргизиб юборадиган, ишни ўрнига қўядиган, омилкор; корчалон.	
کارخانه	корхонэ — завод, фабрика, ишхона.	
کارد	корд — пичоқ.	
کاردان	кордон — ишбилармон.	
کار دوست	кордуст — меҳнатсевар.	
کارزار	корзор — жанг майдони.	
کارشکن	коршэкан — иш бузуқи, саботажчи.	
کارشکنى	коршэкани — ишбузуқилик, саботаж.	
کارشناس	коршэнос — мутахассис, эксперт.	
کارکن	коркўн — ишчан, иш берувчи.	
کارگاه	коргоҳ — 1) иш жойи; 2) станок; 3) цех; 4) муассаса.	
کارگززار	коргўзор — бошқарувчи, мудир.	
کارگر	коргар — ишчи.	
کارگزین	коргўзин — кадрлар бўлими бошлиғи.	
کارگزینی	коргўзини — кадрлар бўлими.	
کارمزد	кормўзд — иш ҳақи.	
کارمند	корманд — ходим.	

- كاروان** карван — карван; *** شادي** кар-навал.
كاريدن коридан қ. **كاشتن**
كاسپ касэб — косиб, хунарманд.
كاست кост — камайтириш.
كاستن костан ёки **گاهيدن** коҳидан
 ҳ. з. нег. **گاه** коҳ — камай (тир)
 моқ, озай (тир) моқ.
كاسد касэд — касодга учраган.
كاسه косэ — коса.
كاسه پشت касэпұшт ёки **سنگ پشت** санг-пұшт — тошбақа.
كاش кош, **كاشكه** кошкэ, **كاشكى**
 кошки — кошки.
كاشتن коштан ёки **كاريدن** коридан
 ҳ. з. нег. **كار** кор — экмоқ.
كاشف кошэф — кашф қилувчи.
كاشكه кошкэ қ. **كاش**
كاغذ коғоз — қоғоз.
كافه кофэ — кафэ, кофэ пиширади-
 ган чойнак.
كافي кофи — етарли.
كاكل кокул — кокил.
كالا коло — товар, мол.
كالبه колбўд — 1) қолип, форма;
 2) жасад.
كالبه شكافي колбўдшэкофи — мурда ёриш.
كالبه شناس колбўдшэнос — анатом.
كالبه شناسي колбўдшэноси — анатомия.
كالخوز колхуз қ. **كلخوز**
كالش колўш қ. **كالش**
كام ком¹ — мақсад, истак.
كام ком² — оғиз.
كامپاني компони — кампания.
كامرون комрон — комрон, мақсадга
 эришган.
كامسومول комсомўл — комсомол.
كامل комэл — етук.
كاملا комэлан — бутунлай, тўлиқ.
كامياب комйоб — ниятга етган.
- كاميابي** комйоби — ютуқ, бахт.
كاميون комйун — юк машинаси.
كان кон — кон.
كانديد кондид — кандидат.
كان شناس коншэнос — минеролог.
كان شناسي коншэноси — минерология.
كانون конун — жамият, клуб;
 2) марказ; 3) физ. фокус.
كواك ковок — ковак, бўш, нчи бўш.
كوش ковэш — қазиш, қазишма.
كاويدن ковидан — ковламоқ, қазимоқ.
گاه коҳ¹ — сомон.
گاه коҳ² қ. **كاستن**
گاهر با коҳрўбо қ. **كهز با**
گاهش коҳэш — камайтириш, озайти-
 риш.
گاهيدن коҳидан қ. **كاشتن**
كائنات коэнот — коннот, космос.
كاوچوك коучук — каучук.
كباب кабоб — кабоб.
كبار кэбор **كبيز** нинг кўплиги.
كبابر кабоэр ёки **كبابر** кабойэр **كبير**
 нинг кўплиги.
كبده каб(э)д — талоқ, қора жигар.
كبر кэбр — кибр.
كبر кэбар — қарилик.
كبرا кўбаро **كبيز** нинг кўплиги.
كبرا кўбро **اكبر** нинг кўплиги.
كبريت кэбрит — гугурт.
كبيدن капидан — 1) тўнамоқ; босиб
 олмоқ; 2) хуррак отмоқ.
كت кўт — пиджак.
كتاب кэтоб **كۇپليگي** кўтўб — ки-
 тоб.
كتاب кўттоб **كاتب** нинг кўплиги.
كتابت кэтобат — 1) ёзиш, ёзув; 2) ко-
 тиблик.
كتابخه кэтобчэ — китобча, дафтарча.
كتابخانه кэтобхонэ — кутубхона.
كتابخه شناس кэтобшэнос — библиограф.

کتابشناسی кэтобшэноси — библиография.
 کتان катон — 1) зиғир; 2) полотно.
 کتب кўтўб китоб чинг кўплиги.
 کتبا катбан — ёзма (равишда).
 کتبه катбаз — китоб китоб нинг кўплиги.
 ککبی катби — ёзма.
 کتخدا катхўдо ёки катхўда кадхўдо. —
 1) уй эгаси, эр; 2) оқсоқол.
 کتف катф кўплиги актоф —
 елка, кифт.
 کتک кўтак ёки кутак — кал-
 так; زدн ~ калтакламоқ.
 کتگورى катгури — категория.
 کتلى кўтал — давон.
 کتمان катмон ва катм — яшириш;
 شەدن ~ яширинмоқ.
 کشفат касофат — 1) ифлослик, касо-
 фат; 2) физ. зичлик; هوا ~ *ҳа-
 во зичлиги.
 کشفاتکار касофаткор — 1) қора ишчи;
 2) ифлос киши.
 کثرت касрат — кўплик.
 کثیر касир — кўп.
 کثیر الاولاد касирў-л-ўвлод — кўп болалик.
 کچ каж — эгри.
 کجا кўжо — қаер?, қаерда?, қаер-
 га?.
 کجائی кўжои — қаерлик?
 کحال қаҳҳол — қўз доктори, окулист.
 کدام кўдом ва кўдомин —
 қайси?, нечанчи?
 کدبانو кадбону — уй бекаси, хотин.
 کدخدا кадхўдо қ. کتخدا
 کدو каду — қовоқ, ошқовоқ.
 کدورت кўдурат — алам, ташвиш.
 کذاب каззоб — ёлғончи.
 کذالك казолэк — шундай, шу каби.
 کذب кэзб — ёлғон, уйдирма.
 کر кар — кар, гаранг.
 کرا кэро қ. کرایه

کرات каррот: ~ به бир неча марта,
 кўплаб.
 کرازا кароран — бир неча марта.
 کرام кэром крим нинг кўплиги.
 کرامت каромат 1) сахийлик; 2) ка-
 ромат.
 کرائه каронэ ва каран карон — чет,
 қирғоқ, соҳил.
 کراوات кровот — галстук.
 کراحت кароҳат ва кароҳият кароҳият
 — жирканиш.
 کرایه кэройэ ёки кэро — кира,
 ижара.
 کرباس карбос — бўз.
 کرخ карах ва кароҳият кароҳият — 1) ка-
 рахт; 2) увушнш; شەدن ~ увуш-
 моқ.
 کرد кард — қилмиш.
 کرد کرد кўрд кўплиги اکراد акрод —
 курд.
 کردار кардор — қилиқ.
 کردن кардан ҳ. з. нег. کن кўн —
 қилмоқ.
 کرسی кўрси — 1) курси, стол, тахт;
 2) кафедра (олний ўқув юртла-
 рида).
 کرسمه кэрэшмэ — 1) имлаш; 2) ка-
 рашма.
 کرفش карфаш — калтакесак.
 کرم карам — саховат, олиҳиммат-
 лик.
 کرم кэrm — қурт; ابریشم ипак қур-
 ти.
 کرمک кэрмак — 1) қуртча, қурт;
 2) ниппель (велосипед камера-
 сидаги).
 کرنا карно ёки карнай карной — кар-
 най.
 کروه кўруҳ — фарсангинг учдан би-
 ри.
 کروی кўрэви — думалоқ, тўпсимон.
 کرویت кўрэвийат — думалоқлик, тўп-
 симонлик.

كره карэ¹ — моғор; زدن ~ моғор-
 ламоқ.
 كره карэ² — сарйёғ.
 كره каррэ ва كرت каррат — марта,
 карра.
 كره кўрре¹ — курра, шар.
 كره кўрре² — той, хўтик.
 كره карҳ — ёқимсизлик.
 كرها карҳан — жирканчлик билан,
 хоҳламасдан.
 كرهخر кўррэхар — хўтик.
 كرى кари — карлик.
 كريم карим كړمليги каром — са-
 хий, олиҳиммат.
 كريمى карими — сахийлик, олиҳим-
 матлик.
 كړيه карих — жирканч, ёқимсиз.
 كړ كچ каж қ.
 كړدم каждўм — чаён.
 كس кас — киши, шахс.
 كساد касод — касод, турғунлик.
 كسافت касофат — касофат; тутилиш
 (қуёш).
 كسالت касолат — занфлик; бўшашган-
 лик.
 كسب касб — 1) эгаллаш; 2) касб.
 كسبه касабэ كاسپ нинг кўплиги.
 كسر каср كړمليги кўсур
 1) каср; 2) синдириш, бўлаклаш.
 كسرэ — касра, зер.
 كسэл касэл — заиф, бўшашган.
 كسوات кэсват — кийим.
 كسور кўсур كسر нинг кўплиги.
 كسوف кўсуф — қуёш тутилиши.
 كسينوس кўсинус — мат. косинус.
 كشي кўш қ. كشتن
 كشاف кашшоф — 1) очувчи, кашф қи-
 лувчи; 2) разведкачи.
 كشاكاش кашокаш — тортишув, кураш,
 келишмовчилик.
 كشانكاش кашондан ёки كشانكاش кашо-
 нидан — судрамоқ.

كشاوارز кэшоварз — деҳқон.
 كشاووزи кэшоварзи — деҳқончилик, қиш-
 лоқ хўжалиги.
 كشت кэшт — 1) экиш; 2) экин.
 كشتار кўштор — 1) ўлдириш, ўлдири-
 лиш, қирғин; 2) сўйиш; كردن ~
 сўймоқ.
 كشتارگاه кўшторгоҳ — 1) кушхона;
 2) қирғин майдони.
 كشتزار кэштзор — экинзор.
 كشتكار кэшткор — деҳқон.
 كشتكاري кэшткори — деҳқончилик.
 كشتن кэштан қ. كاشتن
 كشتن кўштан қ. з. нег. كش кўш —
 1) ўлдирмоқ, сўймоқ; 2) ўчирмоқ.
 كشتوك каштук — тошбақа.
 كشتوکار кэштўкор — экиш-тикиш.
 كشته кўштэ — ўлдирилган, ўлик.
 كشتي кашти ва кэшти — кема, паро-
 ход.
 كشتي кўшти — кураш; گرفتن ~ ку-
 раш (олмоқ) тушмоқ.
 كشتيبان каштибон — кемачи, капитан.
 كشتيگير кўштигир — полвон, курашчи.
 كشэш кашэш — тортиш, судраш.
 كؤشэш кўшэш — ўлдириш.
 كاشف кашф — кашф.
 كاشفيوت кашфийот — кашфиёт.
 كاشك кашк — қурт.
 كؤشك кўшк — киоск, кўшк, шийпон.
 كاشمэш кэшмэш — кишмиш.
 كاشؤв кашўв — тортма.
 كاشوار кэшвар — мамлакат.
 كاشيدان кэшидан — тортмоқ,
 чекмоқ.
 كاشيدە кашидэ — 1) тарсаки; 2) чўзиқ,
 узун.
 كاشيك кашик — навбатчилик, дежур-
 лик.
 كاشيچي кашичи — навбатчи, часовой.
 كاشи каф¹ — каф.

كف каф² — кўпик.
كفاش кафшош — этикдўз, косиб.
كفالت кафолат — 1) кафиллик; 2) ўрин-босарлик, вақтинча вазифа ўташ.
كفش кафш — пойафзал, туфли.
كفش دوز кафшдўз — этикдўз, косиб.
كف گير кафгир — кафгир.
كفه каффэ — тарози палласи.
كفيدان кафидан — 1) кўпирмоқ; 2) синмоқ, дарз кетмоқ.
كل кал — кал.
كل кўлл — 1) ҳамма, барча, бутун; 2) ҳар; 3) бош; ~ ***فرمانده** Бош қўмондон; ~ ***ديبر** Бош секретарь.
كالا кало — бақа, қурбақа.
كالاغ калоғ — қарға.
كالاغه калофэ ва **كلاف** калоф — кала-ва.
كلام калом — нутқ, калом, сўз.
كالان калон — улуғ, катта.
كلاه кўлоҳ — бош кийими.
كلاه بردار кўлоҳбардор — товламачи, аферист.
كلبتان калбатон ёки **كلبتين** калбатэйн — омбур.
كلته калтэ — чўнтоқ, чўлтоқ.
كلغوز кўлхуз ёки **گارغوز** колхуз — колхоз.
كلغوزچی кўлхузчи — колхозчи.
كلغوزی кўлхузи — колхозчи.
كلس кэлс — оҳак.
كلفت кўлўфт — қалин, йўғон.
كلفت кўлфат — қийинчилик, кулфат.
كلم калам — қарам (сабзавот).
كلمه калэмэ — сўз.
كلوخ калуҳ ёки **كلوخه** калуҳэ — кесак.
كله каллэ — калла.
كله پاچه каллэпочэ — каллапоча.

كله يز каллэпаз — каллапаз.
كله پوش каллэпуш — бош кийим.
كلي кўлли — бутун; ~ **به** бутунлай.
كليچه кўлижэ — пахталик камзул.
كليد калид — калид.
كليسا кэлиса ёки **كليسيا** кэлисйо — черков.
كلييه кўлийэ — *анат.* буйрак.
كلييه кўллийэ — барча, ҳамма.
كم кам — оз, кам.
كمابيش камобиш ёки **كمو بيش** камўбиш — озми-кўпми.
كمال камол — етуклик, камол.
كمان камон — ёй, камон.
كمانچه камончэ — камонча.
كمپاني кўмпони — компания.
كم حرف камҳарф — камгап.
كملى кўмэди — комедия.
كمر камар — 1) бел; 2) белбоғ; камар.
كمربند камарбанд — белбоғ, камар.
كمرو камру — уятчан.
كمسال камсол — ёш, кичкина.
كم عرض камъарз — энсиз.
كمك кўмак — ёрдам, кўмак; ~ **كردن** ёрдамлашмоқ.
كمك خرج кўмакхарж — стипендия.
كم كم кам-кам — оз-оз, секин-секин.
كمكى кўмаки — ёрдам (чи).
كهون кўмун — коммуна.
كمونيزم кўмунизм ёки **كمونيسم** кўму-нисм — коммунизм.
كمونيست кўмунист — 1) коммунист; 2) коммунистик; ~ ***حزب** ком-мунистик партия.
كمونىستى кўмунисти — коммунистик.
كمونىسم кўмунисм қ. **كمونيزم**
كهى ками — озлик, камлик.
كۆمىتە кўмитэ — комитет; ~ ***دفاع صلاح** тинчликни ҳимоя қилиш коми-тети.

- комиссар** кўмисар — комиссар.
камин камин — пистирма.
кан қ. **канд** кан — 1) қирғоқ; 2) четла-
кун қ. **کردن** шини, четга туриш; 3) қучоқ
канор канор — чет, ён, қирғоқ.
канорэ канорэ — 1) қирғоқ; 2) четла-
кэнойэ кэнойэ — 1) киноя; 2) грам. ноа-
кнаб кнаб ёки **канф** канаф — ка-
кунж кунж — бурчак.
кунжуд ва **кунжид** кунжид —
кунжит кунжит.
кунжков кунжков — синчков.
кунд кунд — 1) ўтмас; 2) секин, ор-
кундрўв кундрўв — секин юрар.
кундзабон кундзабон — тутилиб гапирадиган,
кундзабони кундзабони — тутилиб гапириш,
кундақ кундақ — чуқур.
кандан қ. з. **кани** кан — 1)
қазимоқ; 2) юлмоқ, суғуриб
олмоқ, шилмоқ (терини).
кундэ кундэ — кунда.
кунди кунди — 1) ўтмаслик; 2) суст-
канз канз **кўплиги** кўнуз кўнуз — ха-
кўнсарт кўнсарт ёки **кўнсар** — кон-
кўнсарв кўнсарв — консерва.
кўнсул кўнсул, **қўнсул** қўнсул, **қўнсул**
қўнсул — консул.
кўнэш кўнэш — 1) иш, ҳаракат, қи-
канаф канаф қ. **кнб** кан — 1) оммавий лек-
кнфэронс кнфэронс — 1) оммавий лек-
кўнгрэ кўнгрэ — конгресс, съезд, қу-
рултой.

- кўнгүрэ** кўнгүрэ — 1) кунгура; 2) *тех.*
гилдирак тиши.
кўнуз кўнуз **кнз** нинг кўплиги.
кўнун кўнун — энди, эндиликда.
кўнунэ кўнунэ — эндиликда, ҳозирги.
кўнуни кўнуни — эндиги, ҳозирги.
канэ канэ — кана.
кўнийат қ. **кнйе** кўнийат — кншининг отаси ёки
ўғлининг оти (лақаб) билан
ақалган номи; **ابو القاسم** (Қо-
симнинг отаси), **ابن كرسلام**
(Салим ўғли) каби.
ку — қани?
кавокэб **кукб** нинг кўплиги.
куб қ. **куфтин** кубидан қ. **куфтин**
кутоҳ ва **кутаҳ** — қисқа,
калта.
кутоҳи — калталик, қисқалик.
кутак қ. **кнтак** кутаҳ қ. **кутаҳ**
куч — кўчиш; **کردن** ~ кўчмоқ.
кучэк — кичкина, кичик.
кучэки — кичиклик.
кучулу — 1) кичкинтой; 2) па-
кар.
кучэ — кўча, торкўча; **بن بست** *
боши берк кўча, туник.
кучидан — кўчмоқ.
кух — чайла.
кудэто — давлат тўнтарилиши.
кудсози — ўғит тайёрлаш, иш-
лаб чиқариш.
кудак — гўдак.
кудакэстон — болалар боғчаси.
кур — кўр.
курон — 1) оқим (ҳаво); 2)
электр токи; **الكثيريك** *

электр токи; سیاست ~ *сиё-
сий воқеалар.
курс — курс.
курэ — кўра.
кури — кўрлик.
куз — букри.
кузэчэ — кўзача.
кўзэ — кўза.
кузэгар — кўзагар.
кузи — букрилик.
куж — қабарик, букри.
кус — ногора.
кусэ — кўса.
кушэш — тиришиш, ҳаракат қилиш.
кушидан — тиришмоқ, ҳаракат қилмоқ.
куфтан ҳ. з. нег. куб —
1) туймоқ; 2) боғламоқ;
3) эмламоқ.
кук — юргизиш, тоблаш, бураш (соат ва механизмлари);
کردن ~ юргизмоқ, бурамоқ.
кўвқаб кўплиги кавокэб
— юлдуз.
кўмбойн — комбайн.
кўвн — иккилик
کونين
кўвнэйн — 1) борлик; 2) дунё.
кух — тоғ.
кухон — ўрқач.
кухпояэ — тоғ этаги.
кухсор — тоғлик.
кухэстон — тоғли ер.
куй ёки ку — 1) маҳалла;
2) кўча.
кабир — шўр (ер), шўрхоқ, чўл.
کې қ. кэ
кэ — 1) боғловчи -ки, -ким,
учун, чунки; اوچه ~
نهيانم
қўшуннинг илм қилмоқчи

эканлигини мен билмай
نى - اينجا آمد برادر من است
бу ерга келган йигит мен
اکام (укам) бўлади; اين
ئىگەدە شىلم ~
فارسى
форсчани ўрган
учун бу факультетга кирди
2) юклама -да, ахир,
билмайсан
تو ~ نهيانم
каҳрўбо ёки
کاهربا
коҳрўбо
каҳрабо.
кўҳан — эски, қадимги.
кўҳансол — қари.
кўҳнаги — эскилик.
кўҳнэ — 1) эски; شىلن ~ эски
моқ; 2) латта.
ки — ким?
کى
кийосат — зийраклик.
кэйд — макр, ҳийла.
кис — ғижим; خورون ~ ғиж
ланмоқ.
кисэ — 1) ҳамён; 2) қоп;
3) ходимчининг баданини иш
лайдиган қўлқопи.
кисэбўр — чўнтаккасар.
кисэкаш — ходимчи.
کيسه کاشي
кисэкаши — ходими қилиш.
کيسه کاشي
кисэмола қ. киф
киф — портфель.
کيف
кэйф — кайф.
کيفار
кэйфар — жазо.
کيفييات
кэйфийат — хусусият, сифат
килу — килограмм.
کيلووات
килўват — киловатт.
کيلومتر
килумэтр — километр.
کيميا
кимийо — кимё, химия.
کين
кин қ. кинэ
کينە
кинэ — 1) адоват; 2) қасос
کايوان
кэйвои — Сатурн (планета)
کايوان
кэйдон — жаҳон, олам;
کوسموس
~ космос.

- کيهان پيه** кэйхонпэймо — космосда ҳаракат қилиб юрувчи, космик; ~ **ракт** * космик ракета.
- кيهан нора** кэйхоннавард — космонавт.
- кيهани** кэйхони — космик, космосга оид; ~ **азаишга** * космик лаборатория; ~ **проав** * космик парвоз.

ک

- گ** гоф — форс алифбосининг 26-ҳарфи.
- گار** гор — вокзал.
- گاراج** горож — гараж.
- гард** горд — 1) гвардия; 2) гвардиячи.
- газ** гоз¹ — тишлаш; **کردن** ~ тишламоқ.
- газ** гоз² — газ.
- газр** гозўр — кирчи.
- газрхане** гозўрхонэ — кирхона.
- газргр** гозўргар қ. **газр**
- газе** гозэ — ҳайинчак, арғимчоқ.
- галш** голўш ёки **калш** колуш — каллиш.
- гам** гом — одим, қадам; ~ **зудн (брдаштен)** қадам ташламоқ.
- гаов** гов — сигир, буқа, ҳўкиз.
- гаовиш** говмиш — қўтос.
- гае** гоҳ ва **гае** гаҳ — 1) вақт 2) жой.
- гаегае** гоҳ-гоҳ — баъзан.
- габр** габр — габр (оташпараст).
- гап** гап — сафсата; **зудн** ~ гап сотмоқ.
- гач** гач — оҳақ, ганч, бўр.
- гадо** гадо — тиланчи, гадо.

гдахтен гўдохтан қ. з. нег. **гдаз** гўдоз — эри(т)моқ.

гдаз гўдоз — 1) қ. **гдахтен** 2) эриш; 3) куйиш.

гдазаш гўдозэш — эр(ит)иш.

гдаи гадои — тиланчилик.

гдардн гўзордан қ. **гдаштен**

гдарши гўзорэш — ўтказиш.

гзаре гўзорэ — кечув.

гдаштен гўзоштан, **гдардн**, **гзардн** гу-

зордан қ. з. нег. **гзар** ва **гзар**

гўзор — 1) қўймоқ; 2) қолдир-

моқ; 3) бажармоқ.

гзр гўзар қ. **гдштен**

гдрандн гўзарондан ёки **гдрандин** гўза-

ронидан — ўтказмоқ.

гдштен гўзаштан қ. з. нег. **гзр** гўзар—

ўтмоқ.

ггр гар қ. **агр**

грам гром — грамм.

грамми гэроми — қимматли, азиз;

даштен ~ азиз тутмоқ, ҳурмат

қилмоқ.

грамр громэр — грамматика.

гран гэрон — 1) қийматли; 2) оғир, вазмин.

гранбиа гэронбаҳо — қимматбаҳо.

гранпайе гэронпойэ — юқори мартабали.

грансал гэронсол — қари, ёшини яшаган.

грансенг гэронсанг—1) вазмин; 2) улув-вор.

гржи гўржи — гуржи — грузин.

губе гўрбэ — мушук.

гуд гард¹ — чанг, гард, порошок;

дндан ~ тини порошоги.

гуд гард² — 1) қ. **гдштен** 2) айла-

ниш.

- گەرد — доира, теварак;
 (آمدن) ~ тўпланмоқ;
 (آوردن) ~ тўпламоқ.
 گۆрд — ботир.
 گرداب — игрим, гирдоб.
 گردان — айланувчи.
 گردان — батальон.
 گرداندن — гардондан ёки گردانيدن гар-
 донидан — айлантирмоқ.
 گرد آوری — гәрдовари — тўплаш.
 گرد باد — гәрдобод — қуюн.
 گردش — гәрдәш — айланиш, сайр, томо-
 ша.
 گردن — гәрдан — бўйин.
 گردنا — гәрдәно — тиззанинг кўзи.
 گردن بيچ — гәрданпич — шарф, бўйинбоғ.
 گردو — гәрду — ёнғоқ.
 گردون — гәрдуно — осмон.
 گرديدن — гәрдидан қ. گشتن
 گوز — гүрз — гүрзи.
 گورسنگى — гүрүснәги — очлик.
 گورسنة — гүрүснә — оч.
 گرفت — гәрәфт — ушлаш.
 گرفتار — гәрәфтор — ушланган; شدن ~
 ушланмоқ, қўлга тушмоқ.
 گرفتن — гәрәфтан қ. з. нег. گیر —
 1) олмоқ; 2) тутмоқ, ушламоқ.
 گرم — гүрг — бўри.
 گرم — гарм — иссиқ, илиқ; کردن ~
 иситмоқ, қиздирмоқ.
 گرما — гармо — иссиқлик.
 گرما به — гармобә — ҳаммом.
 گرماسنج — гармосанж — термометр.
 گرمى — гарми — иссиқлик, ҳарорат,
 илиқлик.
 گرو — гәрүв — гаров.
 گروه — гүруҳ — гуруҳ.
 گروهان — гүруҳон — рота.
 گره — гәрәҳ — тугун.
 گريان — гәрйон — йиғловчи.
- گرياندن — гәрйондан ва گريانيدن гәрйо-
 нидан — йиғлатмоқ.
 گريبان — гәрйбон — ёқа.
 گريپ — грип — грипп.
 گريختن — гүрихтан қ. з. нег. گريز —
 гүриз — қочмоқ.
 گريز — гүриз қ. گريختن
 گريزون — гүризон — қочоқ.
 گريزانيدن — гүризондан ёки گريزانيدن гүри-
 зонидан — қочирмоқ, ҳайдамоқ.
 گريستان — гәристан қ. з. нег. گري —
 гәрй — йиғламоқ.
 گريز — гәрйә — йиғи.
 گزاردن — гүзордан қ. گذاشتن
 گزارش — гүзорәш — ҳисобот, рапорт,
 доклад.
 گازر — газар — сабзи.
 گازش — газәш — тишлаш, чақиш.
 گازك — газак — газак (закуска).
 گازند — газанд — зарар.
 گازيدن — газидан ёки گازائيدين газои-
 дан — тишламоқ, чақмоқ.
 گزيدين — гүзидан қ. з. нег. گزين —
 гүзин — сайламоқ; танламоқ.
 گزين — гүзин қ. گزيدين
 گزينه — гүзинә — танланган.
 گستاخ — гүстох — сур (одам).
 گستاختى — гүстохи — сурлик.
 گستاراندىن — гүстарондан ёки گسترانيدن
 гүстаронидан — ёйдирмоқ, ёз-
 дирмоқ.
 گستاردن — гүстардан ёки گستاريدين
 таридан — ёзмоқ, ёймоқ.
 گيسستان — гүсәстан қ. گيسختن
 گيسل — гүсәл қ. گيسختن
 گيسليدين — гүсәлидан қ. گيسختن
 گيسختن — гүсихтан қ. з. нег. گيسل —
 гүсәл — уз (ил)моқ.
 گيسل — гүсил — юбориш; شالان ~ юбо-
 рилмоқ.

- گشودن **گشا** gūšo қ. **гүшодн** гүшод — очик ёзик.
 گشاد **گشا** gūshodan қ. **гүшодан** қ. **گشودن** гүшой қ. **гүшодн** гүшойэш — очилиш.
 گشت **گشت** ташт — айланиш, юриш, сайр.
 گشتين **گشتين** гаштан қ. з. нег. **گرد** гард — 1) айланмоқ, сайр этмоқ; 2) бўлмоқ.
 گشودن **گشا** gūshodan қ. з. нег. **گشا** гүшо ёки **گشای** гүшой — 1) очмоқ; 2) фатҳ этмоқ.
 گفتار **گفتار** гүфтор — нутқ, сўз, суҳбат.
 گفتن **گفتن** гүфтан қ. з. нег. **گو** гу ва **گوی** гуй — айтмоқ, демоқ.
 گفت و گو **گفت و گو** гүфтугу — гаплашиш; **کردن** — гаплашмоқ.
 گل **گل** гэл — лой.
 گل **گل** гүл¹ — атиргул, гул.
 گل **گل** гүл² — гол; **زدن** — гол урмоқ, киритмоқ.
 گلاب **گلاب** гүлоб — гулоб.
 گلبرگ **گلبرگ** гүлбарг — гулбарг, япроқ.
 گلبن **گلبن** гүлбүн — гулнинг пояси.
 گلخن **گلخن** гүлхан — ҳаммомнинг ўтхонаси.
 گلزار **گلزار** гүлзор — гулзор.
 گلزار **گلزار** гэлзор — ботқоқ.
 گلستان **گلستان** гүлэстон — гулистон.
 گلمال **گلمال** гэлмол — сувоқчи.
 گلو **گلو** галу — томоқ.
 گلوکز **گلوکز** глюкуз — глюкоза.
 گله **گله** гэлэ — гина.
 گله **گله** галлэ — пода, гала.
 گلپز **گلپز** гэлпз — сўлак.
 گلیسرین **گلیسرین** глисэрин — глицерин.
 گلیم **گلیم** гәлим ёки **کلیم** кәлим — полос.
 گم **گم** гүм — йўқолган; **شعلی** — йўқолмоқ; **کردن** — йўқотмоқ.

- گماشتن **گماردن** гүмоштан, **گماردن** гүмордан ёки **گماریدن** гүморидан қ. з. нег. **گمار** гүмор — 1) ўрнатмоқ; 2) тайинламоқ (бирор вазифага).
 گماشته **گماشته** гүмоштэ — гумашта, ваколат берилган (вакил).
 گمان **گمان** гамон, гүмон — гумон.
 گناه **گناه** гүноҳ — гуноҳ, айб.
 گنبد **گنبد** гүмбад ёки **گنبد** гүмбаз — гүмбаз.
 گنج **گنج** ганж — хазина.
 گنج **گنج** гүнж — ҳажм.
 گنجاندن **گنجانیدن** гүнжондан ёки **گنجانیدن** гүнжонидан — сиғдирмоқ.
 گنجایش **گنجایش** гүнжойэш — жойланиш, сиғиш.
 گنجشك **گنجشك** гүнжэшк — чумчуқ.
 گنجیدن **گنجیدن** гүнжидан — сиғмоқ.
 گنجینه **گنجینه** ганжинэ — 1) китоб сақланадиган хона; 2) омбор; 3) хазина.
 گندم **گندم** гандүм — буғдой.
 گنده **گنده** гандүмэ — сўгал.
 گندمه **گندمه** гандэ — сассиқ.
 گنگ **گنگ** гүнг — соқов.
 گو **گو** гу қ. **گفتن** гүворэш — ҳазм бўлиш.
 گوارش **گوارش** гүворидан, гаворидан — ҳазм бўлмоқ.
 گواه **گواه** гавоҳ — гувоҳ.
 گواهی **گواهی** гавоҳи — гувоҳлик.
 گواهی نامه **گواهی نامه** гавоҳиномэ — гувоҳнома.
 گور **گور** гур¹ — гўр.
 گور **گور** гур² — қулон.
 گوراسپ **گوراسپ** гурасп — зебра.
 گورستان **گورستان** гүрэстон — гүристон.
 گوساله **گوساله** гусолэ — бузоқ.
 گوسپند **گوسپند** гүспанд қ. **گوسپند** гүш — қулоқ; **دادن** — қулоқ бермоқ; эшитмоқ.
 گوشت **گوشت** гүшт — гүшт.

ل

گوش زدن гушзад — 1) огоҳлантириш;
2) қулоққа чалиниш; گريدن ~
огоҳлантирмоқ; شيدن ~ қулоқ-
қа чалинмоқ.

گوشه гушэ — бурчак.

گول гул — фириб; خوردن ~ алдан-
моқ; زدن ~ алдамоқ.

گون гун — 1) ранг; 2) хил.

گونگون гуногун — хилма-хил.

گوننه гуна¹ — рух, юз.

گوننه гуна² — хил.

گوهر гуҳар ёки گهر гуҳар — гав-
ҳар.

گوي گуй¹ қ. گفتن

گوي гуй² — тўп, курра.

گويا гуйо — сўзловчи; ~ فيلم овоз-
ли фильм.

گویش гуйэш — 1) шева; 2) талаффуз.

گوينده гуйандэ — 1) сўзловчи; 2) шо-
ир; 3) диктор.

گوئي гуи — gūē.

گو gaх қ. گاه goҳ.

گوواره гоҳворэ ёки گاهواره гоҳворэ —
бешик.

گياه гийоҳ — ўт, ўсимлик.

گياه شناس гийоҳшэнос — ботаник.

گيتي гити — олам.

گير гир қ. گرفتن

گيراندن гирондан — олдирмоқ, ушлат-
моқ.

گيرنده гирандэ: ~ دستگاه радиопри-
ёмник.

گيرودار гирудор — олишиш, ур-сур.

گيسو гис қ. گيسو

گيسو гису — соч (ўрилган).

گيلاسи гилос — 1) гилос; 2) қадаҳ,
рюмка.

گيهان гэйҳон ёки گيهان кэйҳон —
жаҳон.

ل лом — форс олифбосининг 27-
ҳарфи, абжадда 30 га тенг.

لا ло کردن ~ дикки букламоқ.

لاابالی лоўболи — эринчоқ.

لااقل лоағалл — лоақал.

لابد лобўд(д) — 1) албатта; 2) маж-
бур; شدن ~ мажбур бўл-
моқ.

لات лот — йўқсил, камбағал.

لاتين лотин — латин, латинча.

لاجرعه ложўрьэ — бир қултум қолдир-
масдан.

لاجرم ложарам — 1) албатта, шубҳа-
сиз; 2) мажбуран; 3) шунинг
учун, шу асосда.

لاده лодэ — нодон, аҳмоқ.

لازم лозэм — керак, лозим; داشتن ~
керак қилмоқ.

грам. ~ فعل ўтимсиз феъл.

لازمه лозэмэ — 1) لازم нинг муанна-
си; 2) керак нарсa.

لاسي лос — 1) урғочи (ҳайвонлар
ҳақида); 2) эшик табақаси.

لاستيك лостик — резина.

لاشي лош — мурда, лош.

لاغر лоғар — ориқ.

لاف лоф — лоф; زدن ~ лоф урмоқ.

لافيдан лофидан — мақтанмоқ.

لاغيد лоғэйд — лоқайд.

لاک лок — 1) сургуч; 2) лак.

لاک پشت лоқпўшт — тошбақа.

لاکين локэн қ. ليکين

لال лол — соқов.

لاله лолэ — лола.

لامپо ёки لامپи ламп —
1) лампа; 2) лампа шиша.

لانэ лонэ — ии.

لاي лой — лой, балчиқ.

لايه لойэхэ — лойиха.
 لايقي лойэф — лойик.
 لايلو лойло ёки لالائي лолом — ал-ла.
 لب лаб — лаб.
 لباس лабос кўплиги البسه албэсэ — кийим, либос.
 لبن лабан — сут.
 لبنيات лабанийот — сут-қатик, сут маҳсулотлари.
 لت лат — лат, зарар.
 لته латтэ — 1) лахтақ, латта;
 2) қозон сочиқ.
 ليج лаж — тепиниш, қайсарлик; жаҳл, ўжарлик; тепинмоқ, ўжарлик қилмоқ.
 لجاج лажож ёки لجاجت лажожат — ўжарлик.
 لجام лэжом — юган, тизгин.
 لحاف лэхоз — жиҳат, сабаб, кўра; ~ از اين бу жиҳатдан.
 لحاف лэхоф — кўрпа.
 لحظه лахзэ — лаҳза, он.
 لحم лаҳм — гўшт.
 لعن лаҳн кўплиги العان алҳон — оҳанг, куй.
 لعنت лахт — парча.
 لعنت лўхт — яланғоч.
 لعنشين лахшидан — оғз. ёнмоқ, алан-галанмоқ.
 لعشيدن лахшидан ёки لعزيدن лахзи-дан — сирғанмоқ.
 لدا лэзо ёки لداك лэзолэк — шу-нинг учун.
 لذت лэззат — лэззат; بردن ~ лэззат-ланмоқ.
 لذالك лазолэк қ. لدا
 لذيد лазиз — лазиз.
 لور лўр кўплиги الوار алвор — лур (халқ); оғз. анқов, бефаҳм, лаваңг одам.
 لرد лэрд — қуйқум.

لرز ларз ва لرزه ларзэ — 1) тит-раш, қалтираш, силкиниш;
 2) қалтироқ.
 لرزاندىن ларзондан ёки لرزائيدن ларзо-нидан — титратмоқ, силкитмоқ, қалтиратмоқ.
 لرزش ларзэш — титраш, силкиниш.
 لرزه ларзэ қ. لرز
 لرزيدن ларзидан — титрамоқ, силкин-моқ.
 لزج лазэж — ёпишқоқ.
 لزجي лаээжи — ёпишқоқлик.
 لزغى лазги — лазги.
 لزوم лўзум — зарурат, кераклик.
 لسان лэсон кўплиги السنه алсэнэ — тил, шева.
 لسانا лэсонан — тил билан.
 لشكر лашкар — дивизия, лашкар.
 لشكره лашкарбад — дивизия команди-ри.
 لطافت латофат — латофат, назокат.
 لطائف латэф ёки لطايف латойэф — لطيفه нинг кўплиги.
 لطيف лўтф кўплиги الطاف алтоф — лутф, илтифот, марҳамат.
 لطفا лўтфан — марҳамат қилиб, ил-тифот юзасидан.
 لطمه латмэ — зарба; وارد كردن ~ зарба бермоқ.
 لطيف латиф — латиф, ёқимли.
 لطيفه латифэ кўплиги لطائف латоэф ва لطايف латойэф — латифа.
 لائب лаъб — ўйин; خوردن ~ мазах бўлмоқ.
 لائبат лўъбат — қўғирчоқ.
 لائبات باز лўъбатбоз — қўғирчоқ ўйнатув-чи.
 لعل лаъл — лаъл.
 لعن лаън ва لعنت лаънат — лаънат.
 لعنати лаънати — лаънати.
 لعين ланн — лаънати, малъун.
 لغات лўғот لغت нинг кўплиги.

لغت лўғат — 1) сўз, луғат; ~ **علم** лексикология; 2) тил, шева.

لغت دان лўғатдон — лексиколог.

لغت شناس лўғатшэнос — филолог; лексиколог.

لغت شناسی лўғатшэноси — филология; лексикология.

لغت نویسی лўғатнэвис — лексикограф.

لغت نویسی лўғатнэвиси — лексикография.

لغز лўғз **кўплиги** алғоз — топишмоқ, чистон.

لغز ش лағзеш — сирғаниш; **دادن** ~ чалмоқ.

لغزیدن лағзидан — сирғанмоқ.

لغو лағв — бекор қилиш; **کردن** ~ бекор қилмоқ.

لغوی лўғави — луғавий.

لفاظ лафғоз — сергап.

لفظ лафз **кўплиги** алфоз — 1) сўз; 2) талафғуз.

لقا лəғо — 1) кўришиш; 2) юз.

لقب лағаб **кўплиги** алғоб — лақаб.

لقمه лўғмэ — луқма.

لك лак — 1) юз минг; 2) доғ.

لكنات лўкнат — тил тутилиши.

لكه лаккэ — доғ.

لحام лəгом — юган, тизгин.

لگد лагад — тепки; **خوردن** ~ тепки

~ **انداختن** (نواختن، زدن) емоқ; тепмоқ.

لم лам — ёнбошлаш; **دادن** ~ ёнбошламоқ.

لمس ламс — ушлаб кўриш; сезиш; **گردن** ~ ушлаб кўрмоқ.

لمعه ламтэ — ёлқин.

لمیدن ламидан — ёнбошламоқ.

لنج лўнж — лунж.

لنگی ланг — оқсоқ.

لنگ лўнг — лунги.

لنگر лангар — лангар.

لنگی ланги — оқсоқлик.

لنگيدان лангидан — оқсамоқ.

لنینیزم лəнинизм — ленинизм.

لوازیم лавозэм — 1) **لازمه** ланг кўплиги; 2) жиҳоз, кўрол.

لۇبىيو лўбийо — ловия.

لوت лут — ялапғоч.

لۇت лўвс — ифлослик.

لۇچ луч — ғилай.

لۇح лўвх **кўплиги** альох — 1) тахтача; 2) лавҳа тош; қабр тоши.

لۇۋخە лўвхэ — лавҳа.

لۇۋز лўвз — бодом.

لۇلە лулэ — труба, най.

لۇلەكشی лулэкаши — труба ўтказиш; **آب** ~ * водопровод ўтказиш.

لولى лули — лўли.

لۇن лўн **кўплиги** алван — ранг.

لوند лаванд — чапани.

لوندی лаванди — чапанилик.

لەب лаҳб — кит. аланга.

لەجە лаҳжэ — лаҳжа.

لەذا лəхазо — шунинг учун.

لەقەت лəйғат — лəёқат.

لەالی лəйоли нинг кўплиги.

لیبرال либэрол — либерал.

لیز лиз: **خوردن** ~ тойиб кетмоқ.

لیزیدن лизидан — тоймоқ.

لیس лис қ. **لیسیدن**

лисидан қ. з. нег. **لیس** лис — яламоқ.

لیتر литр — литр.

لکین ликан, **لک** лик, **لکین** лакэн,

لاکین локэн — лекин.

لەیل лəйл ва **لەیلە** лəйлэ — тун.

لەیلان — кечаси.

لیمو лиму — лимон.

لیم лаим — пасткаш, хасис, очкўз.

م

- ميم — форс алифбосининг 28-ҳарфи; абжадда 40 га тенг.
- мо — биз.
- мобаъд — кейинги; кейин; давом.
- мобайн — ора, мобайн.
- мот — мот; *موت* ~ мот бўлмоқ.
- мотам — мотам; *موتام* ~ мотам тутмоқ.
- можаро — 1) можаро, авантюра; 2) воқеа, ҳодиса.
- можароҷу — можароччи, авантюрист.
- моч ва *موت* *موت* муч — ўпиш, муччи.
- мочэ — моча, қанжиқ.
- мочэхар — моча эшак.
- мочидан — ўпмоқ.
- маъхаз — манба; асос.
- маъхуз — олинган; *موت* ~ олинмоқ.
- модом — модомики, то.
- модар — она.
- модарандар — ўғай она.
- модарзод — туғма.
- модэ¹ — урғочи.
- модэ² — қанот (эшикнинг).
- моддэ *موت* *موت* маводд — модда.
- модэғэв — сигир.
- модди *موت* *موت* модди-йун — 1) моддий; 2) материалист.
- модийон — байтал, бия.
- мор — илон.
- морнич — 1) спираль; 2) бурама.
- морс — март.

- моршол — маршал.
- морк — марка (тамға).
- морксизм ёки *موت* *موت* морксизм — марксизм.
- морксист — марксист.
- мост — қатик.
- мости — қатикчи.
- моск — маска.
- мосидан — 1) увимоқ; 2) қотмоқ.
- мош ва *موت* *موت* мошак — мош.
- моши — мош ранг.
- мошийан — юриб, яёв.
- мошин — машина.
- мози — ўтмиш.
- мофўвғ — юқоридаги.
- моғабл — олдинги.
- моку ва *موت* *موت* мокук — мокки.
- маъкул — ейиладиган.
- маъкулот — озиқ-овқат.
- мол *موت* *موت* амвал — мол.
- молломол — лиммолим.
- молэш — суртиш, ишқалаш.
- молэк — 1) эга, мулкдор; 2) ер эгаси.
- молэкийат — эгалик, мулкчилик, мулк.
- молэ — 1) андава; 2) мола.
- молий — молиявий.
- молидан — суртмоқ, ишқаламоқ.
- молийэ — молия; ~ *موت* *موت* молия министрлиги.
- момэ — мома, доя.
- маъмур — 1) арбоб; 2) командировка қилинган, топшириқ олган.
- маъмурийат — топшириқ, командировка.
- мона — ўхшаш.

ماندن	мондан	ҳ. з. нег.	مان	мон — 1) қолмоқ; 2) қўймоқ.
مانستان	монэстан	ёки	مانيدن	монидан
	ҳ. з. нег.	مان	мон	— ўхшамоқ.
مانع	монэ	—	тўсқинлик	қилувчи, монэ; (شەكن) ~ тўсқинлик қилмоқ.
مانند	монанд	—	ўхшаш.	
مانو	мону	—	акс - садо.	
ماءئوسى	маънус	—	ўрганган, эл бўлган.	
ماءئوسيت	маънусийат	—	кўниқш; ўзини яқин тутиш; бетакаллуфлик.	
مانيدن	монидан	қ.	مانيستن	
مانيفست	монифэст	—	манифест.	
ماءوا	маъво	—	бошпана, турар жой.	
ماوى	мови	—	мовий, кўк.	
ماه	моҳ ва	مه	маҳ	— ой.
ماھانە	моҳонэ	ёки	ماھيانە	моҳийонэ — ойлик.
ماھيما	моҳпэймо	—	луноход.	
ماھتاب	моҳтоб	—	ойдин.	
ماھچە	моҳчэ	—	ҳилол (янги ой).	
ماھر	моҳэр	—	моҳир.	
ماھرى	моҳэри	—	моҳирлик.	
ماھوت	моҳут	—	мовут.	
ماھى	моҳи	—	балиқ.	
ماھيت	моҳийат	—	моҳият.	
ماھىخوار	моҳихор	—	турна, қарқара, қўтон.	
ماھىگير	моҳигир	—	балиқчи.	
ماى	мой	—	судралувчи (ҳайвон).	
مايچە	мойчэ	—	мушак (мускул).	
مائەدە	моэдэ	ёки	مايئەدە	мойдэ — хонтахта, тузалган дастурхон.
مايع	моё	—	суюқ.	
مائل	моэл	ёки	مايئل	моэйэл — 1) эгилувчи; 2) мойил.
مايلىت	моэйлийат	— 1)	эгилиш; 2) мойиллик.	
مايو	мойў	—	майка.	

مايئوس	майъус	—	маъюс.
مايه	мойэ	— 1)	моҳият, асос; 2) баб; 3) ачитқи, томизғи; 4) питал.
مبادا	мабодо, مبادا	набодо, مبادا	мобод — бўла кўрмасин, б. масин.
مبادرت	мўбодэрат	—	киришш; مگردن (وززیدن) ~ ишга киришмоқ, бошламоқ.
مبادله	мўбодэлэ	—	айирбошлаш, алишиш; * افكار фикр олиш
مبارز	мўборэз	—	курашувчи, кураш
مبارزه	мўборэзэ	—	кураш.
مبارك	мўборак	—	қутлғ.
مبارك باد	мўборакбод	—	қутлаш; گفتن қутламоқ.
مبالغ	маболэғ	مبالغ	нинг кўпчилиги.
مبالغه	мўбэлэғэ	—	муболаға.
مبتدا	мўбтадо	— 1)	бош; 2) грам.
مبتدع	мўбтадэ	—	ихтирочи.
مبتدع	мўбтада	—	ихтиро қилинган.
مبتكر	мўбтакэр	—	ташаббусчи.
مبتلا	мўбтало	—	дучор, мубтало.
مبتنى	мўбтани	—	асосланган.
مبعت	мабҳас	كۈنلۈگى	мабҳас
مبعت	ҳэс	— 1)	баҳс; 2) бўлим, қим
مبداء	мабда	كۈنلۈگى	мабоди
مبداء	бирор нарсанинг	бошлан	нуқтаси.
مبدل	мўбаддал	—	айланган, алмаган, ўзгарган.
مبدل	мўбаддэл	—	адмаштирувчи, лантирувчи.
مبدولى	мабзул: داشتتن	—	аямасли
مبدولى	бахш этмоқ, бағишламоқ.		
مبرا	мўбарро	— 1)	холи, соф; 2) с
مبرا	ланган.		
مبارد	мўбаррэд	— 1)	музхона; 2) с
مبارد	витувчи.		

- مېرود** мўбаррад — совитилган.
مېرم мўбрам — 1) муҳим, кечикти-
 риб бўлмайдиган; 2) доимий.
مېرهن мўбарҳан — исботланган.
مېرهن мўбарҳэн — исботловчи.
مېرى мўбарро қ. **مېرا**
مېصير мўбассэр — 1) башорат қилув-
 чи; 2) узоқни кўрувчи.
مېصير мўбсэр — кузатувчи, нозир.
مېطل мўбаттэл — бекор қилувчи.
مېطل мўбаттал — бекор қилинган.
مېلغ маблағ қўплиги **مېالغ** мабо-
 лғ — маблағ.
مېلغ мўбаллғ — 1) ташвиқотчи,
 тарғиботчи; 2) тарғибот қилув-
 чи.
مېنى мабни — асос, негиз; **بىر** га
 асосан, асосланиб.
مېهم мўбҳам — ноаниқ, шубҳали,
 грам. ~ **مېهمير** ноаниқ олмош.
مېين мўбайян — баён қилинган.
مېين мўбайён — очиқ-ойдин.
مېتابع мўтобэ — 1) издош, эргашув-
 чи; 2) бўйсунувчи, 3) бўйсу-
 ниш.
مېتابعت мўтобаат — эргашиш, изидан
 бориш.
مېتاثر мўтаассэр — 1) таъсирланган;
 2) хафа бўлган; **مېتاشان** хафа
 бўлмоқ.
مېتاخر мўтааххэр — 1) сўнгги; 2) қо-
 лоқ; 3) янги.
مېتارکه мўторэкэ — қолдириш, тўхта-
 тнш.
مېتاسف мўтаассэф — ачинувчи; **بودى** ~
 ачинмоқ.
مېتاسفانه мўтаассэфонэ — бахтга қарши.
مېتاع мато — мато.
مېتجاوز мўтажовэз — 1) босқинчи;
 2) ~ **از** дан ортқ.
مېتجاهل мўтажохэл — ўзни билмаслик-
 ка солиш.

- مېتخدا** мўттаҳэдэ — 1) **مېتخدا** нинг му-
 аннаси; 2) бирлашма, иттифоқ.
مېتحرک мўтахаррэк — ҳаракат қилув-
 чи.
مېتخير мўтахаййэр — ҳайрон.
مېتدگر мўтаззаккэр — эслатувчи;
مېتلان эслатмоқ.
مېتر мэтр — метр; **مېربع** *квадрат
 метр (м²); **مېكعب** *куб метр
 (м³).
مېترادف мўтародэф — 1) қайтариловчи;
 2) маънодош (синоним).
مېترجم мўтаржэм — таржимон.
مېترجم мўтаржам — таржима қилин-
 ган.
مېترصد мўтарассэд — кузатувчи.
مېترقي мўтарағғи — прогрессив, илғор.
مېتروک матрук — қолдирилган, тарк қи-
 линган.
مېتزوج мўтазаввэж — уйланган; эрга
 теккан.
مېتزاخهر мўтазаҳхэр — гуллаган.
مېتزين мўтазайён — безатилган, бе-
 занган.
مېتساوي мўтасови — тенг.
مېتشابه мўташобэх — ўхшаш.
مېتشاكل мўташокэл — шаклдош.
مېتشکر мўташаккэр — миннатдор.
مېتشکل мўташаккэл — шаклланган,
 ташкил топган.
مېتصرف мўтасаррэф — 1) тасарруф қи-
 лувчи, эгалловчи; 2) грам. тус-
 ланувчи.
مېمتصل мўттасэл — узлуксиз; қўшила-
 диган; **مېضمير** эгалик
 аффикси (олмоши).
مېمتصور мўтасаввар — ўйланган, тасав-
 вур қилинган.
مېمتضاد мўтазод(д) — 1) қарама-қар-
 ши; 2) грам. антоним.

- مۇتاج** мўтаажжэб — ажабланувчи;
شەند ~ ажабланмоқ.
مۇтааддэд — кўп, кўп сонли.
مۇтаадди — 1) босқинчи;
 2) *грам.* ўтимли феъл; 3) зо-
 лим.
مۇтааззэр — имконсиз, узрли.
مۇтааррэз — босқинчи.
مۇтаассэб — мутаассиб, кўр-кў-
 рона ҳаракат қилувчи, фана-
 тик.
مۇтааллэг — қарашли, тегишли.
مۇтааллэм — ўрганувчи, ўқувчи.
مۇтааххэд — аҳд қилувчи.
مۇтаайён — тайинланган;
متعين очик, ойдин.
مۇтағайёр — 1) аччиғланган;
 2) ўзгарган, ўзгарувчан.
مۇтафаррэг — тарқалган, бўли-
 ниб кетган.
مۇттафэг — келишган, иттифоқ-
 чи, бирлашган; **شەند** ~ келиш-
 моқ, иттифоқчи бўлмоқ.
مۇттафэган — биргаликда.
مۇтафаккэр — фикр юритувчи,
 мутафаккир.
مۇтағаддэм — 1) олдинги, ил-
 гариги; 2) илдам, илғор.
مۇтағаррэб — яқин.
مۇтағаллэб — 1) ўзгарувчан;
 2) қаллоб.
مۇтакаббэр — такаббур(ли),
 кибри.
مۇтакаффэл: **شەند** ~ кафил
 бўлмоқ.
مۇтакаллэм — 1) сўзловчи;
 2) *грам.* I шахс.
مۇттаки: **بودن** ~ таянмоқ, су-
 янмоқ.
مۇталаввэн — ранг-баранг.
مۇтамаввэл — бадавлат.
ماتن **مۇтун** *кўплиги* мўтун —
 текст, матн.

- مۇтаносэб** — мутаносиб.
مۇтанаффэр — жирканувчи,
 нафратланувчи.
مۇтаважжэ — юзланувчи, диқ-
 қат, жалб қилувчи; **شەند** ~ юз-
 ланмоқ, диққат бермоқ.
مۇтавассэг — 1) ўрта; 2) воси-
 тачи.
مۇтаваффо — вафот этган.
مۇтавағғэф — тўхтаган; **شەند** ~
 тўхтамоқ.
مۇтаваллэд — **شەнд** ~ туғил-
 моқ.
مۇтун **متن** нинг кўплиги.
مۇттаҳам — айбдор; муттаҳам.
ماتين — маҳкам, қаттиқ.
مثال **مәсол** *кўплиги* **امثال** амсэлэ —
 1) ўхшаш; 2) мисол; 3) буй-
 руқ.
مۇсбат — 1) исботланган;
 2) мусбат
مثقال **мәсғол** — мисқол.
مثال **масал** *кўплиги* **امثال** амсол —
 1) мисол; 2) масал, мақол;
 * **ضرب** ~ мақол.
مثال **мәсал** *кўплиги* **امثال** амсол —
 1) ўхшаш, мисол; 2) каби;
 * **من** ~ мен каби.
مثالا **масалан** — масалан.
مثلا **мўсаллас** — 1) *гесм.* учбурчак;
 2) учлик.
مثلاث **мўсалласот** — тригонометрия.
مشمون **мусамман** — саккизлик.
مشموي **маснави** — маснавий.
مشموي **мўсанно** **مشموة** мусаннот —
 иккилик, иккиланган.
مجادله **мўжодэлэ** — тортишув, баҳс.
مجاور **мажор** — можор (венгер).
مجاوز **мажоз** — кўчма, мажоз.
مجاوزا **мажозан** — кўчма маънода, ма-
 жозий равишда.

- مجازات** мўжазот — жазо; **كردن** ~ жазо-ламоқ.
- ماجل** мажол — мажол; имкон.
- ماجلس** мажолэс **ماجلس** шайх кўплиги
- ماجور** мўжовэр — қўшни, ёнма-ён.
- ماجله** мўжохэдэ — тиришиш.
- ماجبور** мажбур — мажбур.
- ماجد** мажд — шон, шараф.
- ماجد** мўжэдд — тиришувчи, фаол.
- ماجدد** мўжаддад — янгиланган.
- ماجدد** мўжаддэд — янгилловчи.
- ماجددا** мўжаддадан — янгидан.
- ماجر (مجرى)** мажро — 1) оқар жой; 2) ўзан.
- ماجرا** мўжро — ижро этилган.
- ماجرپ** мўжарраб — синалган, тажрибали.
- ماجراد** мўжаррад — 1) яланғоч; 2) ёлғиз, бўйдоқ.
- ماجرم** мўжрэм — айбли, айбдор.
- ماجرخ** мажруҳ — яраланган.
- ماجرى** мажро қ. **ماجر**
- ماجرى** мўжри — ижро этувчи.
- ماجزا** мўжаззо — ажратилган, бўлинган.
- ماجسام** мўжассам — мужассам, яхлит.
- ماجسامه** мўжассамэ — ҳайкал.
- ماجول** мажъул — қалбаки.
- ماجله** мўжаллэд — жилдловчи, муқовачи.
- ماجله** мўжаллад — 1) жилдланган; 2) том.
- ماجلس** мажлэс **ماجلس** кўплиги **ماجلس** мажолэс — мажлис.
- ماجله** мажалмэ — журнал.
- ماجمع** мажмаъ — 1) йиғилиш, йиғилдиган жой; ассамблея.
- *** **عمومي ملل مئەت** ~ БМТ Бош ассамблеяси.
- ماجلا** мўжмалан — қисқача, қисқа қилиб.

- ماجموع** мажму — йиғинди, жамъи.
- ماجنون** мажнун — жинни, телба.
- ماجذ** мўжаҳҳэз — жиҳозловчи, қуроллантирувчи.
- ماجھول** мажҳул — 1) номғълум; 2) мажҳул.
- ماچ** мўч — биллак.
- ماچاله** мўчолэ — фикимланган **شەن** ~ фикимланмоқ; **كردن** ~ фикимламоқ.
- ماچپچ** мўчпич — пайтава.
- ماچي** мўчи: **ساعت** ~ қўл соати.
- ماچارپ** мўҳорэб — жанг қилувчи.
- ماچاربه** мўҳорэбэ — жанг, уруш.
- ماچارهست** мўҳорэсат — қўриқлаш.
- ماحاسپ** мўҳосэб — ҳисобчи.
- ماحاسپه** мўҳосэбэ — 1) ҳисобчилик; 2) ҳисоб олиш.
- ماحاسره** мўҳосэрэ — қамал.
- ماحافظ** мўҳофэз — сақловчи.
- ماحافظه** мўҳофэзэ — сақлаш.
- ماحافل** маҳофэл **مافل** нинг кўплиги
- حاكمه** ~ ҳукмрон донралар;
- رسمي** * расмий донралар.
- ماحكم** маҳокэм **ماحكمه** нинг кўплиги;
- ماحكمه** мўҳокэмэ — муҳокама.
- ماحال** мўҳол — маҳол, амалга ошмайдиган.
- مااوره** мўҳовэрэ — сўзлашув, суҳбатлашув.
- ماحب** мўҳэбб — севувчи.
- ماحانه** мўҳэббонэ — дўстона.
- ماحببت** маҳаббат — муҳаббат.
- ماحبس** маҳбас — қамоқхона.
- ماحبوب** маҳбуб — севикли, маҳбуб.
- ماحبوبه** маҳбубэ **ماحبوب** нинг муаннаси.
- ماحبوس** маҳбус — қамалган, маҳбус.
- ماحتاج** мўҳтаж — муҳтаж.
- ماحترم** мўҳтарам — ҳурматли.

- مختشم** мўхташам — ҳашаматли.
مختوي мўхтави — қамровчи.
مخجوب маҳжуб — 1) пардали; 2) кам-
тарин.
مخدود маҳдуд — чекланган.
مخزر мўҳаррэр — 1) ёзувчи, тузувчи,
котиб; 2) редактор, корректор.
معرق мўҳаррағ — ёндирилган.
معرق мўҳрэг — ёндирувчи.
معرك мўҳаррэк — 1) юргизувчи, ҳа-
ракатга келтирувчи; 2) двига-
тель, мотор.
معرم маҳрам — маҳрам, яқин киши.
معرم мўҳаррам — қамария йилининг
биринчи оёи.
معروق маҳруғ — куйдирилган.
معروم маҳрум — маҳрум.
معزون маҳзун — қайғули.
معسوب маҳсуб — саналган, ҳисоблан-
ган; **شمارن** ~ ҳисобланмоқ, деб
топилмоқ.
معسوس маҳсус — сезиларли.
معسوسات маҳсусот — сезги, туйғу.
معصل мўҳассэл — 1) ундирувчи;
2) ўқувчи, талаба.
معصور маҳсур — қамал қилинган.
معصول маҳсул — маҳсул, самара, на-
тижа, ҳосил.
معصولات маҳсулот — маҳсулот; *** زراعتي** ~
қишлоқ хўжалик маҳсулоти.
معصولدار маҳсулдор — маҳсулдор.
معصن маҳз — 1) соф; *** دووخ** ~ соф
ёлғон; 2) **كۆم** учун; билан;
ايىنگه ~ шу ондаёқ...
биланоқ.
معفل маҳфэл **مخافل** маҳофэл — тўгарак, жамият.
معفوف маҳфуз — сақланувчи; **داشتني** ~
сақламоқ.
معقوق мўҳағғэг — тадқиқотчи, ҳақи-
қат изловчи.
- مخكم** мўҳкам — маҳкам, барқарор.
مخكمه маҳкама **كېنللي** маҳ **مخكم**
кэм — суд, трибунал.
مخكوم маҳкум — маҳкум.
مخل маҳалл — жой; *** اقامت** ~ тур.
жой.
مخله маҳаллэ — маҳалла.
مخلى маҳалли — маҳаллий.
مخنت маҳнат **كېنللي** маҳн **مخنت** маҳан
азоб-уқубат.
مخو маҳв — йўқотиш, йўқолиш.
مخوار маҳвар — ўқ (парсаники), у
чуқ.
مخواته мўҳаватэ — 1) ихота қил-
ган жой; 2) атроф, теваар
(майдон).
مخو мўҳайёр — ҳайратланувчи.
مخيت мўхит — муҳит.
مخابره мўхабэрэ — хабар, ахборот,
алоқа (телефон ёки телеграф).
مخاطب мўхотаб — 1) мурожаат қил-
нувчи, тингловчи; **گردن** ~ му-
жаат қилмоқ; 2) **грам** 2- ша.
مخاطب мўхотэб — гапирувчи, хитоб
илувчи.
مخاطبه мўхотэбэ — нутқ.
مخاطره мўхотэрэ — хатар.
مخالطه мўхолатэ — аралашш; қо-
шиш.
مخالف мўхолэф — қарши, мухалиф.
مخالفت мўхолэфат — қаршилик.
مخبر мўхбэр — 1) хабарчи; 2) му-
бир.
مختار мўхтор — мухтор; эркин;
شما ~ ихтиёр сизла.
مختار мўхтарэ — ихтирочи.
مختار мўхтара — ихтиро қилинган.
مختص мўхтасс — ўзига хос, махс
хусусият; *** امرى** ~ грама-
тик хусусиятлар.

مداومت мўдовэмат — давом этиш; **کردن** ~ давом эттирмоқ, давом этмоқ.
مدائن мадоэн ёки **مداین** мадойэн **مدینه** нинг кўплиги.
مدبر мўдаббэр — тадбиркор.
مدت мўддат ва **مده** мўддэ — муддат.
مدح мадх — мақтов, мадҳ.
مدحیه мадҳийэ — мадҳия.
مدخن мадхан ёки **مدخنه** мадханэ — мўри.
مدد мадад — мадад.
مدرس мўдаррэс — мударрис.
مدرسه мадрасэ **کچلیگی** мадорэс — ўқув юрти, мадраса.
مدرك мадрак **کچلیگی** мадорэк — ҳужжат.
مدعا ёки **مدعی** мўддао — муддао.
مدعی мўддаи — даъвогар, даъво қилувчи.
مدفن мадфан — дафн этиш жойи, гўр, мозор.
مدفون мадфун — дафн этилган, кўмилган.
مدن мўдўн **مدینه** нинг кўплиги.
مدنی маданий — 1) шаҳарли; 2) маданий.
مدنیت маданийат — маданият.
مدور мўдаввар — 1) думалоқ; айланма; 2) айланувчи.
مدور мўдаввэр — айлантирувчи.
مدوره мўдавварэ — айланма, думалоқ.
مده мўддэ қ. **مدت**
مدھش мўдхэш — қўрқинчли, мудҳиш.
مدیح мадиҳ ва **مدیحه** мадиҳэ **کچلیگی** мадоэҳ ёки **مدایح** мадойэҳ — 1) мақтов; 2) мақтовли; 3) мадҳия (шеър).
مدید мадид — узун, узоқ.
مدیر мўдир — 1) мудир, бошқарувчи; 2) муҳаррир.

مدیری мўдири — мудирлик қилиш.
مدیریت мўдирийат — мудирлик.
مدینه мадинэ **کچلیگی** мўдун, **مداین** мадоэн ёки **مداین** мадойэн — шаҳар.
مذاق ва **مذاق** мазоғ — 1) маза билш; 2) дид.
مذاکره мўзокэрэ — музокара.
مذکر мўзакаар — грам. музакаар (мужской род).
مذکره мўзакаэрэ — меморандум; эс-латма.
مذکور мазкур — мазкур, айтиб ўтилган.
مذلت мазаллат — 1) ҳақорат; 2) пастлик; **~ کشیدن** ҳақоратланмоқ.
مذمت мазаммат — тергаш, ёмонлаш, сўкиш.
مذموم мазмум — сўкилган, ёмонланган.
مذهب мазҳаб **کچلیگی** мазоҳэб — мазҳаб, дин.
مراث мэръот — кўзгу.
مراثی мароси **مرثیه** нинг кўплиги.
مراجعة мўроҷэат — қайтиш; **~ کردن** қайтмоқ.
مراد мўрод — истак, мурод.
مراره марорэ — мед. ўт халтачаси.
مراسله мўросэлэ — 1) хат; 2) хат олишни.
مراسم маросэм — маросим.
مراقبت мўрофэғат — бирга бўлиш, ҳамроҳлик.
مراقب мўроғэб — кузатувчи, ғамхўрлик қилувчи, боқувчи.
مراقبت мўроғэбат — кузатиш, боқиш.
مرکب марокэб **مرکب** нинг кўплиги.
مرکز марокэз **مرکز** нинг кўплиги.
مرام маром — мақсад, истак.
مرامنامه маромномэ — программа.
مربا мўраббо — мураббо.

- مارباز** — қўтон, қўйхона.
ماربعا — квадрат.
ماربوت — боғлиқ, тегинли.
ماربي — мўраббӣ — мураббий; **ووزشي** * — тренер.
مارتب — мўраттаб — тартибли, мунтазам.
مارتبا — мўраттабан — тартиб билан, кетма-кет.
مارتبه — **ماراتب** **مارتبه** **مارتبه** — мартаба.
مارتجع — мўртажэ — реакционер.
مارتجل — мўртажэл — бадихағўй.
مارنيه — марсийэ **مارائي** **مارنيه** — марсиа.
مارحبا — марҳабо — хуш келибсиз, марҳабо.
مارحمت — марҳамат — марҳамат, раҳмдиллик; **ماردون** — раҳмдиллик қилмоқ.
مارجوم — марҳум — марҳум.
مارخص — мўраххас — бўшаган, рухсат этилган.
مارخصي — мўраххаси — отпуск.
مارد — мард — эркек, эр.
مارداد — мўрдоод — эрон шамсия йилининг 5- ойи (23 июль—22 август).
ماردار — мўрдор — ўлимтик, мурдор.
ماردانه — мардонэ — мардона, эрларча.
ماردم — мардўм — 1) халқ, одам; 2) кўз қорачиғи.
ماردمشناسي — мардўмшэнос — 1) антрополог; 2) одам танувчи.
ماردمشناسي — мардўмшэноси — 1) антрополог; 2) одамини билиш.
ماردماك — мардўмак — қорачиқ.
ماردمي — мардўми — одамгарчилик.
ماردن — мўрдан **ماردن** **ماردن** — 1) ўлмоқ; 2) ўчмоқ.
ماردود — мардуд — 1) рад этилган; 2) лаънати.
مارده — мўрде — 1) ўлган; 2) ўлик.
مارز — марз — 1) чегара; 2) ўлка.
مارزيان — марзбон — чегарачи.
مارزكش — марзкэш — жўяк тортувчи.
مارزون — марзан — сичқон.
مارزو بوم — марзўбум — ўлка.
مارساة — мэрсот — лангар.
مارسل — мўрсал — элчи.
مارسله — марсалэ — жўнатиш.
مارض — **ماراض** **ماراض** — касаллик.
مارغ — марғ — чаман.
مارغ — мўрғ — қуш; товуқ.
مارغابی — мўрғоби — ўрдак.
مارغاك — мўрғак — қўшча, жўжа.
مارغوا — мўрғўво — ёмон фол, шум хабар.
مارغوب — марғуб — 1) харидорбоб; 2) ёқимли.
ماركب — **ماراكب** **ماراكب** — марокэб (миниладиган ҳайвон ва нарсалар).
ماركب — мўраккаб — сиёҳ.
ماركبات — мўраккабот — **ماركبات** **ماركبات** — цитрус мевалари.
ماركب خشك كن — мўраккабхўшккун — босма қоғоз.
ماركز — **ماركز** **ماركز** — марказ.
ماركزي — маркази — марказий.
مارگ — марг — ўлим.
مارمر — мармар — мармар.
مارموز — мармуз — рамэли, сирли.
مارموزات — мармузот — шифр, рамэли белгилар, код.
ماروا — марво — яхши фол, яхшилик аломати.
مارواريد — марворид — гавҳар.

- مروت мўрўвват — нурувват, одамий-
лик.
 مروحة мэрваҳэ — елпирич.
 مرود мўруд — нок.
 مرور мўрур — ўтиш.
 مره маррэ ва مرة маррат — марта.
 مرهم марҳам — марҳам.
 مريخ мэррих — Марс (сайёра).
 مريد мўрид — мурид.
 مريض мари́з *кўплиги* ёки مرضى ёки
марзо — касал.
 مزاج мазож *кўплиги* амзэжэ —
1) соғлиқ; 2) мижоз.
 مزاح мазох ва مزاحат мазохат —
ҳазил, мазаҳ.
 مزاج маззоҳ — ҳазилкаш.
 مزاحат мазохат қ. مزاج
 مزار мазор — мазор.
 مذاق мазоғ қ. مذاق
 مازبور мазбур — мазкур.
 مزخرف мўзаҳраф — ярамас, бемаза,
сафсата.
 مزد мўзд ва مزد мўжд — ҳақ, пул.
 مزدور мўздур — ёлланган, мардикор.
 مزرعه мазраэ ва مزرع мазра *кўплиги*
مزارع мазорэ — экинзор.
 مزه мазмазэ — тотиб кўриш; کردن
маза билмоқ; мазасини аниқ-
ламоқ.
 مزه мазэ — маза.
 مزيت мазийат *кўплиги* مزاي мазойо
— афзаллик.
 مزيه мазид — 1) қўшимча; 2) қў-
шилган.
 مزیدن мазидан — сўрмоқ.
 مزين мўзайён — безовчи.
 مزين мўзаййан — безалган.
 مزد мўжд қ. مزد
 مزدگانی мўждгони — суюнчи.
- مزدہ мўждэ — яхши хабар, мужда.
 مزہ мўжэ *кўплиги* مزگاہ мўжгон —
киприк.
 مسابقه мўсобэғэ — ва مسابقت мўсо-
бэғат — мусобақа.
 مساحت масохат — майдон, сатҳ.
 مساعد мўсоед — мувофиқ, мос.
 مساعدات мўсоедат ва مساعدہ мўсоедэ —
ёрдам.
 مسافت масофат ва مسافہ масофэ —
масофа.
 مسافر мўсофэр — йўловчи, сафар қи-
лувчи.
 مسافرت мўсофэрат — сафар, саёҳат.
 مسافہ масофэ қ. مسافت
 مساکن масокэн *مسکن* нинг *кўплиги*.
 مساکين масокин *مسکين* нинг *кўплиги*.
 مسالك масолэк *مسلك* нинг *кўплиги*.
 مسالمت мўсолэмат — тинчлик.
 مسالمت آميز мўсолэматомиз — тинчликсевар.
 مسامحه мўсомэхэ — бепарволик.
 مساوی мўсови — тенг, бир хил.
 مسائل *مسئله* нинг *кўплиги*.
 مست маст — маст.
 مستحسن мўстаҳсан — маъқул, яхши деб
топилган.
 مستحسن мўстаҳсэн — маъқулловчи.
 مستخدم мўстахдам — хизмат қилувчи,
хизматчи.
 مستخدم мўстахдэм — хизматга олувчи.
 مستشار мўшашор — маслаҳатчи.
 مستعار мўстаор — иқтибос қилинган;
кўчма маънода;
 مستعمره мўстаъмарэ — колония.
 مستعمره دار мўстаъмарэдор — колониал.
 مستعمل мўстаъмал — истъёмол қилин-
ган, тугилган, ишлатилган.
 مستفید мўстафид — фойдаланувчи.
 مستقبل мўстағбал — 1) келгуси; 2) грам.
келаси замон.

- مستقل** мўстағалл — мустақил.
مستقيم мўстағим — тўғри, бевосита;
 ~ **غير** эгри; воситали.
مستمع мўстамэ — тингловчи.
مستور мастур — ёпик; берк; яширилган **گردن** ~ ёпмоқ, беркитмоқ, яширмоқ.
مستی масти — мастлик.
مسجد масжэд **مساجد** масо-жэд — масжид.
مسخر мўсаҳҳар — сеҳрланган.
مسخره масхара — 1) қизиқчи; 2) масхара.
مسخره بازی масхарабози — қизиқчилик.
مساح мўсадас — 1) олтиталик; 2) мусадас.
مسدود масдуд — тўсилган.
مسرت масаррат — шодлик; **بخشیدن** шодлик бағишламоқ, қувонтирмоқ.
مسرور масрур — шод.
مسطر мўсри — юқумли, юқувчан.
مصري мэстар — 1) чизғич; 2) мистар.
مسطور мастур — ёзилган.
مسعود масъуд — бахтли.
مسك маск — ушлаш; тийиш;
 ~ **نفس** нафсни тийиш.
مسكن маскан **مسكن** масокэн — турар жой, маскан.
مسكنت масканат — камбағаллик, но-чорлик.
مسكوك маскук — зарб қилинган (танга).
مسكون маскун — одам яшайдиган, маскан этилган.
مسكين мэскин **مسكين** масокин — камбағал, миксин.
مسگر мэсгар — мисгар.
مسلاج мўсаллаҳ — қурулланган;
 ~ **بتن** * темир-бетон.

- مسلاخ** маслах — қушхона.
مسلسل мўсалсал — 1) пулемёт; 2) уз-луксиз.
مسلسلچى мўсалсалчи — пулемётчи.
مسلاط мўсаллат — эгалловчи; **شدن** ~ эгалламоқ.
مسلك маслак **مسالك** масолэх — маслак.
مسلم мўсаллам — 1) шубҳасиз, сўз-сиз; 2) топширилган; тан бер-моқ; **داشتن** ~ шубҳасиз бўл-моқ.
مسلم мўслэм — мусулмон.
مسلمان мўсалмон — мусулмон.
مسلمه мўслэмэ — мусулмон (хотин-қиз).
مسلى мўсалли — тасалли берувчи;
بودن ~ тасалли бермоқ.
مسموع масму — эшитилган; ~ **بقرار** эшитилишича,
 ~ **از قرار** эшитишга кўра.
مسموعات масмуот — овоза, гап-сўзлар.
مسموم масмум — заҳарланган.
مساوك мэсовок — тиш чўткаси, мисвок.
مسوده мўсаввадэ — 1) қора (ёзув),
 2) копия.
مسيح масих ва **مسيحا** масихо — Исо.
مسيحي масихи — христиан.
مسير масир — 1) йўл, маршрут;
 2) сайр.
مسئلت масъалат — сўраш, илтижо.
مسئله масъала **مسائل** масозэл — масала.
مسئول масъул — масъул.
مسئوليت масъулийат — масъулият.
مشابه мўшобэҳ — ўхшаш.
مشابهت мўшобэҳат — ўхшашлик;
داشتن ~ ўхшамоқ.
مشيدار мўшор — кўрсатилган.

- مشاركه** мўшорэкэ — ўртоқлик, шерик-лик, ширкат.
- مشاكل** мўшокэл — шаклдош.
- ماشام** машом — димоғ, бурун.
- مشاور** мўшовэр — маслаҳатчи.
- مشاوره** мўшовэрэ — кенгаш; **حقوقى** ≈ * юридик консультация.
- مشاهده** мўшоҳэдэ — кузатиш.
- مشايخ** машойэх **شيخ** нинг кўплиги.
- مشبه** мўшаббах — ўхшатишган.
- مشت** мўшт — мушт, сиқим, ҳовуч.
- مشتاق** мўштоқ — муштоқ.
- مشتبه** мўштабэх — шубҳали, ноаниқ; ёлғондакам.
- مشتراك** мўштарак — умумий, муштарак.
- مشتري** мўштари¹ — харидор.
- مشتري** мўштари² — Юпитер (сайёра).
- مشتزن** мўштзан — 1) муштлашувчи; 2) боксчи.
- مشتق** мўштағғ — ясалган, олинган.
- مشتعل** мўштамэл — қамровчи; **بودن** ~ қамрамоқ, ўз ичига олмақ.
- مشتواره** мўшторэ — ҳовуч, қисим.
- مشخص** мўшаххас — тайинланган, аниқланган.
- مشراف** мўшарраф — мушарраф.
- مشرق** машрэг — шарқ.
- مشرؤب** машруб — 1) суғорилган, сув берилган; 2) ичишга лойиқ; 3) ичимлик.
- مشروح** машруҳ — шарҳланган.
- مشروط** машрут — шартли.
- مشروطه** машрутэ — 1) конституцион; 2) конституция.
- مشروطه چي** машрутэчи — конституциячи.
- مشروطه خواه** машрутэхоҳ — конституция тарафдори.
- مشروطيت** машрутийат — конституцион режим.
- مشروع** машру — 1) қонуний; 2) шаръий.
- مشعل** машғал ва **مشعله** машғала — машғал.
- مشغول** машғул — машғул.
- مشق** машғ — машқ.
- مشقت** машағғат — қийинчилик.
- مشك** машк — меш, саноч.
- مشك** мўшк — мушк.
- مشكل** мўшкэл — қийин.
- مشموليت** машмулийат — ҳарбий хизматга яроқлик.
- مشورت** машварат — кенгаш, маслаҳат.
- مشوش** мўшавваш — ташвишли.
- مشهور** машхур — машхур.
- مشی** машй — юриш-туриш; **خط** * курс (йўл, снёсат).
- مشير** мўшир — кенгашчи; маслаҳатчи.
- مصاب** мўсоҳэб — ҳамсуҳбат, ҳамроҳ.
- مصاحبه** мўсоҳэбэ — суҳбатлашиш; **مطبوعاتى** * прессконференция.
- مصادر** масодэр **مصادر** нинг кўплиги.
- مصادره** мўсодэрэ — мусодара.
- مصادمه** мўсодэмэ — тўқнашув.
- مصارف** масорэф **مصرف** нинг кўплиги.
- مصالح** масолэх **مصالحه** нинг кўплиги.
- مصالحه** мўсолэхэ — сулҳ тузиш; келишув, битим.
- مصحح** мўсаҳхэхэ — корректор; тузатувчи.
- مصدر** масдар **مصادر** **مصادر** масодэр — 1) манба, содир бўлиш ўрни; 2) грам. ҳаракат номи.
- مصر** мэср — Миср.
- مصرح** мўсаррах — ойдинлаштирилган.
- مصرع** мэсра — 1) эшик қаноти; 2) мисра.
- مصرف** масраф **مصارف** масорэф — харж, харажат; **به رساندن** ~ сарф қилмоқ.

- مصروف** масруф — сарфланган; **داشتن** ~ сарфламоқ.
- مصطلحات** мўсталаҳот — 1) иборалар; 2) *грам.* фразеологик бирикмалар, идиома.
- مصفا** ёки **مصفى** мусаффо — тозаланган, сузилган, соф.
- مسح** мўслэх — тузатувчи, ислоҳ қилувчи.
- مصلحت** маслаҳат **كۇپليگي** **مصالح** масолэх — 1) фойда; 2) яхшилик; 3) маслаҳат.
- مصمت** мўсаммат — *грам.* ундош товуш.
- مصمم** мўсаммам — қарорга келган, аҳд қилган.
- مصنف** мўсаннаф — асар, тасниф этилган.
- مصنف** мўсанниф — мусанниф, автор, композитор.
- مصنفات** мўсаннафот — асарлар, таснифлар.
- مصنوع** масну — 1) ясалма; 2) санъатли; сунъий.
- مصوت** мўсаввэт — микрофон; *грам.* унли товуш.
- مصور** мўсаввар — суратли, тасвирланган.
- مصيبت** мўсибат — мусибат.
- مضاد** мўзодд — қарама-қарши, антонистик.
- مضارع** мўзорэ — **التزامي** * *грам.* аорист.
- مضاعف** мўзоаф — иккиланган.
- مضاف** мўзоф — 1) қўшилган, илова қилинган; 2) *грам.* изофанинг аниқкланиши.
- مضافات** мўзофот — 1) шаҳар атрофидаги боғлиқ жойлар; 2) қўшимчалар; **خانه** * ~ ҳовли, уй-жойга қўшимча қурилган бинолар.
- مضامين** мазомин **مضمون** нинг кўплиги.
- مضحك** мўзхэк — кулгили.
- مضر** мўзэрт — зарарли.
- مضرت** мазаррат — зарар.
- مضمون** мазмун **كۇپليگي** **مضامين** мазомин — мазмун.
- مطابق** мўтобэг — мос, мувофиқ.
- مطابقت** мўтобэғат — мослик, мувофиқлик.
- مطالب** матолэб **مطلب** нинг кўплиги.
- مطالبه** мўтолэбэ — (қарз) қисташ.
- مطالع** мўтолэ — мутолаа қилувчи.
- مطالعه** мўтолаа — мутолаа.
- مطبخ** матбах — ошхона.
- مطبعة** матбаэ — босмахона.
- مطبوع** матбу — ёқимли.
- مطبوعات** матбуот — матбуот.
- مطرب** мўтрэб — чалғувчи, ашулачи.
- مطروح** матрух — 1) муҳокама қилинган; 2) ташланган; отилган.
- مطروود** матруд — қувилган.
- مطلب** матлаб **كۇپليگي** **مطالب** матолэб мақсад, матлаб, тема, масала.
- مطلع** матла — 1) кўтарилиш, чиқиш ўрни; 2) матла.
- مطلع** мўталлэ — хабардор.
- مطلق** мўтлағ — мутлақ.
- مطمئن** мўтмаэн: **بودن** ~ ишонмоқ, хотиржам бўлмоқ.
- مطبخ** мўти — итоатли, мутиъ.
- مظاهر** мазохэр **مظاهر** нинг кўплиги.
- منظر** мўзаффар — ғолиб.
- منظریت** мўзаффарийат — ғолиблик.
- مظلوم** мазлум — эзилган, мазлум.
- منظر** мазҳар — зуҳур қилиш ўрни, кўриниш, кўрсатиш.
- معاء** мао **كۇپليگي** **امعا** амъо — ичак.
- معادل** муодэл — тенг, эквивалент.
- معادله** мўодэлэ — 1) тенглик; 2) мат. тенглама.
- معادون** маодэи **معادون** нинг кўплиги.

- معارضی** мўорэз — қаршилиқ қилувчи.
معارضه мўорэзэ — қаршилиқ.
معارف маорэф — 1) **معرفت** нинг кўплиги; 2) маориф.
معارفه мўорэфэ — танишлиқ, танишиш.
معاركه мўорэкэ — жанг.
معاشی маош — 1) тирикчилик; 2) маош.
معاشیرت мўошэрат — қўшилиш, улфатчилик.
معاشقه мўошэғэ — ошиқ-маъшуқлик.
معاصر мўосэр — асрдош, ҳозирги.
معاليج мўолэж — даволовчи.
معالجه мўолэжэ — даволаш.
معامله мўомэлэ — 1) муомала; 2) савдо.
معانی маони **معنی** нинг кўплиги.
معادوت мўовэдэат — қайтиш; **گردن** ~ қайтмоқ; **دادن** ~ қайтармоқ.
معاون мўовэн — мовун, ёрдамчи, ўринбосар.
معاونت мўованат — ёрдам.
معادله мўоҳэдэ — битим, келишув; **بستن** ~ битим тузмоқ.
معاینه мўойэнэ — кўриш, қараш; **طبی** ~ врач қараши.
معین мўўтабар — эътиборли.
معتدل мўўтадэл — мўўтадил, ўртача.
معتذر мўўтазэр: **شایدی** узр сўрамоқ.
معدلت маъдалат — адолат.
معدن маъдан **کۆپلیگی** мао-дэн — 1) кон; 2) маъдан.
معدنی شناسی маъданшэнэс — минералог.
معدنی شناسی маъданшэнэси — минералогия.
معدود маъдуд — саноқли; чегараланган.
معدوم маъдум — йўқ бўлган; **شایدی** ~ йўқ бўлмоқ.
معده маъда — меъда, ошқозон.
معذرت маъзэрат — узр.

- معدود** маъзур — узрли.
معرب мўарраб — араблашган.
معوضی маъраз **کۆپلیگی** мао-рээ — кўргазма, кўрик.
معوضی мўаррэф — таништирувчи.
معرفت маърэфат — маърифат.
معرفی мўаррэфі — таништириш; **گردن** ~ таништирмоқ.
معروف маъруф — маълум, машҳур.
میزول маъзул — четлатилган; (ишдан) бўшатиш; **گردن** ~ четлатмоқ, бўшатмоқ (ишдан).
معشوق маъшуғ — севикли, маъшуқ.
معشوقه маъшуғэ — маъшуқа.
معتدل мўаттал — кечиктирилган; **شایدی** ~ кечиктирилмоқ; **ماندنی** ~ нима қилишни билмай қолмоқ.
معلق мўаллағ — 1) осилган; 2) муаллақ.
معلم мўаллэм — муаллим.
معلمه мўаллэмэ — муаллима.
معلول маълул — 1) касал; 2) иллатли.
معلوم маълум — маълум.
معما ёки **معوی** мўъаммо — муамма.
معمار маъмор — меъмор, архитектор.
معمور маъмур — обод.
معموره маъмурэ — обод этилган жой.
معمولی маъмул — амалда бор, одадги, ишлатилдиган.
معما мўаммо қ. **معما**
معنا маънан — маънога кўра, ҳақ қатда.
معنی маъно қ. **معنی**
معنوی маънави — маънавий.
معنی маъно, маъни **کۆپلیگی** маъні маони — маъно.
معهود маъҳуд: ***علائم** шартли белгилар.
معین мўин — ёрдамчи.

معيوب	маъйуб — айбли, майиб.
مغاره	мағорэ — гор.
مغازه	мағозэ — магазин.
مغالطه	мўғолэтэ — бир-бирини адаш-тириш; کردن ~ адаштирмоқ, янглиштирмоқ, алдамоқ.
مغتتم	мўғтанам: شمردن ~ ғанимат билмоқ.
مغرب	мағрэб — ғарб.
مغرور	мағрур — мағрур.
معروق	мағруғ — ғарқ қилинган; чўк-кан.
مغز	мағз — 1) мия; 2) илик; 3) мағз.
مغل	мўғул ёки مغول мўғул — мў-ғил.
مغلوب	мағлуб — енгилган, мағлуб.
مغلوبيت	мағлубийат — енгилиш, мағлубият.
مخلوق	мағлуғ — берк.
مغموم	мағмум — ғамли, қайғули.
معنى	мўғани—1) ашулачи; 2) чалғувчи.
مغنيسا	мағнисо — марганец.
مغول	мўғул қ. مغل
مفاخر	мўфохэр — фахрланувчи.
مفارغ	мўфорэғ — айрилувчи; شدن ~ айрилмоқ.
مفارقت	мўфорэғат — айрилиш, айрилиқ.
مفاصله	мўфосэлэ — узилиш.
مفت	мўфт — текин.
مفتاح	мэфтоҳ кўплиги مفتاح мафотих — 1) калид; 2) очқич.
مفتش	мўфаттэш — инспектор, ревизор, тафтишчи.
مفتن	мўфаттэн — фитначи.
مفتوح	мафтуҳ — очқ.
مفتون	мафтун — мафтун.
مفتي	мўфти — муфтий.

مفرد	мўфрат — грам. бирлик.
مقرط	мўфрэт — ҳаддан ташқари, ғоят.
مفسد	мўфсэд — бузувчи, бузғунчи.
مفسده	мафсадэ — бузғунчилик.
مفسر	мўфассэр — шарҳловчи, комментатор.
مفصل	мафсал кўплиги مفصل мафосэл — бўғин.
مفصل	мўфассал — муфассал.
مغول	мафўл — тўлдирувчи; ~ * يواسطه воситасиз тўлдирувчи;
مفكر	* اسم мажҳул сифатдош.
مفقود	мафғуд — йўқотилган, йўқ қилинган.
مفكر	мўфаккэр — ўйловчи, фикр қилувчи.
مفكوره	мафкурэ — мафкура.
مفلس	мўфлэс — 1) синган (киши); 2) камбағал.
مفلسي	мўфлэси—1) синганлик, 2) камбағаллик.
مفهوم	мафҳум—1) тушунарли; 2) кўплиги مفاهيم мафохим — тушунча, маъно.
مفيد	мўфид — фойдали.
مقابل	мўғобэл — қарама-қарши.
مقابله	мўғобэлэ — қарама-қаршилик; ~ جبرو алгебра.
مقارب	мўғорэб: شدن ~ яқинлашмоқ.
مقاربه	мўғорэбэ — яқинлашув.
مقارنت	мўғорэнат — 1) яқинлашув, бирлашув; 2) бир вақтlilik.
مقاصد	мафосэд مقاصد нинг кўплиги.
مقال	мағол — 1) сўзлаш; сўз; 2) мақол.
مقاله	мағолэ — мақола.
مقام	мағом — ўрин; мақом.
مقاوم	мўғовэм — қаршилик қилувчи; شدن ~ қаршилик кўрсатмоқ.
مقاومت	мўғовэмат — қаршилик.

- مقاييسه** мўгойэсэ — чоғиштириш, қиёслаш.
- مقبول** мағбул — мақбул, маъқул.
- مقبس** мўғтабас — олинган, иқтибос қилинган.
- مقتول** мағтул — ўлдирилган, қатл қилинган.
- مقدار** мағдор — миқдор.
- مقدس** мўғаддас — муқаддас.
- مقدم** мағдам — келиш; **خير ~ گفتن** хуш келибсиз, демоқ.
- مقدم** мўғаддам — 1) илғор; 2) афзал; 3) илгариги.
- مقدمه** мўғаддамэ — муқаддима.
- مقر** мағар(р) — қароргоҳ, резиденция.
- مقرض** мағроз — қайчи.
- مقرر** мўғаррар — қарор қилинган; аниқланган; муқаррар.
- مقروض** мағруз — қарздор.
- مقصد** мағсад **مقاصد** мағосад — 1) мақсад; 2) мўлжалланган жой.
- مقصود** мағсуд — мақсад.
- مقصور** мағсур — қисқартилган; **شدن ~** қисқармоқ.
- مقطع** мағту — кесик, кесилган.
- مقتل** мўғаффал — қулфланган.
- مقلد** мўғаллэд — 1) муқаллид; актёр; 2) эргашувчи, тақлид қилувчи.
- مقلوب** мағлуб — тескари, ағдарилган.
- مقنطيس** мағнотис — магнит.
- مقوا** ва **مقوى** мўғавво — картон; муқова, папка.
- مقوص** мўғаввас — ёйсимон.
- مقياس** мэғйос — миқёс, масштаб.
- مقيك** мўғаййад — 1) боғланган, кишанланган; 2) қайд қилинган, рўйхатга олинган.
- مقيك** мўғаййэд — рўйхатга олувчи, регистратор.
- مقيم** мўғим — турувчи, истиқомат қилувчи, муқим.
- مك** мак — 1) қ. **مكيدن** 2) эмиш.
- مكابره** мўкобэрэ — такаббурлик.
- مكاتب** макотэб **مكتب** нинг кўплиги.
- مكاتبه** мўкотэбэ — хат ёзишиш, мухбирлик.
- مكاتب** макотиб **مكتوب** нинг кўплиги.
- مكار** маккор — маккор.
- مكاره** макорэ ёки **مكاريه** макорийэ — ярмарка.
- مكافات** мўкофот — мукофот.
- مكاله** мўколэмэ — сўзлашув.
- مکان** макон **کۇنلگي** амокэн ёки **امکنه** амкэнэ — макон.
- مکانيزه** мэконизэ — механизациялаштирилган.
- مکانيك** мэконик — механика.
- مکانيسين** мэконисйан — механик.
- مکتب** мактаб **کۇنلگي** мако-тиб — мактаб.
- مکتوب** мактуб **کۇنلگي** мако-тиб — мактуб.
- مکتوبا** мактубан — ёзма, хат орқали.
- مکر** макр — ҳийла, макр.
- مکرر** мўкаррар — такрор, қайта, бир неча бор.
- مکرم** мўкаррам — олижаноб, кароматли, ҳурматли.
- مکرمات** макрамат ёки **مکرمه** макрамэ **کۇنلگي** макорэм — олижаноблик, кароматлик.
- مکسور** максур — синган; **شىگن ~** синмоқ.
- مکشوف** макшув — очилган, кашф этилган; **شىگن ~** очилмоқ.
- مکعب** мўкааб — куб.
- مکلف** мўкаллаф — 1) юкланган, топширилган; 2) балоғатга етган.

مکلف мўкалләф — 1) таклиф этилган; 2) топширувчи, юкловчи.
مکول мўкаммал — тўлиқ, мукаммал.
مکمن макман — пистирма.
مکيدان макидан — эсмоқ; сўрмоқ.
مگەر магар — 1) наҳотки;
اين را انهيانتي ~ наҳотки, бун билмасанг; 2) фақат;
مگير магармаж — тимсоҳ.
مگس магас — пашша.
مگس گشي магаскўш — пашша дори, пашша қорғоз.
مگس گير магасгир — пашша қорғоз.
ملا мўлло — мулла.
ملاح маллоҳ — денгизчи.
ملاحت малоҳат — ёқимлилик, малоҳат.
ملاحتك мўлоҳазза — мулоҳаза, ўй.
ملازم мўлозэм — мулозим.
ملازمت мўлозэмат — мулозимлик.
ملاقات мўлоғот — учрашув; **گردن** учрашмоқ, учратмоқ.
ملاك маллок — ер эгаси.
مالمت маломат — таъна.
ملائكة малоека ёки **ملائك** малоекнинг кўплиги.
ملايم мўлойэм — юмшоқ.
ملايمت мўлойэмат — юмшоқлик.
ملت мэллат кўплиги **ملل** мэлал — миллат, халқ.
ملت برستى мэллатпараст — миллатчилик.
ملتزم мўлтазэм — ўз устига олган.
ملتزم мўлтазам — юкланган, топширилган.
ملتمس мўлтамас — илтимос.
ملحق мўлҳағғ — қўшилган.
ملخ малах — чигиртка.
ملعون малъун — лаънати.
ملفوظ малфуз — талаффуз этиладиган, айтиладиган.

ملقب мўлағғаб — лақабли.
ملك малак кўплиги **ملائك** малоек ва **ملائكة** малоека — фаришта.
ملك малэк кўплиги **ملوك** мўлук — подшоҳ.
ملك мўлк¹, мэлк кўплиги **املاك** амлок — мулк.
ملك мўлк² — подшоҳлик, мамлакат.
ملكدار мэлкдор — ер эгаси.
ملكه малакэ — малака.
ملل мэлал **ملت** нинг кўплиги.
ملوث мўлаввас — ифлос.
ملوك мўлук — **ملك** малэкининг кўплиги.
ملول малул — 1) гамгин, хафа; 2) хорғин.
ملون мўлавван — рангдор, ранг-баранг.
ملهم мўлҳам — илҳомли.
ملي мэлли — миллий; халқники.
ملت мэллийат — миллият.
مليج малнх — ёқимли.
مليون мэллийун — миллиятчилар.
مماوت мамот — ўлим.
مماثل мўмосэл — ўхшаш.
مماثلت мўмосалат ёки **مماثلة** мўмосэлэ — ўхшашлик.
ممالك мамолэк **مملكه** нинг кўплиги.
ممانعت мўмонаат — монелик, тўсиқ.
مممتاز мўмтоз — мумтоз.
ممکن мўмкэн — мумкин.
مملكة мамлакат кўплиги **ممالك** мамолэк — мамлакат.
مملو мамлу — тўла; **از** ~ -га тўла.
ممنوع мамну — тақиқланган, ман этилган.
ممنون мамнун — миннатдор.
ممنونيت мамнунийат — миннатдорлик.
ممهور мамхур — муҳрланган.
ممیز мўмаййэз — 1) инспектор, кон-

тролёр; 2) мат. каср билан бутуни ажратувчи вергул; 3) грам. вергул.

مۇمایىزە мўмаййэзэ — ажратувчи, фарқлайдиган.

من مان¹ — мен.

من مان² — ман (оғирлик ўлчовчи); табриз мани 2,944 кг ва шоҳ мани 5,888 килограммга тўғри келади.

منابع манобэ нинг кўплиги.

منازل манозэл нинг кўплиги.

مناسب мўносэб — муносиб.

مناسبات мўносабат — муносабат.

مۇنوفەғ мўнофэғ — иккиюзлама.

منافع манофэ нинг кўплиги.

مۇنۇغەشە мўноғэшэ — тортишув, мунозара.

مەمбар — минбар.

منبع манба кўплиги منابع манобэ — манба.

مەنнат мэннат кўплиги مەنн мэнан — миннат.

مۇنتаخاب мўнтахаб — сайланган, танланган.

مۇنتаخاب мўнтахэб — танловчи.

مۇنتахабот мўнтахабот — хрестоматия, танланган асарлар, антология.

مەنнатдор мэннатдор — миннатдор.

مۇنتашэр мўнташэр: كۆردن ~ нашр этмоқ.

مۇنتазэр мўнтазэр — кутувчи; يۇدن ~ кутмоқ.

مۇنتазам мўнтазам — интизомли, тартибли.

مۇнтағэл мўнтағэл — кўчирилган; كۆردن ~ кўчирмоқ.

مۇنتаھا мўнтаха мўнтахо — 1) тугатилган; 2) охир; 3) максимум.

مانسور мансур — сочма, насрли, прозаик.

مەنажжەم менажжэм — 1) мунажжим; 2) астроном.

منزل манзэл кўплиги منزل ман-озэл — 1) турар жой, уй; 2) манзил.

منسوب мансуб — мансуб.

منسوبىيەت мансубийят — мансублик, алоқа, боғлиқлик.

منشى манэш — табиат.

منشور маншур¹ — 1) фармон; 2) устат; *** ~ سازمان ملل متفق Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави; 3) нашр этилган, тарқатилган.

منشور² маншур² — призма.

منشى мўнши — котиб.

منصب мансаб кўплиги مناصب маносэб — мансаб.

منسوب мансуб — 1) тайинланган (вазифага); 2) тикилган (байроқ).

منطق мантиғ — мантиқ.

منطقه мантағэ кўплиги مناطق манотэғ — минтақа, зона.

منظر манзар — кўриниш, хил, қиёфа.

منظره манзарэ кўплиги مناظر манозэр — манзара.

منظوم мўназзам — мунтазам, тартибли.

منظور манзур — кўзда тутилган; мақсад.

منظوم манзум — шеърй, назмли.

منظومه манзумэ — 1) дoston, шеър; 2) система; * ~ شوشيه қуёш системаси.

منع манъ — ман.

منفصل мўнфасэл — ажратилган, бўлинган.

منفصلا мўнфасэлан — алоҳида.

منفاات маифаат кўплиги منافع манофэ — маифаат.

منفاэл мўнфаэл: شەن ~ уялмоқ.

منفى манфи — манфий.

منفور мэнфор — қуш тумшуғи.

منفك мўнафғэд — танқидчи.

منقسم мўнғасэм: شدن ~ бўлинмоқ.

منقش мўнағғаш — нақшли.

منقطع мўнғатэ: شدن ~ кесилмоқ, узилмоқ.

منقل манғал — манқал.

منقلب мўнғалэб — ўзгарувчан.

منقوط манғут — нуқтали.

منكر мўнкэр — инкор этувчи.

منگ манг: بودن ~ гангимоқ;

است ~ бошим гангиди.

منگوش мангуш — зирак.

منگيدان мангидан — валдирамоқ.

من من мэн-мэн — минг-минг; کردن ~ минг-минг қилмоқ.

من منى манмани — манманлик.

منن мэнан منت нинг кўплиги.

منوال мэнвол — хил, усул; ~ بدین мана шу хилда.

منور мўнаввар — ёруғ, нурли.

منوزم мўнҳазэм: کردن ~ қочирмоқ, енгмоқ.

منير мўнир — ёритувчи.

مو му ва موى мўй — 1) соч; 2) тук, жун.

مو мўв — миёв; کردن ~ миёвламоқ.

مواجهه мўвожэҳэ — юзлашиш, юзма-юз учрашиш.

مواد маводд ماده нинг кўплиги.

موازن мўвозэн — тенг (оғирликда, вазнда).

موازنه мўвозэнэ — баланс, тенглик.

موازی мўвози — параллел

موافق мўвофэғ — мувофиқ.

موافقت мўвофэғат — 1) розилик; 2) мувофиқлик.

موت мўвт — ўлим.

موتور мўтўр — мотор; машина;

باركشی ~ юк машинаси.

موتوريزه мўтўризэ — моторлаштирилган.

موتوسيكلت мўтўсиклат — мотоцикл.

مؤثر мўассэр — таъсирли.

موج мўвж کچپليги амвож — тўлқин.

موجب мўжэб, мўвжэб — сабаб; شدن ~ сабаб бўлмоқ.

موجز мужаз — қисқартилган, лўндэ.

موجود мўвжуд — мавжуд.

مور мур — чумоли.

مورچه мурчэ — чумоли, қумурсқа.

مورخ мўваррэх — тарихчи.

مورد мўврэд — 1) пайт; 2) объект.

موزه музэ¹ — музей; ايران باستان * Эроннинг археологик музейи.

музэ² — махси; этик.

موزيك музик — музика.

موس мус — устара.

مؤسس мўассэс — асос солувчи, таъсис қилувчи.

مؤسس муассас — таъсис қилинган.

مؤسسە муассасэ — муассаса.

موسم мўвсэм — мавсум.

موسوم мўвсум — аталган.

موسوی мусави — яхудий.

موسی мусо — мусо.

موسيقي муסיғи — музика.

موسيقيدان мусиғидон — музикачи.

موش муш — сичқон; каламуш.

موشك мушак — мушак, ракета;

کيهانی ~ космик ракета.

موشکی мушаки — реактив; ~ کلوله * реактив снаряд.

موضع мўвзэ кўплиги мовозэ — ўрин, ҳолат.

موضوع мўвзу — 1) ўрнатилган; 2) мавзу.

موظف мўваззаф — 1) вазифали; 2) пен-снонер.

مؤفق мўваффағ — муваффақ.

مؤفقت мўваффағийат — муваффақият.

موفور мўвфур — фаровон.
موقتى мўвағғат қ. **موقتى**
موقتا мўвағғатан — вақтинча.
موقتى мўвағғати — муваққат, вақ-
 тинча.
موقع мўвғэ қўплиги **مواقع** мавоғэ —
 1) ўрин; 2) пайт.
موقوف мўвғуф — тўхтатилган.
مؤلف мўалләф — автор.
مؤنث мўаннас — муаннас (женский
 род).
موهوم мўвҳум — мавҳум.
موى муй қ. **مو**
مويان муйон: **بودن** ~ йиғламоқ, мотам
 тутмоқ.
مويه муйэ — йиғи, мотам.
موتيدن муидан — йиғламоқ, мотам тут-
 моқ.
ماه маҳ қ. **ماه**
مه мэ — май.
مه мэх — улуг.
مهاجر мўҳожэр — муҳожир.
مهاجرت мўҳожэрат — муҳожирлик.
مهار маҳор — юган, тизгин.
مهارت маҳорат — чаққонлик, маҳорат.
مهتر мэхтар¹ — улуг, буюк.
مهتر мэхтар² — отбоқар.
مهجور маҳжур — айрилган; * **لغات**
 эскирган сўзлар.
مهدي маҳд — 1) бешик; 2) пайдо
 бўлган жой.
مهري мэхр¹ — эрон шамсия йилининг
 7- ойи (23 сентябрдан 22 ок-
 тябргача).
مهري мэхр² — меҳр.
مهري мэхр³ — қуёш.
مهري мўҳр — муҳр.
مهريبان мэхрэбон — меҳрибон.
مهريباني мэхрэбони — меҳрибонлик.
مهريمان мэхрэгон — қуздаги кун билан
 тун тенг бўлган вақт; мезон.

مهره мўҳрэ — 1) умуртқа; 2) соқ-
 қа; мунчоқ.
مهره داران мўҳрэдорон — умуртқалилар.
مهلت мўҳлат — муҳлат.
مهلك мўҳлэк — ҳалок қилувчи.
مهلكه маҳлэкэ — 1) ҳалоқат; 2) ҳа-
 локатли жой.
مهم мўҳэм — муҳим.
مهمان мэхмон — меҳмон.
مهمل мўҳмал — бемаъни, муҳмал.
مهندس мўҳандэс — инженер.
مهندسی мўҳандэси — инженерлик.
مهيّا мўхайёо — тайёр, мухайё.
مهيّب мўҳиб — ҳайбатли, қўрқинчли.
مي мэй — вино, май.
ميان мийон — 1) ўрта, марказ;
 2) бел.
ميانجي мийонжи — воситачи.
ميانه мийонэ — ора.
ميتوان митавон — мумкин; **کرد** ~ қи-
 лиш мумкин.
ميتینگ митинг — митинг; **دادن**
 митинг қилмоқ.
ميتاق мисоғ — 1) ваъда; 2) қалам.
ميخ миx — миx, пона.
ميخانه мэйхонэ — майхона.
ميدان мейдон қўплиги **مايدان** майодэн
 — майдон.
مير мир¹ қ. **مردن**
مير мир² — мир (амирнинг қисқар-
 тилгани).
ميراث мирос — мерос.
ميرزا мирзо — мирза.
میز миз — стол.
ميزان мизон — 1) андаза, мезон, ўл-
 чов; 2) Мезон (бурж.).
میزبان мизбон — мезбон.
ميسر мўйассар — муяссар.
ميش миш — қўй.
ميغ миғ — 1) туман; 2) булут.

- میکروب** микроб — микроб.
میل мэйл *кўплиги* амйол — майл, истак.
میلاد милод — мелод.
میلیس милис — милиция.
میهون мэймун¹ — бахтли.
میهون мэймун² — маймун.
میهونك мэймунак — милтиқ босмаси.
مین мин — мина.
مینا мино — эмаль, сир.
میوه мивэ — мева.
میهمان миҳмон қ. **مهمان**
میهن миҳан — ватан.
میهن پرست миҳанпараст — ватанпарвар.
میهن پرستی миҳанпарастии — ватанпарвар-лик.

ن

- ن** нун — форс алифбосининг 29-ҳарфи; абжадда 50 га тенг.
ناب nob¹ — соф, тоза.
نابی nob² — озиг (тиш).
ناباب нобоб — нобоб.
نابعا нобэжо — ўринсиз.
نابغه нобэғэ *кўплиги* **نوابغ** навобэғ — доҳий.
نابکار нобэкор — ярамас.
نابود нобуд — нобуд.
نابینا нобино — кўр.
نابینائی нобинои — кўрлик.
نابید нопадид — ғойиб, кўринмас.
ناتوان нотавон — кучсиз, нотавон.
ناچار ночор — ночор.
ناحیه ноҳийэ *кўплиги* **نواحی** навоҳи — район.
ناخدا ноҳудо — 1) кашиган; 2) ате-вст.

- ناختن** нохўн — тирноқ.
ناخوش нохўш — касал, бетоб.
ناخوشی нохўши — бетоблик.
ناخون нохун қ. **ناخن**
نادار нодор — камдаст, камбағал.
ناداری нодори — камдастлик, камба-галлик.
نادان нодон — нодон.
نادانی нодони — нодонлик.
نادر нодэр — нодир.
نادورست нодўрўст — 1) нотўғри; 2) эгри.
نادره нодэрэ — 1) нодир нарса; 2) латифа.
نار нор¹ — анор.
نار нор² — 1) ўт; 2) дўзах.
ناراحت нороҳат — нотинч.
نارسی норас — етилмаган.
ناراست норост — эгри, нотўғри.
ناراسا норасо — етмовчи, етарли бўл-маган.
نارنجك норэнжак — гранада.
ناز ноз — ноз, эркалик.
ناز پرورد нозпарвардэ, **ناز پرور** нозпар-вард, **ناز پرور** нозпарвар — эрка ўсган.
نازش нозэш — эркаланиш.
نازك нозўк — нозик.
نازل нозэл: **شعن** ~ тушмоқ.
نازنین нозанин — нозанин.
نازی нози — нацист.
نازیك нозидан — эркаланмоқ, нозлан-моқ.
ناس нос¹ — нос.
ناسی нос² — халойиқ.
ناشتا ношто — ноништа.
ناشر ношэр — ношир (нашр этувчи).
ناشز носез — бебош.
ناشکیبا ношакиб ёки **ناشکیبا** ношаки-бо — сабрсиз.

нови — ҳарбӣ дегиизи, мат
рос.

- ناهار** ноҳор ёки **ناهار** наҳор — тушлик овқат.
- наҳамвор** ноҳамвор — нотекис.
- наҳанжор** ноҳанжор — 1) қўпол; ғайри табиий; 2) нотекис.
- най** ной қ. **نى**
- наиб** нойэб — ёки **نائب** нозэб — 1) ко-тиб, секретарь; 2) ўринбосар.
- наил** нойэл ёки **نائل** нозэл — эришув-чи; **شدن** ~ эришмоқ.
- набат** набот — ўсимлик.
- набатот** наботот — ўсимликлар.
- набатшэнос** наботшэнос — ботаник.
- набатшэносо** наботшэносо — ботаника.
- набодо** қ. **مبادا**
- набард** набард — жанг.
- набз** набз — пульс, томир.
- нўбуғ** нўбуғ — доҳийлик.
- наби** **انبيا** кўплиги **انبيا** анбийо — пайғамбар.
- набирэ** набирэ — неваря.
- натойэж** **نتيجه** нинг кўплиги.
- назор** нэзор — 1) сочиш; 2) **کردن** ~ қурбон қилмоқ, бағишламоқ.
- насер** наср — наср (проза).
- нажот** најот — најот.
- нажжор** најжор — дурадгор.
- нажим** **كېم** кўплиги **نجوم** нужум — юлдуз.
- нажво** нажво — шивирлаш, қулоққа гапириш; **کردن** ~ шивирламоқ, қулоққа гапирмоқ.
- нўжум** нўжум **نجم** нинг кўплиги.
- нажво** қ. **نجوا**
- нажиб** најиб — олий насаб.
- наҳв** наҳв — 1) синтаксис; 2) тари-қа, йўсин.
- наҳвэ** наҳвэ — тариқа, йўсин.
- наҳвэ** наҳвэ — ҳаром мағз (орқа мия).

наҳалэ нўхалэ — 1) кепак, 2) чиқинди, ахлат.

наҳуд нўхўд қ. **نخود**

наҳўст нўхўст — аввал, биринчи.

наҳўствазир нўхўствазир — премьер-ми-нистр.

наҳўстин нўхўстин — биринчи.

наҳл наҳл — хурмо дарахти.

наҳуд нўхуд ёки **نخه** нўхўд — нўхат.

нахи нахи — ип ***اجناس** ип газла-ма.

нахиз нахиз — пистирма.

надо нэдо — ун, нидо, овоз.

надор надор — камбағал.

надомат надомат — пушаймонлик.

надрат нўдрат — нодирлик; **به** кам, ора-сира.

надратан нўдратан — кам ора-сира.

назор **نظور** кўплиги **نظور** нўзул — 1) назр; 2) онт, қасам.

нар нар — эркак, нар.

нарх нарх — нарх.

нард(э)бон нард(э)бон — нарвон.

наргэс наргэс — наргис.

нарма нарма — юмшоқ.

нарма нарма — юмшоқлик.

назор назор — ориқ; заиф.

назо нэзо — низо.

назокат назокат — нозиклик; назокат, мулойимлик.

назд назд — қош, ён; **او** ~ унинг қошида, унинг қошига.

наздик наздик — яқин; **شدن** ~ яқин-лашмоқ.

наздик наздик — яқинлик; **در** ~ яқин ўртада.

назул нўзул — 1) тушиш; 2) қарз проценти.

нажд нажд — ирқ, насл.

наждпара наждпара — ирқин.

نژادپرستی нэждпарасти — ирқчилик.
 نژادشناسی нэждшэнос — этнограф.
 نژادشناسی нэждшэноси — этнография.

نسا нэсо ёки نسوان нэсвон — хотинлар.

نساچ нассож — тўқувчи.

نساچت насожат — тўқувчиллик.

نساچی нассожи — тўқимачилик; خانه

تۇқимачилик фабрикаси. *كار

نسب насаб кўплиги انسواب ансоб — насаб.

نسبت нэсбат — нисбат.

نسبتا нэсбатан — нисбатан.

نسخ нўсах نسخە нинг кўплиги.

نسخە нўсхэ — 1) нусха; 2) рецепт.

نسل насл кўплиги انسال ансол — насл.

نسوان нэсвон қ. نسا

نسیم насим — насим, ел.

نسیه насйэ — нася.

نشا нашо — ўсиб чиқиш, ривожланиш.

نشادر нашодўр ёки نوشادر нўшодэр

— новшадир; جوهر * новшадир спирти.

نشاستن нэшостан қ. نشائين

نشاسته нэшостэ — крахмал.

نشاط нашот — шодлик.

نشاكارى нэшокори — кўчат ўтқазиш.

نشان нэшон — 1) белги; دادن ~ кўр-

сатмоқ; گداشتن ~ белгиламоқ;

2) нишон, герб; 3) байроқ.

نشاندن нэшондан — ўтқизмоқ.

نشانه нэшонэ — нишона, нишон.

نشر нашр — 1) ёйиш, оммалашти-

риш; 2) нашр этиш.

نشریات нашрийот — 1) نشریه нинг кўплиги; 2) миш-миш, шов-шув, шов-шув гаплар.

نشریه нашрийэ — нашр этиш, на этилган.

نشت نэшаст — ўтириш; чўкиш.

نشتين нэшастан қ. з. нег. نشين шин — ўтирмоқ.

نشو нашв — ўсиш, юксалиш.

نشیب нэшиб — 1) қиялик, нишоб; 2) пастлик.

نشيمان нэшиман — 1) орқа; 2) уя.

نشین нэшин қ. نشتين

نشته нашгэ, نشات нашг'ат ва مو

нашвэ — кайф, нашг'а.

نصب насб — тикиш, ўрнатиш, миш, улаш.

نهر наср — ёрдам; ғалаба.

نهرانی насрони кўплиги نصارا нўро — христиан.

نهرانيات насронийат — христианлик.

نهرت нўсрат — 1) ёрдам; 2) ғалаба

نصف нэсф — ярим.

نصيب насиб — улуш, насиб.

نصيحت насиҳат кўплиги نصائح насихат

эҳ ва نصائح насоеҳ — насиҳат

نطق нўтқ — нутқ; ايراد کردن ~ нўсўзламоқ.

نظارت назорат — кузатиш, назорат.

نظاره назорэ — қараш, томоша

лиш.

نظافت назофат — озодалик.

نظام нэзом — 1) тартиб; 2) ҳарф

хизмат; 3) тузум; اجتماعى ~

ижтимоий тузум.

نظامنامه нэзомномэ — нэзом, устав.

نظامی нэзоми — ҳарбий; ҳарбий х матчи; کردن ~ ҳарб

лаштирмоқ.

نظاير назойэр نظيره нинг кўп

ги.

نظار назар кўплиги انظار анзо

қаранш, назар.

نظریہ назарбози — ошнқона қараш.
 نظری назари — 1) назарий; 2) таш-
 қи, кўриш мумкин бўлган.
 نظریہ назарий — назария.
 نظم назм — 1) тартиб; 2) назм, по-
 эзия.
 نظیر назир — ўхшаш.
 نظیرہ назирэ кўплиги نظایр назой-
 эр — назира.
 نعل неол نعل нинг кўплиги.
 نعرہ наърэ — бўкириш, наъра.
 نعل наъл кўплиги نعال неол,
 иккилиги نعلین наълэйн —
 1) тақа; 2) пошна.
 نعل باند наълбанд — тақачи.
 نعل بندو наълбанди — тақалаш.
 نعلبکی наълбаки — тарелка, тақсимча.
 نعلین наълэйн — 1) ҳаммомковуш;
 2) пойафзал.
 نعمت нэъмат — неъмат.
 نعمہ нағмэ — куй.
 نفاسат нафосат — нафислик, нафосат.
 نفاق нэфог — 1) иккиюзламалик;
 2) низо.
 نفت * ~ سفید (چراغ) нефт — нефть;
 керосин; * ~ سیاه қорамой.
 نفر нафэр — 1) киши; 2) жангчи;
 3) киши учун нумератив;
 دانشجو ~ уч студент.
 نفرات нэфрат — жирканиш, нафрат.
 نفیس нафс кўплиги نفوس нуфус
 ва انفس анфўс — 1) нафс;
 2) индивидуум, одам.
 نفع нафъ — фойда.
 نفاة нафағэ — нафақа.
 نفوذ нўфуз — 1) ўтиш; 2) таъсир,
 нуфуз.
 نفوس нуфус 1) نفس нинг кўплиги;
 2) аҳол; * ~ افزایی аҳо-
 лиянинг кўвайиши.

نقاب нэғоб — ниқоб.
 نقاد нағғод — 1) таъқидчи; 2) тега-
 жак одам.
 نقارہ нағғорэ — ногора.
 نقاش нағғош — 1) наққош (рассом);
 2) чизмакаш; 3) харитачи;
 4) бўёқчи.
 نقاط нўғот نقطہ нинг кўплиги.
 نقد нағд кўплиги نقود нўғуд —
 1) пул; 2) нақд.
 نقدینہ нағдинэ — пул маблағи; нақд
 пул.
 نقرہ нўгрэ — кумуш.
 نقش нағш кўплиги نقوش нўғуш —
 1) расм, нақш; 2) роль;
 ایفا کردن ~ роль ўйнамоқ.
 نقشہ нағшэ — 1) план; 2) карта.
 نقصی нағс қ. نقصان
 نقصان нўғсон кўплиги نواقص навоғас
 — нуқсон.
 نقطہ нўғтэ кўплиги نقاط нўғот —
 нуқта.
 نقل нағл — 1) кўчириш; 2) айтиб
 бериш, нақл.
 نقل нўғл — қандалат (мағнэли).
 نقلیہ нағлийэ: * وسائل кўчи-
 риш, транспорт воситалари;
 * ~ ہرینہ транспорт ҳаракати.
 نقود нўғуд نقتہ нинг кўплиги.
 نقوش нўғуш نقشی нинг кўплиги.
 نقیب нағиб — бошлиқ, қабила бош-
 лиғи.
 نوك нўк نك нук — 1) қуш тум-
 шуғи; 2) уч; * قلم перо учи.
 نکات нэкот نکتہ нинг кўплиги.
 نکاح нэкоҳ — никоҳ.
 نکته нўктэ кўплиги نکات нэкот —
 нозик фикр, нуқта.
 نکرہ накарэ — поаник; * ~ یایی ноа-
 ниқлик билдирувчи «и».
 نگار нэгор 1) қ. نگارتن 2) гўзал.

نەگەرەش нэгорэш — асар; ≈ ***اداره** мат-
буот бўлими.
نەгарەندە нэгорандэ — автор; ёзувчи.
نەгарیدان нэгоридан қ. **نگارشتن**
نگارشتن нэгоштан — ёзмоқ, расм сол-
моқ, васф қилмоқ.
نگاه нэгоҳ ва **نگاه** нэгаҳ — қараш;
نگاردين ~ қарамоқ.
نگاهبان нэгоҳбон — соқчи.
نگاهدور нэгоҳдор — сақловчи.
نگر нэгар қ. **نگريستن**
نگران нэгарон — безовталанувчи.
نگرانى нэгарони — безовталиқ.
نگون нэгун — 1) ағдарилган, теска-
ри; 2) эгилган.
نگين нэгин — 1) узук; 2) узукнинг
қоши; 3) қимматбаҳо тош.
نام нам — ҳўл, нам.
ناما намo — ўсиш, кўпайиш.
ناما нэмо, нўмо, намo — 1) қ. **نمودن**
2) кўриниш.
نماز намoз — намoз.
نماي нэмой, намой, нўмой қ. **نمودن**
نمايان нэмойон — намoён.
نمايشي нэмойэш — намойиш.
نمايشگر намойэшгар ёки **نمايشكار** нэ-
мойэшкор — 1) намойишчи;
2) актёр.
نمايشگاه нэмойэшгоҳ — 1) кўргазма;
2) кўргазма зали.
نمايش نامه нэмойэшномэ — пьеса, либрет-
то, сценарий.
نمايندگى нэмойандэги — вакиллик, агент-
лик.
نماينده нэмойандэ — вакил, агент.
نما намад — кигиз, намад.
نمره нўмрэ — 1) сон, номер; 2) ба-
ҳо; **پنج** * беш баҳо.
نمک намак — туз.
نمکدان намакдон — туздон.
نمود нэмуд — кўриниш.
نمودار нэмудор — намoён.

نمودن нэмудан, нўмудан, намуда
 ҳ. з. **نما** нэмо, нўмо, намo
 ва **نماي** нэмой, нўмой, намой—
 1) кўрсатмоқ; 2) кўринмоқ.
ننگ нанг — номус, уят.
ننو нану — беланчак.
نوی нўв — янги.
نوا наво¹ — куй.
نوا наво² — мол, мулк; тўқлик
бойлиқ.
نواخت нэгохт — 1) чолғу чалиш
2) куй.
نواختن навохтан ҳ. з. **نواز** наво
— чолғу чалмоқ.
نوار навор—лента; **ضبط صوت** **
магнитофон лентаси.
نواساز навосоз — бастакор, созанда.
نوالصی новоғас, **نقصان** нўғсон ва
نقصی нағс нинг кўплиги.
نوامبر нўвамбр — ноябрь.
نوامیس навомис **نماویس** нинг кўплиги
نواهي навоҳи **ناهیه** нинг кўплиги.
نوبت нўвбат ёки **نوبه** нўвбэ — нав
бат.
نوبتچى нўвбатчи — навбатчи.
نوبه нўвбэ қ. **نوبت**
نوجوان нўвжавон — ёш йигит; ёш.
نوحه нўвхэ — йнги, фарёд.
نود навад — тўқсон.
نور нур **کۇپليگى** анвор — нур
نورافکن нурафкан — прожектор.
نورد навард—1) қ. **نوشتن** 2) ғал
так; 3) ўрам.
نورد навард² — жанг.
نوردیدن навардидан қ. **نوشتنى** наваштан.
نورس нўврас — янги етилган.
نوروز нўвруз — наврўз.
نوزده нуздаҳ — ўн тўққиз.
نوس нус ва **نوسه** нусэ — камалак.
نوشى нуш — 1) ичиш; 2) дори.

- نوشتن** наваштан Ҳ. З. нег. **نورد** на-
 вард — 1) ўрамоқ; 2) кезмоқ.
نوشتن нэвэштан Ҳ. З. нег. **نویس** нэвис
 — ёзмоқ.
نوшиدان нушидан — ичмоқ.
نوшиدانی нушидани — ичимлик.
نوшин нушин — ёқимли, ширин.
نوع навъ **кўплиги** **انواع** анво — хил,
 нав; зот; **بشر** ~ * инсон зоти,
 одамзод.
نوك нук, нўк — 1) қуш тумшуғи;
 2) бирор нарсанинг учи.
نوكر нўкар — хизматкор.
نويد навид, нўвид — хушхабар.
نویس нэвис Ҳ. **نوشتن**
نویسند нэвисандэ — ёзувчи.
نه нэх Ҳ. **نهادن**
نه на — йўқ.
نه нўҳ — тўққиз.
نهاد нэход — яралиш, табиат.
نهادن нэходан — қўймоқ.
نهار наҳор¹ Ҳ. **ناهار**
نهار наҳор² — кундуз.
نهال нэхол — кўчат; ниҳол.
نهان нэхон — яширин.
نهایت нэхойат — охир, ниҳоят.
نه خیر нахэйр — йўқ; **نمیدانم** ~ йўқ,
 билмайман.
نهر наҳр **кўплиги** **انهار** анҳор — дарё,
 анҳор.
نهستان нэхэстан Ҳ. **نهادن**
نهضت нэхзат — ҳаракат; **گاومرغی** ~ *
 ишчилар ҳаракати; ~ **
آزادی بخشی ملی миллий
 озодлик ҳаракати.
نهفت нэхўфт — яширин.
نهفتن нэхўфтан — яшир (ни) моқ.
نهنگ наҳанг — кит, наҳанг.
نهی наҳй — тақиқлаш, инкор.

- نی** нэ¹ Ҳ. **نه** на.
نی нэй² ёки **نای** ной — 1) най;
 2) қамиш.
نیا нийо **кўплиги** **نیاکان** нийокон
 — бобо.
نیابت нийобат — 1) нойиблик; 2) ва-
 лиаҳдлик; 3) ваколат.
نیاز нийоз — 1) эҳтиёж, зарурат;
داشتن ~ муҳтож бўлмоқ;
 2) ялиниш; ўтинч.
نیازمند нийозманд — 1) муҳтож;
 2) ўтинувчи.
نیاکان нийокон **نیا** нинг кўплиги.
نیت нийят — ният.
نیرنگ нэйранг, ниранг — найранг.
نیرو ниру — куч, қудрат.
نیرومند нируманд — кучли, қудратли.
نیز низ — ҳам.
نیزار нэйзор — қамишзор.
نیزه нэйзэ — найза.
نیست нист — йўқ; эмас; **کردن** ~ йўқ
 қилмоқ.
نیستان нэйэстон — қамишзор.
نیستی нисти — 1) йўқлик; 2) ҳалокат.
نیش ниш — ниш.
نیشتەر ништар ёки **نشتەر** нэштар —
 пиштар.
نیشکر нэйшакар — шакар қамиш.
نیک ник ва **نیکو** нику — эзгу, ях-
 ши.
نیکان никон — яхшилар.
نیکوئی никуи ёки **نیکی** ники — эзгу-
 лик, яхшилиқ.
نیل нэйл — эришиш.
نیلوفر нилуфар — нилуфар.
نیم ним — ярим.
نیمروز нимруз — кун ўртаси.
نیمکت нимкат — 1) диван; 2) парта.
نیمه нимэ — ярим.
نیوشیدن нийушидан — тингламоқ; эшит-
 моқ (гапга кирмоқ).

و

- و вов — форс алифбосининг 30-
ҳарфи; абжадда 6 га тенг.
- و ва — ва.
- و ў — боғловчи -у.
- وافتادن воўфтодан — чалқанча тушмоқ.
- وایستادن воистодан — тўхтамоқ.
- وابستگی вобастаги — боғлиқлик;
داشتن ~ боғлиқ бўлмоқ.
- وابستن вобастан — боғламоқ, бирлаш-
тирмоқ.
- واپرسیدن вопўрсидан — суриштирмоқ.
- واپس волас — 1) орқага; افتادن ~
орқада қолмоқ; فرستادن ~
қайтариб юбормоқ; 2) кейинги.
- واپسین воласин — кейинги, охирги.
- واپور вопур — пароход.
- واجب вожэб — вожиб, зарур, керак.
- واحد воҳэд — 1) ҳарб. қисм; 2) бир-
лик; 3) бир.
- واحه воҳэ — воҳа.
- واخوردن вохўрдан — кечмоқ, баҳридан
ўтмоқ.
- واداشتن водоштан — 1) қўзғатмоқ, маж-
бур қилмоқ; 2) тўхтатмоқ.
- وادی води қўплиги اودیه ўвдийэ —
водн.
- وادیدن водидан — кўриб чиқмоқ, қай-
та кўриб чиқмоқ.
- وارث ворэс — ворис.
- وارد ворэд — кирувчи.
- واردات ворэдот — 1) четдан келтирил-
ган моллар; 2) кирим.
- وارسییدن ворасидан — текширмоқ.
- واروړك верук — сўгал.
- وارونه ворун ёки وارونه ворунэ — ағ-
дарилган.
- وازد вoзaд — брак, чиқнт.

- وازدن возадан — бракка чиқармоқ
бекор қилмоқ.
- واژگون вoжгун, واژگونه вoжгунэ в:
вожун — ағдарилган;
- واژون вoжун ~ ағдармоқ.
- کردن вoжэ — сўз.
- واژه вoжэ ~ сўз.
- واستاندن вoсэтондан ёки **واستانیدن**
вoсэтонидан — қайтиб олмоқ,
қайтариб олмоқ.
- واسطه вoсэтэ — вoснта; сабаб.
- واسع вoсэ — кенг.
- واصف вoсэф — вaсф қилувчи.
- واصل вoсэл — етишувчи.
- واضح вoзэх — аниқ, ойдин.
- واضحاً вoзэхан — очик-ойдин.
- واضع вoзэ — асос солувчи; асосчи;
قانون ~ * қонун чиқарувчи.
- واعظ вoзэ — вaъз айтувчи; насиҳат-
чи.
- واقر вoфэр — мўл, улкан.
- واقعە вoғэ — 1) рўй берувчи **شەن** ~
рўй бермоқ; 2) жойлаш-
ган; **شەن** ~ жойлашмоқ.
- واقعه вoғээ — воқеа.
- واقعی вoғэи — ҳақиқий, воқийй.
- واقعیت вoғэийат — воқелик, реаллик.
- واقف вoғэф — хабардор.
- واگردن вокардан — очмоқ; ~
بۇيىندان соқит қилмоқ.
- واگىنين воксин — вакцина.
- واگىشى вокўнэш — 1) акс ҳаракат; 2)
реакция.
- وامىداشتن воғўзоштан — қолдирмоқ; топ-
ширмоқ.
- وامىردىدن вогардидан — 1) қайтмоқ, юз
ўғирмоқ; 2) ағдарилмоқ.
- وامىرەفتن вoгэрэфтан — қайтиб олмоқ,
олиб қўймоқ.
- وامىشادن воғўшодан — очиб ташламоқ.
- واگون вoгун — вагон.

- والا** ваэлло — йўқса.
والد волэд — ота.
والده волэдэ — волида, она.
والدين волэдэйн — ота-она.
والله воллоҳ — худо ҳақи.
وام пом — қарз, заём; **دولتي** ~ дав-лат заёми.
واماندىن вомондан — 1) орқада қолмоқ; 2) чарчамоқ.
واودار вомдор — қарздор.
وبال вабсал — 1) увол; 2) қийин, оғирчилик.
وجدان вўждон — виждон.
وجود еўжуд — ружуд.
وجوه вўжуҳ — нинг кўплиги.
وجوهات вўжуҳот — маблағ.
وجه важҳ — 1) юз; 2) йўсин; 3) важ; 4) *грам.* майл.
وحدت ваҳдат — бирлик.
وحشى ваҳш *кўплиги* **وحشى** вўхуш — 1) ёввойи; 2) ёввойи ҳайвон; ~ **зоопарк** * **باغ** ~
وحشت ваҳшат — 1) қўрқув; 2) ёввойи-лик.
وحشى ваҳши — ёввойи, ваҳший.
وحشى вўхуш — **وحشى** нинг кўплиги.
وحيد ваҳид — ягона.
وخامت вахомат — хавф.
وداع вадо — видео; **گفتن** ~ видеолаш-моқ.
ود вар **واكر** нинг қисқаргани.
ورد вард — гул.
ورد вэрд: **زبان شدن** * ~ тилдан туш-маслик.
ورزش варзэш — спорт; гимнастика, бадан тарбия.
ورزشكار варзэшкор — спортсмен; физ-культурачи.
ورزشكار варзэшгар қ.
- ورم** варам — 1) яллиғланмиш; 2) шиш.
ورنام варном — лақаб.
ورود вўруд — 1) кириб келиш; 2) четдан келтириш; 3) кириш.
ورودات вўрудот — четдан келтирилган моллар.
ورودي вўруд: **امتحان** * кириш им-тиҳони.
وزارت вэзорат — министрлик;
آموزشی و پرورشی * маориф министрлиги.
وزارتخانه вэзоратхонэ — министрлик (би-но).
وزرا вўзаро нинг кўплиги.
وزن вазн *кўплиги* **اوزان** ўвзон — вазн, ўлчов, тарози.
وزنه вазнэ — тарози тоши.
وزيدان вазидан — эсмоқ.
وزير вазир *кўплиги* **وزرا** вўзаро — министр; вазир.
وزير вазин — оғир, вазмин.
وساطت васотат — воситачилик.
وسعت васат — ўрта; марказ.
وسطى вўсто: **قرون** * ўрта асрлар.
وسعت вўсъат — кенглик; **دادن** ~ кен-гайтирмоқ.
وسمه васмэ — ўсма.
وسيع васи — кенг.
وسيله василэ *кўплиги* **واسائل** васоэл ва **وسايل** васойэл — восита.
وصال вэсол — висол.
وصف васф *кўплиги* **اوصاف** ўвсоф — васф, тасвир.
وصل васл — 1) бирлашиш; 2) васл.
وصله васлэ — ямоқ; **زدن** ~ ямоқ сол-моқ.
وصيت васийат — васият.
وضع вазъ *кўплиги* **اوضاع** ўвзоъ — 1) қўйиш, ўрнатиш; қонун чи-қариш; 2) ҳолат, аҳвол.

وضعيت **вазъийат** — вазият.
 وطن **ватан** — ватан.
 وطن پرست **ватанпараст** — ватанпарвар.
 وطن خواه **ватанхоҳ** — ваганпарвар.
 وطن دوست **ватандуст қ. وطن خواه**
 وطنی **ватани: ~ جنگ*** ватан уруши;
 ~ **وضايف** гражданлик бурчи.
 وظائف **вазоэф ёки وظائف** вазойэф
وظيفة нинг кўплиги.
 وظيفة **вазифа** — вазифа, функция.
 وضيفة خور **вазифэхўр** — пенсионер.
 وضيفة شناسی **вазифшэноси** — онглилик.
 وعده **ваъда** — ваъда.
 وعظ **ваъз** — ваъз.
 وفا **вафо** — вафо.
 وفات **вафот** — вафот.
 وفاتی **вафот** — мувофиқлик; розилик.
 وفق **вафғ** — мослик; ~ **بر*** -га
 мувофиқ.
 وفایع **вағойа واقعه** нинг кўплиги.
 وقت **вағт кўплиги اوقات** ўвғот —
 вақт.
 وقفه **вағфэ** — 1) тўхташ; 2) туриб
 қолиш.
 وقوف **вўғуф** — хабардорлик.
 وكالت **ваколат, вэколат** — ваколат,
 вакиллик, депутатлик.
 وكيل **вакил кўплиги وكلا** вукало —
 1) вакил; 2) агент; 3) депутат.
 ول **вэл** — бўш, бекор; **شدن** ~ бў-
 шамоқ, қутулмоқ; **کردن** ~ бў-
 шатмоқ; ташламоқ.
 ولادت **валодат** — туғилиш.
 ولايت **вэлойат** — 1) ўлка; 2) ҳоким-
 лик.
 ولد **валад кўплиги اولاد** ўвлод —
 бола.
 ولگرد **вэлгард** — дайди.
 ولي **вали** — лекин.

وليکن **валикан** — лекин.
 وليک **валик** — лекин.
 وليعهد **валиаҳд** — валиаҳд.
 وند **ванд** — *грам.* аффикс.
 وهم **вахм кўплиги اوهام** ўвҳом.
 وي **вэй** — *киш. ол. у.*
 ويا **вайо** — ёки.
 ويتامين **витамин** — витамин.
 ويران **вэйрон** — вайрон.
 ويروس **вирус** — вирус.
 ويژه **вижэ: ~ به** хусусан, айниқс

۵

• **ҳэ, ҳо, ҳойё ҳавваз** — фо
 алифбосининг 31-ҳарфи; а
 жадда 5 га тенг.
 هادی **ҳоди** — 1) йўлбошчи; 2) *фи*
 ўтказгич.
 هار **ҳор** — қутурган.
 هارب **ҳорэб** — қочоқ.
 هاضم **ҳозэм** — ҳазм қилувчи.
 هاله **ҳолэ** — қўтон (ой, қуёш атр
 фндаги); **بستن** ~ қўтонламс
 هبر **ҳабар ёки هبر** ҳапар — йири
 هبه **ҳабэ** — совға.
 هبر **ҳапар қ. هبر**
 هجا **ҳэжо** — 1) бўғин, ҳижо;
 ~ **خروف*** алифбо; 2) ҳаж
 هيجده **ёки هجده** ҳэждаҳ — ўн сакки
 هجر **ҳэжр** — айрилиқ; **كشیدن**
 айрилмоқ.
 هجران **ҳэжрон** — айрилиқ.
 هجرت **ҳэжрат** — ватан тарки; му;
 жирлик; кўчиш.
 هجری **ҳэжрий** — ҳижрий.
 هجو **ҳажв** — ҳажв.

هجو	ҳажвий — ҳажвий.
هجو	ҳажвийэ — ҳажвий асар.
هدايت	ҳэдойат — йўлга солиш, йўл-бошчилик.
هدف	ҳадаф — нишон, мақсад.
هديه	ҳадийэ <i>кўплиги</i> هدايا ҳадейо — ҳада.
هذيان	ҳазйон — алаҳсираш.
هر	ҳар — ҳар.
هراس	ҳэрос — қўрқув.
هراسان	ҳэросон — қўрқувчи; شدن = қўрқмоқ.
هراسيدن	ҳэросидан — қўрқмоқ.
هراش	ҳарош — қусиш, қайт қилиш.
هراشيدن	ҳарошидан — кўнгил айнамоқ.
هرچند	ҳарчанд — ҳар қанча; гарчи.
هرزه	ҳарзэ — бемаъни, ноўрин.
هرساله	ҳарсолэ — ҳар йилги.
هرگز	ҳаргэз — ҳаргиз.
هزار	ҳазор — минг.
هزاره	ҳазорэ — минг йиллик.
هزل	ҳазл — 1) ҳазл; 2) сатира, ўт-кир сўзлик.
هزيمت	ҳазимат — енгилиш, қочиш.
هزينه	ҳазинэ — харажат.
هست	ҳаст — бор.
هستويه	ҳастуйэ — 1) <i>биол.</i> ядро; 2) мағз, данак.
هسته	ҳастэ — 1) данак, мағз; 2) ядро; *اسلحه ~ ای ядро қуроли.
هستی	ҳасті — 1) борлиқ, борлик; 2) бойлик.
هشت	ҳашт — саккиз.
هشتاد	ҳаштод — саксон.
هفت	ҳафт — етти.
هفتاد	ҳафтод — етмиш.
هفته	ҳафтэ — ҳафта.
هفده	ҳэфдах — ўн етти.
هلاک	ҳалок — ҳалок.
هلاکت	ҳалокат — ҳалокат.

هلال	ҳэлал — янги ой.
هلندي	ҳўланди — голландияли (к).
هم	ҳам — ҳам.
همان	ҳамон — ўша.
همت	ҳэммат <i>кўплиги</i> همم ҳэмам — 1) ҳиммат; 2) энергия, фаолият, тиришиш.
همتا	ҳамто — 1) ўхшаш; 2) тенг.
همجوار	ҳамжавор — 1) қўшни; 2) ён-ма-ён.
همچشم	ҳамчашм — рақиб.
همچشمی	ҳамчашми — рақобат.
همچنان	ҳамчэнон — ўшандай.
همچنين	ҳамчэнин — шундай.
همچو	ҳамчу, همچون ҳамчун , همچه ҳамчэ — каби, шундай.
همديگر	ҳамдигар — бир-бири; ~ با бир-бири билан.
همراه	ҳамроҳ — йўлдош.
همراهی	ҳамроҳи — 1) йўлдошлик, ҳамроҳлик; 2) жўрлик.
همزاد	ҳамзод — тенгқур, тенгдош.
همزه	ҳамзэ — <i>грам.</i> ҳамза.
همسايه	ҳамсойэ — қўшни.
همشيره	ҳамширэ — опа-сингил.
همکار	ҳамкор — ҳамкор.
همکاری	ҳамкори — ҳамкорлик.
همگان	ҳамэгон همه нинг кўплиги.
همگون	ҳамгун — бир хил.
همگی	ҳамэги — бутун, ҳамма.
همم	ҳэмам همت нинг кўплиги.
هم نام	ҳамном — отдош, адаш.
هم نامی	ҳамноми — отдошлик.
هموار	ҳамвор — текис.
همواره	ҳамворэ — доим.
همه	ҳамэ — ҳамма.
هميشه	ҳамишэ — ҳамиша.
هندجار	ҳанжор — йўл, йўсин.
هندسه	ҳандасэ — геометрия.
هندو	ҳэнду — ҳинд.

- هندوانه** ҳандэвонэ — тарвуз.
هندوستانی ҳандустони — 1) ҳиндистонли (к);
 2) ҳинд тили.
هنر ҳўнар — 1) санъат; 2) ҳунар.
هنریشه ҳўнаршишэ — 1) санъатчи, артист; 2) ҳунараманд.
هنرستان ҳўнарэстон — 1) санъат мактаби; 2) ҳунар мактаби.
هنر سار ҳўнарсаро: **عالی** ~ * 1) санъат институти; 2) политехника институти.
هنگ ҳанг — ҳарб. полк.
هنگام ҳангом — вақт, он.
هنگامه ҳангомэ — 1) тўполон; 2) оломон.
هنوز ҳануз — ҳануз, ҳали.
هوا ҳаво — 1) ҳаво; 2) интилиш, шавқ.
هوايما ҳавопэймо — самолёт.
هواخواه ҳавохоҳ — тарафдор; **صلح** ~ * тинчлик тарафдори.
هواخوري ҳавохўри — очик ҳавода юриш.
هوادار ҳаводор — ҳайрихоҳ, тарафдор.
هوامير ҳавогир — ҳаво тортадиган мўри.
هوانورد ҳавонавард — учувчи.
هور ҳур — 1) қуёш; 2) бахт.
هوس ҳавас — 1) ҳавас; 2) шаҳват.
هوش ҳуш — ҳуш, эс.
هول ҳўвл — 1) қўрқинч; шошилиш, ҳовлиқиш.
هويج ҳавиж — сабзи.
هييت ҳэйбат — ҳайбат.
هيجان ҳайажон — ҳаяжон.
هيچ ҳич — ҳеч, ҳеч нарсa.
هيدروژن ҳидрўжэн — водород.
هيزم ҳизўм — ўтин.
هيكل ҳэйкал — ҳайкал.
هيمه ҳимэ — ёқилғи.
هيئت ҳэйъат — 1) шакл, кўриниш; 2) ҳайъат; делегация; **علم*** астрономия.

ی

- ی** йэ, йо — форс алифбосининг ҳарфи, абжадда 10 га тенг.
یا йо — ё, ёки.
یا йо — эй.
یاب йоб қ. **یافتن**
یابش йобэс — қуруқ.
یابس йобэш — фаҳмлаш.
یاد йод — ёд; **دادن** ~ ўргатмоқ, латмоқ; **مرفتن** ~ ўрганмоқ, олмоқ; **از ~ بردن** унутмс
یادآوری йодовари — эслатиш.
یادبود йодбуд — эсдалик.
یادداشت йоддошт — 1) нота, мемор. дум; 2) ёзиб қўйиш, конспе
یادگار йодгор — ёдгор.
یار йор — ёр.
یاری йори — ёрдам; **کردن** ~ ёрл қилмоқ.
یازده йоздах — ўн бир.
یافت йофт — топиш; **شدن** ~ топмоқ.
یافتن йофтан қ. з. нег. **یاب** йоб топмоқ; олмоқ.
یاور йовар — 1) кўмакчи; ёрдам; 2) ҳарб. майор.
یاوه йовэ — бемаъни.
یتیم йатим **کپلیگی** айтом етим.
یخ йах — муз; **بستن** ~ музламс
یزدان йаздон — худо.
یعنی йаъни — яъни.
یغما йағмо — талон-торож.
یغماگر йағмогар — таланчи.
یقین йағин — аниқ ишонч; **انستن** аниқ билмоқ, ишмоқ.
یک йэк — бир.

يك بار йэкбор — бир марта, бир бор;
4, бирдан.

يك باره йэкборэ — 1) бирдан; 2) бутунлай.

يکجور йэкжур — бир хил.

يك جهت йэкжэҳат — ҳамжиҳат.

يك چرخه йэкчархэ — занбилғалтак.

يك دل йэкдэл — якдил; самимий, содиқ.

يك دلی йэкдэли — якдиллик, бирдамлик.

يك ديگر йэк дигар — бир-бири; ~ **با** бир-бири билан.

يكسان йэксон — бир хил.

يك سره йэксарэ — 1) бирдан; 2) тўғри, тўппа-тўғри; 3) бир томонли.

يك شنبه йэкшанбэ — якшанба.

يواش йавош — секин; ~ ~ секин-секин.

يوغ йуғ — 1) тамға; 2) кишан, зулм; **بندگی** ~ қуллик кишани.

يوم йўвм *кўнлиги* **ايام** аййом — кун.

يومی йўвми — кундалик.

يونان йунон — геог. Греция.

يونانی йунони — 1) грек; 2) юнонча.

يهود йаҳуд — яҳудий.

يلاق йайлоғ — 1) дача; 2) яйлов, ўтлоқ.